

Jaar	Zaaknummer
2024	45527-2024

Onderwerp

Openbare vergadering van de raad van de gemeente Emmen, gehouden op donderdag 27 juni 2024 vanaf 10.00 uur in de raadszaal

Voorzitter	:	de heer H.F. van Oosterhout
Waarnemend voorzitter	:	de heer G.J. Horstman
Griffier	:	de heer S. Engelen
Aanwezige raadsleden (32)	:	de heer G.J. Bijlsma (Wakker Emmen), de heer D. Dekker (Wakker Emmen), de heer D.H. van Dijken (CDA), mevrouw C.P.M. Ester-Schokker (SP), mevrouw R. Gommer-Gelijk (CDA), de heer L.H. Herbers (Wakker Emmen), de heer L. Hoogenberg (Wakker Emmen), de heer G.J. Horstman (PvdA), de heer H. Huttinga (ChristenUnie), de heer A.J. Jakobs (Wakker Emmen), de heer R.S. de Jong (Hart voor Emmen), de heer P.M. de Jonge (VVD) <i>(vanaf 11.35 uur, agendapunt B1, tweede termijn)</i> , de heer H.M. Kasteleijn (50PLUS), de heer M. Katerbarg (Wakker Emmen), mevrouw U.H. Kiliñçi (PvdA), de heer J.H. Koops (D66), de heer M. Kuiper (SP), mevrouw M. Kuipers-Hekhuis (Wakker Emmen), mevrouw A.G. Louwes-Linnemann (PvdA), de heer M. Meijer (VVD), de heer R.R. Pruijscher (ChristenUnie), mevrouw A.W. Scheper (VVD), mevrouw V.S.L.R. Spang (PvdA), de heer M.M. Tuik (CDA), mevrouw A.K. Velzing (Wakker Emmen), de heer A. de Vries (PvdA), de heer D.E. de Vries (Wakker Emmen), de heer J.B.W. Wittendorp (CDA), de heer M. Woltman (Wakker Emmen), de heer R. Woltman (Wakker Emmen) <i>(vanaf 16.18 uur, agendapunt B5, eerste termijn reactie college)</i> , mevrouw B. van der Woude (GroenLinks), de heer R. Zuiderveld (PvdA)
Afwezige raadsleden (7)	:	de heer H.A. Bos (Wakker Emmen), de heer K. Bosma (PVV), mevrouw M. Kuhl (PVV), de heer G.H.H. Linnemann (Wakker Emmen), de heer B.J. Mulder (PvdA), de heer D.M. Poelman (Wakker Emmen), de heer H. van der Velde (Wakker Emmen),
Aanwezige collegeleden (7)	:	de heer J. Bos, mevrouw D.S. Leal-Keen, de heer H.F. van Oosterhout, de heer G.P. Rink, de heer P.M. Schrik, de heer R. Wanders, de heer R. van der Weide
Afwezige collegeleden (--)	:	---
Gemeentesecretaris	:	mevrouw M. Plantinga-Leenders

A1. Opening en vaststelling agenda

Opening, welkom en mededelingen

De voorzitter: Dames en heren, ik open deze raadsvergadering op een wat ongewoon tijdstip. Maar dat hangt samen met de agenda, met name met de behandeling van de Kadernota. Die vergt wat meer tijd en daarom hebben we besloten om daar – ik zal niet zeggen ‘een dag’ – voor uit te trekken, want dat klinkt ook weer zo onheilspellend. Maar om daar wat ruimer de tijd voor te nemen. Het programma ziet er zo uit dat we in het ochtendgedeelte nog een aantal andere zaken gaan.

We kijken even hoe het gaat met de lunch. We proberen daar toch even naar te kijken. Als we veel tijd overhouden, maken we alvast in de ochtend een beginnetje met de Kadernota. Het kan ook zijn dat we daar even een grens trekken en dan gaan we dat in de middag en een deel van de avond doen. Er is voorzien in een lunch en er is voorzien in een avondmaaltijd.

De temperatuur is goed, dat gaat nog redelijk. Het college heeft even geoefend de afgelopen dagen in wat Het Groene Hart heet. Nou, als je dat vergelijkt met Drenthe, was dat inderdaad een beetje een ‘groen hart’. Maar het was daar warm. Het idee was dat we dat even op een leuke locatie zouden doen. Het VNG-bestuur had daar denk ik het besluit over genomen in de winter. Ik zat daar toen bij en keek ernaar. Dat was in de kassen van Hazerswoude. Daar zaten wij met 3.200 mensen. Dat is net als hier, denk ik. Het eerste uur denk je: nou, dat valt best nog mee. Een leuke anekdote is dat de mensen uit Sint-Eustatius en Saba ook vertegenwoordigd waren en die moesten erg lachen om al die Nederlanders die het wel erg warm vonden in die kas. ‘Nou, dat valt toch wel mee, meneer. Dat gaat toch allemaal wel goed?’ Maar we hebben het overleefd. U ziet het: we zijn weer terug.

Overigens, ook de heer Huttinga was in ons midden. En ook even in ernst, als je het eens een keer leuk vindt om even naar VNG-congres toe te gaan, vraag even aan de heer Huttinga wat hij ervan heeft gevonden. Maar het is wel een heel aardige manier om bijgepraat te worden over een heel aantal ontwikkelingen, maar vooral ook om een heel aantal mensen te ontmoeten op een iets andere plek. Het is volgend jaar in Eindhoven half juni: iets eerder in verband met de NAVO-top. Maar ook raadsleden zijn van harte welkom en we hadden de grootste opkomst in de geschiedenis van de VNG, dus meer dan 3.000 mensen. De verwachting is dat dat aantal in Eindhoven nog oploopt en dat zit met name in de toename van het aantal raadsleden dat het interessant vindt om naar een VNG-congres te gaan.

Laatste opmerking vooraf: we hebben vanavond alle tijd, want er is geen voetbal. Anders had ik nu al veel meer zitten jagen dan anders. Ik wil niet eens spreken over voetbal. We hebben tijdens dat VNG-congres ook gekeken naar het Nederlands elftal. Dat gaat nog een keer voetballen – voor de niet-voetballiefhebbers: dat is aankomende dinsdag om 18.00 uur. We hebben vanochtend besloten met de horeca en de politie om die wedstrijd live uit te zenden op het scherm hiernaast op het Raadhuisplein. Ik heb wel de afspraak met Koeman dat ze dan wel beter gaan voetballen, want dat is heel slecht voor het scherm, deze kwaliteit van het voetbal. Dus aankomende dinsdag hebben we hier om 18.00 uur live op het scherm hier op het plein de wedstrijd tussen Oranje en Roemenië. En als we die winnen, dan kijken even per wedstrijd hoe het dan verdergaat met de uitzending. Iedereen is daarbij van harte welkom.

Dan is er een aantal mensen verhinderd vandaag. Dat is de heer Poelman van Wakker Emmen, dat is de heer Bos van Wakker Emmen, dat is de heer Mulder van de Partij van de Arbeid, dat is mevrouw Kuhl van de PVV en dat is de heer Bosma van de PVV. Daarmee constateren we ook dat de hele PVV-fractie vandaag afwezig is.

Dan heeft een aantal mensen gemeld dat men later is. Dat is in ieder geval de heer Zuiderveld: die wordt rond de klok van half elf verwacht. De heer De Jonge wordt rond de klok van elf uur verwacht. De heer R. Woltman wordt ongeveer na de lunch verwacht en de heer Van der Velde wordt ook iets later verwacht.

Mevrouw Velzing (Wakker Emmen): De heer Linnemann had zich volgens mij ook afgemeld voor vandaag. Die zit wat langer thuis. Dus bij dezen, voor de notulen.

De voorzitter: Ja, goed. Dus de heer Linnemann ook met bericht van verhindering afwezig, dank u wel.

Vaststelling agenda

De voorzitter: Bij de vaststelling van de agenda – daar begin ik maar even mee – is een verzoek binnengekomen. Dat is een verzoek van de SP: wij hebben u daarover per mail geïnformeerd om een interpellatiedebat inzake oliewinning en injectie afvalwater nabij Schoonebeek op de agenda vandaag te plaatsen. Nou, dat hebben we al met u gedeeld.

We hebben ook nog even artikel 7, lid 10 van het Reglement van Orde erbij gepakt. U dient als raad hier wel of niet akkoord op te geven. Indien uw raad instemt met dit verzoek, dan is het gebruikelijk dat dit debat plaatsvindt na de rondvraag. Dat betekent dat we daar zometeen mee gaan beginnen.

Dus bij de vaststelling van de agenda stel ik u hierbij de vraag: kunt u als raad instemmen met het verzoek van de SP om het interpellatiedebat op de agenda te plaatsen en wel vandaag? Ik zie alom geknik. Dan gaan we het zo doen en dan stellen we daarmee volgens mij de rest van de agenda ongewijzigd vast? Allemaal akkoord met deze agenda en deze procedure? Oké, dan gaan we het zo doen.

A2. Vragenhalfuur

Er zijn geen vragen.

A2a. Vergunningverlening hervatting oliewinning met proceswaterinjecties nabij Schoonebeek (*interpellatiedebat*)

De voorzitter: Er zijn geen vragen voor het vragenhalfuur. Dan zijn we dus al heel snel bij agenda-punt dat ik maar even A2a heb genoemd, het interpellatiedebat over de oliewinning met injecties afvalwater nabij Schoonebeek. [Licht hierna de procedure rondom het interpellatiedebat toe.]

Dan geef ik nu het woord aan de heer Kuiper van de SP, die de vragen inzake het interpellatiedebat aan de wethouder zal stellen en mogelijk nog wat andere teksten. Meneer Kuiper, u hebt het woord.

Eerste termijn interpellant

De heer Kuiper (SP): Dank u wel, voorzitter, en dank aan de raad dat ik de mogelijkheid krijg voor dit interpellatiedebat.

Op 11 juni publiceerde het Dagblad van het Noorden het bericht dat de staatssecretaris Hans Vijlbrief van Mijnbouw heeft besloten dat de oliewinning bij Schoonebeek kan worden hervat. Het afvalwater van de oliewinning mag de NAM in een leeg gasveld onder het dorp injecteren. Wij zijn nogal verbaasd over dit bericht: wij vinden het onverstandig om oliewinning toe te staan waar de bodem in beweging is. De NAM mag geen vervuild afvalwater meer in de bodem van Twente injecteren. Dat is fijn voor Twente, maar doe dat dan ook niet bij ons in Drenthe.

Ik heb de volgende vragen aan het college. 1) Bent u het met ons eens dat de gemeente moet opkomen voor een gezonde, veilig leefomgeving en dat het niet onze taak is om de economische belangen van een zeer winstgevende onderneming te verdedigen? 2) Vindt u dat de kosten voor energie en het verwijderen van de chemische resten uit het afval een reden mag zijn voor een bedrijf om het afval dan maar in de bodem te stoppen? Zo ja, voor welke bedrijven geldt dit naast de NAM nog meer? 3) Gaat u bezwaar maken tegen het besluit van de staatssecretaris? Zo nee, waarom niet?

Reactie college

De heer J. Bos (wethouder): Bij de eerste vraag beginnend, zijn we het met u eens dat de gemeente moet opkomen voor een gezonde, veilige leefomgeving. En dat het niet onze taak is om de economische belangen van een zeer winstgevende onderneming te verdedigen? Ja, met beide punten zijn we het eens.

De tweede vraag over dat de kosten voor energie en het verwijderen van de chemische resten uit het afval een reden mag zijn voor een bedrijf om het afval maar in de bodem te stoppen? Nee, dat vinden wij niet. Het Staatstoezicht op de Mijnen heeft aangegeven dat dit de best beschikbare techniek is die er bestaat en deze uitspraak is voor ons richtinggevend. Deze uitspraak geldt ook uitsluitend in het kader van deze vergunningaanvraag. Dus elke aanvraag zal op zijn eigen merites moeten worden beoordeeld en geldt dus niet in het algemeen voor andere bedrijven.

Gaan wij bezwaar maken? Er zijn ons toezeggingen gedaan, namelijk dat het veilig en verantwoord is, dat onze zorgpunten en de zorgpunten van het dorp geadresseerd zullen worden en meer is niet haalbaar. Wat we doen, is toetsen of deze toezeggingen ook goed verwerkt worden. We zijn als college niet in de positie om een zienswijze of bezwaar in te dienen, want aan alle punten is voldaan en meer is ook niet haalbaar. En de vergunning tegenhouden – ik heb het al eens eerder gezegd – gaat toch niet gebeuren, omdat de Wet op de mijnbouw daar helder over is. Als het veilig en verantwoord is, dan mag het en dus gaan we daar geen bezwaar tegen maken.

Tweede termijn interpellant en rest van de raad

De heer Kuiper (SP): Ja kijk, het gaat wel volgens de regels natuurlijk, hè, bij de NAM en dergelijke. Maar er is dusdanig onrust in het dorp, zowel bij voorstanders als tegenstanders dat het ons toch echt niet verstandig lijkt om dit toch door te laten gaan. Verstandiger is om bezwaar aan te tekenen hiertegen. Dus vandaar dat wij dit interpellatiedebat aangevraagd hebben.

Ik heb ook nog wat vragen aan de partijen in de raad hier. Bent u het met de SP over het bezwaarmaken tegen het besluit van de staatssecretaris?

De heer De Vries (PvdA): De fractie van de SP vraagt of wij het ermee eens zijn om bezwaar aan te tekenen tegen het besluit om de vergunning voor de hervatting van de olie- en gaswinning te hervatten en daarmee ook te starten met het injecteren van het vervuilde proceswater.

Ja, om deze vraag te beantwoorden, moeten we wel een stapje terugzetten in de tijd, ten eerste naar de behandeling in de commissie op 12 maart jongstleden. En toen heeft onze fractie ook aangegeven dat wij het van belang achten dat de adviezen van zowel het SodM als TNO ter harte worden genomen en deze in het vergunningenspoor – zoals dat zo mooi heet – ook een plek krijgen. Er is ook in die commissie uitgebreid stilgestaan bij het proces in het dorp. Nou, dat noemde meneer Kuiper net zelf ook al even: daar hebben wij ook iets over gezegd. In het dorp Schoonebeek met de inwoners, maar ook over de vergoeding is uitgebreid gesproken.

Ja, en waar staan we dan nu? Nou, de staatssecretaris heeft inderdaad aangegeven dat hij de adviezen wil opvolgen. De vergoeding is wat omhoog geschroefd en is dat dan ook op het niveau waar wij aanvankelijk op hadden ingezet? Nou, daar moeten we ook gewoon eerlijk over zijn: dat is niet zo. Maar het is wel de politieke realiteit.

Onze fractie heeft er nooit een geheim van gemaakt dat wij onder voorwaarden geen tegenstander zijn van de hervatting van de oliewinning en de waterinjectie. Die voorwaarden heb ik net genoemd. Tijdens de vele informatieavonden en ook de technische bijeenkomsten – daar zijn er verscheidene van geweest, ook voor ons als raad – hebben wij wel voldoende vertrouwen gekregen in de verantwoorde hervatting. Dat is dus ook met name de informatie die we hebben gekregen van TNO en het SodM. Zo komen we ook natuurlijk dan bij het antwoord op de vraag van de Socialistische Partij. Want gezien ons eerdere standpunt en de zojuist geschetste context zijn wij het niet eens met de SP om nu een bezwaar aan te tekenen.

De heer Wittendorp (CDA): Ja, mijn verhaal lijkt heel erg op het verhaal van mijn voorganger. Ik begin even bij het allereerste begin. Want wij hebben altijd gezegd, vanaf het eerste begin, dat we het veilig en verantwoord moet voor mens en milieu en dat horen we natuurlijk vaker – dat zei de wethouder net ook. Of dat zo is, dat kunnen wij niet beoordelen, daar zijn deskundigen voor. En deze deskundigen, zoals het SodM en TNO – zoals mijn voorganger net ook al zei – hebben adviezen gegeven. Ja, en volgens hen kan het veilig en verantwoord. Deze adviezen zijn ook opgenomen in de ontwerpvergunning – of beschikking, ik weet niet welke het is, maar een van die twee. Wij zien dan ook geen grond voor een zienswijze of voor een bezwaar. Maar als de SP nieuwe inzichten heeft, ja, dan horen wij die graag.

De heer Pruisscher (ChristenUnie): Het standpunt van de ChristenUnie hierover was iets radicaler misschien, door te zeggen dat we niet elke keer alles uit de grond te hoeven halen wat erin zit en er ook niet in te hoeven stoppen wat er niet in hoort. Maar dat vraagt wel een heel duidelijke koerswijziging, ook vanuit Den Haag. Uit de brief van de staatssecretaris blijkt dat die er op dit moment niet in zit, ook al zit die brief heel goed in elkaar. Het besluit van de staatssecretaris is gewoon goed gemotiveerd.

Er zitten wat ons betreft nog twee haken aan die ook voor de voortzetting van dit proces relevant zijn. Ten eerste dat de ontzorgtafel wordt voortgezet in een nieuwe ronde tafel, een olietafel. Daar staat dan de zinsnede bij: *‘Met de oprichting is de participatie van de NAM richting de omgeving geborgd’*. En dat klinkt eigenlijk als een soort omkering. Niet de participatie van de omgeving, maar juist de participatie van de NAM richting de omgeving. Is dat ook zo? En hoe heeft het college daarnaar gekeken? Is het college ook genegen om dat te realiseren?

Tevens staat in de brief dat de staatssecretaris het bestuurlijke overleg met de regio wil voortzetten om ‘de lijntjes met Den Haag’, zoals hij schrijft, kort te houden. Dat betekent ook dat wij als gemeente met regelmaat in staat zouden kunnen zijn om het perspectief vanuit ons, maar ook onze inwoners, aan Den Haag kenbaar te maken. Hoe wil het college daar invulling aan geven en ook de raad in positie brengen of houden?

Ten aanzien van de vraag zijn wij als ChristenUnie uiterst voorzichtig om als overheid bezwaar aan te tekenen tegen een andere overheid. Dat is echt een laatste middel. Volgens mij zijn we daar op dit moment niet voor.

De voorzitter: Met ook wat vragen voor het college. Ik zal straks de wethouder weer de gelegenheid geven om daarop te reageren.

Ik ga naar de VVD. Daar is de woordvoering van de heer Meijer.

De heer Meijer (VVD): Ja, wij wilden het ietsje korter houden. Wij zijn inderdaad tevreden met het resultaat na het hele proces dat gevoerd is. Dus wij zijn geen voorstander van een bezwaar en kunnen ons vinden in het antwoord van de wethouder.

De heer Koops (D66): Van mij een iets langer antwoord.

D66 Emmen heeft zich de afgelopen periode enorm ingezet voor Schoonebeek en zijn inwoners. We hebben de landelijke media opgezocht, we hebben alternatieve brieven geschreven, we waren in Schoonebeek constant met de inwoners in gesprek, we hebben de landelijke partijen aangeschreven waaronder de onze, we hebben in Zuidwest-Drenthe en in Twente geprobeerd partijen te mobiliseren en we hebben bovendien tevergeefs keer op keer geprobeerd om het college een steviger standpunt in te laten nemen ten opzichte van de NAM en het Rijk. Dat heeft ons bloed, zweet en tranen gekost, waarbij ik ook meteen maar aangeeft dat we het zo weer zouden doen.

Maar om dan nu nog de vraag te krijgen wat wij eigenlijk van de afvalwaterinjectie vinden, is wat ons betreft onzinnig. Bovendien had de SP – of welke partij dan ook – dan echt anders verwacht? De colleges van Emmen, Coevorden en Drenthe hebben de NAM geen strobreed in de weg gelegd. Sterker nog, de enige kritische noot ging over de te lage vergoeding die daarna meteen is toegekend. De staatssecretaris heeft daarmee precies gedaan wat onze colleges van hem gevraagd hebben en dat hoor ik de wethouder net ook zeggen.

Kortom, als wij echt een andere uitkomst hadden willen zien, dan hadden we onze colleges een ander advies moeten uitbrengen en dan hadden we de SP juist in de afgelopen periode graag ook steviger gehoord. Maar natuurlijk zijn wij het nog steeds niet eens met de afvalwaterinjecties en zullen we ons best blijven doen om het tegen te houden. Maar dit debat voelt voor ons als mosterd na de maaltijd.

Mevrouw Van der Woude (GroenLinks): GroenLinks is ook al heel lang bezig met dit dossier. Ons Statenlid, en tegenwoordig Kamerlid, Elke Slagt-Tichelman is hier al jaren mee bezig. De ideeën van GroenLinks over de oliewinning en de afvalwaterinjectie daarbij zijn bekend. Onlangs is er nog een petitie vanuit Schoonebeek rondgegaan om het een en ander tegen te gaan.

Er wordt al gezegd dat er heel veel wordt meegegeven aan het ministerie. Wij vragen ons af wat dit gaat toevoegen aan alle lijnen die er al zijn. Dus ja, een dilemma.

De heer Kasteleijn (50PLUS): SP, hartelijk bedankt voor dit interpellatiedebat. Het is het eerste dat ik heb meemaakt.

Ik moet zeggen dat de fractie van 50PLUS in wezen heel goed invoelt wat de SP heeft geleid om dit debat aan te vragen. Dat is het gevoel dat je iets wilt doen, terwijl je eigenlijk weet dat je geen kans meer hebt. En bij ons is heel duidelijk dat dat gevoel gelijk is aan wat er bijvoorbeeld bij Tata Steel is

gebeurd: jaar in, jaar uit ging het niet goed. Het ging toch maar door, want er waren algemene regels die dit toestonden.

Wij zijn het dus wel met de SP eens dat er bezwaar kan worden gemaakt. Dat zullen we ook steunen. Maar tegelijkertijd weten we ook dat dat natuurlijk niet zal worden gehonoreerd. Dat is wel zo. Maar ja, over het gevoel kan ik helemaal met u eens zijn.

De heer Jakobs (Wakker Emmen): Ik sluit mijn woorden aan bij die van de heer Koops van D66, al staan wij er politiek anders in. Ik vind dit debat mosterd na de maaltijd. We hebben diverse commissies gehad, er zijn infoavonden geweest en op dit moment komt u met dit debat. Dat mag natuurlijk, dat is uw goed recht.

Maar Wakker Emmen is er altijd heel helder in geweest: alleen als het veilig kan en mag. Daarvoor hebben we de rapporten kunnen inzien, daar is ook een toelichting op gegeven. Wat dat betreft zien wij geen reden om hier bezwaar tegen in te dienen.

De heer De Jong (Hart voor Emmen): Dank aan de fractie van de SP voor het interpellatiedebat.

Wij als fractie vinden dit een moeilijk dossier. Wij noemen het binnen de fractie ook wel het ‘boter-op-het-hoofd-dossier’. Als fractie zijn wij namelijk niet tegen de oliewinning, wij maken dankbaar gebruik van alle producten die voortkomen uit de oliewinning.

Echter, de injecties en dan met name van de vreemde stoffen roepen bij ons wel vragen op. Tijdens de informatieavonden zijn wij als fractie veelvuldig bijgestaan door een chemicus, omdat ik ook de directe kennis niet heb van wat de perspectieven daarin zijn. Van deze chemicus hebben wij vernomen dat de analyse die gedaan is door TNO en het SodM, klopt. Echter, het gevoel blijft vreemd. Want wat er gaat gebeuren op de lange termijn?

Met betrekking tot het bezwaar zijn wij in dubio. Mooi zoals de ChristenUnie het zojuist verwoord heeft. Met betrekking tot het bezwaar kan ik het niet maken, maar wat ons betreft is dat wel een paardenmiddel.

Reactie college

De heer J. Bos (wethouder): Volgens mij zijn de standpunten allemaal wel helder. Maar de ChristenUnie heeft een paar vragen, eigenlijk kort samengevat: hoe we gaan we nu verder? Er wordt een aantal deuren opengezet en daar ben ik het mee eens dat we daar goed de vinger aan de pols moeten houden. Dat bedoelde ik net ook in mijn eerste antwoord: monitoren of die toezeggingen ook inderdaad gestand gedaan wordt. En dat monitoren gaat niet alleen over de toezeggingen, maar ook over het hele proces van hoe het verdergaat. De olietafel is één punt dat nu helder is.

Maar er is ook een aantal andere vragen. Ook de bijdragetafel: hoe verhoudt zich dat ertoe? Hoe zit de hele governance in elkaar? Wat is de rol van de gemeente daarin? Dat zijn inderdaad terechte vragen en daar gaan we zeker mee aan de slag.

Daar komt inderdaad ook de positie van de raad bij: die zullen we zeker meenemen in dit hele verhaal. Maar ik kan er nog niet op vooruitlopen, want wij gaan er hier als raad en college niet alleen over. Het dorp heeft daar invloed op, de NAM en EZK zullen we daar ook bij moeten betrekken hoe zijn daarin staan. Maar ik vind wel – dat is het vertrekpunt van mij – dat de inwoners van Schoonbeek en omgeving het voortouw hebben: die zijn bepalend.

Slotwoord

De heer Kuiper (SP): Dank aan de raad en het college.

Ja, ik wil graag nog antwoorden op Joey, op D66.

De voorzitter: De heer Koops, bedoelt u.

De heer Kuiper (SP): De heer Koops, sorry.

De voorzitter: Wij kennen hem ook anders, ja.

De heer Kuiper (SP): Hij zit zo dichtbij, hè?

De voorzitter: Ja, dan krijg je dat, meneer Kuiper.

De heer Kuiper (SP): Nee, wij als SP hebben dus in de Tweede Kamer, in de provincie en ook hier als bestuur toch best wel heel veel in Schoonebeek contact gehad en hebben actiegevoerd. Het is ook zo dat de bewoners van Schoonebeek, voorstanders en tegenstanders, behoorlijk onrustig zijn geworden door deze brief. Alles is waarschijnlijk wel volgens de regels gegaan, maar dat wil niet zeggen dat het goed is en dat we het daarmee eens moeten zijn.

Er liggen nog allerlei vragen over risico's, aardbevingen en mogelijke bodemvervuiling. En wij vinden gewoon dat je gifstoffen gewoon niet terugstopt in de bodem en zeker niet bij een dorp in de buurt. Dus ja, het gebeurt niet in Twente en waarom doen we het dan wel hier in Drenthe? Het lijkt ons een heel slecht plan om dit door te laten gaan. We kunnen allemaal nog wel een zienswijze indienen. Ik roep mensen hier ook toe op om dit te gaan doen.

De voorzitter: Dank u wel, u mag uw plaats weer innemen. Daarmee ronden wij dit interpellatiedebat af, onder dankzegging aan de initiatiefnemer, de heer Kuiper van de SP.

A3. Notulen openbare raadsvergadering van 30 mei 2024

De notulen van de openbare raadsvergadering van 30 mei 2024 worden ongewijzigd vastgesteld.

A4. Bestemmingsplan 'Schoonebeek, hoek Europaweg en Hankenhofweg (bouw woning)'

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt het onder nummer A4 vermelde raadsvoorstel met algemene stemmen aangenomen.

A5. Bestemmingsplan en beeldkwaliteitsplan "Emmen, Centrum-Oost, Brandstoflocatie (92 appartementen en 4 stadswoningen)"

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt het onder nummer A5 vermelde raadsvoorstel met algemene stemmen aangenomen.

A6. Begrotingen 2025 en jaarrekeningen 2023 gemeenschappelijke regelingen

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt het onder nummer A6 vermelde raadsvoorstel met algemene stemmen aangenomen.

A7. Zienswijze gemeenschappelijke regeling EMCO

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt het onder nummer A7 vermelde raadsvoorstel met algemene stemmen aangenomen.

A8. Wijziging gemeenschappelijke regelingen (VRD, GGD, Omgevingsdienst Drenthe, Publiek Vervoer, Recreatieschap Drenthe)'

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt het onder nummer A8 vermelde raadsvoorstel met algemene stemmen aangenomen.

A9. Eerste wijziging Legesverordening

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt het onder nummer A9 vermelde raadsvoorstel met algemene stemmen aangenomen.

B1. Bestemmingsplan ‘Buitengebied Emmen, Emmer-Compascuum, Runde NZ tussen 1 en 8’

De voorzitter: Dan komen we aan bij een aantal B-stukken, voordat we doorgaan naar het belangrijkste B-stuk – althans, waar we de meeste tijd aan besteden – en dat is de Kadernota. We beginnen nu met B1, Bestemmingsplan ‘Buitengebied Emmen, Emmer-Compascuum, Runde NZ tussen 1 en 8’. Dat zullen we in twee termijnen bespreken. Na de tweede termijn gaan wij daarover stemmen.

Wie wil daarover het woord voeren? Dat zijn volgens mij bijna alle fracties. Ja. Dan begin ik met de heer Van Dijken van het CDA. Als u dat wilt, tenminste. Ja, ik kan het u hoogstens verzoeken. Nog even het jasje erbij aan. Een stropdas zou nog beter zijn, zegt meneer Pruisscher. Ja, maar dat zit er niet in. Vroeger was dat bij het CDA wel gebruikelijk, maar tegenwoordig... Als mijn vader dit gezien had... Nee, dat gaan we niet zeggen. Meneer Van Dijken, aan u het woord.

Eerste termijn

De heer Van Dijken (CDA): Dank u wel, voorzitter, en ook het CDA gaat met zijn tijd mee: stropdassen zijn uit!

De voorzitter: O! Dank u voor uw bijdrage. Meneer Pruisscher, ik geef u het woord. Nee hoor, gaat uw gang, meneer Van Dijken.

De heer Van Dijken (CDA): Dank u wel, voorzitter. En het jasje gaat straks echt wel weer uit gezien de temperatuur.

We hebben het hier over een agrarisch bedrijf in Emmer-Compascuum – voor de mensen die op dit moment inhaken. Het CDA is blij dat een akkerbouwbedrijf wil uitbreiden en dan ook nog binnen onze gemeentegrenzen. In de commissievergadering was er enthousiasme, maar werden er ook vraagtekens gezet bij met name de locatie en de verkeers- en fietsveiligheid.

Als eerste de locatie. Deze toevoeging – daar kan echt niemand omheen – tast het openbare en heldere karakter aan van het landschap. Maar, zo hebben we gelezen en ook gezien, de locatie sluit aan op het historische bebouwingspatroon van de veenontginningen en daarom kunnen we meegaan met de locatiekeuze.

Dan de fietsveiligheid. Ik ben nog bij de Gruinten geweest en heb daar nog met een inwoner gesproken. We zijn ervan overtuigd dat de verkeersveiligheid en ook de fietsveiligheid aldaar verbetert. Maar wij zijn er nog niet van overtuigd dat aan de Runde NZ de fietsveiligheid is geborgd met de nieuwe doorsteek. We begrijpen dan ook de zorgen van de insprekers. Wat ons opvalt, is dat de doorsteek bij Fresenius, iets verderop, zodanig is aangelegd, met een bocht in de fietsroute, dat een vrachtwagen met oplegger, die een maximale lengte mag hebben van 16,5 meter, op de doorsteek kan staan. Er wordt zo een opstelplaats gecreëerd voor een vrachtwagen met oplegger tussen Runde NZ en de doorgaande weg waar de fietser veilig omheen kan. Ik heb u allemaal net ook een kaartje doen toekomen, aangezien het feit dat wij nog niet de beschikking over een nieuwe raadszaal met digitale ondersteuning. Daar kunt u het ook op zien.

De voorzitter: Daar wordt aan gewerkt. Meneer Jakobs.

De heer Jakobs (Wakker Emmen): Ik heb een vraag aan de heer Van Dijken. Ik ben deze week een paar keer op locatie geweest, zowel aan de Gruinten als aan de Runde. Ik heb daar de verkeerssituatie bekeken op wat daar exact gebeurt. Nou, dan zie je – dat onderschrijven wij ook – dat het een goede stap is dat het van de Gruinten naar de Runde gaat. Dat het daardoor impact heeft op verkeersbewegingen, is zonder meer waar.

De voorzitter: En dat leidt tot de volgende vraag...

De heer Jakobs (Wakker Emmen): Ja, dat leidt tot de volgende vraag. Want u hebt het over de doorsteek bij Fresenius. En ook daar heb ik gisteren gekeken. Maar die doorsteek bij Fresenius wordt eigenlijk links of rechts weggelaten, want die gebruikt men bijna niet. Want het vrachtverkeer gaat langs de Kuilweg.

De voorzitter: Ja, dat is helder. Maar... Ja?

De heer Jakobs (Wakker Emmen): Dus hoe ziet u dat voor zich in de nieuwe situatie?

De heer Van Dijken (CDA): Nou, zo ver was ik nog niet. Want ik wilde even de situatie schetsen bij Fresenius. Nu kom ik op de nieuwe locatie. Op de nieuwe locatie aan de Runde NZ is de lengte van de doorsteek, zoals ook in de stukken staat, slechts 10 meter, waardoor de situatie kan ontstaan dat een vrachtwagen op de doorsteek staat en de oplegger met zijn kont op het fietspad. Verder is er geen straatverlichting waardoor er in zijn geheel een gevaarlijke situatie kan ontstaan. Is dat het antwoord op uw vraag?

De heer Jakobs (Wakker Emmen): Mag ik een vervolgvraag stellen? Ja? Want het is wat van één kant bekeken, dus wat eenzijdig. Hebt u ook mogelijk andere mogelijkheden of andere inzichten, waarvan u denkt dat dat de verkeersveiligheid zou kunnen vergroten voor fietsers?

De heer Van Dijken (CDA): U vraagt hoe je het zou kunnen verbeteren? Dat Wakker Emmen het ermee eens is dat de situatie zoals nu voorgesteld is, een onveilige situatie is?

De heer Jakobs (Wakker Emmen): Dat is niet exact wat ik bedoel. Maar wat wij wel belangrijk vinden als Wakker Emmen, is natuurlijk de verkeersveiligheid. We zijn het er over eens dat die gewaarborgd moet worden op welk punt dan ook in Emmen. Wat ik mis in uw betoog, is het onderzoek of dit de beste oplossing is.

De heer Van Dijken (CDA): Nou, zoals u ook wel hebt gelezen, wordt er een doorsteek gecreëerd om de vrachtwagens die van het agrarisch bedrijf naar de doorgaande weg moeten worden geleid, daar ook veilig naartoe te leiden. Wij komen tot de conclusie dat als je de stukken leest, je niet anders kunt concluderen dan dat er een onveilige situatie wordt gecreëerd, doordat de vrachtwagens deels op de doorsteek staan en deels met de kont van de oplegger op de parallelweg. En daardoor komen fietsers van Emmer-Compascuum, kinderen en dergelijken die daar elke dag langskomen, daar in gevaarlijke situatie terecht komen. Anderzijds is het ook zo dat als vrachtwagens vanuit de doorgaande weg naar het agrarisch bedrijf willen gaan, je eigenlijk dezelfde situatie hebt. Je komt op de doorsteek van 10 meter. Heb je dan last van fietsers, dan moet die vrachtwagen daar blijven staan. En dan hebt u de kont op de doorgaande weg staan, wat ook weer tot onveilige situaties leidt.

Vandaar dat wij – ik was nog niet klaar met mijn bijdrage – wel even willen toevoegen dat dat het enige is wat wij vragen: maak die doorsteek niet 10 meter, maar 16,5 meter en dan ben je van alle problemen af. Dat is het enige wat wij vragen. En hoe je dat dan precies doet, is aan het college.

De voorzitter: Dat was uw betoog. Of wilde u nog...

De heer Van Dijken (CDA): Nee, ik wilde nog een paar zinnen zeggen.

De voorzitter: ‘Een paar zinnen’? Ja, ik vond het ook erg kernachtig samengevat. Ja.

De heer Van Dijken (CDA): Ja, ik ben nog niet klaar met mijn betoog.

Het zal u duidelijk zijn: wij willen aanvullende maatregelen omtrent de fietsveiligheid en komen dan ook met een amendement. Als het goed is voor u, dan wil ik dat ook graag voorlezen.

De voorzitter: Dat is goed.

De heer Van Dijken (CDA): Oké. Vooraf wil ik nog aangeven dat er een kleine aanvulling op het amendement is gekomen, omdat wij signalen kregen vanuit meerdere van u dat u vindt dat als wij een amendement indienen, daar ook een financiële dekking voor moet zijn maar ook een indicatie van wat het gaat kosten. Ik heb gisteren een aantal telefoontjes gepleegd. Ik ben vanochtend om acht uur bij De

Roo Wegenbouw geweest hier in Emmen en ik heb van hen een indicatie gekregen van wat het verbreden van die doorsteek van 10 naar 16,5 meter gaat kosten.

En het amendement luidt als volgt:

Amendement A-2024-1: 'Doorsteek Runde NZ naar doorgaande weg'
(ingediend door het CDA)

'De gemeenteraad van Emmen in vergadering bijeen op donderdag 27 juni 2024, bij de behandeling van het Bestemmingsplan "Buitengebied Emmen, Emmer-Compascuum, Runde NZ tussen 1 en 8',

Constaterende dat:

- het nieuwe agrarische bouwperceel nog niet direct bereikbaar is van de doorgaande weg, maar dat deze gesitueerd is aan de parallelweg (Runde NZ) ten noorden van de doorgaande weg;*
- de parallelweg niet geschikt is voor zwaar landbouwverkeer en dat daarom een rechtstreekse verbinding zal worden gemaakt met de doorgaande weg, waarbij de parallelweg wordt overgestoken;*
- voorgesteld wordt om deze aansluiting vergelijkbaar uit te voeren als de doorsteek ter hoogte van Runde ZZ nummer 6;*
- de doorsteek bij nummer 6 een maximale lengte heeft van 10 meter;*
- ter hoogte van de beoogde nieuwe doorsteek geen straatverlichting aanwezig is.*

Van mening zijnde dat:

- een dergelijke doorsteek (met een maximale breedte van 10 meter) te kort is om dienst te doen als opstelplaats voor een vrachtwagen met oplegger welke een maximale lengte mag hebben van 16,5 meter;*
- er een situatie kan ontstaan dat de vrachtwagen op de doorsteek staat en de oplegger op het fietspad;*
- als de doorsteek uitgevoerd wordt zoals bij het bedrijf Fresenius (met plaatselijk een bredere tussenberm) de vrachtwagen met oplegger in z'n geheel op de doorsteek kan staan waardoor fietsers er veilig omheen kunnen fietsen;*
- zonder straatverlichting er gevaarlijke verkeerstechnische situaties kunnen ontstaan.*

Besluit beslispunt 4 toe te voegen:

- de tussenberm ter hoogte van het nieuwe agrarisch bouwperceel plaatselijk te verbreden zodat een doorsteek gemaakt kan worden met voldoende lengte voor een opstelplaats voor vrachtwagen met oplegger, de doorsteek te voorzien van straatverlichting en de extra kosten ter grootte van 100.000 euro hiervoor te dekken uit de algemene reserve.*

En gaat over tot de orde van de dag.'

Mevrouw Kilinçii (PvdA): Ik heb even een verduidelijkingsvraag. De route zoals de heer Van Dijken beschrijft, is dat een normale route waar het vrachtverkeer langsgaat? En om hoeveel vrachtverkeer gaat het dan en is dat een opvatting vanuit het CDA of is het een feit?

De heer Van Dijken (CDA): Zoals ik al heb gezegd, heb ik plaatselijk kennis ingewonnen bij de Gruinten. Als je kijkt naar het aantal verkeersbewegingen op hoogtijdagen, gaat het om maximaal twintig vrachtwagens per dag. En als je kijkt naar de Gruinten en waar die bewegingen heen gaan, dan gaat ongeveer tien procent richting Emmen en negentig procent richting Emmer-Compascuum. Dat zal ook zo zijn bij de nieuwe locatie. Neemt dus niet weg dat daar dagelijks twintig vrachtwagens van en naar het bedrijf moeten gaan over de doorsteek, die te kort is voor een vrachtwagen met oplegger.

De heer Kasteleijn (50PLUS): Hartelijk dank voor dit amendement. Ik vraag het mij af: u wilt daar een behoorlijke verandering in de loop van de wegen. Hebt u ook overwogen om bijvoorbeeld die brug, in plaats van recht op de weg, schuin erop te leggen, zodat op die manier de vrachtwagens wel veilig naar het bedrijfspand toe kunnen en er niet zulke ingrijpende veranderingen aan de wegen nodig zijn?

De heer Van Dijken (CDA): Zoals ik al zei: ik ben vanochtend nog bij een wegenbouwer geweest en ik heb uitgelegd dat wij willen dat de lengte van de opstelplaats dusdanig wordt dat een vrachtwagen daar ook met oplegger kan staan. Neemt niet dat als je dat recht doet of schuin, je die hele situatie daar zult moeten veranderen. Wat ik ook al zei: dat brengt extra kosten met zich mee. Maar dat neemt niet weg dat door die extra kosten je er wel voor zorgt dat de fietsers vanuit Emmer-Compascuum veel veiliger naar Emmen kunnen. Dit is ook geen financieel vraagstuk, dit is een veiligheidsvraagstuk. Dit wil ik hier ook benadrukken: laten we nou eens een keer eensgezind uitstralen dat we naar inwoners luisteren. Die hebben hier ingesproken. Laten we nou eens zien dat wij hen hebben gehoord, dat wij ter plaatse zijn geweest – u bent er allemaal plaatselijk geweest. Ja, het kan zo zijn dat de kont of op de parallelweg komt, of op de doorgaande weg. Ja, wij gaan daar wat aan doen. En de oplossing hebben wij eigenlijk ook al. Het probleem is duidelijk, de oplossing is duidelijk. Laten we er wat aan gaan doen.

De heer Jakobs (Wakker Emmen): Mijn vraag is het volgende. Want er is een noordzijde en een zuidzijde aan de Runde. Ik zou ook een oplossing kunnen bedenken dat de fietsers waar u het over hebt, aan de zuidzijde langsgaan. Want ik hoor u net zeggen dat ze eromheen gaan. Ik heb daar een beetje ongelukkig beeld bij. Als je ergens omheen moet fietsen, dan zie ik dat niet direct als veilig.

De heer Van Dijken (CDA): Nou, ik ben het met u eens dat wat je juist niet wilt, is dat je haaks op een vrachtwagen moet fietsen. Dat wil je absoluut niet. En dat is hetgeen wat hier voorgesteld wordt. Wat wij juist willen – en daar is bij Fresenius een voorbeeld van: verleg die weg dusdanig dat je eromheen kunt. Met goede verlichting is dat een prima situatie.

O ja, en u vroeg iets over de zuidzijde. De inwoners hebben hier ingesproken en die hebben ook gezegd dat alle fietsers via de noordzijde gaan. Niet alle, maar heel veel fietsers gaan via de noordzijde, omdat als je aan de zuidzijde fietst, je uiteindelijk toch een keer over die parallelweg zult moeten. Dat is een heel ongelukkige situatie, daar bij die caravandealer. Dat is nog veel minder. Je kunt die mensen niet sturen. Men kiest toch de weg die voor hen het makkelijkst is en dat is de noordzijde. Het enige wat ik wil, is dat er een veilige situatie is en wat voorligt, is niet veilig.

De heer Jakobs (Wakker Emmen): Hoewel Wakker Emmen zich realiseert dat het bestemmingsplan impact heeft op de inwoners aan de Runde, kunnen wij instemmen met dit raadsvoorstel. Om een goed beeld te vormen, ben ik gaan kijken op locatie: op zowel de huidige locatie de Gruinten als de nieuwe locatie. Het plan voldoet aan de randvoorwaarden. Het bouwvlak is maximaal anderhalve hectare, de bedrijfseconomische noodzaak is aangetoond, de uitbreiding is passend binnen de stedenbouwkundige en landschappelijke structuur en het plan past binnen het provinciaal beleid. Wakker Emmen kan zich vinden in dit raadsvoorstel.

De heer Van Dijken (CDA): Nu zijn de rollen omgekeerd. Ik heb een vraag. Vindt u dat de verkeerssituatie op dit moment, zoals het wordt voorgesteld, veilig genoeg is om voor te stemmen? Dat hoor ik u zeggen.

De heer Jakobs (Wakker Emmen): Nou, dat hoort u mij niet direct zeggen. Want met respect, gisteren hebben we daar ook over gesproken. Wij vinden het amendement heel goed dat u hebt ingebracht en ook de aandacht daarvoor. Want verkeersveiligheid speelt voor Wakker Emmen ook echt een heel grote rol. Wat wij graag zouden zien, is dat er onderzocht wordt wat nu precies de verkeersimpact is en wat nu precies de beste oplossing is.

De heer Van Dijken (CDA): Ja, duidelijk. Ik ben blij dat u het amendement ziet zitten. Als u zegt dat u wel een onderzoek zou willen, zou dat betekenen dat we iets met een motie moeten zeg maar. Maar dat zou betekenen dat je eerst het voorstel moet aannemen en dan een motie moet indienen ten aanzien het onderzoek naar hoe het beter zou kunnen. Een motie zou betekenen dat het eigenlijk een voorstel is. Je weet nooit of het daadwerkelijk uitgevoerd wordt zoals je het had bedacht. Dan weet je nooit hoe het echt kan. Is het dan niet veel beter om het amendement te omarmen? Dan weet je zeker dat de veiligheidssituatie wordt verbeterd.

De heer Jakobs (Wakker Emmen): Ik hoor u twee dingen zeggen. In uw eerste zin zegt u dat u blij bent dat wij het amendement steunen. En later zegt u dat het niet beter zou zijn dat... Volgens mij zit daar wat ruis. Het amendement zullen we niet steunen, niet op deze manier. Met een motie over het onderzoeken van de verkeersveiligheid en hoe die beter zou kunnen, zou dat wel kunnen. Ik heb u gezegd dat ik er ben geweest – en u ook, het gaat u echt aan het hart. Dat begrijp ik uit dat amendement dat ik nu zie en dat voel ik ook. En dat is bij ons niet anders. Wij willen ook verkeersveiligheid voor de inwoners aan de Runde. Maar wij willen wel dat onderzoek: wat is nu de beste oplossing? Want bij Fresenius komt toch sluipverkeer voor. Men gaat over de Kuilweg, ook de vrachtwagens. Als u de bewoners hebt gehoord – en dan hebt u, daar twijfel ik niet aan – dan wil ik ervoor waken dat daar straks een ontsluiting ligt die anders of niet gebruikt wordt.

De voorzitter: Dus als ik het samenvat, zegt u: ja, ik denk ook wellicht dat daar maatregelen moeten komen voor de verkeersveiligheid. Maar het amendement is slechts één invulling van zo'n maatregel voor verkeersveiligheid. U zou er nog wat breder naar willen kijken? Vat ik het zo goed samen?

De heer Jakobs (Wakker Emmen): Dat is correct.

De heer De Jong (Hart voor Emmen): U geeft aan dat u graag meer onderzoek wilt naar de verkeersveiligheid. Maar is het niet een heel rare constatering om ermee akkoord te gaan en dat u het zo goed vindt, maar dat u daarna onderzoek gaat doen naar de verkeersveiligheid? Kunnen we niet beter aan de voorkant zeggen dat we gaan kijken naar de verkeersveiligheid? En als dit veilig is, dan kunnen we akkoord geven?

De heer Jakobs (Wakker Emmen): Ik begrijp wat u zegt. In eerste instantie was dit ook een A-stuk. U hebt gezegd dat u dat liever nog als B-stuk wilde houden, want die discussie moest op gang komen. Uiteindelijk komt er een amendement van het CDA. Wij vinden als partij dat we daar goed naar moeten kijken en ook de verschillende inzichten daarvan tot ons moeten nemen. In dat kader zeggen we dat we akkoord gaan met dit plan, het voldoet aan de voorwaarden. Maar dat stukje verkeersveiligheid zouden we nog graag een keer nader willen onderzoeken om te kijken wat nu echt de beste oplossing is.

De heer Van Dijken (CDA): Komt u dan ook met een motie?

De heer Jakobs (Wakker Emmen): Nou, wat we zometeen gaan doen, is dat we in een schorsing met elkaar zullen bespreken hoe we dit verder gaan aanvliegen.

De heer Koops (D66): Ja, als Wakker Emmen aanstuurt op een schorsing, dan kunnen we dat mij betreft beter meteen doen, zodat de andere partijen in de eerste termijn nog kunnen reageren op die motie.

De voorzitter: Ik kijk even rond. Voordat we gaan schorsen, is het goed om dan het college ook nog even de gelegenheid te geven om alvast in dit stadium te reageren. Nee? Moeten we schorsen of gaan we in één keer door, met een reactie van het college en dan schorsen?

Mevrouw Louwes (PvdA): Ja, ik zou het wel fijn vinden om inderdaad even de eerste termijn van de partijen af te maken en de reactie van het college af te wachten en dan te schorsen. Want anders schorsen we nu en hebben we straks de reactie van het college en schorsen we weer. Dus ja...

De voorzitter: Ja, we gaan nu eerst even door en dan komt er een schorsing en dan kunnen we kijken waar we op uitkomen.

Wij waren bezig in eerste termijn bij de heer Jakobs. Ja, geen vragen meer? Nee? Oké, dan gaan we naar de fractie van GroenLinks, mevrouw Van der Woude.

Mevrouw Van der Woude (GroenLinks): Voor ons ligt een bestemmingsplan voor de uitbreiding van een agrarisch bedrijf. Tijdens de commissie is er ook over gesproken. GroenLinks is niet per defi-

nitie tegen deze uitbreiding: dat zou best kunnen. Maar wat ons wel raakt, is de hoeveelheid insprekers die er is geweest en die namens zoveel insprekers heeft gesproken en het proces dat daaraan voorafgegaan is.

Wat GroenLinks betreft zou dit voorstel beter ingetrokken kunnen worden om nogmaals met de inwoners in gesprek te gaan, ook naar aanleiding van de brief van de afgelopen week die verstuurd is, om te kijken of men niet tot een beter werkbaar oplossing komt waar ook de bewoners zich in kunnen vinden.

De heer Meijer (VVD): Ik zag ook even na te denken over alle voorgaande sprekers. Een aantal heeft dit inderdaad ook in de commissie behandeld. Wij zijn ook ter plekke geweest en wij hebben naar aanleiding van de insprekers en de commissie ook nog een aantal vragen dat bij ons open is gebleven. Met inachtneming van de voorgaande opmerkingen gaan we toch deze vragen stellen. Bij ons blijft namelijk bij het voorgaande over waarom de provincie geen voorstander is van de vestiging aan de Veenakkers. Wij hebben daarnaar geluisterd, wij hebben dat aangehoord, nog een keer gelezen. Het is ons niet duidelijk wat nou eigenlijk tegen de locatie Veenakkers is.

De locatie van de Gruinten zal binnen tien jaar worden afgebouwd. Dat hebben we ook nagezocht: het staat niet zwart of wit dat deze locatie echt binnen tien jaar wordt afgebouwd, dus dat de bewoners daar eigenlijk alsnog de verkeersoverlast zullen houden.

Over de parallelweg hebben we het net gehad. Bij de parallelweg is niet een onderzoek gedaan door de VVN om de verkeersveiligheid van die oversteek goed te onderzoeken. Dat is niet gebeurd.

En bij de inspraak hebben we die brief ook gelezen. Het blijft inderdaad wel een bijzonder belangrijk punt om op 20 december, vlak voor de Kerst, die publicatie te doen. Dus wat dat betreft blijven deze punten ons wel bezighouden en zijn wij niet per definitie voorstander van deze plannen.

We horen hier graag antwoord op en we gaan nadenken over het amendement en de motie.

De heer De Jong (Hart voor Emmen): Geachte voorzitter, leden van de raad, wij willen beginnen met te benadrukken hoe belangrijk het voor ons is dat we zorgvuldig en goed geïnformeerd besluiten nemen, zeker wanneer het gaat om ingrijpende veranderingen zoals de geplande uitbreiding van het agrarisch bedrijf en de aanleg van de doorsteek in Emmer-Comspacuum.

Naar aanleiding van de afgelopen commissievergadering heeft onze fractie extra informatie opgevraagd om vandaag een gedegen en afgewogen besluit te kunnen nemen. Wij hebben op een drietal punten de nodige vragen en bedenkingen en ook zijn wij benieuwd hoe de andere fracties hiernaar kijken om tot een weloverwogen besluit te komen.

Het eerste punt gaat over verkeersveiligheid. In de door ons opgevraagde stukken ontbreken cruciale zaken. Met name met betrekking tot de verkeersveiligheid hebben wij geen volledig onderzoek ontvangen, terwijl wij hier wel om gevraagd hebben. Tijdens de commissievergadering gaf de wethouder aan dat hier wel naar gekeken is, maar het enige wat wij ontvangen hebben, is een telling van hoeveel verkeer er momenteel plaatsvindt en waar de weg op berekend is. Dit is voor ons ontoereikend om een goed geïnformeerde beslissing te nemen.

Gezien de zorgen van de insprekers hebben wij navraag gedaan bij een verscheidenheid aan instanties. Vanuit het CROW, een kennisinstituut voor infrastructuur, openbare ruimte, verkeer en vervoer en veiligheid, ontvingen wij de volgende reactie. *‘De huidige weg waar het vrachtverkeer vanaf komt, lijkt geen 50 km/h-weg te zijn. Er is een verhoogd risico op kop-staartbotsingen bij afslaand verkeer vanwege de verwachte hogere snelheid. Bovendien is de berm tussen de weg en de parallelweg erg smal, waar ook fietsers op rijden. Dit kan leiden tot onveilige situaties bij het maken van de oversteek naar de parallelweg. Deze zorgen moeten serieus worden genomen en verder onderzocht worden.’* Dit baart ons zorgen, aangezien het lijkt dat er vanuit de gemeente geen grondig onderzoek is gedaan, terwijl een belangrijk kennisinstituut aangeeft dat er serieuze veiligheidsrisico's zijn die verder onderzocht moeten worden.

Ons tweede punt gaat over de locatiekeuze van het bedrijf. Zou er een analyse zijn die suggereert dat het bedrijf per se aan de Runde moet komen? Bij het lezen van de stukken die in eerste instantie zijn opgevraagd via een Woo-procedure door inwoners, bekruipt ons bij een interne mail het gevoel dat er specifiek naar dit punt toe is geschreven. Om het voor u te verduidelijken, zal ik de tekst van de interne mail citeren: *‘Wethouder wil nu een analyse over welke locatie het best is: aan zijde Runde of zijde Pottendijk. Ook ter beantwoording van alle reacties en mogelijk ter aanpassing van het plan. Dus wel*

alles richting zijde Pottendijk. Ik heb van de initiatiefnemer begrepen dat in het vooroverleg en daarna is aangegeven dat wij enkel medewerking verlenen aan zijde Runde. Kun jij de achtergrond van deze overwegingen vinden, of een locatie of een afweging of iets dergelijks? Kortom, ik moet aan de wethouder een analyse aanleveren waarom dit bedrijf per se aan de Runde moet komen en niet achter op zijn gronden.' In de aan ons toegezonden stukken ontbreekt echter de analyse. Het lijkt erop alsof er een bewuste keuze is gemaakt zonder de nodige onderbouwing.

Het derde en laatste punt gaat over de verkeersbewegingen. Uit onze analyse van de door ons gezonden stukken blijkt verder dat de verkeersbewegingen aan de Gruinten binnen tien jaar een halvering moeten opleveren. Toegezegd is dat het bedrijf aldaar een nieuwe schuur mag bouwen met bijna een verdubbeling in oppervlakte. Onze fractie vraagt zich af hoe dit met elkaar strookt en of er daadwerkelijk een win-winsituatie zou zijn. Onze fractie heeft hier grote vraagtekens bij.

Daarom willen wij graag van de andere fracties horen hoe zij tegen deze drie zorgpunten aankijken. Hoe zien zij de incomplete informatie, de gemelde verkeersveiligheidsrisico's en de ontbrekende analyse die de keuze voor de locatie Runde moet onderbouwen? Kunnen de andere fracties zich erin vinden dat op basis van de momenteel beschikbare informatie het onverantwoord is om met de geplande uitbreiding door te gaan? En ook zouden we graag een reactie zien van het college op deze drie punten.

Wij hopen dat de andere fracties onze zorgen delen en het belang inzien van een zorgvuldig en transparant proces waarbij alle relevante gegevens en onderzoeken beschikbaar zijn om een weloverwogen beslissing te nemen.

Mevrouw Kilinçii (PvdA): Het plan dat voor ons ligt, gaat over een agrarisch bedrijf dat behoefte heeft aan uitbreiding omdat de huidige locatie beperkt is. Wij kunnen ons in principe vinden in die uitbreiding, maar mijn fractie herkent ook de zorgen rondom de verkeersveiligheid zoals tijdens de commissie zijn aangegeven door de insprekers en ook staat beschreven in de brief die wij hebben mogen ontvangen.

Mijn fractie heeft ook contact gehad met een van de bezwaarmakers. Dus wij snappen de zorgen daarover. Tijdens de commissie hebben wij ook aangegeven en gevraagd hoe de stand van zaken dan is met die afschaling aan de Gruinten en of die ook daadwerkelijk plaats gaan vinden. Door af te schalen nemen wij aan dat de verkeersdruk aldaar wel gaat afnemen en dat het ook veiliger zal worden. Wel vragen we ons af of dat ook daadwerkelijk gehandhaafd zal worden, dis daar willen we graag een reactie op.

De heer Van Dijken (CDA): Ook aan u de vraag. Vindt u dat de verkeerssituatie zoals die nu is gesteld in de stukken, veilig genoeg is om hiermee in te stemmen?

Mevrouw Kilinçii (PvdA): Wij zullen tijdens de schorsing dit verder bespreken. We komen hierop terug.

De heer Van Dijken (CDA): Ik was toch wel even benieuwd naar uw reactie op mijn eerste termijn, waarin wij zeggen dat het probleem eigenlijk wel duidelijk is, maar de oplossing eigenlijk ook wel voor de hand ligt. Als je de middenberm langer maakt zodat daar een opstelplaats kan worden gecreëerd, dan ben je eigenlijk al heel snel klaar. En hoe dat dan precies gebeurt, is aan het college. Maar wij geven de kaders mee om hem van 10 naar 16,5 meter te maken en je bent volgens mij klaar. Hoe kijkt u daartegenaan?

Mevrouw Kilinçii (PvdA): Ik denk dat er wel meerdere denkrichtingen zijn hoe je dingen veiliger kunt maken. Ik denk dat we dat met elkaar moeten bespreken en kijken hoe verder.

De heer Koops (D66): Wij kunnen ons goed vinden in de bevlogen inbreng van het CDA. Dus ik zal mijn bijdrage iets inkorten, waarbij wij benieuwd zijn naar de aangekondigde motie van Wakker Embmen en de reactie van het college op het voorgestelde amendement van het CDA.

Wel horen wij daarbij graag – en dat is dan onze toevoeging – een reactie van het college op de nog nagekomen brief van afgelopen maandag, zeker ten opzichte van het punt participatie – of eigenlijk

gebrek aan participatie. Maar ook ten opzichte van de daarin geuite zorgen rondom de verkeersveiligheid en maatschappelijke impact.

Reactie college

De heer Van der Weide (wethouder): Misschien maar even beginnen met de essentie. Want als ik kijk naar het huidige agrarische bedrijf dat gevestigd is aan de locatie Gruinten, dan is dat daar echt wel maximaal ontwikkeld. Eigenlijk, als je kijkt naar dit type bedrijf op deze plek, dan is dat niet een houdbare situatie richting de toekomst. Plus dat uitbreiding, die een wens is van het bedrijf, absoluut niet passend is op de locatie Gruinten.

Dus dan komen we meteen ook bij de kern: als we van de Gruinten willen gaan verhuizen, was is dan de beste locatie? Nou, er waren twee in beeld. De Runde NZ – dat is ook het voorstel dat hier voor ons ligt – en ook de locatie Veenakkers is ingebracht op basis van de zienswijzeprocedure zoals die is gevolgd. Ik heb in de commissie ook aangegeven waarom de Runde NZ de voorkeur heeft ten opzichte van de Veenakkers – dat wil ik hier ook graag nog een keer herhalen. Want eigenlijk zijn daar vier argumenten voor.

Het eerste is dat het al passend is in gemeentelijk beleid, want in het Bestemmingsplan Buitengebied van 2011 is onder voorwaarden deze locatie al aangewezen voor de ontwikkeling van een agrarisch bedrijf. Dus daarmee hebben we denk ik de belangrijkste mogelijkheid om hier een ontwikkeling toe te staan en om hier ook bebouwing toe te staan. Dat besluit is in 2011 al genomen, met wel een aantal voorwaarden. De heer Jakobs heeft denk ik prima opgesomd wat die randvoorwaarden zijn en waarom wij vinden dat die passend zijn en ook goed beoordeeld zijn.

Tweede argument is dat de locatie Veenakkers strijdig is met provinciaal beleid. Dat is een keuze die de provincie heeft gemaakt. Dat heeft ook iets te maken met openheid in het landschap en bepaalde gebieden waar je geen bebouwing wilt. Dus even richting de heer Meijer: los van wat de argumentatie is geweest van de provincie om het zo te doen, is het denk ik het belangrijkste op dit moment dat het strijdig is met provinciaal beleid en dat je daarmee ook een harde belemmering hebt.

Ten derde is dat verkeerskundig is beoordeeld dat de locatie Runde NZ de voorkeur heeft ten opzichte van de Veenakkers. Dat heeft iets te maken met de logistiek van de ene locatie naar de andere, maar ook met welke wegen daarvoor meer in aanmerking komen om het landbouwverkeer te ontsluiten.

En het vierde argument dat ik nog wil toevoegen, is dat op de locatie Veenakkers vanwege milieuregels het niet mogelijk is om daar een bedrijfswoning te realiseren. Dus ik denk dat het goed is om die vier argumenten nog even weer in ogenschouw te nemen als het gaat om waarom deze locatie.

Kom ik ook even bij het punt van Hart voor Emmen, want u citeert wat uit een Woo-verzoek. Die mail zoals die verstuurd is, is wat mij betreft ook een prima weergave van de vraag die ik intern heb gesteld. Dat heeft iets te maken met dat er een andere medewerker is gekomen op dit dossier. Iemand die dit in het verleden behandeld heeft, is helaas niet meer in leven, maar heeft eigenlijk wel heel veel gedaan rondom dit dossier. Er is ook intern navraag gedaan wat er allemaal is gedaan. Dus ik begrijp die mail in die context zoals u hem citeert, wel. Maar ik denk dat u ook het verhaal erbij moet vertellen dat het locatieonderzoek daarvoor is uitgevoerd. Dat er in het verleden ook naar is gekeken. Als u de stukken leest, dan kunt u ook lezen de vier hoofdargumenten zoals ik ze zojuist heb geformuleerd, dat die ook onderdeel uitmaken van alle bijlagen en stukken. Dus ja, u mag citeren wat u wilt, maar ik vind dat u dan ook het volledige verhaal daarbij moet vertellen.

De heer De Jong (Hart voor Emmen): Ja, het is correct wat de wethouder aangeeft, dat in het voorstel deze afweging staat. Echter, in de stukken die wij opgevraagd hebben, hebben wij geen locatieonderzoek meegestuurd gekregen. Dus voor ons is het een ongeïnformeerde beslissing die wij moeten nemen.

De heer Van der Weide (wethouder): Nou, volgens mij moet – ‘moet’? nou ja, dat zou ik in ieder geval wel doen als raadslid – je besluiten nemen op basis van de stukken die er op de agenda staan. De argumenten die ik zojuist heb opgesomd, staan ook in de stukken. Dus daarmee hebt u ook de relevante informatie om te kunnen beoordelen waarom de locatie de Runde NZ de voorkeur heeft ten opzichte van de locatie Veenakkers. Ik heb zojuist ook nog even per app gecheckt, als het gaat om de stukken die zijn verspreid in het kader van het Woo-verzoek, of daar het locatieonderzoek bij zat. Daar is mij

zojuist nog weer met 'ja' op geantwoord. Dus ik kan nu niet het hele dossier induiken, maar ik wil ook vertrouwen op de informatie die ik krijg aangeleverd.

Dan misschien even de discussie van vanochtend als het gaat om de verkeersveiligheid. Nou, alle waardering richting het CDA dat u er zich zo in vastbijt en zo in verdiept en zelfs nog naar wegenbouwers toegaat om een offerte op te vragen. Dus in ieder geval goed voorbereid. Maar ik denk dat het goed is om ook even aan te geven dat de doorsteek die is genoemd ter hoogte van nummer 6, wel even de denkrichting is. Maar als je het hebt over hoe dat uiteindelijk wordt uitgevoerd, heb ik mij ook er nog even over laten voorlichten dat het veel meer een zandlopermodel gaat worden. Dus dan moet u zich voorstellen dat het van 20 meter teruggaat naar 8 meter en dan weer uitwaaiert naar 20 meter, omdat een vrachtwagen in dezen geen haakse opstelling maakt. Dus dat betekent dat de directe lengte, zoals u het hebt gemeten: 10 meter, in de praktijk langer zal zijn, dus dat er meer lengte is voor de opstelstrook. Dat betekent ook dat als er een vrachtwagen staat, die uiteindelijk niet de hele parallelweg zal blokkeren. Dat zal waarschijnlijk voor een klein gedeelte van de parallelweg zijn. Maar ik merk wel ook even op basis van deze discussie iets op, anders gaan we met elkaar hier in de raad de oplossing bedenken hoe het dan wél zou moeten. Ik voel ook wel aan dat u het belangrijk vindt, dat ook de insprekers zorgen hebben geuit.

Dus wat mij betreft zou ik het voorstel willen doen om het idee zoals wij het hebben – en daar zit echt meer achter dan alleen de zinsnede '*ter hoogte van nummer 6*' – nog eens keer met een aantal buurtbewoners en met de agrariër om tafel te gaan met onze verkeerskundige om het nog eens een keer goed uit te leggen hoe we het precies bedoelen en hoe we het voor ons zien. En dat ook op basis van een concrete tekening van hoe het eruit komt te zien. Als er dan wensen uit de buurt waarmee we de verkeersveiligheid kunnen verbeteren, sta ik er in ieder geval open voor en die toezegging wil ik hier ook doen. Dat we kijken hoe we met elkaar een goed compromis kunnen bereiken om die verkeersveiligheid te kunnen verbeteren en om daarmee denk ik invulling te geven aan de wens zoals die door u wordt geuit. Want het amendement is in die zin ook wel stellig: hoe moet dan per se 16,5 meter zijn. Ik geef al een aantal mitsen en maren aan hoe het wellicht ook wel wat anders zou kunnen en hoe de praktijk er wellicht ook wel wat anders eruit komt te zien. Dus ik begrijp uw inzet en ook de zorgen die er zijn rondom verkeersveiligheid. Dus wat ik u dan ook wil voorhouden: geef het college wat ruimte om samen met de agrariër en een aantal buurtbewoners te kijken hoe we het kunnen optimaliseren om die verkeersveiligheid te verbeteren. Dus dat zou mijn voorstel zijn richting de raad.

De heer Van Dijken (CDA): Ja, wij doen het natuurlijk ook met de stukken die voorliggen. En als je kijkt in de toelichting hoe de doorsteek is bedacht in de stukken, dan is dat gewoon een rechte doorsteek. Dan kan ik niet anders concluderen dat als je daar bent geweest, die om en nabij de 9 à 10 meter is. Dat is hetzelfde als bij nummer 6. Wij zitten hier niet omdat we dit graag willen. Wij willen gewoon dat die fietsveiligheid daar geborgd wordt. Dat is onze insteek. En nu zegt u eigenlijk dat het niet zo wordt als gesitueerd in de toelichting, maar dat het veel meer een trechtervorm wordt. Begrijp ik dat goed? En die wordt minimaal 16,5 meter.

De heer Van der Weide (wethouder): Het wordt een dubbele trechter, oftewel een zandloper, en daarmee creëer je dus meer opstelruimte dan een directe rechte lijn. Als dat precies minimaal 16,5 meter zou zijn: die toezegging kan ik hier niet doen. Je zou het echter nader moeten uitwerken hoe je dat zo optimaal mogelijk kunt gaan doen. Daarmee kun je ook niet voorkomen dat als er eens een keer wachttijd is, een vrachtwagen toch nog even met de kont een meter of anderhalve meter misschien op die parallelweg staat. Maar daarvan wordt verkeerskundig wel gezegd dat dat acceptabel is en dat dat goed te verdedigen is. Maar nogmaals, ik denk dat het gewoon waardevol is om met elkaar om tafel te gaan om te kijken hoe het bedacht is, hoe wij het voor ons zien dat het in de praktijk gaat uitwerken en of we daarbinnen nog een aantal verbeterlagen kunnen maken in de verkeersveiligheid. Dan wil ik hier de toezegging doen dat we dat voornemens zijn om dat te gaan doen, om ook recht te doen aan de denk ik brede opvatting die er leeft in de raad.

De heer Van Dijken (CDA): Ja, een aanvulling. In ons amendement zeggen wij niet dat die 16,5 meter moet zijn, maar wij zeggen: creëer daar een opstelplaats zodanig dat daar een veilige situatie komt. De vraag is of u ook een garantie kunt geven ten aanzien van de verlichting aldaar. Want daar is geen

verlichting. Als u zegt dat het best weleens zo kunnen zijn dat een oplegger nog met een meter of anderhalve meter op de parallelweg kan komen te staan, dan is verlichting wel cruciaal.

De heer Van der Weide (wethouder): Nou, ik vind dat typisch ook zo'n punt dat bijvoorbeeld uit die bespreking met de buurt als een zorg eruit komt dat de verkeersveiligheid kan verbeteren. Dit om dat bij uitstek als maatregel te kunnen gaan doen, omdat het denk ik ook redelijk makkelijk is in te passen. Dus wat mij betreft hoort dat ook even bij de ruimte bij het nadere vervolg.

De heer De Jong (Hart voor Emmen): In het kader van wat de wethouder aangeeft dat hij net na het besluit de participatie opgestart heeft, dezelfde vraag aan de wethouder die ik ook aan de heer Jakobs gesteld heb: kunnen we niet beter die participatie aan de voorkant gaan doen? Dat men dan met de buurt gaat zitten om te kijken hoe we dit het beste kunnen inpassen en dan opnieuw terugkomen met een beter raadsvoorstel?

De heer Van der Weide (wethouder): Ik denk dat u dan even onderscheid moet maken tussen het proces dat planologisch van toepassing is en waarbij gewoon de correcte stappen zijn gevolgd zoals die bij een regulier planologisch proces en procedure worden gevolgd. Dus die zijn ook allemaal netjes doorlopen. Op basis van de zienswijzeprocedure hebben wij aangegeven dat ook die doorsteek er juist moet komen om rekening te houden met die verkeersveiligheid. Dus dat is ook een concreet punt dat is aangepast. Als op basis van inspraak en de raadsbespreking hier – dat hoort denk ik ook gewoon bij een democratisch proces – daar nog aanvullende wensen uit komen, dan denk ik dat het heel goed is om daar nader over in gesprek te gaan. Dus volgens mij kan dat prima 'en-en'.

De heer Kasteleijn (50PLUS): Ja, ik ben heel erg blij met de toezegging die de wethouder hier gedaan heeft. Toch vraag ik mij iets af. Hij wil dat gesprek aangaan met de mensen en daarna wil hij de tekeningen dan eventueel aanpassen. Is dat de bedoeling?

De heer Van der Weide (wethouder): Misschien is het ook nog wel even goed om onderscheid te maken in waar het bestemmingsplan over gaat. Dat gaat niet over de insteek. Alleen, het maakt wel onderdeel uit van het verhaal. Wij hebben ook voor de bestemmingsplanprocedure een overeenkomst gesloten met de agrariër om de doorsteek vast te leggen en om ook de kosten te kunnen verhalen. Nou, alles wat wij meer doen, is wel voor eigen rekening. Maar ik vind dat dit niet alleen maar een financieel gedreven beslissing moet zijn, maar dat je ook moet kijken naar de verkeersveiligheid. Dus dat even in antwoord op de heer Kasteleijn.

Mevrouw Kilinçii (PvdA): Ik heb in de eerste termijn nog een vraag gesteld over de afschaling aan de Gruinten. Wordt dat ook gehandhaafd?

De heer Van der Weide (wethouder): Ik denk dat het goed is om aan te geven dat het planologisch wordt geregeld. Dat is het belangrijkste, zodat het ook wordt vastgelegd. Op het moment dat we dan een overtreding zien, dan kan er ook op worden gehandhaafd.

De voorzitter: Oké, ik denk voldoende even voor het moment. Er was net even een vraag om een schorsing. Het lijkt me verstandig om dat nu even te doen. Volgens mij liggen alle bouwstenen op tafel. De kern van het verhaal is even het uit elkaar trekken van de planologie en het gevolg daarvan en dat heeft betrekking op de verkeersveiligheid. Daar hebben we het nodige over gezegd. Volgens mij zijn we het er snel over eens dat daar aanvullende plannen moeten komen in het kader van de verkeersveiligheid.

De wethouder heeft daarbij de toezegging gedaan dat hij in overleg met de omwonenden gaat en daar bij u terugkomt met de uiteindelijke invulling. Ik zeg daar ook wel bij – dat is me uit het hart gegrepen: pas een beetje op bij het 'wat' en 'hoe' en dergelijke en al te veel geknutsel over verkeersveilige maatregelen. Ik zou zeggen: laat dat aan het college over, maar het college laat daar ook wel weer andere mensen in meedenken. Volgens mij zijn wij het erover eens dat er iets aanvullends moet gebeuren. En er ligt een concreter amendement vanuit het CDA.

Voorstel is om de toezegging van de wethouder respectievelijk het amendement van het CDA maar eens even te wegen in een schorsing. Dat kan ook wel leiden tot een andere vervolgstap. Dan kunnen we in de tweede termijn daarop terugkomen en dan zal ik beginnen bij de fractie van het CDA om te kijken hoe we verdergaan in deze discussie. Is dat een goed voorstel? Ja?

Het is tien voor half twaalf. We hebben nog een aantal agendapunten te doen, dus ik wilde er wel een beetje vaart achter zetten. Dit is wel een belangrijk agendapunt, maar we hebben later ook nog belangrijke punten. Als ik zeg: een kwartier schorsen, gaat dat lukken? Ik zie meneer Van Dijken knikken. En echt even dat we niet uit alle hoeken en gaten moeten gaan vegen: om vijf over half twaalf heropen ik de vergadering – ongeacht wie er aanwezig is. De vergadering is geschorst.

Schorsing

De voorzitter: Goed, wij gaan weer verder. Ik heropen de vergadering. Wij hadden een schorsing over het bestemmingsplan rondom de Runde NZ tussen 1 en 8 en dat ging met name over het thema verkeersveiligheid.

Nogmaals: geen herhaling van zetten, we hebben een vol programma. Dus daar ben ik in tweede termijn ook wel even iets strakker op. Volgens mij moeten we nu kijken waar we staan in het proces en kijken hoe we verder kunnen.

Welkom aan de heer De Jonge is ons midden. U had al gemeld dat u iets later was.

Tweede termijn: ik begin even bij de heer Van Dijken en dan vraag ik even wie nog het woord wil voeren. Meneer Van Dijken.

Tweede termijn

De heer Van Dijken (CDA): Ik heb toch mijn jasje even uitgedaan gezien de temperatuur.

Ik hoop dat iedereen heeft gemerkt dat het ons echt gaat om die fietsveiligheid waar de sprekers ook zo veel belang aan hechten. In de commissievergadering dacht ik: nou, dit wordt een A-stuk. Ik ben blij dat er nu een hele discussie loskomt ten aanzien van hoe we dat dan doen. Want iedereen is wel bevlogen en ziet ook wel dat de kinderen die daar naar school gaan, dat op een veilige manier moeten kunnen doen.

Wij zijn ook blij met de beantwoording van de wethouder. Wij zijn daarom ook wel bereid om het amendement in te trekken wanneer er toegezegd wordt dat er een maximale inspanning wordt gepleegd zodat die vrachtwagens in die doorsteek kunnen komen te staan. Voordat men overgaat op uitvoering, willen wij dan wel een terugkoppeling van het college van hoe dat dan gebeurt. Wat de voorzitter ook al zei: hoe dat dan gebeurt – of het nou schuin is of recht – dat maakt ons niet uit. Het gaat ons erom dat die fietsers daar op een veilige manier kunnen fietsen. En dat is mijn tweede termijn.

De voorzitter: Dank u wel. Het amendement wordt ingetrokken in het verlengde van de toezegging van de wethouder in de eerste termijn. We zullen hem die toezegging straks nog even wat specifieker laten formuleren om te werken aan maatregelen van verkeersveiligheid en wel zodanig dat voordat de uitvoering begonnen wordt, de raad daarover wordt gesondeerd respectievelijk geïnformeerd.

Wie wil in tweede termijn daarover verder het woord voeren? Ik kijk even rond. Dat is in ieder geval mevrouw Van der Woude van GroenLinks.

Mevrouw Van der Woude (GroenLinks): Dank aan de wethouder voor de beantwoording van de vragen die er leven in de raad in de eerste termijn. Voor GroenLinks is de beantwoording niet helder genoeg en die geeft ons geen geruststellend gevoel dat tot dit voorstel op deze manier besloten kan worden. Dus wat ons betreft kan het niet op onze goedkeuring rekenen.

De heer Meijer (VVD): Ja, ook voor ons inderdaad: als je de feiten op een rijtje zet en de antwoorden op een rijtje en ook het gevoel erbij telt en daarbij de procedure, dan zijn we er ook niet content mee. Dus kunnen we niet akkoord gaan met dit voorstel.

Mevrouw Kilinçii (PvdA): Mijn fractie heeft ook oog voor de veiligheid en daarom zijn wij heel blij met de toezegging van het college over het stuk veiligheid en dat het college nog weer in gesprek met omwonenden en het bedrijf. We willen de wethouder nog bedanken voor de beantwoording.

De heer Kasteleijn (50PLUS): Wethouder, hartelijk dank voor de toezegging die gedaan is dat het helemaal is zoals 50PLUS het ziet, met name het feit dat er met de omwonenden gesproken zal worden.

Even wil ik nog verduidelijken dat als je het schuin legt, je ook het verkeer van de vrachtwagens kunt regelen. Met andere woorden: nu is er bij Fresenius het probleem dat de vrachtwagens die oversteek niet gebruiken en door het schuin neer te leggen, kun je dat wel duidelijk beter reguleren. Ik hoop dat dat meegenomen wordt.

De heer Jakobs (Wakker Emmen): Wethouder Van der Weide, ook bedankt voor de heldere en duidelijke beantwoording. We moeten even twee dingen uit elkaar halen: we hebben natuurlijk allereerst het planologische gedeelte, wij stemmen uiteraard voor het bestemmingsplan. Met de toezegging van de wethouder is een amendement of een motie overbodig. We wachten wel af dat de wethouder de toezegging nakomt en terugkoppelt naar de raad, maar op zich heb ik daar alle vertrouwen in.

De voorzitter: Ik had tien grappen in mijn hoofd, maar ik maak ze niet. Hart voor Emmen, de heer De Jong.

De heer De Jong (Hart voor Emmen): De beantwoording van het college is voor ons onbevredigend gebleven. Helemaal het argument dat wij het moeten doen met de informatie uit het voorstel. Wij hebben als raad een controlerende taak en als daar extra informatie voor benodigd is, dan is dat zo.

De inbreng van de overige partijen, en met name het amendement vanuit het CDA, bevestigt onze zorgen dat dit een ondoordacht voorstel is. Ondanks dat het amendement nu ingetrokken is, willen wij de fractie van het CDA wel danken voor het opstellen van het amendement.

Maar wij zien veel liever dat het volledige voorstel op dit moment wordt ingetrokken. Een goed en gedegen onderzoek naar alle aspecten is essentieel voordat we verdergaan. Veilig Verkeer Nederland heeft bij ons aangegeven dat zij deze week alsnog een beraadslaging zullen houden over het huidige voorstel en de daarmee gemoeide veiligheidsaspecten. Daarnaast wijst de informatie die wij vanuit het CROW hebben ontvangen, erop dat er ernstige zorgen zijn over de verkeersveiligheid. Gezien deze punten pleiten wij ervoor om het voorstel terug te sturen naar de tekentafel en opnieuw te beginnen.

De voorzitter: Die smaak had ik nog niet gehoord. Ik had dit nog niet gehoord. Ik heb ook niet het idee dat daar een meerderheid van de raad voor is. Wie wil in de tweede termijn hierover nog het woord voeren vanuit de gemeenteraad? Niet?

Dan ga ik nog even naar de wethouder. Misschien goed om de toezegging die u in eerste termijn deed, nog even wat concreter te formuleren, dat we daar later geen misverstand over krijgen.

Reactie college

De heer Van der Weide (wethouder): Ja, volgens mij vraagt het CDA juist een aanscherping van die toezegging dat we het maximale doen, een maximale inspanning om te kijken hoe we de opstelstrook zo veel mogelijk overeen kunnen brengen met die 16,5 meter. En om u over de uitkomst de te informeren van het gesprek enzovoort, zodat u zelf ook de vinger aan de pols kunt houden of het een goede oplossing is om daarna tot uitvoering te kunnen overgaan. Dus volgens mij is dat even de aanvulling die vanuit het CDA gevraagd is en ik ben van harte bereid om dat te doen.

De voorzitter: Dank u wel. Kunnen wij overgaan tot de besluitvorming? Dat is het geval.

Besluitvorming

De voorzitter: Dat betekent dat wij een voorstel hebben dat bestaat uit drie beslispunten, met inachtneming van de toezegging die de wethouder net gedaan heeft om u over de aanvullende verkeersmaatregelen zoals geformuleerd te zullen informeren. Is er nog behoefte aan een stemverklaring? In ieder geval de heer Koops. Meneer Koops.

De heer Koops (D66): Wij hebben behoorlijk getwijfeld over dit voorstel, omdat we het eigenlijk wel eens zijn met de tegenstemmers dat we nu een stukje participatie achteraf organiseren dat we vooraf

hadden moeten doen. Desalniettemin kunnen wij wel leven met de toezegging van de wethouder zoals hij die net nog deed, dat er eigenlijk een nieuw ijkpunt wordt gecreëerd en dat we in de toekomst nog een keer terugkomen hierop. En met dat in ons achterhoofd kunnen we dus instemmen en hopen we ook dat dit in de toekomst nooit meer hoeven doen en dat we het proces rondom participatie beter gaan organiseren.

De heer Kuiper (SP): Wij kunnen instemmen met dit raadsvoorstel, ook omdat wij het goed vinden dat de wethouder deze toezegging doet. Dus dat vinden we belangrijk. En wij willen het CDA danken voor het werk dat ze gedaan hebben. Dank je wel, jongens!

De heer De Jong (Hart voor Emmen): Wij hebben als fractie erover nagedacht om tijdens de stemming weg te lopen uit de raadszaal, omdat wij vinden dat we niet goed genoeg geïnformeerd zijn om een beslissing te kunnen nemen.

De voorzitter: Dat sta ik niet toe – ik onderbreek u even. Als u het overweegt, sta ik dat niet toe. U bent hier in een raadsvergadering. Ook maar even vooruitkijkend: dat doen we hier niet – even voor de goede orde. Het is een ‘ja’ of het is een ‘nee’. Aan u het woord voor een stemverklaring.

De heer De Jong (Hart voor Emmen): Ja nou, het is jammer dat u mij afbreekt. Want ik wilde aangeven dat ik dat niet de normale gang van zaken vind. Dat je juist hier moet zeggen dat je ‘ja’ of ‘nee’ stemt. Daarom zullen wij tegen dit voorstel stemmen.

De voorzitter: Dank u wel. Nee, maar het ging me ook even om het gedrag in de komende tijd. Wij zijn bij het besluit. Ik ga u vragen: wie is voor dit voorstel? Dat zijn de fracties van D66, de Partij van de Arbeid, de ChristenUnie, het CDA, Wakker Emmen, de SP en 50PLUS. En wie is tegen dit voorstel? Dat zijn GroenLinks, VVD en Hart voor Emmen. Dan is dit voorstel aangenomen met 26 stemmen voor en 5 stemmen tegen.

B2. Jaarstukken 2023 gemeente Emmen

Eerste termijn

Mevrouw Kuipers (Wakker Emmen): We zullen de commissie niet overdoen en zullen het dan ook kort houden.

Een positief resultaat van 14,5 miljoen euro stemt ons gunstig. Wel blijkt dat het afwijkt van de Begroting: dit baart ons op sommige vlakken toch wel wat zorgen. Dit komt onder andere door de krapte op de arbeidsmarkt: de druk op de organisatie is hierdoor groot. Prioritering van projecten is hierin erg belangrijk en Wakker Emmen is dan ook blij met de toezegging van de wethouder dat hier oog voor is. Een goede bekendheid van de gemeentelijke regelingen is wenselijk, zodat eenieder die het nodig heeft, de weg hiernaar kan vinden.

Prettig om nog even te benoemen, is dat de samenwerking met de accountant dit jaar naar wens is gegaan en alles tijdig is afgerond. De financiële ratio's zijn prima op orde. Volgens het accountantsverslag leidt dit tot een zeer gezonde ratio in het weerstandsvermogen van 3,81 en dat bij de norm van 1,4.

Het college heeft vanaf dit jaar de verantwoordelijkheid voor het afgeven van de rechtmatigheidscontrole. De conclusie van de accountant is dan ook dat de Jaarrekening een getrouw beeld geeft. Wakker Emmen wil dan ook de vele mensen, en zeker het ambtelijk apparaat, die hiertoe hebben gewerkt aan de stukken, danken.

De voorzitter: Dank u wel. De ChristenUnie, de heer Pruisscher. Nee? De heer Huttinga zelfs, uw stagiair. Ja. ‘Het was juist zo gezellig’, zeggen we dan, ‘de afgelopen dagen met de heer Huttinga.’ Meneer Huttinga, het raadslid van de ChristenUnie, ik geef u graag het woord.

De heer Huttinga (ChristenUnie): Dank u wel, voorzitter. Ik kan uw oproep rondom het bezoeken van het VNG-congres alleen maar bevestigen en ik kan er ook enthousiast over zijn om daar met een

grotere groep naartoe te gaan. Dan kun je ook in de wandelgangen heel mooie dingen met elkaar doen. Ja, dit roept wat op kennelijk. Want ik snap het niet.

De voorzitter: En het ging alleen maar over de inhoud van het congres. Maar gaat u door.

De heer Huttinga (ChristenUnie): Ja, precies.

Nou, ook wat onze fractie betreft is er zeker grote tevredenheid als het gaat over de rapportage rondom de jaarstukken. Niet zozeer alleen het stuk dat wij hebben gehad van de organisatie, maar ook de reacties daarop vanuit de Auditcommissie en de accountant. Dat stemt in elk geval tot meer goed gevoel dan vorig jaar. En wat dat betreft is dat ook een compliment aan de afscheidnemende wethouder van financiën. Ja, je moet toch ergens een complimentje ook mee kunnen geven en dat vind ik hier wel op z'n plek.

Er zijn nog heel veel opmerkingen gemaakt in de commissie en die gaan we inderdaad zeker niet overdoen. Maar even nog de vinger leggend bij een tweetal zaken waar de accountant maar ook uzelf als college op terugkomt in uw brieven. Dat is de situatie rondom – zo noem ik het maar even – de eindafsluiting van het jaar. Dat er minder licht zit tussen de Begroting en het uiteindelijke jaarverslag, zodat er ook qua rechtmatigheid minder problemen zijn. Je zou dat kunnen oplossen doordat wij in december, vlak voor Kerst, een soort afsluitingsbesluit nemen waarin je dus de laatste begrotingsposten waar je toch al scherp van hebt dat die nog flink nog zullen wijzigen, meeneemt. Dat is één.

En het tweede betreft dan inderdaad Wildlands en wat u daarover zegt, stemt ons in elk geval in zekere mate gerust.

Maar ik wil ook dit moment even gebruiken omdat we toch ook terugkijken naar een jaar. We zijn nu alweer heel ver in een nieuw jaar. We merkten dat ook vanmorgen weer dat we als raad en als college goed in balans moeten blijven als het gaat om waar je nou mee bezig bent. Ik neem toch wel even de vrijheid om daar ook als nestor iets over te zeggen – voorzitter, als u dat goedvindt. Ik denk dat het goed is dat wij als raad onze positie kennen. Dat betekent dat wij ons bij onze drie hoofdtaken houden: eerst het volk vertegenwoordigen, dan kaders stellen en controleren. Dat betekent in beginsel niet dat je als een ambtenaar in de stukken duikt en daar ook als een ambtenaar op reageert. Want dat is niet des raads. Daartegenover staat dat een college dat ook niet doet. Alles wordt goed voorbereid als het goed is. En als je daar helemaal niet helemaal het vertrouwen in hebt, dan kun je daar iets van zeggen. Tegelijkertijd is het goed dat wij het college aansporen om het goed te doen. Dus daar is niks mis mee. Daarom vond ik het heel mooi om te zien dat het CDA de moed had om het amendement weer in te trekken. Want je gaat dan toch een beetje op de stoel van het college zitten. Maar dat komt natuurlijk mede omdat je je afvraagt of het college het wel goed gedaan heeft. Ik wil u die boodschap graag meegeven om daar in de toekomst mee bezig te blijven: altijd een goede balans zoeken tussen waar u als raad mee bezig bent, hoe diep je in de details duikt – zo is de heer De Jong ook wel van de details. Dat is soms heel goed, om dingen goed uit te zoeken. Maar tegelijkertijd moet je je positie kennen. En wij zijn er vooral denk ik om te bewaken dat het college, het dagelijks bestuur, zijn werk goed blijft doen. Dat lijkt mij het belangrijkste.

De heer Van Dijken (CDA): Ja, ik had toch even de neiging om te reageren. Dank hiervoor ook om te laten zien waar we als raad mee bezig zijn en ook het college. U refereert natuurlijk aan een aantal stukken over Emmer-Compascuum. Onze bijdrage was ook met name om te kijken naar het kader veiligheid: is dat genoeg geborgd? Als je dan in de stukken kijkt – ik ben het met u eens – hoe diep ga je daar dan in? In onze ogen was dat kader te summier en daarop hebben we ook geacteerd.

De heer Huttinga (ChristenUnie): Nee, maar daarom heb ik u ook geprezen, enerzijds om de moed om het weer terug komen, maar ook om juist die beweging te maken om het college aan te sporen. Maar in mijn ogen ging u wat ver om het als het ware al uit te tekenen. Nee, want je kunt ook een andere opdracht geven. Ik zie nu de heer Wittendorp 'nee' schudden, maar je kunt het college ook op een andere manier een opdracht meegeven. Maar goed, het is aan elke fractie om daar een eigen afweging in te maken. Juist als je terugkijkt, is het even mooi om te zeggen: zijn we met de goede zaken bezig geweest en blijven we dat ook doen? We moeten voorkomen dat we op de stoel van het college of de organisatie gaan zitten. Tegelijkertijd knelt dat wel af en toe, dus dan mogen wij ook best wel onze

tanden laten zien. Nou, die boodschap geef ik u graag mee en ik wens ons allen veel succes verder deze dag. Want het zal nog wel even duren.

De voorzitter: Dank u wel, ook voor de wijze woorden. Dan gaan we naar de VVD, de heer Meijer. Aan u het woord.

De heer Meijer (VVD): Ja, aan de Jaarrekening is veel zorg en aandacht besteed door de mensen binnen de gemeentelijke organisatie. Onze hartelijke dank hiervoor. Ook fijn dat de samenwerking met de nieuwe accountant goed verloopt en dat de rechtmatigheid door het college correct is. Daarom is het goed dat dit geen A-stuk is, maar dat we hier extra aandacht aan besteden.

Ons commissielid, de heer De Boer, heeft tijdens de BM&E-vergadering veel punten aangehaald die wij als VVD belangrijk vinden: de reservepositie van de gemeente, de onderuitputting en met name wegenonderhoud en groenonderhoud, de ondermijning, de boa's en de werkpremie. Wat betreft de reserves is de VVD van mening dat niet allerlei bestemmingsreserves gecreëerd moeten worden, maar een algemene reserve. Daarin moeten de aandelen Enexis en het onbenutte belastingpotentieel niet worden meegenomen. Hier komen we in september nog op terug.

Ook heeft de heer De Boer onze zorgen geuit over onze jeugd en het onderwijs. Wethouder Leal gaf aan, de effecten beter te laten zien op het gebied van het sociaal domein. Dit is niet genoteerd als een toezegging. Wij begrijpen dat die resultaten moeilijk te staven zijn in dat domein, maar in andere grote gemeenten gebeurt dit wel. 'Met en is weten', we moeten meer op data sturen.

Wel is een toezegging gedaan door de burgemeester over het overzicht van het aantal boa's, hun taken en de functies. Deze zien we graag tegemoet.

De heer De Vries (PvdA): Tijdens de commissie hebben wij de jaarstukken uitgebreid besproken. Dus we zullen het hier niet dunnetjes overdoen, maar wij volstaan met een korte samenvatting.

Mooi resultaat: 14,5 miljoen – het is al aangehaald. Het college is behoedzaam met de centjes omgesprongen. Maar we zien ook wel dat vanwege krapte intern bij de gemeente maar ook bij onze aannemers niet altijd alles tot uitvoering is gekomen. Dat is wel een zorg voor onze fractie en die blijft ook wel.

De toegenomen kosten voor de inhuur van externen springt wel in het oog bij ons. Dat is ons eigenlijk wel een beetje een doorn in het oog. Tijdens de commissie hebben we hier ook vragen over gesteld. Wethouder Bos heeft aangegeven dat dat op zijn niets ontziende radar staat, dus waarvan akte. Daar zijn we blij mee.

Niet onvermeld mag blijven dat voor het eerst het college zelf de rechtmatigheidsverantwoording heeft afgegeven. Emmen is hierbij een van de voorlopers. Onze fractie spreekt ook bij dezen de waardering uit voor het vele werk dat hiervoor is verzet achter de schermen door alle betrokkenen.

Tja, en dan tot slot. Waar moeten we het nog meer over hebben? Over al die smileys? Over die mooie ontwikkelingen op al onze sportparken? Of minder leuk: over 'het ravijn'? Nee, laten we dat maar niet doen, dat kwam tijdens de commissie al meer dan genoeg aan bod en sommige zaken zullen vandaag ongetwijfeld de revue nog wel passeren.

De fractie van de Partij van de Arbeid kan instemmen met de voorliggende stukken.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we naar het CDA. Mevrouw Gommer.

Mevrouw Gommer (CDA): Anders dan in de commissie BM&E houden we het nu wel kort. We zien bij de stukken een helder jaarverslag met een positief resultaat. We zijn blij met de goedkeurende accountantsverklaring en het positieve advies van de Auditcommissie. Het is mooi dat het college de adviezen van zowel de accountant als de Auditcommissie overneemt. Onze vragen zijn bij de behandeling in de commissie beantwoording en wat ons betreft had het een A-stuk kunnen zijn en zullen we ermee instemmen.

Reactie college

De heer Van der Weide (wethouder): Volgens mij is er denk ik voldoende over gezegd en gesproken. Als ik het zo hoor, zijn de meeste vragen daar ook goed beantwoord.

Misschien nog wel twee dingen om te benoemen, want dat hoor ik ook wel bij een aantal partijen en daar heeft de Auditcommissie ook een opmerking over gemaakt als het gaat over de betere samenwerking met de accountant. Ik heb al in de commissie gezegd dat ondanks dat het vorig jaar echt anders was, het een dag en nacht verschil is geweest. We hebben daar echt van beide kanten goede stappen gezet, dus dat geeft in ieder geval vertrouwen voor de toekomst. In dat licht ben ik ook blij met de waardering die er is vanuit de commissie op het gebied van rechtmatigheid, de stappen die daarin zijn gezet. Niet alleen maar als je kijkt naar de inhoud hoe we het gedaan hebben, maar ik denk ook vooral qua organisatie hoe die intern is verbeterd. Ik heb in de commissie ook gezegd dat de complimenten daarvoor op z'n plek zijn voor al het werk dat daarvoor is verzet en hoe dat is ingericht. Dus ook dat geeft vertrouwen.

Even richting de ChristenUnie: wij hebben te maken met de periode tussen Berap-II en de Jaarrekening, hoe je dat op een goede manier moet gaan afsluiten, om te voorkomen dat je daar onrechtmatige dingen gaat dingen waar je met elkaar vindt dat ze toch rechtmatig zijn. Dus dat is een belangrijk aandachtspunt en we hebben ook in de beantwoording richting de Auditcommissie gezegd dat we daarvoor met een voorstel moeten gaan komen. Dus die staat ook op ons lijstje. Dat waren volgens mij zo even denk ik de belangrijkste punten nog vanuit de bespreking in de raad.

Dus ik denk dat we kunnen terugkijken op een mooi jaarresultaat en een goed jaar 2023.

De voorzitter: Dank u wel. Is er nog behoefte aan een tweede termijn? Ik constateer dat dat niet het geval is.

Besluitvorming

De voorzitter: Dus we kunnen overgaan tot de besluitvorming. Is er nog behoefte aan een stemverklaring? Dat is ook niet geval.

Dan kom ik bij het besluit om de jaarstukken 2023 vast te stellen en het voordelige rekeningresultaat over 2023 ad 14.501.596 euro te storten in de algemene reserve. Wie is voor dit voorstel? Dat zijn de fracties van Wakker Emmen, de Partij van de Arbeid, het CDA, de VVD, de SP, de ChristenUnie, D66, GroenLinks, Hart voor Emmen en 50PLUS. Dank u wel. Voor de zekerheid even: wie is tegen dit voorstel? Niemand, we hebben geen hand over het hoofd gezien. Daarmee is dit voorstel unaniem aangenomen met 31 stemmen voor en nul stemmen tegen.

B3. Bestuursrapportage 2024-1

Eerste termijn

De heer Hoogenberg (Wakker Emmen): Voor ons ligt nu dan de eerste Bestuursrapportage van dit jaar. Wij sluiten met een klein tekort af van 4 miljoen. Met daarbij de belangrijkste aantekening dat de in het kader van behoedzaamheid te verwachten nadelen wel zijn meegenomen, maar dat de voordelen pas worden verwerkt als ze zeker zijn. Heel fijn, 'behoedzaam': goed gedaan.

Wetende dat er ook nog een storting in de reserves plaatsvindt en dat met de Meicirculaire een voordeel van 4 miljoen is te verwachten op het lopend jaar, zien wij het jaar 2024 financieel met vertrouwen tegemoet. Daar komen we ongetwijfeld nog wel een paar keer op terug.

Wederom is terecht voor een mooie, behoedzame lijn gekozen. Het blijft wel zaak om scherp te blijven en bij te sturen waar nodig. Maar goed om te zien dat de afwijkingen goed worden gerapporteerd en die vinden wij ook allemaal verklaarbaar.

Wel heeft Wakker Emmen nog een vraag over de in te stellen reserve voor het openbaar gebied. Het geld dat in 2023 niet is uitgegeven, waarvoor het noodzakelijk is, wordt nu in een aparte reserve gestopt. Op zich een logische gedachte, maar hoe gaat het college zo sturen dat het geld van 2023 ook daadwerkelijk zo snel mogelijk wordt uitgegeven waarvoor het bedoeld is?

De grote onderhoudsopgave in de openbare ruimte zoals wegen en groen ligt allemaal nog voor ons en we zullen hier bij de Kadernota nog op terugkomen.

De heer De Jong (Hart voor Emmen): Geachte voorzitter, beste raadsleden, laat mij u eerst iets vertellen om het komende punt te verduidelijken als dat al niet duidelijk genoeg geweest is bij ons vorige agendapunt.

Vorig jaar hebben wij als fractie schriftelijke vragen gesteld over de belastingflat. Deze flat kampt nog steeds met ernstige problemen. Bewoners ervaren hittestress en een waslijst van andere veiligheidsgebreken. Wij hebben toen gevraagd of er mogelijkheden waren in het kader van de wet rondom goed verhuurderschap om actie te ondernemen. Het duurde een tijdje voordat er actie kwam vanuit de gemeente en wij begrijpen dat de tijd betrekkelijk is. Als je er middenin zit, dan duurt elke minuut lang. De bewoners van de belastingflat voelen elke minuut hun ongemak en hun onveiligheid en volgens onze informatie is er het afgelopen maand een aankondiging tot een last onder dwangsom gedaan. Gisteren lazen wij echter in het besluit dat er een samenwerking wordt aangegaan met dezelfde partij als waar in maart nog een voornemen tot last onder dwangsom aan verzonden is, terwijl de problemen nog steeds niet zijn opgelost.

Dit roept bij ons de volgende vragen op. Weet de linkerhand wel wat de rechterhand aan het doen is? Soms hoeft je geen parabool te schrijven maar wordt er voor je geschreven. Dit lijkt ons een tegenstrijdige en verwarrende ontwikkeling en wij behoeven daarom van de wethouder nu geen antwoord. Daar hebben wij volgens artikel 7.1 al schriftelijke vragen over gesteld. Maar het roept wel belangrijke vragen op over de communicatie en informatievoorziening binnen onze gemeente.

De bespreking van de Bestuursrapportage: ik wil de gelegenheid aangrijpen om een ernstige zorg te bespreken die wij als fractie van Hart voor Emmen ervaren. Het betreft de informatievoorziening. Informatie is niet zomaar een luxe, het is de zuurstof waarmee wij als raadsleden onze taken kunnen uitvoeren. Zonder volledige en tijdige informatie is onze controlefunctie niet meer dan een schijnvertoning. Verschillende wetenschappers zoals Schram et al., Denters, De Groot en anderen hebben al uitgebreid geschreven over het belang van de informatievoorziening door het bestuur aan de volksvertegenwoordiging. In onze eigen Grondwet en Gemeentewet wordt dit nadrukkelijk bevestigd. Het college en de burgemeester hebben een actieve en passieve informatieplicht. Dit is niet enkel een formaliteit, maar een fundamentele vereiste voor een goede en transparante overheid.

Echter, wat wij de afgelopen tijd gezien hebben, is een patroon van onvolledige en vertraagde informatie. Ondanks herhaaldelijke verzoeken via verschillende raadsinstrumenten blijven er gaten in de informatie die aan ons wordt verstrekt. De raad is het hoogste orgaan binnen onze gemeente. Het college is in dienst van de raad en niet andersom. Wanneer wij geen volledige informatie ontvangen, kunnen wij onze plicht niet vervullen om het beleid te controleren en te sturen. Dit is niet slechts een bureaucratisch probleem, maar het raakt wat ons betreft de kern van onze democratie.

Daarom dien ik namens onze fractie de volgende motie in, die mede is ingediend namens de fractie van GroenLinks. Wij roepen daarin het college tot het volgende op:

Motie 6 ‘Verbetering informatievoorziening aan de raad’

(ingediend door Hart voor Emmen, mede namens GroenLinks)

‘De raad van de gemeente Emmen in vergadering bijeen op 27 juni 2024,

Constaterende dat:

- *de informatievoorziening van het college aan de raad essentieel is voor een goede uitoefening van de taken van de raadsleden;*
- *verschillende publicaties (zoals Schram e.a., 2017; Denters, 2016; De Groot, 2009; B&A Groep, 2008; Bovens e.a., 2008) het belang van adequate informatievoorziening door het bestuur aan de volksvertegenwoordiging benadrukken;*
- *de Grondwet en de Gemeentewet (artikelen 169, lid 2 en 180, lid 2) de passieve en actieve informatieplicht van het college en de burgemeester vastleggen;*
- *herhaaldelijk gevraagde stukken niet tijdig, incompleet zijn of ontbreken, ondanks het gebruik van raadsinstrumenten om informatie te verkrijgen;*

Overwegende dat:

- *de raad het hoogste orgaan is binnen de gemeente en het college in dienst staat van de raad;*
- *een goede informatievoorziening noodzakelijk is voor de controlefunctie van de raad en voor het kunnen vergelijken van de feitelijke situatie met de vastgestelde normen en kaders;*
- *incomplete of ontbrekende informatie de controlefunctie van de raad ernstig belemmert en daarmee de kwaliteit van de besluitvorming negatief beïnvloedt;*

Roept het college van burgemeester en wethouders op om:

- *te waarborgen dat alle gevraagde informatie volledig en tijdig aan de raad wordt verstrekt, zoals vastgelegd in de wettelijke informatieplichten;*
- *op eigen initiatief alle relevante informatie te verstrekken die de raad nodig heeft voor de uitoefening van zijn taken, zonder dat hier expliciet om gevraagd hoeft te worden;*
- *een periodieke evaluatie in te stellen om de kwaliteit en volledigheid van de informatievoorziening aan de raad te monitoren en waar nodig te verbeteren;*
- *bij geconstateerde tekortkomingen in de informatievoorziening deze onmiddellijk te herstellen en hierover transparant te communiceren met de raad;*
- *binnen drie maanden een plan van aanpak te presenteren aan de raad waarin bovenstaande punten concreet worden uitgewerkt.*

En gaat over tot de orde van de dag,

De heer De Jong (Hart voor Emmen): Onze gemeenschap verdient leiders die hun verantwoordelijkheid serieus nemen, die werken voor het welzijn van alle burgers. Transparantie en openheid zijn geen gunsten die het college verleent aan de raad, maar fundamentele rechten die de basis vormen van een gezonde democratie. Laten we streven naar een gemeente waarin informatie geen schaars goed is, maar een vanzelfsprekendheid. Een gemeente waarin wij als raad onze taken volledig kunnen uitvoeren in dienst van onze burgers.

De heer Kuiper (SP): De Bestuursrapportage 2024, eerste kwartaal. Algemene opmerking dat dit goed te volgen en over het algemeen duidelijk omschreven is.

We lezen dat de verwachte inkomsten hoger zijn dan bij de Begroting was geraamd. Is dit dan het voorzichtige begroten geweest of viel het aan de kostenkant mee?

In programma 2 geeft u aan dat de professionalisering van het Veenpark nodig is. Mag ik ervan uitgaan dat dit de bedrijfsvoering betreft? En als dat zo is, hebben we daar dan überhaupt zeggenschap over?

Wij zijn het erover eens dat de evenementen van groot belang zijn voor onze inwoners en een welkome afwisseling en een culturele impuls. Dit zagen we onlangs nog met het Hello Festival: wel nattigheid, maar toch leuk.

Bij de Integrale Visie Spoor Emmen blijft u erg vaag. Wanneer kan het wat concreter? Er is meer budget nodig voor de Integrale Visie Spoort Emmen. Had dat niet wat eerder zo ingeschat kunnen worden? Datzelfde geldt overigens ook voor het ontwikkelingsperspectief Campus Emmen.

Wat betreft programma 5 'Bouwen' zeggen we: prima. We blijven zoeken naar geschikte locaties.

Bij het hoofdstuk 'Soortenmanagementplan' had u in plaats van 'belemmering' ook kunnen schrijven dat we blij zijn dat we door de vernieuwde landelijke wetgeving over beschermde soorten nu beter beschermd zijn. Hadden we ook maar zoiets gehad op het gebied van archeologie. Dat had een hoop ellende gescheeld.

Dan nog vragen bij paragraaf 8.3 'Wonen en bouwen'. Hierin staat uitvoering gaat plaatsvinden in eigen beheer. Is dit goedkoper en/of is dit kwalitatief beter? Waarom gaan we het zelf doen?

De heer De Vries (PvdA): Voor ons ligt de Bestuursrapportage over het eerste kwartaal. Om maar met de deur in huis te vallen: daar zit best een forse afwijking negatief in van 4,5 miljoen. Maar wel eentje met de nodige nuancerings: dat lezen wij ook terug. Het is behoedzaam geprognosticeerd. De verwachte nadelen zijn reeds meegerekend en de voordelen komen pas later, als die er daadwerkelijk ook zijn. De storting in de algemene reserve die wordt gedaan, is daar ook debat aan. Overigens was die laatste wel begroot.

Om de voortgang op diverse programma's en taakgebieden snel inzichtelijk te krijgen, zagen wij in het verleden de welbekende smileys en de doelenboom terug. Die hebben wij in deze Berap niet gezien. Zij hebben een vrije dag genomen, denken wij. De doelenboom missen wij ook. We lezen terug in de verklaring dat dat niet is gedaan omdat de Bestuursrapportage 2024-I de eerste drie maanden van het boekjaar betreft. Dat lijkt volgens ons altijd wel zo te zijn.

Als we dan kijken naar het programma over de woningbouw en ook de huurmarkt in onze gemeente, dan zien we daar toch wel dat we werk hebben te verzetten. Deze keer zijn de smileys er dan niet – zoals ik net al zei. Maar wij willen wel even een smiley inkleuren voor dit deel. Hij kijkt erg verdrie-

tig, hij is niet blij. Veel te vaak en in toenemende mate hoort onze fractie dat onder anderen starters, jongeren en ouderen klem zitten. Klem tussen weinig beschikbaarheid van sociale huur met langer wachtlijsten en onbetaalbare particuliere huurprijzen. Klem tussen net te weinig verdienen voor een hypotheek en de torenhoge huizenprijzen. Een zeer gewaardeerde PvdA-collega, die helaas al op 53-jarige leeftijd overleed, vatte het voor de camera's van de NOS al eens mooi samen – en ik neem de gekuiste versie: 'In geouwehoer kun je niet wonen.' De gevleugelde uitspraak van Jan Schäfer. Straks tijdens de Kadernota zal onze fractievoorzitter op het punt van betaalbare woningen terugkomen. Onze fractie kan verder instemmen met deze eerste Bestuursrapportage en de overige voorgestelde beslispunten.

De heer Huttinga (ChristenUnie): De Bestuursrapportage is door de jaren heen toch al eens gegroeid naar een stuk dat voor ons bepaalt het bijstellen van de Begroting. Dat is op zich goed en begrijpelijk, want de laatste jaren – en misschien nog wel wat langer – is de dynamiek tussen het vaststellen van de Begroting in november en het verschijnen van de eerste Bestuursrapportage groot geworden en vooral extern heel groot. Dat heeft zo veel impact dat wij op heel veel posten al fors bij moeten stellen, soms positief, soms negatief. Tot nu toe lijkt dat redelijk goed uit te pakken dit jaar. Maar ik vind zelf, even door een wat scherpere bril gekeken, het ook nog wel een beetje spannend worden eerlijk gezegd. Helaas richting de komende jaren waarin het zeker spannend wordt als het gaat om de gemeentefinanciën. Daar is gisteren ook nogmaals tijdens de Algemene Ledenvergadering van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten heel veel aandacht voor geweest. De kou is nog lang niet uit de lucht. Wat dat betreft willen wij dat wij stilstaan na een aantal maanden om even te kijken hoe we er nu voor staan. Toch had wat ons betreft ook wel wat meer de vinger gelegd mogen worden bij de beleidsontwikkelingen. Er zijn allerlei dingen een soort van gerapporteerd als de stand van zaken, maar wil je nou als college en organisatie extra gas op geven, daar waar het natuurlijk mogelijk is gezien de wat beperkte mogelijkheden die er momenteel zijn? Ik denk dat het goed is dat u op een aantal hoofdlijnen, waarbij u als college wilt excelleren, de aandacht voor vraagt waar u op specifiek punten extra aandacht voor nodig hebt. Dat maakt een stuk ook wat interessanter. Want het is nu nogal een opsomming. Ten slotte wil ik nog wel iets zeggen over de controlerende rol van de raad. Dus niet zozeer in het kader van de preek die ik net hield, maar meer van de zorg die zojuist werd geuit of je altijd voldoende en transparant genoeg wordt geïnformeerd. Dan zou je af en toe wel een schepje erbovenop kunnen doen naar ons idee, want dan bereik je ook een betere balans tussen waar je als raad op je stoel blijft en waar je als college de raad over informeert. Dan wil ik vooral even inzoomen op waar een levendig mailverkeer over is geweest: over hoofdstuk 2 met de financiële duiding van de zaken hoe we er nu voor staan en de prognoses voor dit jaar enerzijds en de financiële duiding bij de diverse programma's anderzijds. Want daar zit licht tussen en dat hoort niet zo, vinden wij. Dat is wel op een bepaalde manier uitgelegd, maar dat moet op gegeven moment met Excel-bestanden. Kijk, en dan ga je mank, want dan kun je als raad niet meer zeggen dat je het goed kunt controleren. Dus wat dat betreft zou ik graag wensen dat dat helderder werd neergezet en niet met een paar zinnen waar je wat uit kunt lezen qua interpretatie. Want dat was uiteindelijk het verhaal waar het op neerkwam.

Mevrouw Gommer (CDA): Graag wil ik eerst onze complimenten overbrengen voor de eerste Bestuursrapportage van dit jaar. De toelichting per programma is goed te lezen. De budgettaire ontwikkelingen zijn helder te volgen. Wij vinden het prima dat die doelenboom niet in deze beleidsrapportage staat.

We bleven in de financiële ontwikkelingen inderdaad ook even haken op het financiële resultaat van deze eerste periode. Een aantal keren hebben we het moeten lezen en we hebben ook nog een financieel deskundige ernaar laten kijken wat hier nu eigenlijk staat. Toch zijn we tot de conclusie gekomen dat het klopt, maar het had er wel iets helderder en overzichtelijker kunnen staan. Het resultaat van de eerste periode is op dit moment minus 3,7 miljoen, maar door de inkomsten die we via de Meicirculaire weer krijgen, is dat dan zo goed als nihil.

Wij hebben nog een aantal opmerkingen. Goed dat het jaarrekeningresultaat over 2023 van de EMCO Groep, ongeveer 840.000 euro, direct weer ingezet wordt ten behoeve van het participatiebanenplan. Wij lezen dat de parkeeropbrengsten ongeveer 600.000 euro hoger zijn: mooi. Niet als ik zelf bij dat

apparaat sta meestal, maar goed, van deze kant gezien mooi. De opbrengsten worden deels weer ingezet voor nieuwe apparatuur voor parkeren.

En als laatste opmerking: het extensief maaien in het stedelijke gebied wordt verhoogd. Ik vraag aandacht voor het goed uitleggen aan onze inwoners. Nu hoor je toch nog weleens: ‘Dat zal wel een bezuinigingsmaatregel zijn.’

We hebben nog een tweetal vragen. In programma 5 lezen we dat de PMD- en GFT-containers niet meer vervangen hoeven te worden. Hoezo? Bij het bespreken van de Kadernota in 2023 heeft het college nog een gloedvol betoog gehouden dat die containers toch echt vervangen moesten worden ondanks vragen vanuit de raad en nu hoeft het niet meer. Wij zouden daar graag een uitleg over willen hebben.

En in programma 7 lezen we dat de kosten voor de gecertificeerde instellingen voor jeugdbescherming en jeugdreclassering fors zijn toegenomen, in totaal voor ongeveer 26,5 procent en dat is ongeveer 1 miljoen meer. Er is nu een landelijk tarief van kracht en de index CPB is toegepast. Was dit voorheen dan niet gebruikelijk? Werden die tarieven eerst door de instellingen zelf vastgesteld? Wordt de verhoging vergoed door het Rijk? Graag uitleg van het college.

Mevrouw Scheper (VVD): De fractie van de VVD zal de volgende belangrijke punten benoemen en vandaag willen wij extra aandacht besteden aan een thema dat ons nauw aan het hart ligt: participatie en dichter bij de inwoners staan. Het raakt ons dat de kloof tussen de inwoners en de gemeente almaar groter wordt. Hoewel er nieuw beleid wordt ontwikkeld, is het misschien ook tijd voor zelfreflectie. Participatie kan eenvoudig zijn: luisteren en gesprekken aangaan met de inwoners voor de informatie-avonden, bijeenkomsten en besluitvorming. Kortere lijntjes en nog meer afstemming met inwoners zijn essentieel, net als begripvol zijn voor, tijdens en het spreekrecht dat voor veel inwoners als laatste strohalm dient.

De Werkgroep Participatie presenteerde onlangs een rapport over de samenwerking tussen de gemeente en de EOP's, die vaak goed werk leveren. Wij zijn erg benieuwd naar de aanbevelingen en hopen dat deze binnenkort met de raad worden gedeeld.

Dan bij de financiële ontwikkelingen – mevrouw Gommer heeft het net ook al genoemd – valt ons de aanzienlijke budgetophoging op naar aanleiding van de prognose jeugd- en gecertificeerde instellingen. De lasten enorm toe door hogere indexeringen, tariefsverhogingen en de toename in het volume. Volgens de VVD is dit op deze manier niet houdbaar. Wij hebben het al vaak aangegeven en blijven het benadrukken: we moeten alles in het werk stellen om nog effectiever te gaan werken. Dit betekent analyseren, monitoren op basis van data en waar nodig ook maatregelen nemen.

Een ander belangrijk thema is de citymarketing, onder andere in programma 1 ‘Inwoners en bestuur’, maar ook ter sprake gebracht in de Kadernota. De VVD-fractie heeft in februari kritische vragen gesteld op basis van artikel 7.1 over dit onderwerp. Wij hebben lang moeten wachten op de beantwoording, maar zijn blij met de erkenning dat citymarketing en –branding noodzakelijk zijn. De VVD wil graag Emmen goed op de kaart zetten voor de ondernemers en voor iedereen die trots is op Emmen. We investeren veel in onze grote ambities en als we willen dat dat succesvol is, kunnen we niet anders dan ze goed vermarkten. Onze fractievoorzitter zal hier straks bij de Kadernota uitgebreid op terugkomen. Maar de eerste stap is gezet.

Dan gaan we naar het programma ‘Economie en werkgelegenheid’. Een belangrijke sector in onze regionale economie met groei is recreatie en toerisme. Denk aan een toekomstbestendig Veenpark, een geprofessionaliseerd Van Gogh Huis en de lopende ontwikkeling in Bargerveen,. Dit zijn bijzondere dragers met identiteit die zorgen voor werkgelegenheid, inkomsten voor ondernemers en tegelijkertijd het culturele verhaal van Emmen weerspiegelen.

Dan vervolgens de Nedersaksenlijn: die kunnen en mogen we niet negeren. De fractie van de VVD zegt volmondig ‘ja’ tegen de integrale ontwikkelvisie. Het kan ons niet snel genoeg gaan. We willen alvast voorsorteren en stappen zetten rondom dit tracé. Daarbij denken wij aan strategische grondaankopen in dit gebied daar waar mogelijk, om te voorkomen dat dit in een later stadium gecompliceerd en bemoeilijkt wordt, waardoor vertraging kan ontstaan.

En tot slot kent deze Bestuursrapportage geen doelenboom. Dat is begrijpelijk aangezien het een weergave is van slechts de eerste drie maanden. Maar we zouden graag zien dat in de eerstvolgende verslagen de aanduiding in de doelenboom wordt uitgebreid. Naast de kolom ‘doel en prestatie’ zien we graag een extra kolom met ‘resultaat’.

Reactie college

De heer Van der Weide (wethouder): Ik begin maar even met het financiële resultaat. Als je kijkt naar de Berap-I, dan staat daar min 4 miljoen. Dat even als eerste Berap van hoe ongerust we ons dan moeten maken. Want dat is denk ik ook wel even de vraag die daarbij hoort. Nou, dan ben ik het wel eens met de woorden van de heer Hoogenberg dat daar ook even de duiding bij moet dat we de nadelen echt al hebben meegenomen en dat we de voordelen pas meenemen als we ook zeker weten dat die zich gaan voordoen. We zien natuurlijk ook wel de afgelopen jaren dat de Berap-I vaak slechter is geweest dan Berap-II, dus daar zitten ook wel wat herstel mogelijkheden in en dat geeft vaak ook wel een wat beter perspectief.

Wat ik zelf ook wel mooi vond om te zien – even los van of het nou voor- of nadelen zijn – is dat we beter in staat zijn om onze voorspelbaarheid – dus de Perspectiefbrief en Berap-I redelijk goed op elkaar sluiten. Als je kijkt wat er in de Perspectiefbrief gemeld is, dan hebben we echt die grote brokken zichtbaar gemaakt en waren er geen verrassingen meer in Berap-I. Dus als het hebt over het in control zijn en de voorspelbaarheid, denk ik dat dat ook een goede ontwikkeling is.

We zien natuurlijk daar wel een aantal wat grotere posten dat zwaarder drukt. Die ziet u ook terugkomen bij de Kadernota omdat ze soms structureel van aard zijn. Dat zijn dan soms ook wel grotere bedragen en die bedragen dan ook wel meteen redelijk zwaar door, waardoor je ook richting die min 4 miljoen gaat. Nou, terechte opmerking daarbij is dat de Begroting ook gebaseerd is op inclusief de storting in de reserves. Dat moet je niet te gemakkelijk weggeven, maar het geeft wel wat lucht op het moment dat het iets moeilijker wordt, mede in relatie tot de reservepositie zoals die er nu voor staat.

De Meicirculaire nemen we natuurlijk niet mee, maar ik wil daar wel kennis van nemen. Dat scheelt ook een slok op een borrel als je kijkt naar het jaar 2024. Dus dat is denk ik ook wel weer een aantal positievere berichten. Want als je alleen naar het resultaat zou kijken van Berap-I, geeft dat misschien ook wat reden tot zorgen. Maar aan de andere kant zijn er ook wel weer een aantal bewegingen en een behoedzame lijn, waardoor we de rest van het jaar met het nodige vertrouwen in kunnen. Laat onverlet dat we natuurlijk nog wel een discussie hebben over hoe we structureel ook voldoende ruimte kunnen creëren of krijgen om onze ambities waar te kunnen maken en ook geld uit te trekken voor het nieuwe beleid. Dat is voor mij ook de discussie die later vandaag zal volgen.

Ik heb het CDA en de ChristenUnie gehoord dat het op een aantal punten nog wat helderder kan. De leesbaarheid kan hier en daar nog wat worden vergroot. De uitleg daarvan is denk ik een goede suggestie om te kijken hoe we dat proces verder kunnen verbeteren, want dat blijft denk ik altijd een continu proces en aandachtspunt om dat zo goed mogelijk met elkaar te doen.

Dat is denk ik even de algemene lijn. Want als ik verder kijk naar mijn portefeuille, zijn er geen concrete vragen gesteld. Dus dat was hem wat mij betreft even in eerste termijn.

De heer Wanders (wethouder): Voor zover ik na kan gaan, is eigenlijk één vraag gesteld over mijn portefeuille vanuit de SP als het gaat pover het ontwikkelperspectief van Greenwise Campus. Dat hebben wij onlangs aan de raad gepresenteerd en ook het tijdspad dat daarbij hoort. Daar is inderdaad op dit moment wat meer ureninzet voor nodig dan voorzien, maar dat heeft er ook alles mee te maken dat hier in huis, net als bij u in de raad, hard gewerkt wordt om dit te laten slagen. En daar is aanvullende onderzoek dan wel extra inzet en overleggen met derden, externen en andere stakeholders voor nodig. Dan is dat zo. Maar de inzet is op het resultaat gericht en dat rapporteren wij door meer ureninzet. Het tijdspad is voor u bekend en dat zal in het najaar hier weer terugkomen.

Mevrouw Leal (wethouder): Ik reageer eventjes op de enorme tariefstijging rondom de gecertificeerde instellingen – het CDA refereerde hier aan, de VVD ook. Ja, dat klopt, dat is een enorme tariefsstijging, dat hebben we inderdaad nog niet eerder meegemaakt. Dat heeft er alles mee te maken met dat een jaar of twee geleden ‘code zwart’ werd ingezet. Dat waren de jeugdreclasseringsmedewerkers en de jeugdbescherming die in actie kwamen omdat de werkdruk dusdanig hoog was dan men het niet meer volhield en in actie kwam. Naar aanleiding daarvan is de VNG met het Rijk in gesprek gegaan over hoe dit op te lossen. Daar is dus die enorme tariefsstijging een uitkomst van. Dat betekent dat de medewerkers hiermee meer tijd en meer ruimte krijgen om de kwetsbaarste kinderen en gezinnen te ondersteunen. Dus op zich is die beweging heel goed.

De verwachting is tegelijkertijd ook dat wanneer men meer tijd en ruime krijgt om deze kwetsbare doelgroep te ondersteunen, het ook betekent dat je daardoor uiteindelijk minder hulp nodig hebt. Dus aan de andere kant worden we deels gecompenseerd. En echt maar een klein stukje hoor, want een groter gedeelte moeten we zelf bijleggen. Maar de verwachting is wel dat het aantal cliënten zal gaan dalen. Dus ergens moeten we daar een soort middenweg in kunnen vinden. Maar dat is aan ons om dat te monitoren.

De heer Rink (wethouder): Allereerst de SP met een vraag over de Integrale Visie Spoor. U weet dat allemaal dat we bezig zijn met een MIRT-onderzoek als het gaat om de Nedersaksenlijn. Om maar in beeldspraak te blijven: we gaan daar als een trein. Normaal gesproken hebben we een te onderzoeken tracé, een te onderzoeken lijn en op die manier zijn we met elkaar bezig om te kijken hoe we bepaalde dingen op het spoorbeeld te zetten – om het zo maar te zeggen. In 2019 stond de Nedersaksenlijn nog niet eens op het te onderzoeken spoorbeeld voor 2040 en inmiddels zitten we al in de startfase van het MIRT-traject. Normaal gesproken bestaat zo'n traject uit vier fasen. De eerste is de startfase, de tweede is de analysefase, dan komt de beoordelingsfase en dan de besluitvormingsfase. Normaal gesproken heb je daar dus ook een behoorlijke tijd voor. Ik heb van IenW destijds begrepen dat het snelste traject dat hier doorlopen is, negen jaar is. Dus twee jaar voor de startfase, twee jaar voor de analysefase en vijf jaar voor vervolgens de beoordelingsfase om uiteindelijk de schop de grond in te krijgen. Dus wat betreft is dat een behoorlijke tijd sneller.

Waarom hebben we nu dan deze gelden beschikbaar gesteld? Nou, omdat we veel sneller gaan dan normaal gesproken. Aankomende november is er weer een BO-MIRT met nieuwe bewindslieden en we willen daar gewoon een goed plan neerleggen, zodat wij eigenlijk nog sneller dan die twee jaar van de startfase naar de analysefase kunnen. Dus dat is de reden dat we gas bij geven. Daarom hebben we dat dan ook op deze manier gedaan. Volgens mij is het verstandig om in ieder geval die analysefase af te wachten, want in de analysefase wordt het tracé ook wat meer bekend. Als we nu panden gaan aankopen waar het tracé uiteindelijk niet zal komen, dan is dat ook weer best lastig aan u te verantwoorden. Dus ik denk wel dat we in stappen deze fasen moeten doorlopen. Wat dat betreft was dat de beantwoording op de vragen die ik had.

De heer Schrik (wethouder): Ik heb één vraag gehoord van de SP. Die ging over de professionalisering van het Veenpark. U hebt in 2021 het Masterplan vastgesteld, u hebt voor de eerste fase ook budget beschikbaar gesteld. De eerste fase is bijna afgerond en in het najaar zal het Veenpark u ook uitnodigen om te laten zien wat ze uiteindelijk in die eerste fase hebben gedaan. Dat gaat dan uiteindelijk ook een opmaat zijn naar de tweede fase, die deel uitmaakt van het vastgestelde Masterplan. Goed om te melden dat we hier heel nauw in samenwerking optrekken met de provincie Drenthe, want dat is uiteindelijk ook nodig om een museum van provinciaal belang te worden.

De heer J. Bos (wethouder): De vraag van Wakker Emmen over de reserve openbaar gebied: hoe dit zit en hoe we dit kunnen inzetten. Het vertekent een klein beetje, die reserve. Want er is een aantal aanbestedingen geweest in 2023 en het geld is nog niet uitgegeven omdat de uitvoering onderweg is. Dat zit ook in die reserve. Maar het is wel een punt. Dus voor 2024 hebben we dit ingezet – en dat is ook in de Berap vermeld – op een werkvoorbereider, dat die erbij komt. Maar voor de langere termijn is het wel een aandachtspunt. Ik heb de motie gezien die bij de Kadernota ingediend wordt en dus voor de toekomst is het misschien goed om daar dan op in te gaan. Maar het is wel een aandachtspunt.

Dan kom ik bij de opmerking van Hart voor Emmen over dat de informatievoorziening niet goed zou zijn. Nou, ik herken mij hier niet in. Ik denk dat die informatievoorziening voor 95 tot 99 procent van de situaties goed gaat. Er is een aantal incidenten geweest: ik noem het woord 'archeologie'. En ook enkele vragen die gesteld zijn die niet op tijd beantwoord, onder andere ook van uw fractie. Daarbij heb ik al aangegeven dat dat inderdaad een punt is. Die zijn niet op tijd beantwoord door het vertrek van een medewerker. Maar goed, dat is wel volgens mij wat er zo'n beetje gebeurd is.

De ChristenUnie had ook een kleine opmerking over de informatievoorziening. Ik denk op zich dat we daar voortdurend oog voor moeten hebben, dat we dat echt goed in de gaten moeten houden, maar dat het nu zodanig ernstig zou zijn dat er inderdaad een analyse, onderzoek of monitor voor nodig is, werp ik verre van mij. Dat is volgens mij helemaal niet nodig.

De heer Huttinga (ChristenUnie): Om te voorkomen dat mijn opmerkingen over de informatievoorziening die andere te veel raakt: ik tapte uit een ander vaatje. In die zin dat als je de juiste informatievoorziening doet vanuit het college, je als raad dan ook minder een soort papierenoorlog met het college hoeft te voeren. Duidelijke informatie is voldoende.

De heer J. Bos (wethouder): Uitstekend, goed.

Dan kwam er nog een vraag over de minicontainers. Daar moet ik even bij in gebreke blijven. Ik weet niet anders dan dat die minicontainers voorzien waren maar nu niet nodig waren en dat er in de voorgaande Kadernota zo op ingestoken was dat het heel erg nodig was. Dat heb ik voor mijn netvlies. Excuus daarvoor, dat moeten we even uitzoeken. Daar komen we later nog een keer op terug.

De heer Van Oosterhout (burgemeester): Wethouder Bos heeft ook wat gezegd over de motie rondom de informatievoorziening. Volgens mij was dat genoegzaam duidelijk.

Misschien nog even dat thema ‘participatie’ ook in relatie tot de EOP’s. Een beetje op het snijvlak van voorzitter van de raad en voorzitter van het college. We zijn inderdaad bezig met dat wat grotere programma Democratie Dichterbij. Onderdeel daarvan is inderdaad de relatie met de EOP’s. Er is een rapport aangeboden aan de raad vanuit een werkgroepje van de EOP’s om dat op een aantal punten iets anders te gaan doen, ook op een aantal punten nog wel te verbeteren. Nou, dat ligt er nu.

Wat ik mooi zou vinden – daar zijn we mee bezig – is om met name die raads werkgroep en datgene wat hier vanuit het college respectievelijk vanuit de ambtelijke organisatie is voorgedragen, is dat ook wat in elkaar te schuiven en daar vrij kort na de zomer eens met u over in gesprek te gaan over hoe we dat doen in de tweede helft van de periode. Want u hebt gelijk als u zegt dat dat thema ‘participatie’ ten eerste wel van alle tijden is. Tegelijkertijd merken we dat dat veel beter belangrijker wordt. Volgens mij hebben we een heel mooi instrument en dat heet de EOP’s. Maar er zijn meer van dat type organisaties die ons helpen om het beleid zo goed mogelijk in te richten, om zo nauw mogelijk in contact te staan met de inwoners.

Mijn beeld is dat we dat helemaal niet slecht doen, dat krijgen we ook wel terug bijvoorbeeld op een waarderingsavond. Daarop spreken we over en weer de waardering uit, maar op een aantal punten kan het ook echt wel beter en kan het ook wel scherper. Die zoektocht doen we met de 341 andere gemeenten hoe we dat doen. Maar ik zou het heel mooi vinden dat we er ook wat gezamenlijk werk van maken, want daar waar we het hebben over het verkleinen – u zei dat denk ik terecht – van de afstand tussen het gemeentebestuur ten opzichte van de inwoners, is dat aan de ene kant een verantwoordelijkheid van het college en aan de andere kant ook een verantwoordelijkheid van de raad. Daar zouden we met elkaar volgens mij een heel goede slag in kunnen maken. Daar gaan we mee verder.

Wij hebben daarnet ook weer een nieuwe procesmanager voor aangenomen die daar ook veel ervaring mee heeft, juist in dat verhaal van het verkleinen van die afstand. Wij komen daar zo spoedig mogelijk even met wat informatie over en dan zullen we daarmee doorgaan.

De voorzitter: Dat even als reactie vanuit het college in eerste termijn. Wij gaan even naar de tweede termijn waar het gaat om de behandeling van de Bestuursrapportage. Meneer Wittendorp.

De heer Wittendorp (CDA): Ik denk dat ik even meer een mea culpa van mijn zijde op zijn plaats is. Ik heb gisteren ter voorbereiding als fractievoorzitter deze motie die net is ingediend, ontvangen om ons hierop voor te bereiden. Ik ben alleen een heel slechte postbode geweest, dus wij hebben deze motie niet als zodanig bij dit onderwerp geconstateerd. Ik dacht dat bij de Kadernota was, dus ik zou graag een heel kleine schorsing van enkele minuten willen om het even in de fractie te bespreken.

De voorzitter: Dat is u altijd gegund. We schorsen even de vergadering voor een paar minuten. De vergadering is geschorst een paar minuten voor een klein intern beraad. Loop niet allemaal weg, want we gaan over vijf minuten weer verder. De vergadering is geschorst.

Schorsing

De voorzitter: Ik heropen de vergadering. Laten we snel weer beginnen, anders wordt de soep koud.

We zijn in de tweede termijn van de behandeling van de Bestuursrapportage. Op verzoek van het CDA was er een korte schorsing om nog even een beraadslaging te doen over de ingediende motie, waarvan ik zei dat die was ingediend door Hart voor Emmen. Die is ook ingediend door GroenLinks: dat hoort er even voor de volledigheid bij.

Tweede termijn. Wie wil in tweede termijn het woord voeren? Dat is in ieder geval een heel aantal fracties. Ik begin bij D66, de heer Koops.

Tweede termijn

De heer Koops (D66): Ja, wij hebben niet voor een eerste termijn gekozen omdat wij daartoe geen aanleiding zagen. Dat mag absoluut als een compliment worden ervaren.

Maar er in de eerste termijn ook een motie ingediend waar wij wel op willen reageren. Deze motie sluit slecht aan bij hoe D66 het politieke proces, maar ook zeker hoe wij de samenwerking tussen de raad en het college waarderen. We zijn een uitgesproken partij: de ene dag net iets kritischer dan de andere en soms kiezen wij ook weleens voor een uitschieter. Maar het moet wat ons betreft wel altijd over de inhoud gaan en het uitgangspunt mag nooit wantrouwen zijn. Die motie lijkt te suggereren dat het college doelbewust de raad niet volledig informeert en daar herkennen wij ons echt niet in. Daarbij sluit ik me ook aan bij de eerste termijn van wethouder Bos. Natuurlijk kan het veel beter in, we zijn er druk mee aan de slag als raad en college – de burgemeester zei daar al iets over. We komen zeker niet nader door altijd maar tegenover elkaar te blijven staan. Dus wat ons betreft zeker geen steun.

Mevrouw Van der Woude (GroenLinks): Ik hoef in mijn tweede termijn niet al te veel woorden te gebruiken. GroenLinks heeft de motie wel mede ingediend. Wij zijn een partij die uitgaat van vertrouwen, dat benoemen we vaker, ook richting inwoners. Wij hebben de afgelopen tijd in onze ogen toch wel veel momenten gezien waarop de informatievoorziening echt niet op orde was. Voor ons is het de vraag: bewust of onbewust. Wij willen graag dat het echt beter gaat en daarom dienen wij wel de motie mede in.

De heer De Vries (PvdA): Ik was wel benieuwd, want GroenLinks geeft aan dat er soms onbewust dingen gebeuren. Daarom steunt u dan ook de motie. Maar de motie ademt toch wel uit dat er bewust dingen worden achtergehouden. Dus zou u daarop kunnen reageren?

Mevrouw Van der Woude (GroenLinks): Dank u wel voor de vraag. Wat ik net zeg: het is bewust of onbewust, je weet het niet. Wij zijn een partij – wat ik net al benoemde – die in de eerste plaats altijd uitgaat van vertrouwen. Dat willen we graag. Alleen zijn er de afgelopen periode toch te vaak stekken gevallen waarbij we het niet wisten. Dus ja, en dan is het moeilijk om voor de ene kant of de andere kant te zeggen dat het bewust of niet bewust is. En daarom steunen wij deze motie.

De heer De Vries (PvdA): De fractie van de Partij van de Arbeid gaat ook uit van vertrouwen, net als GroenLinks. Daarom steunen wij deze motie niet. Voor de rest, voor het inhoudelijke verhaal kunnen wij ons heel goed aansluiten bij de woorden van de heer Koops van D66.

Mevrouw Gommer (CDA): Wat ons betreft eigenlijk dezelfde woorden. De informatieplicht is geregeld in wet- en regelgeving. Het gaat niet altijd goed, maar dan probeert het college dat ook wel weer op te lossen. Wij gaan altijd uit van vertrouwen en daarom zullen we bij deze motie niet voor stemmen.

De heer Hoogenberg (Wakker Emmen): Ja, nadeel als je wat later in de rij bent, is dat je in herhaling valt. Dus wij zullen die motie uiteraard ook niet steunen. Ik zou bijna willen ‘uiteraard’ want wij ervaren dat heel anders namelijk. Natuurlijk kan het altijd wat beter, maar er is een ‘brengplicht’ en wij zijn hartstikke tevreden over wat het college in het algemeen naar voren brengt en waar ze ons over informeren. We hebben daarnaast ook een ‘haalplicht’: daar waar het tekortschiet, kunnen we ook zelf de vragen stellen. En af en toe zal het misschien een beetje stroef gaan. Maar aan de andere kant, het is echt compleet vertrouwen in het college dat de informatieplicht goed wordt nagekomen.

Even een algemene opmerking. Ik hoor het de VVD nog even zeggen over participatie. In het algemeen valt er heel veel over te zeggen en er komen mooie plannen over. Wat ik zelf een beetje merk –

dat is even mijn persoonlijke mening, maar daar moeten we in de toekomst best nog een keer even over praten – is dat het gevoel in het kader van participatie is wel een beetje dat mensen, als ze inspreker zijn, het moment dat ze hier zijn, ze daarmee ook denken dat ze dan ook gelijk krijgen. Ik denk dat we er ook voor moeten waken dat inspreken niet wil zeggen dat je altijd per definitie gelijk krijgt. Dat is misschien wel teleurstellend, maar daar moeten we misschien mensen ook weleens een keer bewust van maken. Natuurlijk, ook die participatie kan beter.

Mevrouw Scheper (VVD): Even reagerend op meneer Hoogenberg. Ik ben het met u eens: het is natuurlijk niet zo dat als iemand komt inspreken, diegene dan ook gelijk moet krijgen. Het gaat er een beetje om dat mensen gedesillustioneerd de raadszaal uitgaan, soms zwaar gefrustreerd. En dat vind ik gewoon niet de juiste gang van zaken.

De heer Kuiper (SP): Wij sluiten ons aan bij wat D66 en mevrouw Gommer van het CDA zei bij de motie.

Daarbij hebben wij nog een vraag openstaan. Dat was de vraag over ‘Wonen en bouwen’. Hier staat dat de uitvoering gaat plaatsvinden in eigen beheer. Is dit goedkoper of is dit kwalitatief beter? Waar doen we dit zelf? Dit staat op bladzijde 24, paragraaf 8.3 ‘Wonen en bouwen’.

De heer De Jong (Hart voor Emmen): Als eerste reactie op de fracties die gereageerd hebben op onze motie. Wij hebben de motie niet opgesteld vanuit wantrouwen. De motie is echt wel opgesteld vanuit vertrouwen, alleen hebben wij de conclusie moeten trekken in het afgelopen jaar dat stukken niet tijdig, incompleet waren of ontbraken. Daar maken wij ons zorgen over. En om richting de kant van wantrouwen te gaan, zouden wij graag zien dat daar een scherpere regie op komt, zodat we gewoon de informatievoorziening vanuit de gemeente kunnen vertrouwen. Dat als eerste.

Dan nog een korte reactie van meneer Hoogenberg met betrekking tot insprekers. Ja, het klopt inderdaad: een inspreker heeft per definitie niet gelijk en er zou niet alles gedaan moeten worden wat zij aangeven. Maar insprekers die hier komen, zoals de VVD het ook aangaf, doen dat omdat zij zich absoluut niet gehoord voelen in dat gehele proces. Ik ben heel blij dat de mogelijkheid er dan nog wel bestaat voor deze inwoners om te komen inspreken.

De heer Hoogenberg (Wakker Emmen): Ik wil duidelijk even benadrukken dat wij ook heel blij zijn met de mogelijkheid tot inspreken, dat daar dankbaar en heel vaak gebruik van gemaakt wordt. Dus dat spreekt ons ook aan.

De heer Kasteleijn (50PLUS): Ja, wat betreft de motie. Daarin kunnen we toch Hart voor Emmen niet volgen, want ook wij hebben het gevoel dat ook door andere fracties aangegeven is. We doen ons best en natuurlijk daar waar weleens een keer onvoldoende reactie is vanuit misschien de ambtelijke wereld of hoe dan ook, de intentie van dit college, is het gevoel van 50PLUS in ieder geval, is positief. Zij proberen om wel degelijk bijtijds de zaken in orde te maken. Dus we steunen de motie niet.

De voorzitter: Het college is altijd eindverantwoordelijke, hè? Niet ‘de ambtelijke wereld’, hè? Nee, maar dat is wel vrij principieel. We hebben het hier het bestuur, hè? Dus als u iemand aanspreekt, is dat het college, niet de ambtelijke organisatie. Daar is het college verantwoordelijk voor. Voldoende in tweede termijn? Er stonden nog wat vragen open, begreep ik van meneer Kuiper, over bladzijde 24 rondom wonen. Wethouder.

Reactie college

De heer Van der Weide (wethouder): Dat heeft te maken met het onderhoudscontract dat wij hebben voor een aantal woonwagens. Dat is eigenlijk het onderhoudscontract waar wij niet gelukkig mee zijn. Dus vandaar ook dat het gesprek heeft plaatsgevonden met de aannemer en daar hebben wij een afkoopregeling voor gevonden om dat in eigen beheer te gaan doen. Dus daar zien wij absoluut de voordelen van in om dat op deze manier te doen.

De voorzitter: Daarmee zijn volgens mij de beraadslagingen in tweede termijn over de Bestuursrapportage afgerond.

Besluitvorming

De voorzitter: Voorstel is om u te vragen of er behoefte is aan een stemverklaring. Dat is niet het geval.

Dan hebben we een besluit: dat gaat onder andere over het vaststellen van de Bestuursrapportage 2024-I. Wie is voor dit besluit? Ik constateer dat dat de fracties van Wakker Emmen, de Partij van de Arbeid, het CDA, de VVD, de SP, de ChristenUnie, D66, GroenLinks, Hart voor Emmen en 50PLUS zijn. Wie is tegen? Niemand. Dan is dit unaniem vastgesteld met 31 stemmen voor en nul stemmen tegen.

Dan kom ik op de besluitvorming rondom de motie. De motie is ingediend door de fractie van Hart voor Emmen en de fractie van GroenLinks met als kern de verbetering van de informatievoorziening aan de raad. Wie is voor deze motie? Dat zijn de fracties van GroenLinks en Hart voor Emmen. En even voor de volledigheid: wie is tegen deze motie? Dat zijn de fracties van Wakker Emmen, de Partij van de Arbeid, het CDA, de VVD, de SP, de ChristenUnie, D66 en 50PLUS. Dat is deze motie verworpen met 29 stemmen voor en 2 stemmen tegen. Aldus besloten.

Dan even een ordevoorstel. Het is tien voor één. Wij gaan lunchen, de lunch staat meteen klaar. Die is twee verdiepingen lager en overigens ook voor de mensen op de publieke tribune als zij een hapje willen mee-eten. Die zijn ook van harte welkom.

Is het een idee om rondom de klok van half twee weer te beginnen? De suggestie van het zwembad wordt in herinnering geroepen; dat heeft ongetwijfeld met de temperatuur te maken in deze zaal. Dan maken wij er drie kwartier schorsing van. Om vijf over half twee weer terug in deze ruimte. De vergadering is geschorst.

Schorsing

B4. Kadernota 2025 inclusief Meerjarenprogramma 2024

De voorzitter: Ik heropen de vergadering.

Wij hebben even gepauzeerd en wij gaan nu door met de bespreking van agendapunt B4. Dat is de Kadernota waarin wij de grondslag leggen voor de Begroting. De bespreking van een belangrijk document. Dat is ook meteen het laatste inhoudelijke punt voor deze vergadering.

Wij hebben een aangepaste spreektijdenregeling: die neem ik even met u door. De fracties krijgen in de eerste termijn acht minuten en in de tweede termijn zes minuten. En voor het college geldt dat de wethouder financiën, die vaak wel de meeste vragen krijgt, maximaal vijftien minuten krijgt in de eerste termijn en tien minuten in de tweede termijn. De overige collegeleden krijgen maximaal acht minuten in de eerste termijn en zes minuten in de tweede termijn. We overleggen uiteraard wel weer even over eventuele schorsingen, zeker als de moties en amendementen worden ingediend. Dan is dat wel goed.

Sowieso even het vriendelijke verzoek. Het staat nergens in een reglement of zo, maar het helpt om in een vroegtijdig stadium een motie of amendement in te dienen in de regel. Of u moet daar een inhoudelijke reden voor hebben om niet te wachten op de tweede termijn. Dan hebt u de kans om ook aan de andere collega's daarop te laten reageren.

Het is gebruikelijk om bij de Kadernota in eerste instantie even het woord te geven aan de verantwoordelijk portefeuillehouder van financiën, de heer Van der Weide, om nog even een toelichting te geven op het stuk voor zover dat nodig is. Dan zal ik zometeen nog een ordevoorstel doen voor het begin van de eerste termijn.

Wethouder, mag ik u het woord geven?

Inleiding college

De heer Van der Weide (wethouder): Ja, met het risico dat ik aan een toelichting begin, ik zo een paar minuten onderweg ben, ga ik dat maar even niet doen.

Maar het lijkt me wel goed om even een verduidelijking te geven op de mail die deze week nog is verstuurd naar aanleiding van een tekst op bladzijde 15, waarbij het voorstel wordt gedaan om de reikwijdte c.q. bestedingsdoel van de bestemmingsreserve Calamiteitenfonds te verbreden. In de mail is ook aangegeven om dat te zien als niet-geschreven. Dat heeft ermee te maken dat per abuis die tekst is

opgenomen en dat heeft doorkruist met het instellen van het Woonfonds, waarbij wij met veel bredere blik kijken naar alle problemen, knelpunten en doelgroepen op de woningmarkt. Dus ik wilde in ieder geval ook nog even mondeling toelichten hier in deze raadsvergadering dat deze tekst niet moet worden gezien als onderdeel van de beraadslaging. Dus dat het ook niet de bedoeling is om de bestemmingsreserve Calamiteitenfonds te verbreden.

Dat leek me in ieder geval als aanvulling op de mail. Ik had ook al even iets gezien wat vanuit D66 is aangereikt om die verduidelijking in ieder geval even aan de voorkant mee te geven, alvorens u begint aan de eerste termijn.

De heer Koops (D66): Ik heb natuurlijk begrip voor dat standpunt van het college. Maar de Kadernota is wel gepubliceerd en gedeeld en die tekst staat er nu gewoon in. Volgens mij, als we die tekst als niet-beschouwd willen aanmerken, dan moet er gewoon een voorstel komen waar de raad dan over besluit. Dus ik vind dit een beetje een ingewikkelde, als ik eerlijk ben.

De voorzitter: Dat is ook wel wat ingewikkeld. Die tekst is per abuis blijven staan, dat had niet moeten. Dat geeft de wethouder aan. Dus ja, ik zou haast zeggen: zie wat u ermee doet, maar de wethouder geeft dit aan vanuit het perspectief van het college en dan is het volledig aan het perspectief van de raad zelf om te kijken wat men daarmee doet. Maar het college zegt: deze passage is per abuis blijven staan. Meneer Koops?

De heer Koops (D66): Oké, maar dat laat wel onverlet dat de tekst er nog in staat. Want op het moment dat we straks instemmen met de Kadernota, dan stellen we de Kadernota vast waar die tekst ook in staat.

De voorzitter: Nee, dat is niet zo. Dan zal ik die toevoeging nog geven bij het betreffende beslispunt. Dus die omissie kan ik wel herstellen bij de besluitvorming. Meneer Wittendorp.

De heer Wittendorp (CDA): Ja, even ter verduidelijking. Ik heb de indruk dat u het een beetje in het midden laat. Staat het er nu wel of niet in?

De voorzitter: Het staat er niet in, dat is volgens mij datgene wat de wethouder ook zegt. Die tekst is per abuis erin blijven staan. Die had er niet in moeten. Er is een mail achteraan gestuurd dat die passage daar niet had moeten komen. Dus die tekst staat er per abuis in. Dus ook even in het kader van de besluitvorming: meneer Koops zegt dat hij die tekst wel heeft gelezen en die dan dus onderdeel uitmaakt van de beraadslaging. Ja, ik ga niet over de inhoud van uw beraadslaging. Alleen, het college geeft aan dat die tekst per abuis is en ook voor de besluitvorming vanuit de kant van het college maakt die passage niet onderdeel uit van de besluitvorming.

De heer Wittendorp (CDA): Ik heb de mail opgevat als een verzoek en dat wij dan ook iets aan het verzoek zouden kunnen voldoen, al dan niet.

De voorzitter: Ja nou, dat is per definitie aan de raad om daar wat mee te doen. Ja.

De heer Wittendorp (CDA): Ik wil niet aan het verzoek voldoen.

De voorzitter: Oké, dat is aan u. Ja. En dan kijken we bij de besluitvorming hoe we daarop terugkomen. Ja? Dat even vooraf.

Nog meer opmerkingen vooraf? Niet? Dan gaan we in de gebruikelijke volgorde van groot naar klein de beraadslagingen doen. Gebruikelijk is ook dat wij na de eerste termijn vanuit de raad het college even de gelegenheid geven in een schorsing om even te reageren. Want er zullen ongetwijfeld wel wat opmerkingen zijn en ook moties en amendementen. Dus we gaan de eerste termijn in van de raad, met de opmerking daarbij die vanuit het college is gemaakt over die passage en daarna de gelegenheid na een schorsing om vanuit het college daarop te reageren. Dan kijken we wel even hoe we daarin verdergaan. Zullen we het zo doen?

Met inachtneming van de spreektijd – die houd ik wel een beetje in de gaten – geef ik het woord aan Wakker Emmen, de heer Hoogenberg.

Eerste termijn

De heer Hoogenberg (Wakker Emmen): De hele Kadernota gelezen hebbende, 100 pagina's, denk ik af en toe weleens: het zou wel leuk dat er nog meer pagina's geschrapt zouden kunnen worden, dat zou een heel stuk werk schelen. We hebben weleens een keer een wethouder gehad die dacht dat wij toch maar de eerste vijftien pagina's lazen. Maar dat is gelukkig niet zo: we hebben alles gelezen.

Dan hebben we de Kadernota 2025 halverwege deze bestuursperiode. De nota geeft een beeld met diverse gezichten. We zien dat het behoedzaam beleid van de laatste jaren heeft geresulteerd in een sterke reservepositie en dat de diverse financiële ratio's weer aan de normen voldoen. Met andere woorden: de gemeente Emmen heeft weer écht vet op de botten. Maar om in beeldspraak te blijven: het is wel ongezond om je hypotheek te betalen vanuit je spaarrekening. Gelukkig is dat niet het geval en zien we dat het meerjarenperspectief inclusief de Meicirculaire een relatief positief beeld laat zien. En al helemaal in vergelijking met vele andere gemeenten in Nederland.

Het is ook van groot belang dat de gemeenten met de vuist op tafel blijven staan richting het Rijk. Links en rechts worden er wel stappen genomen, gelukkig, om de gemeenten te compenseren, maar het gaat nog steeds om structureel 2 miljard te weinig in het Gemeentefonds, het zogenaamde 'ravijn'. We hebben dus structureel ruimte nodig om op lange termijn de verplichtingen aan te kunnen gaan. Dit kan nu zeer beperkt en dat zien we ook terug bij de keuze voor het nieuwe beleid. De meest in het oog springende keuzes in deze Kadernota zijn om geld bij te zetten voor grote opgaven: Greenwise Campus, bereikbaarheid en SIOF, maar ook extra geld voor bedrijfsvoering. En dat past ook bij Wakker Emmen. Wij gaan ervan uit dat het geld bedoeld is om te kunnen versnellen en ervoor te zorgen dat projecten niet vertragen. Ik heb dat vandaag al een paar keer gehoord volgens mij. Graag horen we van het college hoe men denkt dit te gaan bereiken.

Naast de inhoudelijke keuzes om geld vanuit de reserves opzij te zetten, geeft deze Kadernota ook een voorzet voor welke reserveomvang voor de toekomst gewenst is. Het lijkt ons ook goed en verstandig, om die te verhogen. Strengere normen om ervoor te zorgen dat we niet weer terugvallen. De norm om 10 procent van de begrotingsomvang als reserve te hanteren, lijkt ons dus redelijk. Maar graag horen we van het college hoe deze norm dan tot stand is gekomen.

We kennen grote opgaven in Emmen: bereikbaarheid, Greenwise Campus, Emmen Vernieuwt. Maar Wakker Emmen blijft er ook aandacht voor vragen dat de basis op orde is. Zo zien we de laatste jaren dat er veel extra geld is uitgetrokken voor het openbaar gebied en de wegen. Echter zien we ook dat de uitvoering en realisatie niet snel genoeg gaan. Wakker Emmen wil daarom richting de Begroting graag een voorstel van het college op welke wijze deze versnelling kan worden aangebracht. We willen de gelden voor het openbaar gebied – ik heb het ook al gezegd bij de Berap – ook duidelijk daarvoor bestemmen. Vandaar dat we de volgende motie indienen samen met de PvdA, de motie 'Onderhoud openbare ruimte'. Wij roepen het college tot het volgende op:

Motie 1: 'Onderhoud openbare ruimte'

(ingediend door Wakker Emmen, mede namens de Partij van de Arbeid)

'De raad van de gemeente Emmen, in vergadering bijeen op donderdag 27 juni 2024,

Gelezen hebbend de Kadernota 2025,

Constaterende dat:

- *er achterstanden zijn in het onderhoud van de openbare ruimte: dit betreft zowel groen als wegen;*
- *er reeds middelen beschikbaar zijn gesteld om deze achterstanden in te lopen;*
- *het wegwerken van de achterstanden moeizaam verloopt door onder andere een beperkte capaciteit bij de gemeente Emmen op deze thema's;*

Overwegende dat:

- *dit de vraag oproept of de organisatie, werkwijze en capaciteit van de verschillende benodigde disciplines bij betrokken afdelingen wel adequaat is gezien de opgave die er ligt;*
- *er aan de andere kant wordt voorgesteld om een bestemmingsreserve van 1,5 miljoen euro in te stellen voor bedrijfsvoering – zonder nadere duiding van hoe deze middelen zullen worden ingezet;*

Roept het college van burgemeester en wethouders op om:

- *met een gedegen analyse te komen over de adequaatheid van de organisatie, werkwijze en capaciteit van de verschillende afdelingen in het licht van het onderhoud van de openbare ruimte;*
- *vervolgens op grond daarvan met concrete verbetervoorstellen te komen en dit te verwerken in een plan van aanpak dat leidt tot een versnelling van het wegwerken van de achterstanden in het openbaar gebied en het wegenonderhoud;*
- *aan te geven in dit plan hoe de voor de bedrijfsvoering beschikbaar gestelde middelen van 1,5 miljoen euro ingezet kunnen worden om dit plan uit te voeren;*
- *de hoofdlijnen van dit plan te bespreken met de raad in het voorjaar van 2025;*

En gaat over tot de orde van de dag.'

De heer Hoogenberg (Wakker Emmen): Een groot gedeelte van onze grootste uitgaven in de Begroting, en daarmee de Kadernota, gaat naar het sociaal domein. Dat lijkt vaak wel een beetje *ongoing business*, hè? Dat lijkt allemaal vanzelf te gaan. En het lijkt ook soms dat we er weinig invloed op lijken te hebben. Daar toch een vraag over. We lezen op pagina 62 en 83, dus ook inderdaad achter in de Kadernota, dat er een plan komt voor een regionaal werkcentrum in het kader van het bevorderen van de participatie. We zijn heel benieuwd hoe dit eruit gaat zien, voor wie het is en welke rol wij hebben als gemeente om daarbij te financieren.

Wij zien veel bewegingen in het Area-dossier. In de Kadernota wordt financieel bijgestuurd, maar hebben we nu ook echt alle tegenvallers inzichtelijk? Een voornemen in dit kader is om de grijze container niet tweewekelijks maar driewekelijks te legen. Wakker Emmen vraagt zich af of dit ook wel een goed plan. Maar eigenlijk vragen wij ons dat niet eens af, wij vinden dit geen goed signaal. Er was in het begin namelijk veel kritiek op de diftar en er is bewust gekozen voor een hoger serviceniveau. Ik denk dat onze inwoners dat ook verdienen. Het doel hierachter was dat dit goed voor het draagvlak voor diftar zou zijn. Hiermee krijgen de inwoners keuzevrijheid en is ook richting grote gezinnen een duidelijk signaal afgegeven.

Daarom dienen we het volgende amendement in samen met de PvdA en de SP, 'Tweewekelijks legen van de grijze container' met het volgende dictum:

Amendement A-2024-1: 'Voorstel tot tweewekelijks legen van de grijze container'
(ingediend door Wakker Emmen, mede namens de Partij van de Arbeid en de SP)

'De gemeenteraad van Emmen, in vergadering bijeen op donderdag 27 juni 2024,
Gelezen hebbende de Kadernota 2025,

Constaterende dat:

- *op pagina 52 bij beleidsprogramma 5 het voorstel wordt gedaan om de frequentie van de lediging van de grijze container terug te brengen van eens in de twee weken naar eens in de drie weken;*
- *huishoudens die nu eens in de vier weken hun container aanbieden, zullen moeten gaan kiezen tussen eens in de drie weken of eens in de zes weken;*
- *dit een behoorlijke verlaging van het serviceniveau is waarmee het diftarsysteem is gepresenteerd;*

Van mening zijnde dat:

- *het onwenselijk is dat het succes en de energie waarmee onze inwoners het afval scheiden, leidt tot een lager serviceniveau;*
- *een groot deel van het draagvlak voor het diftarsysteem zit in het behouden van een acceptabel serviceniveau;*
- *eens in de zes weken de container aanbieden voor veel gezinnen een brug te ver is en eens in de drie weken voor de gemeente een stap terug is ten opzichte van gemiddelde frequentie waarmee de grijze container nu wordt aangeboden;*

Besluit:

Aan beslispunt 1 uit het voorgestelde raadsbesluit:

1. *'de Kadernota 2025 vast te stellen en de hieruit voortvloeiende financiële consequenties voor de jaren 2025-2028 middels een begrotingswijziging te verwerken';*

Toe te voegen:

- *‘(...) met dien verstande dat de frequentie van de lediging van de grijze container gehandhaafd blijft bij eens in de twee weken, waarbij de kosten die zich met zich meebrengt, betrokken worden bij de aankomende tariefstellingsdiscussie en het college hierbij met een voorstel kan komen voor een alternatieve dekking’;*

En gaat over tot de orde van de dag.’

De heer De Jonge (VVD): Ja, ik heb de motie inderdaad gezien en we kunnen daar ook in tweede termijn misschien verder over discussiëren, hoor. Maar als we zien dat er wordt aangegeven vanuit Area dat het bijvoorbeeld ook één keer per vier weken kan, wat is dan het meest bezwaarlijke punt? U hebt het over de service, maar wat is er nog meer waarvan u denkt dat we echt niet moeten doen? Want als er wordt aangegeven dat we efficiënter kunnen gaan werken en het misschien ook kostenbesparingen kan opleveren, dan betekent dat misschien ook dat inwoners minder kosten hoeven te betalen voor hun afval.

De heer Hoogenberg (Wakker Emmen): Nou, ik denk dat die kosten wel meevallen. Ik denk dat de meest efficiënte manier voor Area zou zijn om het afval één keer per jaar op te halen. Maar daarmee is het serviceniveau niet naar behoren. We hebben met de mensen afgesproken dat we het één keer in de twee weken zouden gaan doen en ik vind ook dat we dat moeten handhaven. Want dat betekent in de praktijk dat op het moment dat je een keer het niet haalt en het is over drie weken en je mist het op een of ander wonderbaarlijke manier – dat gebeurt mij ook weleens een keer – je in één keer zes weken met je afval zit.

De heer De Jonge (VVD): Ik snap het wel. Ik had mijn tekst ook al geschreven. Nou heb ik er ook iets over het afval in, maar ik zag uw motie pas later komen. Ik denk: ik ga mijn tekst ook niet meer aanpassen. Maar mijn voorstel was eigenlijk om misschien op een later moment met de raad te discussiëren met daarbij de cijfers van Area et cetera, zodat je dan met een goed afgewogen iets kunt komen. Nu loopt u eigenlijk daar al op vooruit. Dus ik zou het misschien nog in overweging willen geven om dat beter op een later moment te doen.

De heer Wittendorp (CDA): De eerste reactie is als volgt. De heer Hoogenberg zegt dat het maar om een luttel bedrag gaat. Volgens mij gaat het om 180.000 euro, dat vind ik toch geen luttel bedrag. Dat is een constatering. Dan is mijn vraag of het minder vaak ledigen geen stimulans kan zijn om het afval juist meer of beter te scheiden. Want in 2023 is er 125 kilo restafval aangeboden. Dat is een stijging ten opzichte van 2022. Dus dat moeten we wel wat verbeteren. Kan dit niet juist geen stimulans zijn?

De heer Hoogenberg (Wakker Emmen): Ja, het tijdstip van aanbieden: gevoelsmatig hebben wij gewoon duidelijk het idee dat wij heel erg rekening moeten houden met de gevoelens van de inwoners. Ik hoor het links en rechts om me heen dat mensen inderdaad zeggen dat dat hun een brug te ver is om het één keer in de drie weken te doen.

En even naar meneer Wittendorp: ik weet niet of ik de woorden ‘luttel bedrag’ heb gebruikt. Want 180.000 euro zijn bedragen die ik niet elke dag bij me heb, maar dan heb ik het misschien verkeerd gezegd. Het is een behoorlijk bedrag, maar het is wel een bedrag dat past binnen onze Begroting, denk ik, om daar een goede oplossing voor te vinden.

De heer Wittendorp (CDA): En de tweede vraag was of minder vaak ledigen niet bij kan dragen om beter te scheiden – nog beter.

De heer Hoogenberg (Wakker Emmen): Ja, dat is even de vraag. Ik denk dat er heel veel mensen zullen zijn die nog minder vaak ledigen. Dat gebeurt bij ons thuis ook en ik hoor heel veel mensen om me heen dat ze daar wel voldoende aan hebben aan de ene kant. Maar er zijn ook mensen die behoefte hebben aan één keer in de twee weken en daar moeten we ook rekening mee hebben. We moeten rekening houden met de minderheid en daar waar de mensen het misschien toch te veel afval produceren, vind ik ‘produceren’ een lastig woord. Soms is het ook wat het is. Het is soms gewoon afval en dan moet je de mensen de gelegenheid geven om daar inderdaad goed vanaf te komen één keer in zoveel

tijd en daar moet je de mensen niet voor gaan straffen. We hebben die afspraak gemaakt voor één keer in de twee weken en ik vind dat je dat moet handhaven.

De heer Kasteleijn (50PLUS): Ja, eigenlijk dezelfde vraag als meneer Wittendorp. Die verhoging van het restafval is nu behoorlijk verhoogd. Hoe wilt u dat nou met uw motie naar beneden brengen? Want mensen gaan dus, als het hetzelfde ritme blijft, makkelijker om met dat restafval. En ja, ik vind het voorstel eigenlijk dat door het college gedaan is, erg goed.

De heer Hoogenberg (Wakker Emmen): Ja, we streven naar die 100 kilo als ik me niet vergis. We zitten daar nog boven, maar ik geloof niet dat door de mogelijkheid te bieden om vaker te ledigen, mensen meer afval gaan produceren. Het afval is wat het is en wij geven de mensen wel de service. We willen de mensen de mogelijkheid geven om van het afval af te komen. Het verminderen van het afval: we hebben daar ook afvalcoaches voor. Er zijn allerlei mensen die we daarvoor kunnen gebruiken om de mensen bewust te maken van hun afval. En bovendien moeten we niet vergeten dat mensen er natuurlijk gewoon wel voor betalen. Dus op elk moment dat ze het er neerzetten, dan is het natuurlijk afval en we willen graag dat het minder is. Maar het is wel zo dat ze er zelf voor gaan betalen. Want het is nog steeds het idee dat de gebruiker betaalt.

Mevrouw Ester (SP): Nog even een kleine vraag aan het CDA over vooral in de zomer met afval dat langer in de container blijft qua stankoverlast en maden. En we hebben ook veel jonge gezinnen en ouderen die toch ook wel regelmatig ledigen in verband met extra afval qua incontinentiematerialen of luiers. Hoe ziet u dat?

De heer De Jonge (VVD): Ja, op dit punt van de SP. Want u hebt het over maden. Als je goed scheidt, krijgt u alleen maden in de groene container en dit gaat volgens mij over de grijze container.

De voorzitter: Nou, daar is verschil van mening over. Ja, ja. Eerst meneer Hoogenberg, dan kom ik bij meneer Wittendorp en dan bij proberen we dit punt langzamerhand af te ronden.

De heer Hoogenberg (Wakker Emmen): Ja, ik ben ook geen madenexpert, wil ik zeggen. Maar volgens mij kunnen maden ook in de grijze container voorkomen.

De heer Wittendorp (CDA): Ja, ik dacht dat ik een vraag kreeg van de SP, dus ik dacht: daar moet ik toch nog maar even op reageren.

De voorzitter: Zeker.

De heer Wittendorp (CDA): Ja, wij hebben gewoon een luierservice. Dus misschien is de SP daar ook van op de hoogte? Dat werkt echt heel goed, dus die hoeven niet de grijze container. En over dat andere: daar hebben de madenexperts net al iets over gezegd.

De voorzitter: Dan nog meneer Kuiper even. ‘Even’, want dan willen we wel door.

De heer Kuiper (SP): Ja, ik wil even reageren op meneer Wittendorp. Luiers voor baby’s: daar is een container voor. Maar voor oudere mensen die dus incontinentiematerialen hebben, moeten dat gewoon in het restafval doen.

De voorzitter: Oké, we gaan nu door. Meneer Hoogenberg.

De heer Hoogenberg (Wakker Emmen): Dat wordt nog een heel ingewikkelde discussie volgens mij. Bij ‘de basis op orde’ horen ook dorpen en wijken met goede voorzieningen en een goede leefbaarheid. Daarbij denk ik nog even terug aan een unaniem aangenomen motie ‘Wijkcentrum Emmerhout-Rietlanden’ van vorig jaar – nee twee jaar alweer, 2022. Hierbij hebben we het college verzocht om te

onderzoeken of en welke behoefte er leeft in de wijken. We zijn eigenlijk wel nieuwsgierig hoe het met die motie staat.

Het doet ons goed dat er nu ook geld wordt vrijgemaakt voor het Fonds Dorpen en Wijken. Het is iets van 5 miljoen dat we kunnen blijven investeren. We vinden ook hier dat het wel erg lang duurt voordat deze projecten tot uitvoering komen. Wij hebben een aantal keren al vragen gesteld over de centrumvernieuwing in Klazienaveen, Emmer-Compascuum en Nieuw-Schoonebeek, maar tot op heden horen en zien we vrij weinig. We horen graag de stand van zaken en ook hier zijn we – het is een terugkerend woord bij ons, ik zag het ook wel in de Kadernota staan – op zoek naar versnelling. We zien graag dat zaken die bij bewoners spelen, ook gewoon sneller moeten worden opgepakt. Het zijn ook kleine zaken zoals bossen en struiken snoeien, enkele parkeerplaatsen aanleggen: het duurt ons vaak te lang.

Dan nog een van de grootste uitdagingen van dit moment. Daar is een behoorlijke paragraaf aan gewijd: de woningmarkt. De woningmarkt kent een hoge vraag en relatief weinig aanbod. We vinden in de Kadernota voorstellen om de bestemmingsreserve wonen met een eenmalige storting van 5 miljoen uit het Calamiteitenfonds. Willen we in Emmen voldoen aan de ambitie om 4.000 woningen toe te voegen voor de korte termijn, dan is deze financiële prikkel van groot belang. Het voorstel om een subsidiefonds in te zetten voor meer sociale en middenhuur en betaalbare koopwoningen vindt Wakker Emmen een goede ontwikkeling. Maar wij vragen ons wel af of dit bedrag dan inderdaad voldoende is. Welke verwachting heeft het college bij dit fonds?

We hebben gehoord van de wethouder de afgelopen periode dat niet het aantal woningen de grootste uitdaging is, maar wel om tempo te maken en de ontwikkelaars haalbare en uitnodigende randvoorwaarden mee te geven. Wakker Emmen wil daarbij de oproep doen om te gaan voor kwaliteit, maar zeker om ontwikkelaars voldoende ruimte te geven. Ook hier moet er worden opgeschakeld en versneld. We horen vaak dat de bouwprojecten lang in de wacht staan: soms jaren. Dat moet wat ons betreft sneller. En wij bouwen als gemeente Emmen geen woningen, maar wij moeten wel de markt stimuleren en verleiden om te bouwen. Daarbij is het goed om als gemeente bij te springen voor de doelgroepen die in de knel komen. Het is ook fijn dat we deze week een brief van het college hebben gekregen over de knelpuntenanalyse en we hopen dat het college daarmee aan de slag gaat.

De heer Koops (D66): Ja, dan toch een vraag aan Wakker Emmen. Want u gaf net aan: ‘Als gemeente bouwen wij geen wonen.’ Dat klopt. We kunnen natuurlijk wel op het punt komen dat de markt gewoon vrij letterlijk zegt dat men bepaalde type huurwoningen of goedkope woningen niet meer kan bouwen. Want doen we dan? Bent u er ook echt op tegen dat de gemeente zelf geen woningen bouwt?

De heer Hoogenberg (Wakker Emmen): Op dit moment ben ik erop tegen. Ja.

De heer Koops (D66): Dan hoor ik daar graag nog een toelichting bij als dat mag.

De heer Hoogenberg (Wakker Emmen): Ik denk dat het iets is van de markt. We zijn geen projectontwikkelaars en dan moeten we ook vooral niet willen worden. De afgelopen tijd hebben we best weleens een keer wat panden aangekocht met een bepaald doel. Ik denk dat we ons ver moeten houden van de woningmarkt in dat opzicht. Ik denk dat het iets is voor ontwikkelaars. Er kunnen ook heel mooie particuliere initiatieven zijn. Ik moet even denken aan Weiteveen, waar in samenspraak met de voetbalvereniging, met een ontwikkelaar en met mensen gewoon uit het dorp, in ruil voor een kunstgrasveld, daar woningen worden gebouwd. Dat vind ik eigenlijk de mooiste manier.

De voorzitter: Meneer Hoogenberg, kunt u tot een afronding komen? Want exclusief de interrupties zijn we zo’n beetje aan de eindtijd.

De heer Hoogenberg (Wakker Emmen): Ja, moeizaam. Oké.

Nou, ik wil even zeggen dat we dan inderdaad wel voor een groei aan woningen gaan. Maar een groei op inwoneraantal mag echter geen doel op zich zijn. Dat moet een middel zijn om voorzieningen in stand te houden, een middel om de leefbaarheid in onze dorpen en wijken te vergroten. En daarbij moeten we denken aan het buitengebied: daar moet nog ruimte komen. Wakker Emmen ziet dat er kansen – dan kom ik bijna tot een afronding, hoor – maar wil er ook voor waken dat we onze ruimte in

de uitverkoop doen. Onze kernkwaliteiten van groen, natuur, rust, gemoedelijkheid en de Zuidoost-Drentse cultuur kunnen op gespannen voet staan met te grote groei. Als wij dan allerlei zaken willen gaan bouwen en we moeten dingen doen, dan moeten we zorgen dat andere facetten zoals onderwijs, economie en bereikbaarheid ook zeker meegroeien. En het zou wat ons betreft veel te gemakkelijk zijn om een aantal woningen te vergroten met bijvoorbeeld te bouwen aan een soort tweede Delftlanden of een tweede Bargeres. Dat moet wat anders.

Het gaat in onze beleving niet goed met de verkeersveiligheid. We hopen dat daar ook een slag in wordt gemaakt. We willen daarom het college verzoeken om voor de Begroting op zoek te gaan naar extra geld om de cruciale punten op te lossen. En dat komt weer een beetje weer op die versnelling neer, hè? Er zijn heel veel plannen zoals de weg Emmen-Klazienaveen, het stationsgebied, de Boermarkeweg: wij zien daar weinig actie. Daar moet wat mee gaan gebeuren, daar moet worden versneld. En tot slot. Zeker hebben we een aantal vragen en zoeken we vaak de versnelling bij de opgaven. We moeten zaken verder opgelost krijgen en gelukkig is er al veel opgepakt. We zijn daarbij wel erg tevreden met het behoedzame en realistische beleid van de afgelopen jaren. Het geeft ons gelukkig ook de mogelijkheid om op te schakelen en laten we dat dan ook doen.

De heer Wittendorp (CDA): Twee vragen. De eerste vraag gaat over de nieuwe bestemmingsreserves. De heer Hoogenberg vraagt zich af of die 5 miljoen voldoende is. Mijn vraag is of u überhaupt in kunt schatten of de grootte van deze bedragen, dus de verdeling, goed is.

De heer Hoogenberg (Wakker Emmen): Nou, dat moet ik inderdaad meneer Wittendorp aangeven dat dat ook de reden is dat ik de vraag stelde. Ik kan dat wat lastig inschatten. Ik vraag me inderdaad af of dat wel voldoende is of dat er meer bij moet komen. Ik vind dat wat lastig in te schatten.

De heer Wittendorp (CDA): En de tweede vraag gaat over de ‘adequaatheid’ die u omschrijft ten aanzien van de organisatie. Dat staat in de motie. Moet ik dat lezen als dat u vindt dat de organisatie inefficiënt werkt?

De heer Hoogenberg (Wakker Emmen): Nee, dat moet u vooral niet zo lezen. Maar net als ook andere organisaties en net als alle mensen streven wij naar perfectie. Dus het kan altijd beter. U gaat ongetwijfeld dadelijk ook beginnen over onderuitputting en dingen die niet zijn gebeurd: nou, dat had ik wel verwacht. Maar goed, dat gebeurt dus niet. Ik denk dat er wel een paar mensen zijn die daarop komen. Op het moment dat blijkt dat er zaken beter kunnen, dan moeten we dat vooral gaan doen. Want de inwoners hebben recht op een snelle reactie.

Mevrouw Louwes (PvdA): Uit het Manifest van Goldschmeding Foundation: ‘*Als je ziet dat niet iedereen tot zijn recht komt in de samenleving, waar de een gemakkelijker tot bloei komt dan een ander in de economie, en je bent in de positie om daar iets aan te doen, dan maak je daar werk van.*’ En dat zien we in deze Kadernota. Maar liefst dertig participatiebanen worden gerealiseerd: banen waardoor mensen mee kunnen blijven doen in de maatschappij. En in het verlengde daarvan meteen ook een motie, specifiek over de wachtlijst voor beschut werk. Die wachtlijst is te lang en mensen zitten ongewild lange tijd thuis. De wachtlijst telt op dit moment zo’n 70 mensen en jaarlijks kunnen er ongeveer acht mensen geplaatst worden. Maar tegelijkertijd is de gemeente er wel voor verantwoordelijk of de mensen op de wachtlijst activiteiten aan te bieden. Wat zijn de mogelijkheden die de raad en het college hebben om deze wachtlijst in te dammen? Dit is de motie en hij wordt ingediend door 50PLUS, de SP, Wakker Emmen en de Partij van de Arbeid:

Motie 2: ‘Beschut werken’

(ingediend door de PvdA, mede namens Wakker Emmen en de SP)

‘De raad van de gemeente Emmen, in vergadering bijeen op donderdag 27 juni 2024,

Overwegende dat:

- ***de gemeente Emmen de taakstelling Beschut Werken volledig realiseert;***
- ***inmiddels een wachtlijst is ontstaan van meer dan 70 personen;***
- ***meedoen de norm is;***

Constaterende dat:

- *een maatschappelijke kosten-en-batenanalyse (MKBA) van Cedris en Divosa concludeert dat het loont te investeren in beschut werk;*
 - *de kosten en opbrengsten van deze MKBA niet evenredig verdeeld worden;*
 - *landelijk de taakstelling voor beschut werken niet wordt gerealiseerd;*
 - *het niet past, personen op de wachtlijst kansen te onthouden op een voorspelbaar bestaan;*
- Verzoekt het college van burgemeester en wethouders om:*
- *de kosten en baten te onderzoeken van vervroegde deelname van de personen op de wachtlijst voor beschut werk;*
 - *in deze kosten-en-batenanalyse onder meer ook uitkeringen en zorggelden mee te nemen;*
 - *de raad hierover in oktober 2024 te informeren;*
 - *bij het ministerie te blijven aandringen op een taakstelling op basis van realisatie;*
 - *bij het ministerie te blijven aandringen op voldoende middelen voor begeleiding;*
- En gaat over tot de orde van de dag.'*

Mevrouw Louwes (PvdA): Verder is de grens voor het minimabeleid opgetrokken van 110 naar 120 procent, waardoor meer mensen die op het minimum leven, in aanmerking kunnen komen voor middelen om het inkomen aan te vullen. Hier wordt het leven in ieder geval voor die groep mensen financieel iets minder zorgelijk.

Dan nog de werkpremie en de energietoeslag: voor onze fractie zijn dit wezenlijke zaken. Ze onderstrepen het belang van bestaanszekerheid en zeker ook solidariteit met inwoners die het minder getroffen hebben om welke reden dan ook. Maar we zijn er nog niet. In dit geval mogen we onszelf zeker niet rijk rekenen. Een kleine verandering, bijvoorbeeld in landelijk beleid, kan grote financiële gevolgen hebben voor kwetsbare groepen. Het is onze taak om in het kader van die solidariteit hier waakzaam op te zijn. In dat kader vraagt de Partij van de Arbeid aan het college een onderzoek te doen naar gratis openbaar vervoer voor mensen die dat nodig hebben.

Mijn fractie ziet hier ook een koppeling met één inclusief vervoerssysteem, waar bijvoorbeeld ook het Wmo-vervoer onderdeel van kan zijn. We kunnen ons eveneens voorstellen dat het college onderzoekt hoe de leerlingen van de praktijkschool hier gebruik van kunnen maken, maar ook bijvoorbeeld minima en de daluren. We zien gemeenten, bijvoorbeeld in Friesland, die het al doen en daar best heel positief over zijn. We horen het graag van het college. Een goed OV waar iedereen gebruik van kan maken, is een must. Wij hechten dan ook groot belang aan de busverbinding Hoogeveen-Emmen die gelukkig weer gaat rijden. En we willen het college ook met klem verzoeken, in gesprekken met het OV-bureau de noodzaak van deze lijn te blijven benadrukken.

U weet het: al jaren houd ik namens mijn fractie een warm pleidooi over de noodzaak van bestaanszekerheid en dat is niet voor niets. We zien dat de inwoners het waard zijn om in te investeren. Schoonmaakondersteuning, begeleiding en hulpmiddelen zijn zo belangrijk om iemands leven waarde te geven en hier blijft op geïnvesteerd worden. Dat vindt mijn fractie een goede zaak.

En wat vindt mijn fractie van deze Kadernota? Nou, zoals de Koning het ook al zei: 'Het kon minder.' Natuurlijk is er nog een aantal onderwerpen waar we het nog over willen hebben. Ten eerste het optrekken van het percentage van de reserve. Wat zijn hiervan mogelijk vergaande consequenties? We begrijpen dat het de algemene reserve laat toenemen. Maar wat nu als we de komende jaren moeten bezuinigen? Springen we dan nu niet van de kelder naar de zolder? Hoe hard is deze grens? Mijn fractie wil hier graag uitgebreide uitleg over.

Daar waar het gaat over financiën, vragen wij ons af of het college al inzicht geeft in wat de plannen van het nieuwe kabinet gaan betekenen voor Emmen. Den Haag mag dan het voornemen hebben, ambtenaren te laten gaan, wij maken ons zorgen over juist de andere ontwikkeling: het achterblijven van realisatie omdat we simpelweg te weinig mensen om de klus te klaren. Hoe keren we dat om?

Dat we mensen hard nodig hebben, mag duidelijk zijn uit de ambities die we in deze Kadernota terugvinden. We richten een aantal reserves in om die ambitie kracht bij te zetten. Het mag bekend zijn dat onze fractie de ontwikkeling van de Greenwise Campus, belangrijk voor de regio en zijn inwoners, een warm hart toedraagt.

De Partij van de Arbeid is erg blij met de extra inzet op de realisatie van de woonambitie: zeer belangrijk. En ook hier heeft de Partij van de Arbeid al meerdere keren aandacht voor gevraagd. Wij zijn blij met de woningen die de laatste jaren zijn gerealiseerd. Maar het past lang niet altijd bij het inkomen

van de gemiddelde Emmenaar. Wat mijn fractie betreft doen we er een tandje bij, zeker daar waar het gaat om het bouwen voor specifieke doelgroepen. Met alleen woningcorporaties gaan we dat niet red- den. Waarom passen we ons beleid niet aan, zodat we afspraken kunnen maken met bouwers en ont- wikkelaars om bepaalde delen van de woningbouw toe te delen aan nader te bepalen doelgroepen die nu niet in staat zijn een woning te kopen of te huren? Is het college bereid deze afspraken te maken? Graag horen wij de koers van het college hierin en of zij de denkwijze van de Partij van de Arbeid- fractie kunnen volgen en bereid zijn hierop in te zetten. Uiteindelijk moet er een woning zijn voor ie- dereen die hier wil zijn of blijven: jong en oud, studerend, startend of genietend van een oude dag.

Onze gemeente staat er goed op en dat zagen we ook bij Koningsdag 2024. Het was een mooie dag en Emmen heeft nog nooit zo lang zo positief in de schijnwerpers gestaan. Het kan niet anders: dat heeft ons allemaal een gevoel van trots gegeven. We staan er goed op, dat is positief.

Maar minder positief – sterker nog, buitengewoon zorgelijk – zijn de geluiden die de Partij van de Ar- beid recentelijk hoorde tijdens een bezoek aan VNN. Ons is vooral bijgebleven het signaal van VNN dat eens per jaar voorlichting in de klas niet preventief werkt. Continue aandacht voor dit probleem lijkt veel slimmer. De fractie van de PvdA wil daarom vragen of het college er werk van wil maken dat docenten op de middelbare school een training van VNN kunnen krijgen, zodat ze signalen leren herkennen en verslavingsproblematiek bespreekbaar kunnen maken in de klas. Op die manier is er een groter bereik en kan er snel en efficiënt geschakeld worden. Want elke verslaafde jongere is er een te veel.

Nu we toch over jeugd en jongeren hebben, valt ons iets anders op. In deze Kadernota lezen we veel over jeugd en jeugdzorg. Maar we lezen ook over jongeren met schulden en het Jongerenperspectief- fonds. De fractie van de PvdA zou graag willen dat in het kader van de vroegsignalering een conve- nant gesloten wordt met DUO, zodat zij jongeren met een betalingsachterstand kunnen melden aan de gemeente Emmen. Zo kunnen ook deze jongeren geholpen worden met problematische schulden. We dienen daarvoor ook een motie die mede wordt ingediend door D66, 50PLUS, de SP, Wakker Emmen en de Partij van de Arbeid.

Motie 3: ‘DUO inzake betere inzage en ondersteuning van jongeren met schulden’
(ingediend door de PvdA, mede namens Wakker Emmen, de SP en D66)

‘De raad van de gemeente Emmen, in vergadering bijeen op donderdag 27 juni 2024,

Constaterende dat:

- *schuldenproblematiek de ontwikkeling van jongeren en jongvolwassenen in de weg kan staan;*
- *jongeren vaak niet goed in beeld zijn bij de gemeentelijke schuldhulpverlening, ondanks dat zij wel degelijk te maken hebben met schuldenproblematiek;*
- *vroegsignalering bijdraagt aan het zo snel mogelijk aanpakken van schuldenproblematiek;*
- *het Jongerenperspectieffonds zich speciaal richt op jongeren met schuldenproblematiek;*
- *schulden van DUO vaak een groot deel van de schuldenlast van de jongeren zijn;*

Overwegende dat:

- *de gemeente Amsterdam en DUO een pilot zijn gestart om contactgegevens en informatie over betalingsachterstanden uit te wisselen, zodat jongeren sneller en gerichter geholpen kunnen worden;*
- *de Autoriteit Persoonsgegevens om advisering is gevraagd in verband met de gegevensuitwis- seling om de privacy van de jongeren te waarborgen;*
- *een gerichte en persoonlijke benadering van jongeren de drempel kan verlagen om hulp te ac- cepteren en dat vroegtijdige hulp de kans verkleint dat schulden verder oplopen;*

Verzoekt het college van burgemeester en wethouders om:

- *met DUO in overleg te treden, met als doel te komen tot een convenant waarbij in het kader van vroegsignalering jongeren met schulden beter in beeld kunnen worden gebracht, teneinde jon- geren met schulden nog beter te kunnen begeleiden;*
- *de samenwerking tussen verschillende betrokken instanties, zoals de onderwijsinstellingen, ver- der te versterken om een brede en integrale aanpak van vroegsignalering van schulden onder jongeren te realiseren;*

En gaat over tot de orde van de dag.’

Mevrouw Louwes (PvdA): Dan kondig ik vast aan dat ik het in de tweede termijn wil hebben over de fatbikes en de Toegankelijkheidsagenda. Daar was omwille van het aantal woorden geen plek meer voor.

Dan tot slot een zorg die ernstig bezighoudt. Een ontwikkeling die wij als ondermijnend voor de solidariteit en naoberschap zien. Wij zien dat polarisatie in onze samenleving zorgwekkend grote vormen aanneemt. Dit raakt aan de wortels van een open maatschappij waar we naar elkaar omkijken en waar we met elkaar in gesprek blijven. Want polarisatie doodt elk gesprek en dit mag nooit gebeuren. In Emmen voeren we nog steeds het gesprek – gelukkig. En laten we ervoor waken dat dat zo blijft. Dan kunnen we blijven verbinden, ook als raad zijnde. Dat is geen kwestie van een Wet versterking participatie zoals in de Kadernota wordt benoemd, maar van omgangsvormen en een werkwijze die voor iedereen normaal zou moeten zijn.

De heer Koops (D66): Toch nog een vraag en dan grijp ik een beetje terug op het begin van uw betoog. U vroeg het college om onderzoek te doen om het mogelijk gratis maken van het openbaar vervoer voor bepaalde doelgroepen. Nou, het is prijzenswaardig denk ik om dat te onderzoeken. Maar we hebben de afgelopen jaren ook veel signalen gehad dat we eigenlijk moeten constateren dat het openbaar vervoer verschaald is. Onder andere in Emmen zijn de stadslijnen 1 en 2 verdwenen. Is dat dan ook niet de moeite waard om aan die kant van de vraag te kijken? Voldoet het aanbod nog wel aan de vraag eigenlijk? Maken we straks niet iets gratis waar nog maar weinig gebruik gemaakt kan worden?

Mevrouw Louwes (PvdA): Ik snap wat u bedoelt. Ik zie het een beetje als een kip-en-het-ei-verhaal. Op het moment dat er weinig mensen in de bus zitten, is het logisch om een buslijn te schrappen. Op het moment dat je ervoor kunt zorgen dat er weer meer mensen gebruik gaan maken van het busvervoer, kun je misschien wel weer de situatie creëren dat andere lijnen weer zouden kunnen gaan rijden. Dus wij denken dat het aan elkaar verbonden is. Maar het is eerst belangrijk om te kijken wat dit voor ons gaat doen, wat dit allemaal met elkaar kost en of dit überhaupt haalbaar is in Emmen.

De heer Hoogenberg: Ja, nog even een praktische vraag. Ik juich dat inderdaad toe, dat onderwijs en VNN en dat je daarnaartoe gaat. Maar ik begrijp ook een beetje dat daar ondercapaciteit is bij het VNN. Dus is daar overleg over geweest met het VNN met de vraag of men voldoende mensen heeft om dat uit te gaan voeren?

Mevrouw Louwes (PvdA): Wij hebben een uitgebreid werkbezoek gehad bij VNN en daar werd eigenlijk wel duidelijk aangegeven dat zij dat wel graag zouden willen. Het hoeft ook niet heel arbeidsintensief. Want je kunt natuurlijk zo een aantal docenten bij elkaar in één club zetten en toch met het doel om daarmee op termijn het allemaal wat makkelijker toegankelijk te maken en wat sneller signalen op te kunnen vangen.

De heer Wittendorp (CDA): Ik had nog wel een verzoek. Mogen wij de volgende keer voorafgaand aan de andere partijen die een goede bijdrage hebben? Mevrouw Louwes had in ieder geval een geweldig citaat waar ik mee wilde beginnen: ‘Het kon veel minder.’ Het kon heel veel minder, want dat is een citaat van niet de eerste de beste. Ja, onze Koning gaf ons dat geweldige compliment bij zijn afsluiting op Koningsdag in Emmen. Dat was natuurlijk een heel mooi stukje citymarketing. Wij zouden zeggen: houd dit vast en maak het zelfs breder, regiomarketing voor heel Zuidoost-Drenthe.

‘Het kon minder’ willen wij eigenlijk ook zeggen bij deze Kadernota. De financiën lijken op orde, het ‘ravijn’ 2026-2027 lijkt voor Emmen ook wat mee te vallen. We hebben een sluitende Begroting door de verlaging van de storting in de algemene reserves van 9,5 naar 4,2 miljoen, positieve resultaten bij de grondexploitaties en een fors verbeterd financieel perspectief als gevolg van de Meicirculaire en onze reserves zijn voller dan dat we als raad hebben gesteld wat nodig is.

Bij de behandeling van de Begroting voor 2024 in november hebben wij forse amendementen ingebracht om de reserves niet voller dan vol te maken, maar om dat geld in te zetten voor onze inwoners. Ja, ik moet zeggen: het college heeft goed naar ons geluisterd. Het college stelt nu voor om die reserves af te romen en een aantal bestemmingsreserves vanuit het Calamiteitenfonds te vormen om deze in te zetten voor onze inwoners. Wie zegt dat je als oppositiepartij geen invloed uit kunt oefenen? Dat

hebben we zonet ook bij agendapunt B1 gezien. Maar goed, over deze bestemmingsreserves straks meer, want wij vinden dat er meer moet. Veel meer.

Eerst even naar onze inwoners: daar willen wij dichterbij staan. Participatie is geen kunstje, maar dat is gewoon een essentiële kunde. En betrokkenheid hangt direct samen met vertrouwen in de overheid. Participatie betekent niet dat je het iedereen naar de zin maakt. Het betekent heel letterlijk 'deelnemen', zodat begrip ontstaat voor beslissingen die wij gezamenlijk moeten nemen of die worden genomen. Maar hier is nog wel veel te winnen. Nog lang niet iedereen is op dezelfde vlieghoogte.

Ik blijf even bij 'deelnemen'. De Angelslo Academy: dat vinden wij een goede pilot die hopelijk kan worden uitgebreid als er succes uit de tussentijdse evaluatie blijkt.

Ook de reiskoffer gaat over deelnemen: zelfredzaamheid. We vragen ons wel af of ons openbaar vervoer goed genoeg is voor verdere uitbreiding. Dan refereer ik even aan het debat van zonet.

Iedereen moet mee kunnen doen in Emmen. Beginnende schulden moeten we zo vroeg mogelijk signaleren. Maar wij zijn wel benieuwd wat de eerste resultaten zijn van het extra geld voor de vroegsignalering dat vorig jaar beschikbaar is gesteld.

Dan de energiearmoedekaart: die geeft een hoog percentage in Emmen. Ook hier vroegsignalering, maar wat gaan we doen daarna als we hebben gesignaleerd?

Ook in het sociaal domein is 'deelnemen' een belangrijk thema. Daar zijn de verschillende beleidsterreinen met elkaar verbonden. Het gebiedsgericht werken is hier een goed voorbeeld van en wij ondersteunen deze aanpak. Dit vraagt volgens ons wel een andere insteek van ambtenaren en ketenpartners. Investeren we voldoende in veranderde competenties om dit vorm te geven? Wij kunnen dit eigenlijk niet goed zien. Wij zien ook dat analyse en monitoring op basis van data de afgelopen jaren zijn ontwikkeld. Wij vragen als CDA om inzicht. Laat ons zien wat die data opleveren.

Nog meer 'erbij horen' en 'meedoen': dat is de rode draad als we het over jeugd hebben. Wij maken ons wel zorgen over de stijgende kosten voor jeugdzorg. Kunnen wij nog wel de juiste zorg bieden? En ook het stijgend gebruik van zogenaamde 'middelen' door de jeugd baart ons zorgen. Het vaperen is ontzettend populair, zeker onder de jeugd.

Ten slotte over 'meedoen': inclusie. We willen iedereen gelijke kansen geven. Het Plan Inclusie van deze maand is een mooie eerste stap.

Dan even heel wat anders: de staat van de openbare ruimte, die is verslechterd. Wij wachten met smart op het Integraal Beleidsplan, de IBOR. En wij willen ook weleens een uitwerking van onze motie 'Kwaliteitsniveau wegen' die we anderhalf jaar geleden unaniem hebben aangenomen als raad.

Als ik het dan heb over openstaande moties, tot gisteren zagen wij 24 aangenomen moties in ons overzicht die wachten op afhandeling. Dat lijkt niet veel, dat vinden wij gewoon veel.

Dan in algemene zin over deze Kadernota: wij begroten behoedzaam. Dat was verstandig gezien onze financiële situatie die gewoon slecht was de afgelopen jaren. Met onze reserves op orde willen wij nu gewoon weer reëel begroten. Want bij behoedzaam begroten zien wij die meevallers pas bij de Jaarrekening – dat hebben we net gezien. En dat is voor ons als raad te laat om te sturen, hoe mooi die meevallers ook zijn.

Dan even een vraag over autonome ontwikkelingen. Wij zouden graag wel een discussie willen over de definitie daarvan. Want voor ons betekent een autonome ontwikkeling dat dat ontwikkelingen zijn zonder gestuurde beïnvloeding. Daar hoort volgens ons een genomen collegebesluit niet bij, dat snappen wij niet goed.

Bij autonome ontwikkelingen zien wij ook de frequentie restafvalinzameling: die wordt genoemd als autonome ontwikkeling. Maar wij zagen net ook een amendement over deze frequentie. Een autonome ontwikkeling is iets onontkoombars. Dus wij zijn even de weg kwijt ten aanzien van beide dingen.

Dan nog even iets over deze definitie. We zien ook een bijstelling van de storting in de algemene reserve op bladzijde 91. Volgens ons is dat toch echt een keuze, dat is geen autonome c.q. onontkoombare ontwikkeling.

Dan nieuw beleid: beperkt in deze Kadernota. Daar kunnen wij ons wel in vinden, omdat er structureel gewoon niet meer ruimte is. En de ambities binnen de nieuwe bestemmingsreserves zijn gewoon heel groot.

Zoals net al gezegd: onze reserves zijn nog voller dan dat we als raad hebben gesteld wat nodig is. Het is daarom ook goed dat we straks in september spreken over de Nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement. Dan kunnen we het ook hebben over het meetellen van de stille reserves, zodat wij jullie daar niet elke Kadernota en Begroting mee hoeven te vermoeien.

Dan totaal 24 miljoen vanuit het Calamiteitenfonds voor nieuwe bestemmingsreserves. Wij kunnen kort zijn: het CDA is voor. De heer Hoogenberg had het net ook al over de bestemmingsreserve voor wonen. Dat vinden wij goed, want de woning- en energiecrises blijven gewoon voelbaar en aanwezig. Wel wilde ik in dit kader van wonen aandacht voor de woonlasten. De OZB houden we al jaren op nul en we beperken de indexering voor de riool- en afvalstoffentarieven. In de Jaarrekening van 2023 zien we dat de woonlasten voor huurwoningen vanaf 2020 gewoon absoluut zijn gedaald; een sterke stijging ook op de ranglijstje. Maar voor koopwoningen zien we een absolute stijging van bijna 120 euro op jaarbasis. Daar willen wij toch wel wat aandacht voor vragen. Misschien dat het college daar ook iets over kan zeggen, want wij willen toch wel wat steun voor onze middeninkomens die vaak in deze koopwoningen zitten.

Dan even weer terug naar de nieuwe bestemmingsreserves. De Greenwise Campus vinden wij gewoon een heel mooie en een van onze belangrijkste ontwikkelingen.

Dan de Sport- en Beweegcampus: daar nemen we na de zomer een raadsbesluit over, over de programmatische mogelijkheden. Wij blijven ons hierbij toch wel afvragen of we onderwijs niet moeten concentreren op of bij de Greenwise Campus. Bij ons komt toch de vraag boven of het onderwijs op de Sport- en Beweegcampus niet alleen nodig voor een sluitende businesscase.

Zoals gezegd, het CDA is voor afroming van onze reserves, maar wij zien toch te weinig onderbouwing van de grootte van de storting in de nieuwe bestemmingsreserves. De heer Hoogenberg had daar net ook al moeite mee. Wij kunnen daar niet zo heel eenvoudig mee instemmen. Wij vinden eigenlijk dat dit nader moet worden uitgewerkt bij de Begroting. Het is misschien wel de gebruikelijke weg dat we dat zo doen, maar wij willen dat toch graag opnemen in een motie die wij zo gaan indienen. En in die motie willen wij het college ook vragen om ons te informeren over mutaties uit die nieuwe reserves als deze groter zijn dan 250.000 euro:

Ten slotte begon ik deze eerste termijn met dat het wel ‘minder kon’, veel minder. Maar wij missen wel belangrijke thema’s bij die nieuwe bestemmingsreserves. Wij vinden het thema veiligheid wel zo belangrijk dat wij hierbij op moeten schalen.

Problemen in Nieuw-Weerdinge hoeven we niet nogmaals te benadrukken of te benoemen, dit zijn wel bekend. Maak je hier meer geld voor vrij? Het dorp vraagt om camera’s. Het is de vraag of dat een goede oplossing is. Of moeten we meer boa’s nog intensiever inzetten? Wij moeten gewoon meer doen, nog meer.

En we moeten inzetten op verkeersveiligheid, want jeugd en e-bikers zijn steeds meer betrokken bij ongevallen. Daar heeft mevrouw Louwes zonet iets over gezegd.

Dan recreatie en toerisme: dit krijgt volgens ons ook te weinig aandacht. We moeten blijven inzetten op ‘veen en Van Gogh’ – ik vat het even samen – maar het mag wel meer. We zien bijvoorbeeld ook een fietsverbinding tussen Schoonebeek en Erica via het Smalspoormuseum. Wij vragen ons daarbij wel af of er ook een totaalplaatje is voor zo’n recreatief fietsplan. Dan refereer ik even aan het oude Fietsplan, volgens mij nog uit 2017. Misschien dat we dat weer uit de kast moeten halen.

Ten slotte kunst en cultuur: dat is wel heel weinig genoemd. Dat moet niet minder; dat moet meer, vinden wij. Daarom willen wij graag dat het college onderzoekt of het deze drie thema’s kunnen toevoegen aan de zes voorgestelde bestemmingsreserves en dat doen per motie en die dienen we nu in. Want wij vinden dat er veel meer moet: veel meer voor onze inwoners.

Motie 4: ‘Verdeling nieuwe bestemmingsreserves en bevoegdheid mutaties’
(ingediend door het CDA)

***‘De raad van de gemeente Emmen, in vergadering bijeen op donderdag 27 juni 2024,
Bij de behandeling van de Kadernota 2025,
Constaterende dat:***

- ***het college in de Kadernota 2025 voorstelt om vanuit de vrije ruimte in de bestemmingsreserve Calamiteitenfonds nieuwe bestemmingsreserves te vormen voor het realiseren van ambities en maatschappelijke doelen;***
- ***de grootte van de verschillende bestemmingsreserves niet is onderbouwd;***
- ***de raad in september 2024 besluit over de Nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement;***
- ***het college tot een grens van 400.000 euro de bevoegdheid heeft om besluiten te nemen over reservemutaties;***

Van mening zijnde dat:

- *de totaal beschikbare ruimte voor de bestemmingsreserves pas ruimte is na besluitvorming over de Nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement;*
- *de genoemde collegebevoegdheid voor bestedingen tot 400.000 euro is ingesteld voor de grote centrumplannen, deze zijn afgerond en deze daarom kan worden teruggebracht naar 250.000 euro;*

Verzoekt het college van burgemeester en wethouders om:

- *de onderverdeling van de incidentele stortingen uit het Calamiteitenfonds in de nieuwe bestemmingsreserves (pagina 20) niet aan te houden en bij de behandeling van de Begroting 2025 een onderbouwing aan te leveren voor de benodigde grootte van de bestemmingsreserves;*
- *te onderzoeken of de onderwerpen Veiligheid, Recreatie & Toerisme en Kunst & Cultuur kunnen worden toegevoegd als nieuwe bestemmingsreserve;*
- *bij mutaties in deze bestemmingsreserves groter dan 250.000 euro de raad vooraf te informeren; En gaat over tot de orde van de dag.'*

De heer Koops (D66): U bedankt voor uw bijdrage. U hebt net betoogd dat u de onderwerpen veiligheid, recreatie en toerisme en kunst en cultuur heel belangrijk vindt en vervolgens laat u in uw motie het oordeel aan het college of dat bestemmingsreserves zouden moeten worden. Had u niet veel beter de oproep kunnen doen om daar bestemmingsreserves voor te maken en die ook te vullen? Wij komen zelf zodadelijk nog met een voorstel. Maar waarom laat u dat oordeel aan het college, als u toch al zo stellig in uw overtuiging?

De heer Wittendorp (CDA): Dat doen wij omdat wij er niet van overtuigd zijn dat dit de goede verdeling over die reserves is. We zeggen wel: die 24 miljoen vinden we goed, daar zijn we het helemaal mee eens: inzetten, maar misschien nog wel veel meer. Maar om dan nu te zeggen dat daar zo veel miljoen daarheen moet en zo veel daarheen: ja, dat kunnen wij nog niet goed inschatten. Dat moet verder uitgewerkt worden bij de Begroting. Daarom willen we deze ook niet gewoon direct expliciet benoemen. We willen het een beetje als een onderzoek verplichten.

De heer Koops (D66): De uitkomst van het onderzoek doet het college. Het kan natuurlijk zijn – en dat is heel waarschijnlijk, anders hadden die onderwerpen al in de Kadernota gestaan – dat zij deze onderwerpen niet belangrijk genoeg vinden en dat ze dus alsnog niet in een bestemmingsreserve terecht komen. Loopt u dan niet aan uw eigen doel voorbij?

De heer Wittendorp (CDA): Ik snap uw insteek. Maar wij hebben het iets voorzichtiger ingestoken om de motie meer slagingskansen te geven.

De heer De Jonge (VVD): Ik haak natuurlijk even aan op de kunst en cultuur. Want u bent daar heel enthousiast over. Maar kunt u ook eens voorbeelden geven dan van wat u belangrijk vindt? Want u kunt wel iets vinden, maar u komt niet met voorbeelden.

De heer Wittendorp (CDA): Daar ga ik even over nadenken, dat doe ik graag in de tweede termijn.

Mevrouw Louwes (PvdA): De heer Wittendorp gaf net aan dat hij nu met deze motie komt en hij het allemaal wat concreter wil. Maar waarom kiest u daar nu voor? Want het is toch te doen gebruikelijk dat je nu de kaders meegeeft aan het college. Nou, volgens mij zijn de kaders die u nu net schetst en die u ook in uw motie aangeeft, niet zo veel anders dan de kaders die het college aangeeft. Want van die 24 miljoen bent u heel erg overtuigd dat u het prima vindt om die te bestemmen. Alleen, over de invulling daarvan hebt u dan nog vraagtekens. Daar geeft u dan een richting aan en dat begrijp ik wel. Alleen, ik begrijp niet zo goed dat u deze discussie niet bij de Begroting voert.

De heer Wittendorp (CDA): Zou mevrouw Louwes de vraag even willen herhalen?

Mevrouw Louwes (PvdA): Ja, ik had wel een heel lange inleiding nodig.

De voorzitter: In de kern ging het volgens mij om de vraag waarom nu bij de Kadernota en niet bij de Begroting?

Mevrouw Louwes (PvdA): Precies. En waarom niet bij de Begroting?

De heer Wittendorp (CDA): Omdat die er nu in staat. En wij willen daar nu nog niet mee instemmen. Dus dan moet ik nu ook de discussie aanzwengelen. Want als wij nu instemmen met de Kadernota, dan ondersteunen wij die onderverdeling en zo ver zijn wij nog niet.

Mevrouw Louwes (PvdA): Nee, dan gaat het u dus specifiek over die onderverdeling? Want u zegt net dat de andere punten die benoemd staan in die Kadernota en die het college daarin bestemd heeft, vond u aardig vaag, heb ik u volgens mij horen zeggen. En vervolgens wilt u daar een aantal onderdelen aan toevoegen?

De heer Wittendorp (CDA): Ja, wij kunnen niet goed inschatten of 5 miljoen voldoende is voor wonen en 6 miljoen voor Emmen Vernieuwt – even uit mijn hoofd. Dus wij kunnen van geen kant zeggen of dat goed of slecht is. En daarom willen we daar even een voorbehoud op nemen. Meneer Hoogenberg zei dat volgens mij net ook, dus ik heb al één medestander.

De heer De Jonge (VVD): Laten we als VVD beginnen met te zeggen dat we de beleidsvoornemens in deze Kadernota in hun algemeenheid goed en logisch vinden, behoudens het gegoochel met stelposities en bestemmingsreserves. Complimenten aan de organisatie voor de samenstelling van deze Kadernota. Deze is goed leesbaar en dat geldt vooral voor de teksten bij de beleidsprogramma's.

Is het voor de VVD dan alleen maar rozengeur en maneschijn? Nee, er zitten voor de VVD wel wat haken en ogen aan die toch wat vragen en opmerkingen opleveren over waar we ons als VVD niet of niet helemaal in kunnen vinden. Maar dat bent u van ons gewend.

Er is sprake van een sterk verbeterde financiële positie. We zijn terughoudend met het opnemen van nieuw beleid. Kortom: we zijn behoedzaam. Dit is een punt waar de VVD zich prima in kan vinden gezien onze financiële risico's wie worden onderschat. Denk aan Wildlands en achterstallig wegonderhoud. Wij willen B- in plaats van C-kwaliteit. Over 'het ravijn', of beter gezegd 'het greppeltje', maken we ons als VVD niet zoveel zorgen. De VVD vindt echter wel dat begrotingen sluitend moeten zijn.

Er staan veel grote ambities in Emmen op de rol. Keuzes maken en prioriteiten stellen: de VVD heeft al eerder gezegd dat de gemeente niet te veel hooi op haar vork moet nemen, mede gezien de capaciteit van de organisatie die niet voldoende is om dit aan te kunnen en het aantrekken van personeel dat lastig blijft.

Bij de autonome ontwikkelingen worden de onontkoombare contracten met externe partijen, waaronder zorgaanbieders, aangehaald. De VVD vraagt zich af of het niet beter is om kleinere kavels af te sluiten en deze regelmatig te evalueren. Dit zou ook als een stok achter de deur kunnen dienen.

Over de bestemmingsreserve Calamiteitenfonds: op 18 juni ontvingen wij een mail met de mededeling dat de tekst op pagina 15 betreffende het voorstel om de criteria voor het gebruik van de middelen en het Calamiteitenfonds te verbreden met het realiseren van passende woningbouw in Emmen in relatie tot de taakstelling huisvesting statushouders niet correct is. De VVD had reeds een amendement gemaakt met betrekking tot dit discutabele punt, maar dit is door de mededeling van het college overbodig geworden. De VVD ziet graag uit naar de uitwerking en het raadsvoorstel over een bestemmingsreserve Wonen om deze uitvoerig te bespreken in de raad.

De belangrijkste economische ontwikkeling binnen de gemeente Emmen is voor ons als VVD de realisatie van de Greenwise Campus voor een weerbare, aantrekkelijke en vitale regio. Emmen als studiestad en de profilering van Emmen worden positief ontvangen. Ons enthousiasme neemt toe, maar laten we oppassen voor het afbreukrisico. De plannen zijn fantastisch en men wordt 'verleid tot ontmoeten en samenwerken', wat enigszins vaag klinkt. Er moet ondertussen wel iets concreets vastliggen en overeenkomsten moeten worden gesloten voordat er zo veel wordt geïnvesteerd. We moeten ervoor waken dat dit geen hobby- en experimenteerruimte wordt. Er moet iets tegenover staan, zoals een garantie op een samenwerking met bedrijven die mee willen investeren. Voor de VVD is het nog niet

duidelijk of die concrete afspraken, bijvoorbeeld met onderwijsinstellingen en grotere bedrijven, er al zijn. Dus is er ook goed nagedacht over de grotere risico's?

De Drentse nuchterheid en bescheidenheid kan ons parten spelen wanneer we niet harder van de daken schreeuwen en volhardend blijven schreeuwen. Wij zijn trots op wat we hebben bereikt, maar gaan daar vervolgens stilletjes in een hoekje zitten om ervan te genieten in plaats van het wereldkundig te maken.

Citymarketing en citybranding. In onze bijdrage tijdens de Kadernota 2023 hebben we het volgende gezegd. 'De regiomarketing van de gemeente Emmen staat onder nul.' Het college heeft deze woorden van de VVD goed op zich in laten werken en komt met een voorstel om de komende twee jaar twee keer 250.000 euro te investeren in citymarketing. Vallen we niet in herhaling en maken we opnieuw dezelfde fout? Citymarketing en citybranding kunnen niet zo succesvol zijn wanneer je die op de korte termijn inzet. De fractie van de VVD is van mening dat er structureel budget noodzakelijk is om onze ambities en activiteiten en citybranding tot een succes te brengen. Budget toevoegen aan het Team Communicatie lijkt ons echter geen goed plan. Het Team Communicatie hapert nogal eens en we zien graag expertise en professionals uit het vakgebied van buitenaf. Daarom dienen we een motie in met betrekking tot citymarketing en dat doen we samen met D66 en 50PLUS:

Motie 5: 'Marketingvisie en citybranding'

(ingediend door de VVD, mede namens D66 en 50PLUS)

'De raad van de gemeente Emmen, in vergadering bijeen op donderdag 27 juni 2024,

Constaterende dat:

- *in de Kadernota is aangegeven dat er geen marketingbeleid of marketingstrategie is vastgesteld;*
- *er ook geen citymarketingorganisatie en/of –beleid wordt gevoerd;*
- *expertise op dit terrein ontbreekt en er geen coördinatie of samenwerking is op initiatieven op het gebied van profilering en marketinglobby;*
- *er in de Kadernota voorgesteld wordt om in zowel 2025 als 2016 250.000 euro toe te voegen aan Team Communicatie, om de strategische positionering van Emmen gecoördineerd op te pakken en citymarketing nieuw leven in te blazen;*

Overwegende dat:

- *een sterke, samenhangende marketingstrategie en citymarketing noodzakelijk zijn om de grote ambities genoemd in de Kadernota tot een succes te brengen;*
- *door het gemis van bovengenoemde projecten veel projecten en ontwikkelingen in het verleden niet goed uit de verf zijn gekomen en nauwelijks bekendheid hebben verworven onder onze inwoners en de rest van Nederland;*
- *de gemeente Emmen zonder een goede marketingstrategie zich niet kan profileren en enorme kansen laat liggen;*

Van mening zijnde dat:

- *citymarketing en citybranding noodzakelijk zijn om de positie van de gemeente Emmen te versterken, ambities te realiseren en tot een succes te brengen;*
- *citymarketing en citybranding niet alleen voor de korte termijn, maar vooral voor de lange termijn belangrijk zijn;*
- *het budget zoals nu beraamd, niet toereikend zal zijn om de activiteiten juist uit te kunnen voeren, vooral voor de lange termijn;*

Verzoekt het college van burgemeester en wethouders om:

- *een structurele, duidelijke, professionele en strategische marketingvisie en –strategie te ontwikkelen en dit in 2025 voor te leggen aan de raad;*
- *bij de Begroting met een dekkingsvoorstel te komen hoe hier op structurele basis uitvoering aan gegeven kan worden;*
- *bij de uitvoering professionals uit het vakgebied aan te trekken;*

En gaat over tot de orde van de dag.'

De heer De Jonge (VVD): De VVD is op werkbezoek geweest bij Area en heeft daar de resultaten en ontwikkelingen gezien – we hadden het er net ook al even over. Het afval scheiden gaat goed, maar er is ruimte voor verbetering. De VVD zou graag zien dat de verenigingen, kantines en scholen ook beter

afval gaan scheiden. Is het college bereid hier aandacht aan te besteden? ‘De jeugd heeft immers de toekomst’, dus waarom beperken we het afval scheiden niet alleen tot thuis, maar ook tot op plaatsen waar zij veel tijd doorbrengen?

Verder zou de VVD graag een kritische blik van het college zien op de kwijtscheldingsprocedure. Wat ons betreft kan deze procedure anders worden ingevuld om ook deze groep te stimuleren tot beter afval scheiden en het minder aanbieden van de grijze container op straat.

We hebben op de website van Area gezien dat inwoners van Hoogeveen gratis een tweede groene container kunnen krijgen. Geldt dit ook voor de inwoners van Emmen? Dat staat er namelijk niet op. En over de inzamelfrequenties willen we ook graag discussiëren met de raad. Dat heb ik al aangegeven, maar die uitnodiging staat nog steeds.

Helaas zijn we genoodzaakt om opnieuw het Rensenspark en de verbouwing van het CBK aan te halen. Eigenlijk is dat dieptriest. We wachten al geruime tijd op een overzicht van de huidige gebouwen in het Rensenspark en de status ervan. Dit om goede afwegingen te kunnen maken met betrekking tot de toekomst van dit volgens de VVD groene wandel- en beleevingspark.

Ondertussen worden er al plannen gemaakt om gebouwen op te knappen in plaats van slopen. We vinden het jammer dat het klimpark niet doorgaat. Dit was precies wat de VVD voor ogen had: namelijk een bedrijf dat investeert in het Rensenspark. Over de inmiddels verdwenen kinderboerderij heeft onze fractie een tijd terug ook vragen gesteld. Er zouden mogelijk gesprekken plaatsvinden met Wildlands en de mensen wachten nog steeds met smart op de toekomst van een nieuwe kinderboerderij. Kan het college aangeven of we deze op korte termijn kunnen verwachten?

Dan de verbouwing van het Biochron voor het CBK. Tijdens die verbouwing zijn er problemen ontstaan in verband met vocht of water. De opening daarvan is vertraagd. Samen met de aannemers zoekt de gemeente naar een oplossing: dit gaat tijd en geld kosten. Wat als dit proces een jaar of twee jaar vertraging oplevert? Wat gaat het CBK doen in die tijd? Het dieptepunt omtrent deze verbouwing lijkt nog niet bereikt. De VVD gaat er gemakshalve van uit dat de totale kosten nog veel verder zullen gaan oplopen. We vragen ons als VVD af of de andere fracties nog steeds achter deze plannen staan en nog enthousiast over deze bodemloze put.

Eerder sprak ik al over citymarketing. De VVD wil een bruisend en levendig centrum in Emmen. We investeren aanzienlijk in ons winkelgebied en willen daarnaast ondernemerschap stimuleren door zo min mogelijk regels op te leggen aan de ondernemers. Vrijheid om te ondernemen en de kansen pakken die zich voordoen: dat is waar de VVD voor staat. Daarom pleiten we voor keuzevrijheid in de openingstijden van winkels. We zien dat veel steden om ons heen dit al toepassen en we willen voorkomen dat Emmen achterop raakt en ons winkelend publiek verliest. Daarom komt de VVD met de motie ‘Herziening winkeltijden’ en die dienen we samen in met D66:

Motie 6: ‘Herziening Winkeltijden’

(ingediend door de VVD, mede namens D66)

“De raad van de gemeente Emmen, in vergadering bijeen op donderdag 27 juni 2024,

Constaterende dat:

- ***de gemeente veel investeert in het centrum van Emmen om de leegstand op te lossen;***
- ***de gemeente een attractief evenementenbeleid voert;***
- ***de huidige regelgeving één zondag per maand is;***
- ***de Winkeltijdenwet regelt wanneer winkels open of dicht moeten zijn;***
- ***de gemeenteraad in de Verordening winkeltijden gemeente Emmen 2018 vrijstellingen op de Winkeltijdenwet verleent;***

Overwegende dat:

- ***ondernemers meer behoefte hebben aan vrijheid;***
- ***de consument verwacht dat een grote plaats als Emmen meegaat in de tijd;***
- ***de huidige openingstijden niet meer voldoen;***
- ***de raad kaders moet scheppen voor goed ondernemerschap;***

Verzoekt het college van burgemeester en wethouders om:

- ***de Verordening winkeltijden gemeente Emmen 2018 te herijken en daarin op te nemen dat winkels vrij zijn om op zondagen open te gaan, en dit voor 2025 met een raadsvoorstel aan de raad voor te leggen;***

En gaat over tot de orde van de dag.'

De heer Hoogenberg (Wakker Emmen): Iedereen was geconcentreerd bezig met de motie. Ik heb daar wel even een vraag over. Ik begrijp uit de motie dat u eigenlijk wilt hebben dat op zondagen iedereen zijn winkel open kan doen. Dat was een beetje de strekking geloof ik, hè?

De heer De Jonge (VVD): Dat klopt.

De heer Hoogenberg (Wakker Emmen): En is dat als consument gedacht? Dat het gemakkelijk is als consument dat die winkel elke zondag opengaat of is het voortgekomen uit de wens van winkeliers en van handelaren?

De heer De Jonge (VVD): Nou, wij hebben met diverse winkeliers inderdaad gesproken en die gaven aan dat het hun voorkeur is. Daarom komen we ook met deze motie om hen daarmee van dienst te zijn, zodat ze inderdaad zelf kunnen bepalen wanneer ze de winkel open mogen doen. Dus ook op de zondagen.

De heer Hoogenberg (Wakker Emmen): Maar kunt u zich voorstellen dat wij op dit moment diverse winkeliers hebben gesproken die een andere mening toegedaan waren?

De heer De Jonge (VVD): Ja, dat zou inderdaad kunnen. Maar laten wij de keuzevrijheid over aan de winkeliers. Wij zeggen niet dat iedereen open moet. We laten de keuzevrijheid en dat willen we graag met de herijking dan ook bespreken.

De heer Hoogenberg (Wakker Emmen): Dat is inderdaad het gevaar, dat een aantal dat misschien wel wil doen omdat men een bruisend centrum wil. Een aantal wil het wel en een aantal niet en die wel en die weer niet. Dan krijg je dat het doodslaat volgens mij en dat gaat net weer de andere kant op. Ik denk dat je het beter gestructureerd de winkels kunt doen. Bent u dat met mij eens?

De heer De Jonge (VVD): Nee, dat ben ik niet met u eens en daarom komen wij ook met deze motie.

De heer Wittendorp (CDA): In mijn beleving zijn deze winkeltijden vastgesteld in samenspraak met de gezamenlijke winkeliersverenigingen.

De heer De Jonge (VVD): Ik neem dat u doelt op De Koepel? Ja, dat klopt. Wij hebben al vijf keer het verzoek gedaan om in gesprek te gaan met De Koepel. Dat is al een paar keer afgewezen. We hebben wel gesproken met diverse winkeliers, vandaar dat wij vandaag met de motie komen om toch dit te initiëren.

De heer Kasteleijn (50PLUS): Ik heb twee vragen. De ene is: geldt deze motie ook voor de avonduren bij de ondernemers? Dat die dan langer open mogen zijn? En tweede vraag: bent u niet bang dat de ondernemers op een gegeven moment dermate versnipperd zullen zijn dat het voor de inwoner eigenlijk ondoenlijk en onbekend is wanneer ze wel of niet open zijn?

De heer De Jonge (VVD): Twee vragen, dan moet ik ook twee antwoorden geven. Ik begin met de laatste: nee, daar ben ik niet bang voor. Want het consumentengedrag verandert ook. Mensen gaan steeds vaker kijken op een website of op hun telefoon of een winkel open is, dus dat kunnen ze op die manier ook ondervinden.

En de eerste vraag ging volgens mij over de avonduren. Ja, wij doen een voorstel om het te bespreken bij de herziening van de winkeltijden. Dus dat kan dat er ook in worden meegenomen. Het is uw goed recht om dat dan bijvoorbeeld aan te halen.

De heer Hoogenberg (Wakker Emmen): Nog even een vraag voor de duidelijkheid. De motie is van de VVD, D66 en 50PLUS?

De heer De Jonge (VVD): Nee.

De heer Hoogenberg (Wakker Emmen): Nee? O, dat had ik zo begrepen. Sorry.

De heer De Jonge (VVD): Nee, dat was de vorige motie. Deze was alleen maar samen met D66. Mag ik verder?

De voorzitter: Ja, sterker nog: u mag afronden.

De heer De Jonge (VVD): O, ik mag afronden?

De voorzitter: Ja, want even los van de interrupties: u bent al aardig door uw spreektijd heen.

De heer De Jonge (VVD): Nou, dat hebben we nog wat voor de tweede termijn.

De voorzitter: Dat is aan u.

De heer De Jonge (VVD): Dan sluit ik af met een onderdeel over de zwembaden. Wat betreft zwembaden zien we dat wet- en regelgeving aangepast is en strenger wordt. De VVD wil graag weten of dit consequenties heeft voor de vrijwilligers en het personeel van de geprivatiseerde zwembaden. En mocht dat het geval zijn, is daar dan ook een compensatie voor? Ik zal de rest gaan benoemen in mijn tweede termijn, voorzitter.

De voorzitter: Die korter is dan de eerste termijn – dat zeg ik u er alvast even bij. Ja. Voldoende voor het moment? Dank u wel. Dan gaan we naar de fractie van de SP, de heer Kuiper.

De heer Kuiper (SP): Het college noemt als speerpunt in de bestemmingsreserves: zorgen voor betaalbare woningen boven op de huidige ambitie van 4.000 woningen toe te voegen richting 2030, centrumontwikkeling Emmen Vernieuwt, Greenwise Campus, mobiliteit, bereikbaarheid en Sport- en Beweegcampus.' Quote uit bladzijde 6: *'Er is nog steeds sprake van een forse opgave. Maar het oplossen van degelijke structurele bedragen zal van een nieuw kabinet moeten komen.'* En als het nieuwe kabinet lak heeft aan onze wensen – en die kans zit erin gezien de samenstelling – hebben we dan een plan B?

Op pagina 14 komt u met een voorstel om de algemene reserve op peil te houden. Dat doet u met een nieuwe ondergrens van 3 naar 10 procent. Dit klinkt als een heel forse stap. Kan dat zomaar of wordt ons koord om op te balanceren zo wel heel erg dun?

Bij het hoofdstuk 'Inwoners en bestuur' dienen we de motie 'Dag van de raad voor en met inwoners' in. Uw ambitie om dichterbij inwoners te staan onderschrijven wij volledig en dan vooral uit het gezichtspunt van de raad. Daarom komen we met een motie om de raad en onze inwoners dichterbij elkaar te brengen:

Motie 7: 'Dag van de raad, voor en met inwoners'

(ingediend door de SP)

'De raad van de gemeente Emmen, in vergadering bijeen op donderdag 27 juni 2024,

Constaterende dat:

- *de raad zich inzet om de betrokkenheid tussen inwoners en raad te stimuleren;*
- *de raad met de Nieuwe Werkwijze Raad zich actief inzet om de relatie tussen inwoners en de raad te versterken en actief de gemeente in wil gaan;*
- *het thema participatie in het jaar 2024 extra aandacht krijgt van de raad;*

Overwegende dat:

- *de relatie tussen de inwoners en de raad versterkt kan worden door een jaarlijkse ontmoetingsdag of –dagdeel te organiseren;*
- *inwoners een beter beeld krijgen van de raad als zij daadwerkelijk een dag (deel) een kijkje kunnen nemen en zelf ervaren wat de raad doet;*

Van mening zijnde dat:

- *de raad zich beter moet profileren en letterlijk en figuurlijk beter bereikbaar moet worden voor haar inwoners;*
- *inwoners de weg naar de raad vaker gebruiken als ze weten hoe het werkt;*
- *een ontmoetingsdag een logisch en versterkend gevolg is van de ingezette koers van de raad;*
- *ook het college hier een positieve bijdrage aan kan leveren;*

Verzoekt de griffie om:

- *te onderzoeken of het mogelijk is om een jaarlijkse ontmoetingsdag of –dagdeel tussen de inwoners en de raad te organiseren en hoe hier vanaf 2025 invulling aan gegeven kan worden;*

En gaat over tot de orde van de dag.'

De heer De Jonge (VVD): Ja, ik had iets met betrekking tot uw motie. Een jaar geleden hebben wij een motie aangenomen over de versterking van de griffie. Daar is dit een van de onderwerpen dat daar wordt behandeld. We hebben onlangs al een uitnodiging gekregen van de griffie om daarover na te gaan denken. U komt nu met een motie. Maar als we deze motie aannemen, dan moeten we ons hieraan vasthouden. Is het dan niet beter dat u dit als een van de mogelijkheden meeneemt in de gesprekken die we binnenkort gaan hebben? Want anders pinnen we hierop vast en misschien zijn er wel andere, betere ideeën.

De heer Kuiper (SP): Nou kijk, wij vinden het eigenlijk wel belangrijk om deze motie in te dienen, omdat wij het heel erg belangrijk vinden dat de inwoners kennis kunnen maken met ons en met de raadszaal. En ja, ik denk dat dit een heel goede aanvulling is om ons daarop vast te pinnen. Ja, ik zie daar geen bezwaar in.

De voorzitter: Als ze dan nog kennis moeten maken met de raadszaal, daar waag ik te betwijfelen. Maar daar komen we nog op. Meneer Koops.

De heer Koops (D66): U bedankt voor uw motie. Maar het is een idee dat we in andere gemeente terugzien en dat daar goed werkt. Dus in die zin staan we er positief in. Maar waar mijn fractie zich wel zorgen over maakt, is dat we dit idee ook weer eigenlijk de mensen zullen aantrekken die we al vaker zien, dus *the usual suspects*. Hebt u nagedacht over hoe we juist ook die groepen zouden kunnen bereiken waarmee normaal gesproken het gesprek nog niet voeren?

De heer Kuiper (SP): Nou ja, ik denk dat het heel belangrijk is dat het ook heel goed kenbaar wordt gemaakt in de gemeente, dus via dagbladen en social media. En dat we waarschijnlijk gewoon er een frisse draai aan geven. Het is ook aan de griffie om uit te zoeken hoe wij dit het beste kunnen invullen, zodat de meeste inwoners hier gehoor aan geven en dat ze ook komen.

De voorzitter: Oké. Dit is het idee, hè? En dat verdient nog nadere invulling. Gaat u door.

De heer Kuiper (SP): De noodzaak en urgentie om te vergroenen en te verduurzamen, zoals u dit noemt op bladzijde 34, onderschrijven wij uiteraard volledig. Om hier een klein maar duidelijk signaal over af te geven, dienen we hiertoe ook een motie in, de motie 'Duurzaam geteelde bloemen en planten'. Dit doen we samen met GroenLinks:

Motie 8: 'Duurzaam geteelde bloemen en planten'

(ingediend door de SP, mede namens GroenLinks)

'De raad van de gemeente Emmen, in vergadering bijeen op donderdag 27 juni 2024,

Bij de behandeling van de Kadernota 2025

Constaterende dat:

- *de gemeente Emmen met enige regelmaat boeketten inkoopt;*
- *er geen beleid is dat ervoor zorgt dat dit biologisch geteelde boeketten zijn;*
- *de provincie daar sinds 2019 wel beleid op heeft naar aanleiding van een aangenomen motie van de SP, GroenLinks en de Partij voor de Dieren;*

- *dit de aanleiding was van het rapport ‘Uitgesproken’, waarin de volgende aanbeveling staat: ‘Telers en omwonenden wijzen op het probleem van de afzet in de markt. Een rendabele afname van duurzaam geteelde producten staat nog in de kinderschoenen. De overheden en vooral de consumenten hebben de sleutel in handen.’ (pagina 14);*
- *de conclusies uit het rapport ‘Uitgesproken’ breed worden onderschreven;*

Overwegende dat:

- *de gemeente Emmen als organisatie met regelmaat boeketten inkoopt en dus onderdeel is van de vraagkant van de sierteeltgewassen;*
- *de gemeente als organisatie een voorbeeldfunctie heeft voor de samenleving;*
- *er lokaal duurzame bloemen te koop zijn;*

Verzoekt het college van burgemeester en wethouders om:

- *met betrekking tot de gemeentelijke inkoop van boeketten te streven naar een inkoop van 20 procent boeketten die zijn gemaakt van Nederlandse bloemen die zonder chemische bestrijdingsmiddelen zijn geteeld;*
- *dit streven na een jaar te evalueren, zodat eventuele knelpunten in kaart kunnen worden gebracht en overwonnen;*

En gaat over tot de orde van de dag.’

De heer De Jonge (VVD): Ik heb een tweetal vragen. Waarom noemt u een percentage van 20? Waarom gaat u niet helemaal over?

En als tweede: u hebt het over duurzaam. U weet ook wel wat ‘duurzaam’ betekent, hè?

De heer Kuiper (SP): Nou, wij hebben dat percentage 20 gesteld omdat je moet beginnen met bijvoorbeeld de inkoop van biologische bloemen: om het wat makkelijker te maken om eraan te wennen. Het is waarschijnlijk nu niet zo goed verkrijgbaar als bloemen die niet biologisch zijn. Dus om dan direct die overstap te maken naar – boem! – 100 procent, dat gaat denk ik niet lukken. We kunnen ook na een periode natuurlijk evalueren of het ook lukt überhaupt om aan die 20 procent te komen.

De heer De Jonge (VVD): Ja, dat percentage is me nu duidelijk. Maar wat ik natuurlijk ook bedoelde met ‘duurzaam’, is dat het ook betekent dat de kosten ook weer gigantisch gaan stijgen. Of gigantisch? Die gaan in ieder geval omhoog. Duurzame bloemen zijn natuurlijk veel duurder. Ik mag hopen dat we niet ook nog straks het koekje gaan vervangen door een stukje komkommer of wortel.

De voorzitter: Maar dat terzijde. Het ging over de bloemen. Ja.

De heer Kuiper (SP): Nou ja, kijk, duurzame bloemen of biologische bloemen zijn natuurlijk wat duurder. Maar het is wel beter voor de gezondheid van de mensen die ze ontvangen en het is natuurlijk ook veel beter dat die bloemen biologisch geteeld zijn. Dan heb je minder bestrijdingsmiddelen nodig. Dus als je het zo wilt bekijken, dan is het eigenlijk goedkoper op de lange termijn.

Mevrouw Louwes (PvdA): U noemt inderdaad heel expliciet dat percentage van 20. Maar ik vraag me dan af hoe u dat dan voor zich ziet. Hoe controleer je dat 20 procent van die bloemen voldoet aan die eisen?

De heer Kuiper (SP): Kijk, die bloemisten zijn natuurlijk ook, net als je groenten koopt bij een groenteboer of bij een supermarkt, gecertificeerd biologisch. En als je dan begint met de inkoop van die 20 procent, dan kun je langzamerhand natuurlijk overgaan naar die 100 procent toe. Maar ik vind die 20 procent om te beginnen een leuk percentage.

Mevrouw Louwes (PvdA): Ik snap wel dat u kiest voor 20 procent en dat u graag naar een opbouw naar 100 procent wilt. Het gaat mij meer om het praktische aspect. U geeft aan dat minimaal 20 procent van die bloemen daaraan moet voldoen. Maar ik zit me dan even af te vragen hoe je het gaat regelen dat je dat praktisch gezien ook daadwerkelijk voor elkaar krijgt. Daar gaat het om. Het lijkt me een beetje een onmogelijke taak.

De voorzitter: Oké, maar ik houd het even bij de strekking van de motie. Dat er dan wat achter vandaan komt, dat snapt iedereen. Maar het gaat nu even om de strekking van de motie.

De heer Hoogenberg (Wakker Emmen): Nou, dan ben ik ook snel klaar. Want ik had eigenlijk dezelfde vraag: hoe gaan we dat straks praktisch invullen? Met Excel-bestanden of zo?

De voorzitter: Oké. Maar je moet eerst eens zijn met de strekking en daarna kunnen we het nog over de uitvoering. Gaat u door, meneer Kuiper.

De heer Kuiper (SP): Emmen als onderdeel van een Stedelijk Netwerk Nederland is ook in onze ogen een goed streven. Zeker met de ontwikkeling als de Nedersaksenlijn, de directe treinverbinding tussen Groningen en Twente, met Emmen als prachtig middelpunt. Waarom wordt die eigenlijk niet genoemd in het rijtje op bladzijde 33?

Gelukkig gaat het wel een stuk over openbaar vervoer. Pak elke mogelijkheid om dit te promoten. Over openbaar vervoer gesproken: de bushalte op Station-Zuid is al lange tijd niet meer in gebruik. Wij worden heel regelmatig aan ons jasje getrokken dat dit een onwenselijke situatie is. Mensen die aangewezen zijn op openbaar vervoer, moeten nu aan de andere kant in de woonwijk uitstappen en vervolgens een flink stuk lopen. Dat is voor de meeste mensen wel te doen, maar lang niet voor iedereen. U zegt in het stuk het zelf al heel goed: *‘Toegankelijkheid bestaat uit voorzieningen voor mindervaliden, slechtzienden en blinden.’* En die moeten we dan dat hele stuk laten lopen.

Dan komen we bij het sociaal domein. De SP ziet graag een zo groot en efficiënt mogelijke inzet van de vroegsignalering in het programma ‘Perspectief voor de jeugd’. De jeugdzorg krijgt de komende jaren te maken met bezuinigingen en de hervormingsagenda van het Rijk. Omdat er nu al een groot tekort is aan personeel, ziet de SP graag dat we in Emmen inzetten op vroegsignalering om samen met onze partners passende hulp te kunnen bieden en daarmee onze jeugd te kunnen helpen. Zo kunnen we in het voortraject proberen om de jeugd en de jonge gezinnen te helpen en te voorkomen dat ze in langdurige wachtlijsten terechtkomen van de jeugdzorg, met alle gevolgen van dien. Daarnaast zijn we erg nieuwsgierig wat het nieuwe kabinet met de bezuinigingen op de jeugdzorg uiteindelijk gaat doen. De Wmo. We kunnen niet om de vergrijzing heen, dit blijft de komende jaren ook doorzetten. Inwoners die langer thuis blijven wonen of jongeren die vanuit beschermd wonen naar zelfstandig wonen met ambulante begeleiding gaan, zullen om maatwerk vragen. Pas in 2026 komt het inkomensafhankelijke abonnementstarief. Tot die tijd moeten we zorgen dat onze inwoners gebruik kunnen maken van de nodige voorzieningen. Dat vraagt waarschijnlijk veel van de Wmo-begroting. De SP gaat ervan uit dat we tijdig geïnformeerd zullen worden, zodat we gezamenlijk zorg kunnen dragen voor een optimale Wmo-voorziening.

Ten slotte nog twee opmerkingen en een vraag. Er is gelukkig steeds meer aandacht voor de boa’s. Deze mensen zijn een belangrijk instrument om de samenleving veiliger te krijgen en te houden. Dan is het ook goed op bladzijde 41 te lezen dat er goed gekeken wordt naar de veiligheid van de boa’s zelf.

De tweede opmerking is van een veel vervelender kaliber: onze archeologische blunder, waardoor de staatssecretaris dit nog eens in de media slingerde, waarbij met terugwerkende kracht bijna alle argumenten van het college waren weggevaagd. Ik verwijs kortheidshalve even naar de Zembla-podcast ‘De verloren schatten van Emmen’ en het antwoord dat staatssecretaris Gräper op Kamervragen heeft gegeven.

Dan rest nog een vraag, die gaat over de zorgpremie. In het Algemeen Dagblad stond onlangs een artikel waarin werd gesteld dat het percentage verzekerden met betalingsproblemen in Emmen het hoogste is: 1,3 procent. De boete voor wanbetalers is een hogere zorgpremie. Dat zorgt ervoor dat mensen steeds verder in de ellende komen. Vraag aan de wethouder om dit bericht te duiden.

De heer De Jonge (VVD): Ik werd nog even getriggerd door de opmerking van de heer Kuipers over de boa’s. Die deel ik wel met u. Wij hebben al eerder een keer een oproep gedaan om eens een discussie over de bewapening – of de uitrusting om het beter te zeggen – van de boa’s. Bent u dat met ons eens en zou u daar graag een keer een discussie in de raad over willen hebben?

De heer Kuiper (SP): Zeer zeker, daar zou ik heel graag een discussie in de raad over willen hebben, over de boa's. Ja, heel graag.

De heer De Jonge (VVD): O, dank u wel. Dan hoop ik van de burgemeester in zijn eerste termijn daar ook een reactie op te ontvangen.

De voorzitter: Dat zou zomaar kunnen. Meneer Kuiper nog? Nee?

Ik kijk even rond. Moeten we even pauzeren? Want we zijn zo'n beetje op de helft van de eerste termijn. Of gaan we in één keer door? Ik kijk eens even rond. Even tien minuutjes even de benen strekken? Nee? Ja en nee hoor ik. Meneer Koops, wat wilde u zeggen?

De heer Koops (D66): Het wordt steeds warmer, dus wat mij betreft gaan we snel door met die eerste termijn en pakken we dan even een pauze.

De voorzitter: Oké. Goed voorstel? Ja? Oké. Nou, dan gaan we door.

We hebben de bijdrage gehad met de SP. Dan gaan we door naar de fractie van de ChristenUnie. De heer Pruisscher staat achter het spreekgestoelte en ik geef hem graag voor maximaal acht minuten het woord.

De heer Pruisscher (ChristenUnie): Ja, het kwam al even ter sprake: Koningsdag, natuurlijk, precies twee maanden geleden. Ik wou zeggen: meneer De Jonge had toen nog een oranje stropdas om, maar die is inmiddels ook al af. Dus er komt toch ooit eens een keer een stropdasmotie hoor, voorzitter. Ik sluit het niet uit. Maar goed, dat was wel een heel groot feest op 27 april. Terecht staat ook in een van de documenten die we vandaag hebben vastgesteld dat er ook een ongekende energie loskwam van onze inwoners en in onze samenleving. En niet alleen hossend in zo'n oranje shirt, maar ook gewoon een enorme bak positiviteit die je bij iedereen zag die erbij betrokken was.

Maar bij dat debat over die bijdrage aan Koningsdag hadden we het al even over trots. Toen kwam het ook ter sprake en niet alleen in positieve zin. Want toen heeft de ChristenUnie ook gewaarschuwd voor de keerzijde daarvan en daartegenover de deugd van gematigdheid gezet – misschien herinnert u zich dat nog. Want hoe mooi dit feestje ook is, laten we de juiste maat aanhouden. Wat voor Emmen passend is, is niet sober of zuinig maar gewoon passend. En het aanhouden van de juiste maat is ook zo belangrijk omdat we anders zo snel doordraven in onze behoeften. We willen het onderste uit de kan, we willen steeds meer en verleggen steeds verder onze grenzen. We verlangen ernaar, steeds belangrijker maar ook aantrekkelijker te zijn.

Dat het zo hard bergaf zou gaan in deze twee maanden, dat had ik nou ook weer niet voorzien. Want deze Kadernota staat bol van 'meer, meer, meer' en het hele debat daarover tot nu toe ging daar ook over. Meer woningen, meer inwoners, meer werk, betere bereikbaarheid en ook de uitspraak om meer dan de huidige ambitie te groeien. Nou ja, daar sta je dan met je oproep tot gematigdheid. Dat lijkt aan dovemansoren gericht.

Maar binnen onze fractie hebben we ook wel gezien dat die oproep tot meer een andere zijde heeft. Dat rijtje van onverzadigde behoeften gaat namelijk over onze uitdagingen waar we voor staan. We zitten gewoon in een lastig sociaal-economisch gebied. Geografisch staan we er ook zelfstandig voor: alle grote economische kernen liggen ver van ons. We moeten onszelf dus weten te redden. We moeten zelf de voorzieningen in stand houden en voor onze inwoners behouden. Daarvoor is een soort schaa sprong nodig. Dat zien we dus terug in deze Kadernota. Anders kunnen we de behoeften niet op peil houden. Dus zelfs met onze oproep tot gematigdheid onderschrijven we de ambitie tot groei. Want misschien is dat wel de juiste maat voor de toekomst.

Bij de begrotingsbehandeling in november hebben wij motie verzocht om een analyse naar de knelpunten in de woningmarkt. Het ging daarbij om de kwaliteit van de woningen gerelateerd aan duurzaamheid en de bediening van doelgroepen. Uit de collegebrief van 5 juni komen een paar interessante zaken. De wachttijd voor huurwoningen loopt op, de bouw van nieuwe huurwoningen is onzeker, de kwaliteit dreigt te verminderen door een onrendabele top en er wordt niet voor alle doelgroepen voldoende bijgebouwd. Als oplossing wordt eigenlijk alleen maar naar de financiën gekeken. Dat zie je in een starterslening en ook een fonds en dat vinden wij op zich wel goed. Maar daaruit klinkt nog weinig concreets om die problemen ook echt op te lossen, want de afgelopen decennia was geld het pro-

bleem eigenlijk niet. Dus hoe gaan we dat nou concreet doen? Met welk concreet stappenplan gaat het college aan de slag?

Ook op het thema bereikbaarheid is wat ons betreft die schaa sprong nodig. Met name als het gaat om de Nedersaksenlijn vindt u ons aan uw zijde. We lezen dat er een integrale ontwikkelvisie komt als ruimtelijke vertaling en ook een uitwerking van die Nedersaksenlijn. Nou, toch fijn dat daarmee de sterk ontraden motie van twee jaar geleden toch uitgevoerd wordt! Hè? Dat mag ook weleens gezegd worden. Dank! We kijken ook uit naar de bijeenkomst over twee weken. Want dat belooft wel weer een mooie tussenstand te geven. Daarbij hoort ook de oproep nu om ons actief te blijven informeren over wat er ook voorbijkomt.

Alle dingen die we doen, doen we natuurlijk voor onze inwoners, huidige en nieuwe – dat hoort ook bij die groei. En het aanhouden van de juiste maat is ook voor hen belangrijk. Als we dan naar de sociale kant van de Kadernota kijken, dan zitten daar ook dingen in waar we ons echt zorgen over maken. Het speciaal onderwijs heeft voor komend schooljaar niet de capaciteit om alle leerlingen op te vangen. En relatief veel huishoudens hebben te maken met energiearmoede. Er is sprake van wachtlijsten op jeugdhulp, de GGZ en de Wmo. Hoe houden we daar nou eigenlijk oog voor? Daar kun je ook met heel concrete moties komen om dat op te lossen, prima. Maar wij vinden dat als het beter gaat met onze gemeente, ook financieel, dan moeten we dat ook voor iedereen kunnen zien.

Als we een schaa sprong willen maken, moet iedereen daar ook in mee kunnen komen. Daarvoor kennen we eigenlijk al een heel mooie term: brede welvaart. Het gekke is dat die in deze hele Kadernota eigenlijk niet terugkomt. Misschien toch iets om richting de Begroting mee te nemen. De vraag is ook hoe we dat begrip brede welvaart en de indicatoren die daarbij horen, echt een stevige plek kunnen geven in onze begrotingscyclus, zodat we ook onze ambities kunnen monitoren en de inzet van het college daartegen kunnen afzetten. Graag een reflectie daarop.

Deze inhoudelijke beschouwingen bent u wel van mij gewend. ‘Maar’, zei mijn fractiegenoot – hij is geen voorzitter meer, ‘stagiair’ zei u zelfs, voorzitter, ‘dit keer ontkom je niet aan een financiële paragraaf.’ Dus dat moet dan toch maar. Want de kern van dit document is wel eigenlijk de financiële beschouwing en het omvormen van de reserves, bij elkaar zo’n twintig pagina’s. Ons beeld is dat het college terecht terughoudend omgaat met nieuw beleid. Structureel gaat het goed, maar het houdt ook niet over. Daarbij zit ook nog een flinke claim op een groot aantal p.m.-posten, waartussen ook onontkoombare dingen zitten waar we dus de grip niet op hebben. Dat vinden wij zorgelijk.

Er zit veel geld in die reserves en dat we dat voor onze inwoners inzetten, ondersteunen wij. Want inderdaad, dat moeten we niet oppotten. We vinden de denkrichting over die ondergrens voor de reserves ook goed. Maar over de techniek hebben we nog wel wat te zeggen. Want het instellen van die bestemmingsreserves en de onderwerpen die daarin zitten, kunnen we wel volgen. Maar de motivering is gewoon niet dragend genoeg. Daar mist echt nog veel duiding. Er zit ook steeds een mantra in wat we kunnen lezen: *‘Om kansen te benutten, flexibel te kunnen inspelen op ontwikkelingen en voortgang te kunnen maken, hebben we geld nodig.’* Ja, dat is leuk. Maar hoezo kan dat nu nog niet dan? En hoezo lukt dat dan nu nog niet? Die formulering verliest ook aan waarde als je dat een paar keer zo leest. Dat wordt een lege huls.

Waarom worden er eigenlijk zes verschillende bestemmingsreserves genoemd? Waarom die verschillende schotten ertussen? Onzes inziens kan dat ook zorgen voor nog meer bureaucratie. Hoe vaak schuiven wij niet binnen potjes en over potjes heen? Is dat nou nodig? Als alternatief dachten wij aan één financieringsreserve van 24 miljoen, waar het college met gemotiveerde plannen gewoon geld uit kan krijgen. En als u dan toch in analogie aan rijksoverheid met begrotingsfondsen wilt werken, ja, laten we dan alle bestemmingsreserves ook eens even op een rijtje zetten wat nog nodig is en hoe we dat goed gaan doen.

Volgens de ChristenUnie ligt er dus nog wel een aantal denkrichtingen voor dat we echt met elkaar moeten verkennen voordat we dit kunnen bekrachtigen. Dat komt dus voor ons nu echt te vroeg, want we moeten ons budgetrecht ook niet zomaar uit handen geven. Ja, als mijn fractiegenoot zegt: je moet er wat mee, dan ga ik hem ook citeren.

En voorzitter, dan kom ik eigenlijk tot mijn allerlaatste alinea, want ik zie u al dreigend naar het knopje gaan met uw vinger.

De voorzitter: Sterker nog...

De heer Pruisscher (ChristenUnie): De wethouder heeft eerder aangegeven dat we vandaag onze visie op dit idee kunnen delen. Nou, dat doen we bij dezen. In september spreken we nog over die Nota Weerstandsvermogen en vervolgens gaan we daar dan pas mee aan de gang. Maar er ligt een besluit voor dat we vandaag instemmen met die bestemmingsreserves en dat het geld ook beschikbaar komt dit jaar. Volgens mij zijn die twee niet met elkaar te rijmen. Dus daar moeten we maar eens even helderheid over krijgen.

De heer Wittendorp (CDA): De heer Pruisscher geeft aan dat we daar nog wel wat keuzes in hebben te maken. Maar er ligt nu natuurlijk één keuze voor. Komt er nog een motie of iets anders?

De heer Pruisscher (ChristenUnie): Nou, ik wil eerst het debat met de wethouder afwachten wat hij nou precies van plan is vandaag. Want we gaan besluiten of niet. Als daar toch iets in moet veranderen of we naar mening van onze fractie iets moeten veranderen, dan komt daar nog een verandering in. Ja.

De voorzitter: Dat komt dan als voorstel vanuit u. Laat ik het even precies formuleren. Ja, dank u wel. Meneer Koops van de fractie van D66. Ook aan u het woord.

De heer Koops (D66): Het bestuurlijk voorwoord van de Kadernota eindigt met de oproep om de volgende uitspraak van de Koning als missie te nemen – en ik citeer: *‘Lijstjes, peilingen: ze kloppen gewoon niet. Emmen is een heel sterke stad waar je graag wilt wonen.’* Maar zelfs voor een partij die kritisch kijkt naar het Koningshuis, was Koningsdag in Emmen een ongekend feestje. Toch kunnen wij ons wat minder goed vinden in deze uitspraak als missie. Emmen is geen stad, maar een gemeente met dorpen, wijken en een stadskern, waarbij al die onderdelen afzonderlijk samen Emmen maken. Bovendien: natuurlijk weten we dat de lijstjes en peilingen vaak niet kloppen, maar een echte Emmenaar laat zich niet leiden door wat een ander van ons vindt.

Nee, wij konden ons veel beter in de volgende uitspraak van de Koning – en ik citeer opnieuw: *‘Iedere keer als ik terugkom in de provincie of in Emmen, dan zeg: hier kom ik weg.’* Iedereen die hier geboren is of hier later een thuis heeft gevonden, weet precies wat wordt bedoeld met ‘hier kom ik weg’ en hoe waardevol dat gevoel is. Dat maakt de missie ook veel vanzelfsprekender: wij hebben niks te bewijzen. Wij hebben vooral heel veel om te laten zien en om aan te bieden. D66 kijkt met die visie in ons achterhoofd met vertrouwen naar de toekomst en kan zich in grote lijnen goed vinden in de plannen en ambities van het college.

Zo worden bijvoorbeeld enthousiast van de plannen rondom participatie, kijken wij met waardering naar het realistische verhaal rondom veiligheid, zijn wij fan van de Angelslo Academy die snel breder uitgerold mag worden en waarderen wij dat het college een aantal succesvolle interventies dat is uitgerold in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs, structureel gaat maken.

Op grote lijnen zijn wij verder ook positief over de voorgestelde ontwikkelingen rondom de kaders weerstandsvermogen en de verschillende reserves en de richting die daarbij wordt gekozen. Echter, met alleen ambities komen we er niet. Zoals opstellers van lijstjes en peilingen wellicht zouden zeggen ‘Geen woorden, maar daden.’, kan een Emmenaar dat natuurlijk ook: ‘Niet lullen, maar poetsen.’

Bij de vertaling van de ambities naar ‘poetsen’ zit voor ons nog wel een zorg. We verliezen ons met regelmaat in grootsheid. We kennen miljoenen toe aan grote projecten, maar vergeten daarbij dat een veel kleiner bedrag voor veel inwoners en instellingen van grotere impact kan zijn. Ik zou daarom het college willen uitdagen om met meer regelmaat updates te delen en het gesprek met de raad aan te gaan over juist de kleine onderwerpen. Is het college bereid om niet alleen toegekende subsidies openbaar te maken, maar waar mogelijk ook de afwijzingen? En kunnen we afspreken dat wanneer een collegebesluit tot gevolg heeft dat er een relatie wordt beëindigt of een partner in het bestaan wordt bedreigd, dat altijd naar de raad gaat – ongeacht hoe groot of klein die relatie ook is?

Ook verliezen we met regelmaat de mens uit het oog. We reserveren miljoenen om het Rensenpark op te knappen, maar we investeren daarbij vooral in stenen. Ook zijn we natuurlijk blij dat de citymarketing terugkomt, maar we mogen daarbij niet vergeten dat we bij de afschaffing al gewaarschuwd zijn dat het jaren kost om het weer bestendig op te bouwen en dat we het met die twee jaar die we er nu in willen steken, op voorhand al geen waardige kans geven.

Kunnen we verder vandaag afspreken dat na het zomerreces de commissie Samenleving weer altijd plaatsvindt? De mens staat er centraal, het is het grootste gedeelte van onze financiën, er liggen nog

veel uitdagingen en het zijn wellicht de vaagste plannen in deze Kadernota. Maar wij spreken elkaar veel te weinig.

Bovenal moeten we werken aan vertrouwen. Wanneer we inwoners uitnodigen om met ons het democratisch proces vorm te geven, dan moeten we daar iets mee. Het gebeurt nog toch te vaak – ook vandaag hadden we het er weer over – dat de inwoners delen, het gevoel te hebben nooit echt inspraak te hebben gehad. Ook waren wij flink van het afschaffen van de burgerbegroting, waarmee we een stap in de verkeerde richting zetten. Er is een groeiende kloof tussen inwoners en politiek en steeds meer mensen haken af of haken aan bij partijen die zich buiten het politieke bestel nestelen. Met dat soort partijen aan de macht wordt het ‘hier kom ik weg’ niet langer een uitnodiging, maar een waarschuwing en daar moeten we voor waken.

Koningsdag biedt een goed kader om extra stappen te zetten. Zo horen wij van veel inwoners dat het opviel hoeveel het centrum werd opgepoetst in de aanloop naar Koningsdag. Kan het Koningsdag-poetsteam ook af en toe de dorpen en de wijken in? Daarbij zouden we het college willen vragen om een schouw te maken van de onderhoudsstand van de zebrapaden in onze gemeente, een ander punt dat wij regelmatig van de inwoners terugkrijgen. Daarvoor dienen wij samen met de SP en GroenLinks een motie in:

Motie 9: ‘Inventarisatie zebrapaden’

(ingediend door D66, mede namens de SP en GroenLinks)

‘De raad van de gemeente Emmen, in vergadering bijeen op donderdag 27 juni 2024,

Bij de behandeling van de Kadernota 2025,

Constaterende dat:

- ***het college in de Kadernota 2025 het belang van verkeersveiligheid onderstreept, daarbij veel aandacht aan preventie besteedt en ook in provinciaal verband toewerkt naar een uitvoeringsprogramma verkeersveiligheid (pagina 42-43);***
- ***het college toewerkt naar een Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte (IBOR), dat tot doel heeft een toekomstbestendige openbare ruimte die groen, schoon en veilig is, met een voldoende op de toekomst gerichte speelruimtes en parkeervoorzieningen in de dorpen en wijken zal hebben (onder andere pagina 65);***

Overwegende dat:

- ***het onderhoud en de zichtbaarheid van zebrapad een regelmatig punt van feedback is van inwoners;***
- ***het niet altijd mogelijk is om het (tijdig) onderhoud van zebrapaden te betrekken bij het reguliere onderhoud van wegen;***

Verzoekt het college van burgemeester en wethouders om:

- ***een inventarisatie te maken van het onderhoudsniveau van zebrapaden in de gemeente Emmen;***
- ***hierbij waar nodig een inschatting te maken van de kosten tot het op een acceptabel niveau van onderhoud brengen van de zebrapaden, waarbij een onderscheid kan worden gemaakt tussen zebrapaden die wel of niet op wegen liggen, waarvan onderhoud binnen afzienbare tijd gepland staat;***

En gaat over tot de orde van de dag.’

De heer Koops (D66): Tijdens Koningsdag stond verder cultuur centraal, maar die waardering zien wij nog niet terug in deze Kadernota. We compenseren aflopende regelingen, maar we kiezen er niet voor om extra te investeren. Bovendien maken wij ons zorgen over de impact die het nieuwe kabinet gaat hebben op de kunst- en cultuursector, waarbij het afschaffen van het verhoogd btw-tarief voor verlaagd btw-tarief voor culturele goederen en diensten een nare voorbode is.

We stellen daarom voor om ook een bestemmingsreserve Kunst & Cultuur in te stellen, waarmee we kunnen laten zien dat kunst en cultuur in Emmen wel van waarde blijven. Wij hebben hierbij ingestoken op een eenmalige storting van 3 miljoen, omdat dit bedrag zo ongeveer een derde is van het Emmense financiële totaalplaatje op het gebied van kunst en cultuur zoals dat is gedeeld in de afgelopen Cultuurnota. Daarbij zijn wij van mening dat we ons niet alleen moeten voorbereiden op landelijke klappen, maar dat we ook moeten toewerken naar een welverdiende herverdeling van onze culturele partners.

Motie 10: 'Bestemmingsreserve Kunst & Cultuur'

(ingediend door D66)

'De raad van de gemeente Emmen, in vergadering bijeen op donderdag 27 juni 2024,

Bij de behandeling van de Kadernota 2025,

Constaterende dat:

- *het college in de Kadernota 2025 voorstelt om vanuit de vrije ruimte in de bestaande reserves nieuwe bestemmingsreserves te vormen, voor het realiseren van ambities en maatschappelijke doelen;*
- *het college daarbij onderstreept dat cultuur een van de belangrijke speerpunten/ambities is voor de groei en ontwikkeling van Emmen (onder andere pagina 5, pagina 19 en hoofdstuk 5.8);*
- *geen van de nieuw te vormen bestemmingsreserves in hoofdstuk 4 van de Kadernota de uitwerking of het realiseren van ambities, de mogelijkheid om flexibel in te spelen op ontwikkelingen of het benutten van mogelijkheden op het vlak van kunst en cultuur tot doel heeft;*

Overwegende dat:

- *het verlaagd btw-tarief voor culturele goederen en diensten grotendeels zal worden afgeschaft, wat grote gevolgen zal hebben voor de toegang tot en de betaalbaarheid van kunst en cultuur, voor het inkomen en bestaanszekerheid van artiesten en voor de mogelijkheden tot innovatie door culturele instellingen;*
- *de Cultuurnota Emmen 2022-2024 geen rekening heeft gehouden met inflatie, waardoor de cultuurbijdragen sinds 2022 voor veel culturele instellingen in de gemeente Emmen sinds 2022 niet geïndexeerd zijn, wat aanvullende druk heeft gelegd, en blijft leggen, op de culturele sector in Emmen;*

Verzoekt het college van burgemeester en wethouders om:

- *een bestemmingsreserve Kunst & Cultuur in te stellen en deze te voeden met een eenmalige storting van 3 miljoen euro vanuit de nog niet bestemde vrije ruimte in de reserves;*
- *deze reserve breed in te zetten om onder andere de kunst- en cultuursector in Emmen te ondersteunen, om culturele vernieuwing aan te jagen, om groei ruimte te bieden aan (jonge) creatieve professionals en om de culturele synergie in Emmen aan te jagen;*

En gaat over tot de orde van de dag.'

De heer Koops (D66): Dan kondigt D66 samen met GroenLinks ook een amendement aan, waar wij eigenlijk een compliment hadden willen uitdelen. We vonden het namelijk van een overtuigend realisme getuigen en toch ook wel van moed dat het college het plan uitsprak om de reikwijdte voor het gebruik van de middelen in het Calamiteitenfonds te verbreden met het realiseren van passende woningbouw in Emmen in relatie tot de taakstelling huisvesting statushouders. We lopen al jaren flink achter, het is onverstandig om deze opgave te laten verwateren door alles maar onder het algemene kopje 'wonen' te plakken, het Calamiteitenfonds biedt precies het juiste haakje en ergens voelt het vanwege de Oekraïne-gelden ook rechtvaardig.

Daarnaast vinden wij het ook niet netjes dat het college met een mailtje, en nu bij aanvang van dit agendapunt, via een niet-bestaande omweg de gemeente meent deze ambitie te kunnen schrappen, zonder erover met de raad het debat te voeren. Met dit amendement voegen wij dan ook precies de tekst weer toe zoals de college die in eerste instantie had opgesteld, mits besloten wordt de tekst te schrappen wanneer we bij de besluitvorming aankomen.

Amendement A-2024-2: 'Realisatie huisvesting statushouders'

(ingediend door D66 en GroenLinks)

'De raad van de gemeente Emmen, in vergadering bijeen op donderdag 27 juni 2024,

Constaterende dat:

- *de reikwijdte van de bestemmingsreserve Calamiteitenfonds nu in grote lijnen steunmaatregelen en kosten in verband met corona, kosten in verband met Oekraïne en steunmaatregelen voor energiearmoede betreft;*

Overwegende dat:

- *de realisatie van huisvesting voor statushouders een gemeentelijke opgave is, maar het huidige aanbod binnen de sociale woningbouw/sociale verhuur echter beperkt is;*
- *er een tekort aan nieuwbouw is, ook voor statushouders (er is behoefte aan tweekamerappartementen studio's en woningen voor grote gezinnen);*
- *de gemeente op dit moment de wettelijke huisvestingstaakstelling niet realiseert;*
- *zolang er niet passend bijgebouwd wordt, de achterstanden op de taakstelling in stand blijven of zelfs groeien, waarvan het gevolg is dat er zowel vanuit de provincie als het Rijk maatregelen aan Emmen opgelegd kunnen worden;*
- *om als gemeente zelf het initiatief te kunnen houden, er een vergroting en versterking van het aanbod zal moeten komen;*
- *voor versnelling van de reguliere woningbouw ook plannen worden ontwikkeld en daarvoor een afzonderlijke bestemmingsreserve wordt gevormd (zie daarvoor hoofdstuk 4 van de Kadernota 2025);*

Stelt voor dat:

- *in verband met bovenstaande de criteria voor het gebruik van middelen in het Calamiteitenfonds verbreed kunnen worden met 'het realiseren van passende woningbouw in Emmen in relatie tot de taakstelling huisvesting statushouders';*
- *hierbij het uitgangspunt om de huisvesting voor statushouders te realiseren, in relatie te blijven zien met de andere huisvestingsplannen van onder anderen studenten, spoedzoekers en jongeren;*

Besluit punt 1 als volgt te wijzigen:

1. *De Kadernota 2025 vast te stellen en de hieruit voortvloeiende financiële consequenties voor de jaren 2025-2028 middels een begrotingswijziging te verwerken, met dien verstande dat op pagina 15 van de Kadernota 2025 (onder 3.5.2, nummer 1) de volgende tekst wordt toegevoegd:*

“Wij willen de reikwijdte c.q. het bestedingsdoel van de bestemmingsreserve Calamiteitenfonds graag verbreden.”

En gaat over tot de orde van de dag.'

De heer Koops (D66): Voor mijn afronding kom ik terug op het begin van mijn betoog. D66 kijkt met vertrouwen naar de toekomst en heeft waardering voor de ambities van het college. Zolang we ons daarbij niet verliezen in grootsheid, onze inwoners centraal blijven stellen en wat Emmen eigen maakt, blijven borgen, heeft het college in D66 een uitgesproken, maar vooral betrokken partner die bereid is met u mee te dromen.

De heer De Jonge (VVD): Even terugkomend op het stukje cultuur waar u het over hebt. U hebt het over 3 miljoen, maar u zei dat er verder geen plannen voor in staan. Maar volgens mij staat in de Kadernota vier ton benoemd voor cultuur. Wilt u dat dan weg hebben en dan die 3 miljoen ervoor in de plaats of wilt u echt die 3,4 miljoen? Niet dat wij daar voorstander van zijn, maar...

De heer Koops (D66): Ja, ik weet iets van de relatie van u met cultuur. Nee, die vier ton die het college benoemt in de Kadernota, is ter compensatie van aflopende regelingen. Dus dat is niet zozeer een extra bijdrage, dat is meer het op niveau brengen zoals het al was. Dus dat is wat ons betreft niet een extra investering. Desalniettemin moet dat natuurlijk wel doorgang vinden.

De heer De Jonge (VVD): Ja, toch een kleine opmerking. Ik heb niet voor niks mijn Atlas-das aan van het theater, dus ik ben geen cultuurbarbaar.

De voorzitter: Dat werd ook niet gezegd. Nee. Ik weet dat u er iets van wist. Ja. Voldoende? Ja? Dank u wel, meneer Koops.

Dan gaan we naar mevrouw Van der Woude van de fractie van GroenLinks. Ik geef ook graag aan u het woord.

Mevrouw Van der Woude (GroenLinks): Allereerst dank aan de organisatie voor deze goed leesbare Kadernota met veel belangrijke thema's en besluiten die van invloed zijn op de toekomst van onze gemeente. GroenLinks wil hierbij een aantal punten aanstippen dat voor ons van belang is.

Het weerstandsvermogen. Op pagina 14 lezen we over het verhogen van de grens naar 10 procent – het is al eerder genoemd. Voor ons is het onduidelijk het precieze waarom. De afgelopen jaren was die 3-procentsgrens ruim voldoende. Hoewel een kleine verhoging begrijpelijk kan zijn, lijkt een sprong naar 10 procent wel erg drastisch. We horen het graag van de wethouder.

Op pagina 20 wordt gesproken over de bestemmingsreserve Wonen en het inzetten als subsidiefonds. GroenLinks wil ook hier graag wat meer duiding. Gaan we ontwikkelaars met genoeg vermogen ondersteunen of particulieren die nu tussen wal en schip belanden en het inderdaad hard nodig hebben?

Dan de opvang van vluchtelingen. Hier moet voor ons als GroenLinks echt wat van het hart. In de nota wordt tot twee keer toe nadrukkelijk benoemd hoe hoog de instroom is en maar blijft toenemen. Dit komt wat eenzijdig over. Een goede kijktip: Arjen Lubach heeft een uitstekende visuele uitleg gegeven over immigratie en het percentage asielzoekers daarbij. Cijfers tonen aan dat de instroom weliswaar wat toeneemt, maar niet in die extreme vormen. De Spreidingswet is pas recent ingevoerd en de uitwerking moet nog zichtbaar worden. De opvang van Oekraïense vluchtelingen verloopt goed. Dat betekent niet dat we andere asielzoekers geen humane opvang hoeven te bieden. Ook zij hebben recht op een veilige omgeving waarin zij kunnen herstellen en een nieuw leven kunnen opbouwen.

Als we dan doorgaan naar de programma's, beginnen we bij 'Inwoners en bestuur'. Soms gaat participatie goed, soms gaat het ook goed mis, kijkend naar Oranjedorp. Participatie en samenwerking is geen kunstje, maar een kunde. Het vergt een omslag van ons bestuur. Als wij willen dat inwoners echt gaan ervaren wat inwonersparticipatie inhoudt, vergt dat wat van ons. Initiatieven zoals de burgerbegroting verdienen meer aandacht. De Direct Duidelijk Deal vinden wij wel een verbetering, GroenLinks zag onlangs nog een staaltje van onbegrijpelijke ambtelijke taal in de beantwoording van zienswijzen.

'Economie en werkgelegenheid'. Op economisch vlak is de ontwikkeling van de Greenwise Campus van groot belang en hierin is er een regierol voor de gemeente om alle partijen samen te brengen. Ook het Rensenpark verdient onze speciale aandacht. Het is toch wel jammer dat dit juweeltje nog steeds niet tot volle glorie is ontpopt.

Verder is goed functionerend, betaalbaar of gratis openbaar vervoer – dat laatste zou voor GroenLinks ook mogelijk zijn – essentieel voor een aantrekkelijk vestigingsklimaat in Emmen, met een goede bereikbaarheid voor alle inwoners in onze hele gemeente.

Als we kijken naar veiligheid, dan is de toenemende aanwas van jeugd in de criminaliteit wat ons zorgen baart. Voor GroenLinks is het van groot belang dat breed wordt ingezet op de vroegsignalering en preventie. En dat begint bij kansengelijkheid. Ook is een groeiende zorg voor ondermijning. Zo spraken wij onlangs nog met inwoners van Emmen-centrum die bij ons melding maakten van de kappers- en telefoonzaken waar maar geen klanten te zien zijn, maar wel heel andere activiteiten.

'Onderwijs en jeugd'. Fijn dat het college, net als GroenLinks dat al langer heeft benoemd, inziet hoe waardevol jongerenwerkers zijn. Een ander aandachtspunt bij die jongeren zijn de vroegtijdige schoolverlaters. Wordt hier wel voldoende actie op ondernomen? Essentieel bij het te ontwikkelen beleid is de betrokkenheid van de doelgroep. Dat horen we ook vaak van de Kracht van de Veenkoloniën. *Integrated care* en de Angelslo Academy zijn voorbeelden hiervan.

'Bouwen, wonen en milieu'. Daarin hebben we de afgelopen tijd meerdere bestemmingsplannen gezien die bijdragen aan de ambitie van 4.000 extra woningen in 2030. Helaas vaak wel in het hogere segment. We lezen dat de gemeente wat zou moeten betekenen waar het gaat om de krapte bij de sociale woningbouw. Gaan we in Emmen nu verstandig zijn en niet meer onder de landelijk gestelde eis van 30 procent sociale woningbouw zitten of richting de 40 procent, zoals GroenLinks al voorstelde bij de Woonvisie?

Wanneer we spreken over circulariteit, dient GroenLinks een motie in over de inkoop om virgin plastic af te schaffen en over te gaan op recyclebare plastic en waarin we als gemeente een goed voorbeeld kunnen geven:

Motie 11: 'Stop inkoop virgin plastic'
(ingediend door GroenLinks, mede namens de SP)

*‘De raad van de gemeente Emmen, in vergadering bijeen op donderdag 27 juni 2024,
Overwegende dat:*

- *nieuw plastic bijdraagt aan milieuvervuiling en de klimaatcrisis;*
- *het stimuleren van circulaire en duurzame plastics noodzakelijk is voor een duurzamere toekomst;*
- *het belangrijk is om als gemeente het goede voorbeeld te geven door duurzaam in te kopen;*
- *Emmen zich wil profileren als dé plek voor circulair plastic met onder andere de Greenwise Campus;*

Constaterende dat:

- *de productie en het gebruik van virgin plastic een aanzienlijke negatieve impact heeft op het milieu;*
- *er steeds meer start-ups en bedrijven zijn die innovatieve en duurzame plasticalternatieven bieden;*
- *het vastleggen van duurzaam inkoopbeleid kan bijdragen aan het verminderen van de hoeveelheid nieuw plastic die in het milieu komt;*

Verzoekt het college van burgemeester en wethouders om:

- *te stoppen met het inkopen van producten die virgin plastic bevatten vanaf 2030;*
- *te onderzoeken hoe de gemeente hiermee een launching customer kan zijn voor start-ups die duurzame plasticalternatieven aanbieden;*

En gaat over tot de orde van de dag.’

Mevrouw Van der Woude (GroenLinks): Ook vragen we meer uitbreiding in de uitvoering van zonnepanelen op daken, aangezien we die voor windenergie ingewisseld. De klok tikt door en voor je het weet, is het 2030 en zit je nog steeds met slechts goede ideeën.

Het college is bezig met het beschermen van het Emmense erfgoed. GroenLinks wil hierbij nadrukkelijk aandacht vragen voor de meer recentere Emmense markante gebouwen die we ook een goede bescherming gunnen. Daarom dienen we samen met de SP en 50PLUS een motie in om te inventariseren wat daar aan mogelijke gebouwen zijn.

Motie 12: ‘Actief op zoek naar ons erfgoed’

(ingediend door GroenLinks, mede namens de SP en 50PLUS)

‘De raad van de gemeente Emmen, in vergadering bijeen op donderdag 27 juni 2024,

Overwegende dat:

- *de gemeente een taak heeft om erfgoed te beschermen;*
- *veel van de huidige gemeentelijke monumenten gebouwen en objecten zijn van rond de eeuwwisseling;*
- *er in de afgelopen decennia veel markante en unieke gebouwen en objecten zijn gesloopt;*

Constaterende dat:

- *het behoud van erfgoed van groot belang is voor de culturele en historische identiteit van onze gemeente;*
- *er mogelijk nog veel gebouwen en objecten zijn die in aanmerking komen voor de status van gemeentelijk monument;*

Verzoekt het college van burgemeester en wethouders om:

- *een actieve inventarisatie uit te voeren van mogelijke gemeentelijke monumenten in de gemeente Emmen;*
- *hierbij specifiek aandacht te besteden aan markante en unieke gebouwen en objecten uit recente decennia die nog niet beschermd zijn;*

En gaat over tot de orde van de dag.’

Mevrouw Van der Woude (GroenLinks): ‘Inkomensondersteuning’. Op maat ondersteunen, preventie en passend bij het gezin zijn mooie uitgangspunten. De praktijk wil nog weleens weerbarstig zijn.

We lezen ook dat we een betrouwbare overheid willen zijn wat een andere benadering richting onze inwoners vraagt. Het beleid van handhaving en toezicht moet worden herijkt. GroenLinks kon het niet vinden in programma 9, dus we zouden graag wat meer helderheid hierover willen.

Verder krijgen we bij het stukje ‘Openbare ruimte, verkeer en vervoer’ nog toch te vaak meldingen over het *rücksichtslose* maaibeleid op plekken waar het echt wel anders kan. Jammer, aangezien het college bijvriendelijke maaibeleid zou moeten hanteren.

Complimenten wel voor de wethouder met zijn inzet om de Nedersaksenlijn tot stand te brengen. Mensen wonen echter slechts zelden nabij het station: daar heb je aanvullend openbaar vervoer voor nodig. GroenLinks ziet in de komst van de Greenwise Campus mogelijkheden om Station Zuid verder te laten groeien tot volwaardig OV-knooppunt.

Verder heeft GroenLinks complimenten voor de kinderraad en we hopen dat de gratis speelplaatsen snel gerealiseerd worden.

Op het gebied van het sociaal domein heeft GroenLinks eerder voorgesteld om de energietoeslag te verbreden. Het college komt niet verrassend tot de constatering dat de energiearmoede in Emmen hoog ligt en we willen inzetten op preventie met maatschappelijke partners. Prima, maar dit kan niet het enige voorstel zijn. Er zullen altijd mensen zijn die tussen wal en schip raken als er geen vangnet is. Mijn vraag: welke regelingen zijn er nou precies waar men aanspraak op kan maken? En mochten dit de standaardregelingen zijn, dan stellen wij een alternatief voor om deze schulden over te nemen en een duurzaamheidslening aan te bieden met een ruimhartige aflossing.

Afrondend voor mijn eerste termijn zou GroenLinks nog graag iets zeggen over de stedenband. Inder tijd hebben wij een motie ingediend over het verbreken van de stedenband met een Chinese stad. Helaas heeft die motie het niet gehaald. Nu komen wij met een ander voorstel. Zou het niet mooi zijn om, wanneer straks de oorlogen in verschillende gebieden afgelopen zijn, een stedenband aan te gaan met steden die in wederopbouw zitten? Een Oekraïense stad of wellicht een stad in Palestina waar we al eerder contacten mee hebben gehad. Die zouden veel meer een toegevoegde waarde zijn als band dan een Chinese stad die hier alleen maar wat komt halen en waar wij geen gelijkwaardige relatie mee hebben.

Naast complimenten hebben we dus ook de nodige aanmerkingen. Het valt ons op dat onze voorstellen nog weleens lastig en moeilijk worden gevonden, maar later alsnog een plekje krijgen. Wij nodigen hierbij het college uit om ‘een potje “moeilijke dingen” makkelijker te maken’, zoals mijn vriendin Loesje dat ook weleens zegt.

De heer Hoogenberg (Wakker Emmen): Ik haak nog even aan op een van de zaken die in het begin werd genoemd. Begrijp ik van GroenLinks dat kapperszaken broedplaatsen zijn van criminele activiteiten? Want ik kom niet zo vaak bij de kapper, zoals u begrijpt. Dus het valt mij nooit op.

Mevrouw Van der Woude (GroenLinks): Ik kom wel bij de echte kapper, dus die zijn er ook genoeg. Maar wat wij van inwoners meekrijgen, zeker rond bepaalde barbiers in het Emmense centrum of aan de randen van Emmen-centrum, is dat daar kapperszaken en telefoonzaken zitten waar niet zo heel veel activiteiten zijn op het gebied van knippen of telefoons, waar zij wel andere activiteiten vernemen en dat met de aan- en afvoer van auto's.

De heer Hoogenberg (Wakker Emmen): Ja, ik kom ook weleens bij die barbiers. Ze zijn bij mij altijd snel klaar, dus dat valt mij niet zo op. Daar is het ook altijd vrij druk, ook bij die barbiers in het centrum.

De voorzitter: Oké. Maar het gaat hier niet over specifieke zaken. Ja.

Dan zijn we bij de heer De Jong van de fractie van Hart voor Emmen. Ook aan u zo'n acht minuten het woord.

De heer De Jong (Hart voor Emmen): Nou, u hebt geluk: die acht minuten spreektijd zullen wij niet nodig hebben. Aangezien wij gisteren tegen een uur of één eindelijk het antwoord kregen op technische vragen die wij hadden gesteld in het kader van de voorbereiding met betrekking tot samenwerkingsverbanden en wanneer deze niet lopen zoals ze zou moeten. En dit nadat deze vragen bijna vijf weken onbeantwoord zijn gebleven. Gelukkig was de uitkomst positief in relatie tot de eventueel getroffen. Echter, dat betekent voor ons wel dat wij een deel van onze inbreng hebben kunnen schrappen en wij te weinig tijd hadden om een nieuw deel voor te bereiden.

Dan wijd ik mij nu aan de Kadernota. Namens de fractie van Hart voor Emmen wil ik de aandacht vestigen op een voor ons belangrijk punt, de bestrijding van invasieve exoten en het gebruik van bestrijdingsmiddelen binnen onze gemeente. De wereld verandert en we zien steeds meer exoten, bewust en onbewust, in onze omgeving verschijnen. Daarnaast is er een toename van niet-wenselijke dieren in menselijke omgevingen. Dit brengt nieuwe uitdagingen met zich mee voor de lokale biodiversiteit en de gezondheid van onze inwoners.

Wij vinden het cruciaal dat wij ons richten op duurzame en milieuvriendelijke methoden voor de bestrijding van zowel invasieve exoten als niet-wenselijke dieren. Het mag nooit de norm worden om direct het zwaarste geschut in te zetten. Het gebruik van zware bestrijdingsmiddelen kan ernstige gevolgen hebben voor de gezondheid, wat door veelvuldig onderzoek is aangetoond. Deze zogenaamde 'uitgestelde gezondheidsrekening' is een kostenpost die we niet mogen negeren. We moeten preventief en proactief handelen om de gezondheid van onze inwoners en de integriteit van ons milieu te waarborgen.

Om deze reden zullen wij dan ook een motie indienen die verzoekt om te stoppen met het gebruik van hoogrisicopesticiden, hierna genoemd de HHP's, door de gemeente Emmen. Daarnaast verzoekt de motie om een verbod op te nemen op het gebruik van deze middelen als vast bestekonderdeel voor toekomstige aanbestedingen en opdrachten aan derden. Wij willen dat er alternatieve, milieuvriendelijke methoden worden onderzocht en ingezet voor de onkruid- en plaagbestrijding binnen de gemeente.

Motie 13: 'Geen gebruik van HHP's door gemeente Emmen'
(ingediend door Hart voor Emmen, mede namens GroenLinks)

***'De raad van de gemeente Emmen, in vergadering bijeen op donderdag 27 juni 2024,
Constaterende dat:***

- *hoogrisicopesticiden ('high hazard pesticides', HHP's) schadelijk kunnen zijn voor het milieu, de gezondheid van de inwoners en de biodiversiteit;*
- *steeds meer gemeenten in Nederland overstappen op alternatieve, milieuvriendelijke methoden voor onkruid- en plaagbestrijding;*
- *de Europese Unie richtlijnen heeft opgesteld om het gebruik van gevaarlijke pesticiden te beperken en om duurzame alternatieven te promoten;*
- *de gemeente Emmen in haar beleid streeft naar duurzaamheid en bescherming van het milieu;*

Overwegende dat:

- *het gebruik van HHP's niet in lijn is met de duurzaamheidsdoelstellingen van de gemeente Emmen;*
- *er voldoende alternatieven beschikbaar zijn die minder schadelijk zijn voor mens en milieu;*
- *een verbod op HHP's bij aanbestedingen en opdrachten aan derden de duurzaamheid van gemeentelijke projecten kan bevorderen;*

Verzoekt het college van burgemeester en wethouders om:

- *een verbod op te nemen op het gebruik van HHP's als vast bestekonderdeel voor alle toekomstige aanbestedingen en opdrachten aan derden;*
- *alternatieve, milieuvriendelijke methoden te onderzoeken en in te zetten voor onkruid- en plaagbestrijding binnen de gemeente;*
- *de gemeenteraad periodiek te informeren over de voortgang van de implementatie van deze motie en de effecten daarvan op het milieu en de gezondheid van de inwoners;*

En gaat over tot de orde van de dag.'

De voorzitter: De motie is ingediend door de fractie van Hart voor Emmen en van GroenLinks.

De heer De Jong (Hart voor Emmen): Ik ben blij dat u die toelichting geeft, want dat was mij even ontschoten. Maar hij is inderdaad mede ingediend namens GroenLinks.

De voorzitter: Prima, ik dank u wel. Dat gaat dus over de HHP's, de bestrijdingsmiddelen.

Dan gaan we naar meneer Kasteleijn. Ik sprak de burgemeester van Meppel, die wordt de burgemeester van Almelo en daar zitten zeventien fracties in de raad. Dus toen hadden we het er al even over op

een mooie warme dag dan de Begroting te behandelen of de Kadernota. Dat is nog iets anders dan bij deze goedwillende fracties. Zeventien fracties! Ja.

De heer Kasteleijn (50PLUS): En de spreektijd blijft acht minuten.

De voorzitter: Ja, vaak valt er niet te onderhandelen over de spreektijd. Wat ik ook wel weer snap. Ja, pyjama mee, maar dat hoeft hier niet. Ik geef u graag het woord, meneer Kasteleijn.

De heer Kasteleijn (50PLUS): Dank u wel, voorzitter.

Ja, natuurlijk steekt ook 50PLUS de loftrumpet over de goede cijfers van de Kadernota die mede ook dankzij de opvang van de Oekraïners kon worden geproduceerd. Dan zijn er in de afgelopen jaren mooie stappen gezet die nu nog verder voortgezet kunnen worden. Denk maar aan Greenwise, Sport- en Beweegcampus en het stationsgebied waar we nu eindelijk een begin met de realisatie kunnen maken.

En *last but not least* de verplaatsing van Facet. De verplaatsing van Facet naar het centrum van Emmen zal zeker, nu we daar akkoord mee zijn gegaan, haar beslag krijgen. Wel wil ik nogmaals pleiten voor een oplossing voor de mindervaliden die straks weer dubbel moeten betalen. Kan ik de wethouder ook bewegen om een toezegging te doen om deze groep bijvoorbeeld een uitrijkaartje door Facet uit te laten geven?

Ook voor de renovatie van het Rensenspark is er nu geld. Dat zal broodnodig zijn. 50PLUS hoopt van ganser harte dat er een mooi alternatief voor de Timptuin zal worden gevonden. Want dat was een nou net zo mooi uitdagend project. Wat was eigenlijk de reden daarvan? Was het puur financieel dat dat afgezegd is? En wat geeft dat dan voor mogelijkheden?

Helaas blijft 50PLUS negatief over het CBK-onderkomen – of wat de nieuwe naam dan daarvan mag worden. Wij zijn niet alleen negatief omdat de opening is uitgesteld, maar vooral ook omdat naar onze mening deze lelijke betonblokken niet in hartje Emmen passen. De stadsvilla's in het Rensenspark hebben een eigen karakter: die passen bij de kerk. Duidelijk voor ons is nu al dat het beoogde aantal van 35.000 bezoekers van dit CBK bij lange na niet in 2024 zal worden gehaald. Wij vrezen zelfs dat de geprognosticeerde aantallen voor 2025, 2026 en verder in de toekomst niet zullen worden gehaald. Dus zal die 'spectaculaire opening' naar onze mening dan ook lang niet het gewenste effect hebben. Naar onze mening zal het dus echt een miskleun worden. Natuurlijk hoop ik dat ik ongelijk krijg. Maar ik vrees met grote vrezen.

Deze vrees wordt nog aangewakkerd, nu is gebleken dat naar aanleiding van onze vragen over de AKE en of het juist is dat de AKE niet meer welkom zal zijn in het nieuwe CKB-gebouw, de wethouder heeft aangegeven dat hier geen sprake meer zal zijn. Zij gaf aan dat met een kopje koffie het probleem uit de lucht zou zijn. Helaas, niets is minder waar. Ja, het kopje koffie is gedronken met een deel van het bestuur. Maar het CBK heeft herhaald dat er geen plaats meer zal zijn voor de plaatselijke kunstenaars. Kan de wethouder dit verklaren en wat gaat ze hieraan doen?

Binnen het cultureel erfgoed van Emmen zijn er vijf groepen actief. Ik noem de Collectie Brands, het Veenpark, het Volk van Grada, het Aole Volk en de Historische Vereniging. Trouwens, de Historische Vereniging maakt de laatste tijd een ongekend bloei door. En die tijd heelt toch soms alle wonden. Vandaar dat 50PLUS de wethouder wil vragen om deze vijf groepen nou eens een keer samen uit te nodigen om in een open gesprek te onderzoeken of daar een wat intensievere samenwerking mogelijk is, zodat dit culturele erfgoed beter gewaarborgd wordt.

Nu er wat geld over is en onze reserves goed gevuld zijn, willen we nogmaals aandacht vragen voor – jawel, daar komt ie! – de blindengeleidelijnen of –stroken in de centra van dorpen en het centrum van Emmen. Tenslotte is het motto van dit college toch 'iedereen moet mee kunnen doen'? Mogen deze mensen hopen dat ze straks zich zelfstandig kunnen verplaatsen in het centrum van Emmen en de dorpen en wijken.

De wethouder is dik tevreden met de aanvragen voor de woningbouw. Want er zijn veel meer aanvragen dan vorig jaar. Helaas betreft het bijna uitsluitend appartementen in de particuliere sector. Van bijna alle dorpen en plaatsen – Zwartemeer, het centrum van Emmen en Emmer-Compascuum – zijn er mooi initiatieven die er ook zeker moeten zijn. Maar zit het met door ons gesponsorde woningbouwverenigingen wel zo goed? Volgens de Kadernota is een van de belangrijkste speerpunten tenslotte betaalbare – lees wel: sociale – woningen die nog boven op de bestaande 4.000 woningen ko-

men. 50PLUS is dan ook zeer tevreden met die 5 miljoen in de reserve voor wonen. Dit subsidiefonds is erg bedoeld voor de bouw van meer sociale en middenhuurwoningen; koopwoningen kunnen ook tot drie ton. Dat zijn dus woningen met een maximale huur die zal liggen tussen de 880 euro voor de sociale huurwoningen en de 1.123 euro per maand voor de middenhuurwoningen. 50PLUS zal met name de vinger aan de pols houden dat deze gelden ook inderdaad voor deze doelgroep besteed zullen worden.

Het stoort 50PLUS dat vragen die door ons zijn gesteld voor de informatieavond met de woningbouwverenigingen, nog steeds niet door hen zijn beantwoord. Dat het bovendien geen echte informatieavond was waar niet de raad geïnformeerd werd, maar net andersom. Wij als raad hebben daar onze informatie gegeven naar de woningbouwverenigingen toe. Daar zou dan weer een vervolg op komen. Daar hebben we ook tot op heden nog steeds niets van gehoord. En ja, dat stoort ons enorm, temeer omdat het juist deze woningbouwverenigingen zijn die moeten zorgen voor voldoende sociale woningen.

De voorzitter: Ik wil u nu niet storen, maar u komt aan het einde van uw spreektijd.

De heer Kasteleijn (50PLUS): Ja, één zin?

De voorzitter: Jawel, jawel, één zin. Dat kan nog wel.

De heer Kasteleijn (50PLUS): Daarna ga ik ophouden.

De voorzitter: De laatste zin!

De heer Kasteleijn (50PLUS): Wil de wethouder hier nog eens zijn best voor doen dat die antwoorden er wel komen.

De voorzitter: Als u nog een slotbeschouwing hebt, dan hebben we daar nog een halve minuut voor.

De heer Kasteleijn (50PLUS): Akkoord, daar gaan we.

De woningbouw zal in het centrum met vier grote woningbouwprojecten de gewenste versnelling krijgen. En laten we bij die projecten naar behoeften bouwen, zoals huizen met twee kamers. Dan kunnen de prijzen ook betaalbaar blijven. Lastig is dat mensen die te veel verdienen, niet uit hun sociale woning kunnen worden gezet, maar wel extra financieel worden aangepakt. Kan de wethouder – en dat is de laatste vraag – dan ook aangeven hoeveel mensen er op dit moment bij benadering ‘scheefwonen’ in Emmen?

De heer Koops (D66): Ja, de fractie van 50PLUS deelde net soms best een somber toekomstbeeld van het CBK in Emmen. Daar reageerde ik niet meteen op, omdat ik 1) die negativiteit van die fractie niet gewend ben; 2) die negativiteit voor mij ook nieuw was en 3) vooral hoopte dat u nog met een oplossing zou komen. Want u constateert nu dus blijkbaar dat het misgaat, dat het ook niet meer goedkomt. Maar wat is dan uw oplossing?

De heer Kasteleijn (50PLUS): Wij waren niet aanwezig in de raad toen het besluit is genomen om het haaienbassin om te toveren tot het CBK. Destijds, toen dat besluit genomen is, heb ik gezien dat er nog geen plan was voor hoe het er op het maaiveld uit zou gaan zijn. En ja, naar het idee van 50PLUS passen aan de ene kant die betonblokken niet. Maar aan de andere kant is ook de wijze waarop de mensen daar bij dat haaienonderkomen naar beneden moeten komen, niet meer dan een vierkant betonnen blok waar men via een trap of met een lift naar beneden toe kan. Die entree is naar mijn idee een drempel.

De heer Koops (D66): Ja, dan zou ik de fractie van 50PLUS graag willen uitdagen om in de tweede termijn met een concrete oplossing te komen om die betonblokken anders aan te kleden om die entree iets te veranderen. Want dan werken we daadwerkelijk naar een oplossing toe.

De heer Wittendorp (CDA): Ik wil graag van meneer Kasteleijn weten of hij ook weet dat wij er niet over gaan hoe zo iets eruit ziet: of dat nou rond, vierkant of al dan niet van beton is.

De heer Kasteleijn (50PLUS): Ik ben van mening dat wanneer je praat over een dorpskern c.q. stadskern – waar we het hier over hebben – we daar zeker wat over te zeggen hebben. Ik vind het echt niet goed dat destijds de raad er geen inzage in heeft gehad hoe die uitstraling rondom de kerk zou worden.

De voorzitter: Voldoende? Ja? Oké. Dank u wel, meneer Kasteleijn voor uw bijdrage. Daarmee zijn de bijdragen in eerste termijn gedaan. Ik heet de heer Woltman van harte welkom, fijn dat u in ons midden bent.

Het idee is om nu even te schorsen. Dat geeft het college de gelegenheid om even te reageren op alle opmerkingen die gemaakt zijn. Dan kunnen we ook alvast eens even naar de moties en amendementen kijken. Dat geldt uiteraard ook voor alle fracties. Het is nu tien over half vier. Als ik nou zeg: met een half uur verder? Is dat goed, een halfuurtje? Ja? Wat zegt u? Met ijs? Ja, daar ga ik niet over. Nou, laten we proberen om inderdaad uiterlijk tien over vier echt verder te gaan. Ik schors de vergadering tot tien over vier.

Schorsing

De voorzitter: Ik heropen de vergadering. Als mevrouw Ester ook even plaatsneemt...

Wij zijn bij de bespreking van de Kadernota. Wij hebben in eerste termijn de beschouwingen gehad vanuit alle raadsfracties. Daarbij zijn moties ingediend en amendementen. Die amendementen en moties staan in iBabs en ook op een keurig uitgereikt A4'tje, bestaande uit twee amendementen en dertien moties en die gaan we gaandeweg de rit behandelen. Die zullen ook van een advies worden voorzien door het college.

Het idee is om nu het college de gelegenheid te geven om te reageren op wat er in eerste termijn gezegd is, om te beginnen met de wethouder financiën. Dat eindigt met de burgemeester in zijn rol als voorzitter van het college en dan zal het voorzitterschap overgenomen worden door de heer Horstman, die dan vervolgens ook een voorstel zal doen voor hoe we verdergaan in deze avond. Dat hangt een beetje af van het tijdstip, we kijken even waar we op uitkomen. Zullen we het zo gaan doen, in de eerste beantwoording door het college?

Dan geef ik graag het woord aan wethouder Van der Weide. Ja, vanaf het spreekgestoelte. Onze stagiair wist dat niet. Meneer Van der Weide achter het spreekgestoelte, ik geef u graag het woord.

Reactie college

De heer Van der Weide (wethouder): Als ik even kijken naar mijn portefeuille, dan denk ik dat twee onderdelen belangrijk zijn: enerzijds de financiën, anderzijds het dossier wonen.

Dan begin ik maar even met de financiën. Want ik denk dat als we kijken naar het bredere beeld, we dan natuurlijk een parallel zien met de afgelopen jaren en dat is eigenlijk dat de forse korting op het Gemeentefonds zorgt voor veel problemen door het gehele land. Links en rechts wordt inderdaad wel iets gerepareerd door bijvoorbeeld de opschalingskorting die nu eindelijk van tafel is. Maar grofweg ontbreekt er nog steeds circa 2 miljard in het Gemeentefonds. Als we dat dan even op Emmense schaal uitrekenen, dan hebben we het snel over 10 tot 12 miljoen en dat is substantieel geld waar we eigenlijk structureel gezien wel nodig hebben om in ieder geval onze ambities en nieuwe plannen te kunnen waarmaken. Dus dat remt ook zeker.

Maar als we kijken naar 'het ravijn', of 'de greppel' zoals die inmiddels door een aantal van u ook wel wordt genoemd, dan zien we dat de korting op het Gemeentefonds nou niet meteen leidt tot grote problemen voor Emmen. Zojuist is er ook al bij de Berap iets gezegd, maar ook met de Meicirculaire zien we dat de Meerjarenbegroting redelijk richting de nul gaat en eigenlijk alleen het jaar 2026 nog een uitdaging vormt, maar ik denk ook wel weer een uitdaging die is te overzien. Dat is enerzijds het structurele beeld.

Anderzijds zien we denk ik ook wel incidenteel – dan hebben we het met name over onze reservepositie, maar ook de financiële kengetallen – dat het de laatste jaren sterk is verbeterd. Dit was ook broodnodig, maar we zijn nu ook wel op een punt beland – en volgens mij heb ik heel veel van u daar ook over gehoord en in ieder geval daar steun voor gevoeld – dat de reserves wel erg fors zijn gevuld en

dat we nu ook kunnen kijken hoe we die reserves wellicht op een andere manier kunnen inzetten. Dan moet je altijd wel scherp kijken wat je met incidenteel geld soms eenmalig doen, maar soms ook wat structureel. Daar zijn wel wat handigheden voor om met een bepaalde creativiteit ook wel een aardig eind te komen. Maar wij hebben in ieder geval ook gezien de situatie hoe we er nu voor staan: structureel kan er heel weinig – of eigenlijk kan er bijna niets. Incidenteel zien we wel dat het verstandig is om geld opzij te zetten om ook te gaan sparen voor onze ambities.

Dan kom ik ook wel even bij het voorstel zoals we dat hebben gedaan in de Kadernota als het gaat om het vormen van bestemmingsreserves. Ik wil daarbij ook de opmerking maken dat niet ieder voorstel voor nieuw beleid automatisch moet leiden tot een bestemmingsreserve, maar dat we wel onder het motto ‘sparen voor de toekomst’ geld opzij zetten voor echt de grotere opgaven die substantieel zijn, waar we echt van vinden dat dat miljoeneninvesteringen zijn. Dan kom je vaak uit op de grotere opgaven, de grotere projecten. We zijn nu in de mogelijkheid om daar geld voor opzij te zetten.

Is dat dan exacte wetenschap? Is dat een exacte berekening? Nee, dat is het niet. Het is wel globaal-indicatief geraamd en ik denk dat het ook een eerste aanzet is om plannen te kunnen oppakken, te kunnen uitvoeren, te kunnen cofinancieren om in ieder geval aan het werk te kunnen. Dus in die zin wil ik ook wel een winstwaarschuwing afgeven als we kijken naar de 24 miljoen die opzij wordt gezet. Als we dan kijken naar een Greenwise Campus, een Sport- en Beweegcampus, Emmen Bereikbaar, het stationsgebied, de Boermarkeweg: zo is er natuurlijk nog een aantal grotere opgaven. Dan denk ik niet dat we dat met 24 miljoen gaan redden, maar ik denk gezien de situatie waar we nu voor staan en om aan de kant wel behoedzaam, aan de andere kant ook verantwoord om te gaan met de financiën, dat dit een verantwoord voorstel is.

Dat brengt mij ook even bij de norm. Want een aantal heeft gevraagd: ‘3 procent was de norm, we gaan naar 10 procent.’ Als je die 10 procent relateert aan onze Begroting, dan zeggen we dat het verstandig is om 50 miljoen achter de hand te houden om risico’s te kunnen opvangen en om ook tegenvallers te kunnen opvangen. Dan kijken we even naar het surplus – zoals we dat maar hebben genoemd: dat vrij besteedbare gedeelte op basis van die 10 procent – en dan hebben we nog steeds 40 miljoen aan surplus. Daarvan is ons voorstel om 24 miljoen opzij te zetten. Ik denk dat als je kijkt naar een bepaalde marge, je niet meteen alles opsoupeert en dat dat ook een verantwoorde inschatting is.

Naast de 40 miljoen gerelateerd aan de 24 miljoen is het denk ik ook goed om in ons achterhoofd te houden dat er nog steeds wat zachtere reserves hebben, oftewel de stille reserve Enexis maar ook de onbenutte belastingcapaciteit. Tel je die dat ook nog eens een keer bij elkaar op, dan kom je ook nog tot een 25 miljoen. Dus ik wil daarmee ook wel een beeld schetsen dat we ook verantwoord omgaan met de inzet van de reserves. Want dat is aan de ene kant aantrekkelijk, maar aan de andere kant is het denk ik ook goed om daar verantwoord mee om te gaan.

Mevrouw Louwes (PvdA): Ik zit me dan even iets af te vragen. Want het beeld dat u schetst, klinkt natuurlijk best heel positief. Dus daar hebben wij ook niet zo’n probleem mee. Maar wat ik ook in mijn bijdrage vroeg: het gaat ons vooral om het feit dat we ook periodes hebben meegemaakt dat het allemaal niet zo rooskleurig was. En op het moment dat wij dan op 9 procent terechtkomen – ik noem maar even wat – wat we eigenlijk zouden willen, moeten we dan bezuinigingen doorvoeren? Moeten we die rekening dan direct bij de inwoners neerleggen? Of kunnen we dat op een andere manier doen? Hoe zit u daarin? Want ik kan me zo voorstellen – ik geef dan maar zelf alvast antwoord – dat we met elkaar daar in september verder over praten. Maar misschien kunt u daar nog even iets verder over duiden?

De heer Van der Weide (wethouder): Nou, in de eerste plaats zijn we daar natuurlijk zelf bij. Want het is onze eigen norm, dus daarmee wil ik hem niet *downsizen* zodanig dat je te vaak met een soort jojo-beleid werken bij wat ons het beste past. Dus het moet ook echt een streefwaarde zijn die we ook echt in ons achterhoofd hebben en waar we ook echt op willen sturen. Daarmee is het denk ik ook verstandig om een bepaalde marge aan te houden ten opzichte van die 10 procent, dat niet het hele surplus wordt opgemaakt. Dat is één.

Ten tweede dat we ook blijven sturen op positieve jaarresultaten. Dus ik hoor een aantal van u om niet te behoedzaam te zijn maar wel realistisch. Nou, ik denk dat we die werkwijze en die beweging al hebben ingezet. Dus ja, dat is natuurlijk wel een aantal zaken dat je goed in je achterhoofd moet houden om daarop te blijven sturen, om juist te voorkomen dat je in een soort van bezuinigingsmodus te-

rechtkomt. Maar mocht het onverhoopt toch nog voorkomen dat je onder de streefwaarde zakt, ja, dan is het ook goed om in september afspraken te maken. In de Kadernota hebben we daar een voorstel voor gedaan om bijvoorbeeld een periode van vier jaar af te spreken om dan weer op het gewenste niveau te gaan komen.

Maar ik begrijp ook heel goed uw opmerking: wees ook soms niet te streng voor jezelf, dat in wat mindere periodes je bezuinigingen moet gaan doorvoeren waar je later weer spijt van hebt. Volgens mij hoort dat allemaal bij de politieke afweging over hoe je daar op dat moment mee omgaat. Maar nogmaals, mijn pleidooi is wel: houd een marge aan zodat je echt wegblijft bij die 10 procent en blijf ook sturen op positieve jaarresultaten.

Daarmee wil ik ook in ieder geval uw vraag in eerste termijn beantwoorden: waarom die 10 procent, want we komen van 3 procent. In alle eerlijkheid was dat ook een percentage dat paste bij de Emmenese Begroting en waar we vandaan kwamen. Gelukkig is die situatie nu anders en zien we dat die 10 procent eigenlijk een heel gangbare en veelgebruikte norm is in het land. Je kunt ook 8 procent doen, je kunt ook 12 procent doen. Maar ergens moet je denk ik wel een norm gaan stellen en dan helpt het denk ik altijd wel voor de beeldvorming en ook voor een bepaalde eenduidigheid om aan te sluiten bij landelijke richtlijnen. Maar nogmaals: er zit natuurlijk keuzevrijheid in hoe we daarmee willen omgaan.

Dat brengt mij ook even bij de ChristenUnie. Want die vroeg eigenlijk iets over hoe het nou precies zit met het proces dat we vandaag doen en dat we in september gaan doen rondom de Nota Weerstandsvermogen, maar ook bij de Begroting. Wij hebben in ieder geval gezegd dat dit echt een substantiële financiële keuze is die uitermate goed past bij een Kadernotabespreking. Maar als je het dan niet hebt over de normen en hoe je ermee wilt omgaan richting september en de Nota Weerstandsvermogen, ja, dan voelt dat wel heel vreemd aan als je daar niets over opschrijft in de Kadernota. Dus vandaar hebben we gezegd: om de belangrijkste nieuwe normen en richtlijnen hier vandaag wel neer te leggen om op basis daarvan ook kaders te stellen en alvast richting mee te geven, dan is het een soort drietrapsrak. Vandaag is het besluit 1. In september de nota die nog wat gedetailleerder zal zijn, maar die richtlijnen en de bouwstenen van vandaag zitten daar nadrukkelijk in. En in de Begroting nemen we uiteindelijk nog een keer weer het besluit over het definitieve verhaal. Dus ja, in die zin is het ook een drietrapsrak, maar het is ook wat onlosmakelijk met elkaar verbonden, wil je rechtdoen aan de Kadernota.

De heer Pruisscher (ChristenUnie): We snappen natuurlijk heel goed dat de Kadernota zich leent voor dit soort uitspraken inderdaad. We zijn voornemens dat geld in te zetten. En daar is ook eigenlijk helemaal niet zoveel twijfel over. Maar de twijfel zit hem in het voorgestelde besluit dat dat geld ook al dit jaar beschikbaar is. En daar is simpelweg de Kadernota niet voor bedoeld. Dan had u dat eigenlijk een agendapunt eerder moeten doen. Maar we gaan niet vooruitkijken naar volgend jaar, maar geld beschikbaar stellen voor dit jaar. Daar hebben wij een beetje moeite mee. En snap ik die drietrapsrak wel, maar de techniek klopt wat ons betreft niet.

De heer Van der Weide (wethouder): Ja, mijns inziens kun je daar verschillend naar kijken. Want het staat ons natuurlijk vrij om dat bij de Kadernota wel te doen. Het is niet verboden om het te doen, u kunt het misschien op een andere manier willen. Maar dat is misschien ook een wijze van stijl en invulling. Kijk, wij hebben gezegd: als we kijken naar deze bestemmingsreserves, bijvoorbeeld rondom cofinanciering, bijvoorbeeld rondom een Greenwise-ontwikkeling, dan is de verwachting wel dat het zomaar kan zijn dat je toch al dit jaar dat geld nodig hebt. Al is het maar voor de planvoorbereiding of als zich kansen voordoen om daarop te acteren. Het SIOF is denk ik ook zo'n goed voorbeeld geweest: daar hebt u onlangs ook nog een besluit over genomen rondom de verhuizing van Facet. Dat is ook de reden geweest dat wij hebben gezegd dat het wel aannemelijk is dat het geld dit jaar gevraagd kan worden en dat we het nodig hebben.

Ja, dan laten we het dan ook meteen voor alle reserves gaan doen. Ik maak dan ook maar even het bruggetje naar wonen. Uiteindelijk willen we daar ook de beleidsregels voor gaan opstellen en dan helpt het ook naar projectontwikkelaars en naar anderen toe dat de intentie van de raad er is om in ieder geval dat geld beschikbaar te stellen, zodat we daarmee denk ik ook een stevig signaal afgeven dat er geld beschikbaar is en dat we daaraan werken. Los van de beleidsregel, maar dat geeft denk ik ook een goed signaal naar andere partners toe. Of het nou bijvoorbeeld een provincie of een Rijk rondom bereikbaarheidsgelden. Dat geldt voor het woondossier, dat geldt voor het Greenwise-dossier. Ik denk

dat het heel goed de intentie laat zien waar je als Emmen geld voor wilt inzetten. Dan zeg ik ook wel eens dat wij ook weleens de boer op gaan voor cofinanciering en dan is ook altijd wel de eerste weder-vraag: wat doet u er zelf bij en wat is het geld dat Emmen er zelf voor over heeft? Dus in dat licht is het denk ik ook goed om dat in ieder geval voor dit jaar al te doen.

De heer Pruisscher (ChristenUnie): Ja, voor je het weet, duurt het betoog nog weer vijf minuten. Maar de vraag is dan: als we dit jaar dit geld nodig hebben, dan stellen we hier dus een begrotingswij-ziging vast voor dit jaar. Want hoe kunnen we een Kadernota vaststellen voor volgend jaar met geld voor nu? Nogmaals, er is geen wettelijk verbod op of zo dat we overtreden. Maar het zijn gewoon in-terne regels over hoe we onze instrumenten gebruiken. En dit is gewoon heel merkwaardig dat we dat geld op de een of andere manier al naar voren halen. Want we moeten de nota in september daarbij dus ook nog bespreken. Dus dat surplus in de reserves is er nog niet, dat komt dan pas in september, Dus de vragen worden eigenlijk alleen maar groter.

De voorzitter: De volgorde der dingen, zegt u in feite.

De heer Van der Weide (wethouder): Dat surplus is er op basis van de huidige nota. Kijk, als u zegt dat u het niet met die 10 procent eens bent en u het nog strenger wilt gaan doen en het surplus nog kleiner wilt maken, dan snap ik die discussie. Maar als dit de lijn van denken is die u kunt ondersteu-nen, dan denk ik dat dit ook een goede basis is om op deze manier geld beschikbaar te stellen. Die be-stemmingsreserves is het opzij zetten van geld. Dus op het moment dat we het geld nodig hebben, kunt u denk ik de collegebesluiten tot vier ton volgen en kunt u ook een vinger aan de pols houden. Ja, en alles wat groter is, komt nog weer bij u op tafel. Dus het is ook niet zo dat het geld per direct ergens meteen aan wordt gelabeld en voor wordt ingezet. Ik zie het ook vooral als een signaal over het opzij zetten, dat we het geld op die manier ook alloceren voor het moment dat we het nodig hebben.

De heer Pruisscher (ChristenUnie): Nee inderdaad, want daar kwamen we ook nog weer bij terug. Als het dan inderdaad meer geld nodig is dan vier ton, dan komt ook wel via een besluit bij ons. Maar daar hebben we deze bestemmingsreserves ook niet voor nodig. Dat geld mag u ook halen uit andere reserves of de algemene reserve. Dus ook dan was deze stap nu niet per se nodig geweest. Nou ja...

De voorzitter: Het punt is gemaakt. Ja. En de wethouder heeft daar een reactie op gegeven. Wethou-der, vervolg uw betoog.

De heer Van der Weide (wethouder): Ja. De kern is in ieder geval dat wij wel verwachten dat er geld nodig is in de tweede helft van dit jaar. Dan kun je zeggen: moet je het in juni of pas in september? Ik bedoel, daar kun je nog een discussie over voeren. Maar mijns inziens is november bij de Begroting dan echt al wel te laat als je kijkt naar een stukje besluitvorming dat in de tweede helft dan nog voorbij zou kunnen gaan komen. Dus nogmaals: dat is ook de reden geweest dat wij hebben gezegd dat het surplus er is, we zien bestemmingen daarvoor. Laten we het geld opzij gaan zetten, zodat er ook ge-handeld kan worden en we denk ik ook een goed signaal afgeven om blijf te geven van onze ambities. Ik had al even twee keer het woordje 'wonen' genoemd. Want daar zijn, denk ik terecht, veel vragen over gesteld en opmerkingen over gemaakt. Naar aanleiding van de motie zoals die vorig jaar door u is ingediend, hebben we u een brief gestuurd over de stand van zaken op de woningmarkt. Daarbij heb-ben we ook knelpunten geïnventariseerd. Als ik het even kort samenvat, dan zien we dat een aantal doelgroepen op basis van marktprijzen, op basis van bouwrijprijzen en op basis van dat er wel een busi-nesscase moet kunnen worden ontwikkeld, er wat te eenzijdig kan worden gebouwd. Dus met andere woorden: dat er voor bepaalde doelgroepen te weinig wordt gebouwd of dat er geknabbeld wordt aan de kwaliteit om het uiteindelijk financieel rond te draaien. Dus zijn denk ik twee belangrijke elemen-ten: enerzijds doelgroepen, aan de andere kant zorgen dat een gebouw een bepaalde kwaliteit krijgt, want het staat er zo weer dertig, veertig jaar. Laten we daar in ieder geval op sturen. Ja, en kom je heel snel uit op geld. Want uiteindelijk bouwen wij geen woningen. Corporaties hebben hun handen vol aan de afspraken die wij hebben gemaakt in de meerjarenprestaties. Als we kijken naar de situatie van de corporaties, dan is dat nog niet eens een kwestie van willen, maar dan is dat een kwestie van kunnen. Heel veel corporaties lopen op dit moment tegen hun financiële mogelijkheden

en dat heeft alles te maken met financiële ratio's, investeringsplanningen die ze kunnen doen en een toezichthouder die daarin meekijkt. Daarbij zoeken ze echt wel het plafond op. Dus wat nu is afgesproken in de meerjarenprestaties, zou ik heel blij zijn als we dat met elkaar kunnen gaan realiseren. Mede omdat corporaties zitten te springen om andere wetgeving, andere financieringsinstrumenten waardoor er meer kan worden geïnvesteerd. Dat heeft ook alles te maken met dat de afgelopen jaren – daar valt heel veel voor te zeggen – is geïnvesteerd rondom de verduurzaming van huurwoningen in de sociale woningvoorraad. Dat is een investering in de bestaande voorraad die kwalitatief van aard is, maar die ook een groot beslag legt op de investeringsplanning van corporaties.

Dan even richting GroenLinks: het afgeven op projectontwikkelaars gaat zeker niet helpen. Want u mag van een ondernemer en een projectontwikkelaar ook verwachten dat die pas gaat ontwikkelen als hij een businesscase, als hij een bepaald rendement ziet. Die gaat niet ontwikkelen op basis van verlies. Ik heb al eens eerder hier het rekensommetje voorgehouden van als je gemeentelijke kavels eraf streept en wat de corporaties moeten doen, dan moet 70 à 80 procent door ontwikkelaars worden opgepakt. Daardoor is het juist de bedoeling om met zo'n woonfonds te kunnen bijdragen aan die onrendabele top. Dat er misschien toch voor bepaalde doelgroepen wordt gebouwd wat in eerste instantie financieel minder rendement op gaat leveren. Dat moet allemaal uitgekristalliseerd en uitgewerkt worden in beleidsregels. Het lijkt mij heel goed dat als die beleidsregels gereed zijn, die dan hier terugkomen, zodat we daar ook met elkaar over van gedachten kunnen wisselen of we op deze manier financieel juist sturen om knelpunten op de woningmarkt op te lossen. Dus die toezegging wil ik hier in ieder geval doen. Ik denk dat het dan ook helpt om op basis van feiten, cijfers en verder inzicht goed te kunnen bepalen op welke doelgroepen we nou iets meer of minder gaan sturen en op welke kwaliteit et cetera.

Dan kom ik maar even bij het amendement van D66. Ik zou willen voorkomen dat we er één doelgroep uitlichten, of dat nou de senior is of de starter is of de statushouder is of de arbeidsmigrant is, of het eenkamerappartement voor senioren van de heer Kasteleijn is. Maar dat we met een brede blik naar die woningmarkt kijken wat nou de grootste knelpunten zijn en waar we met elkaar op willen sturen en dat we niet vanuit één doelgroep gaan benaderen. Daarom is die passage – althans, dat is ons voorstel – om dat in ieder geval niet via het Calamiteitenfonds te doen, maar via die brede blik die dat fonds in zich heeft.

De heer Koops (D66): Ja, dat is inderdaad de argumentatie om het dan nu eventueel te schrappen, mochten we daartoe besluiten. Want is dan de motivatie in eerste instantie om dat daar wel neer te zetten? Want blijkaar was er ook een geluid in de gemeente dat dit wel de juiste insteek was.

De heer Van der Weide (wethouder): Nou, als we kijken naar de taakstelling die er is voor statushouders, dan hebben we heel lang keurig onze taakstelling gehaald. We zien dat de druk erop toeneemt, dat de corporaties ook zeggen dat ze meer dan dit niet kunnen gaan doen. Terwijl die wachtlijsten en die taakstelling oplopen. Dan is er ook een wettelijk kader dat ons verplicht om dan verder te gaan kijken. Dus dat kan ons ook geld gaan kosten als gemeente. Dan is het niet zo'n rare gedachte om in eerste instantie daar in het Calamiteitenfonds naar te kijken. Maar uiteindelijk, bij de oprichting en het idee van een woonfonds en die bredere blik op het wonen, om het daar onderdeel van te laten zijn, dan is er ook een soort bedrijfsblindheid ontstaan voor bladzijde 15. Want uiteindelijk is dat totaalverhaal opgenomen in het Woonfonds.

De heer Koops (D66): Blindheid? Dat deel ik niet helemaal.

De heer Van der Weide (wethouder): Sorry, voorzitter. Maar in ieder geval, ik bedoel bedrijfsblindheid in de zin van dat we met elkaar niet hebben geconstateerd dat die tekst achterhaald is en eigenlijk al is opgenomen in het Woonfonds. Daarmee was die overbodig. Als we dat als college met elkaar opgemerkt hebben, dan had u die zinsnede ook niet gezien.

De heer Koops (D66): Dat is dan helder.

Blijft natuurlijk dat het Calamiteitenfonds en die nieuwe bestemmingsreserve Wonen twee verschillende potjes zijn met twee verschillende groottes. Daarbij denk ik dat wij ook wel de verwachting kunnen uitspreken dat het Calamiteitenfonds de komende jaren nog gaat stijgen. Maken we, door al

die bestemmingen samen te voegen onder dat ene kopje ‘Wonen’, die opdracht niet veel te moeilijk? Komt er dan niet te weinig geld beschikbaar? Zou u niet meer geld tot uw beschikking hebben als u beide potjes zou kunnen aanspreken?

De heer Van der Weide (wethouder): Het Calamiteitenfonds voedt het Woonfonds. Ik zou willen voorkomen dat we verschillende doelgroepen binnen het dossier wonen via verschillende reserves en verschillende potjes gaan financieren. Dus ik denk dat het heel verstandig is om dat bij elkaar te houden. En de mate waarin, welke financiële stimulans we met elkaar willen geven, dat verhaal hoort thuis in de vervolgdiscussie, als die beleidsregels zijn gemaakt.

Mevrouw Louwes (PvdA): Ik ben heel erg blij met de toezegging die u zojuist gedaan hebt op de vraag die de Partij van de Arbeid gesteld heeft over de doelgroepen en ook over het in kaart brengen van die doelgroepen. U geeft ook aan dat u dat meeneemt in de beleidsregels. Maar dan is de vervolgvraag van onze fractie: hoe komt dat dan weer bij ons terug? Want ik zie de beleidsregels niet zo snel op onze iPads verschijnen. Maar kunt u daar iets over zeggen?

De heer Van der Weide (wethouder): Ja, ik kan daar al wel iets over zeggen, maar dan met het gevaar dat ik er dan zelf niet in deze vorm bij ben.

De voorzitter: Ja, dat is altijd het leven na het wethouderschap. Ja.

De heer Van der Weide (wethouder): Ja. Ik zou me zo kunnen voorstellen dat het college een voorstel aan de raad doet met een brief om het gevoel te vragen. Dat is volgens mij de lichtste vorm. En nog een wat zwaardere vorm is om uiteindelijk die regels vast te leggen door middel van een raadsbesluit. Maar volgens mij gaat het erom dat de discussie hier plaatsvindt tussen raad en college. Dus ik denk dat het een van die twee vormen gaat worden.

Mevrouw Louwes (PvdA): Heel erg bedankt!

De voorzitter: En het college houdt de toezegging van deze wethouder goed in de gaten. Dus daar moet u zich geen zorgen over maken. Wethouder.

De heer Van der Weide (wethouder): Nee, anders ben ik daar zelf ook nog bij, voorzitter.

De voorzitter: Ja. Gaat u door!

De heer Van der Weide (wethouder): Aandacht voor woonlasten: ook even de koopmarkt versus de huurmarkt. Onlangs in het BOLA – dat staat voor Bestuurlijk Overleg Lokaal Akkoord – hebben we nog wel gezien dat de huurquote redelijk stabiel blijft. Maar goed, dat is één kant van de medaille. We zien aan de andere kant dat op afval en riolering een kostenverhoging zit. Is dat nieuw? Nee, dat is niet nieuw. Want daarom hebben we juist gekozen voor diftar, om te sturen op het tarief. U hebt onlangs ook nog het GRP vastgesteld en daarbij is het wel de kunst om met de grote vervangingsopgave die er is, zo goed mogelijk om te gaan en die kosten uit te smeren in de toekomst, zodat de tariefsverhoging die er ook is voor de riolering, zo goed mogelijk op te vangen. Als het gaat om de OZB, dan doen we dat al een aantal jaren op de nullijn. We zien echt in de lijstjes dat we ook steeds verder zakken. In dat geval betekent ‘zakken’ ook de goede kant op.

Dan wil ik even bij het Rensenpark stilstaan. Want ik denk dat het goede nieuws is dat u het geld vorig jaar al beschikbaar hebt gesteld om grootschalig een renovatie en een update te doen van het openbaar gebied. Dat is zo pak hem beet zo’n 7,5 miljoen. Daarnaast 2,5 à 3 miljoen om ook aan de slag te kunnen met het vastgoed. Die inventarisatie loopt nog steeds. Op basis van de inventarisatie, als die is gemaakt, krijgen we ook plannen waarbij we het geld gaan labelen. Dan lijkt het goed om u daar ook over te informeren.

U vraagt ook heel concreet naar de kinderboerderij: daar heb ik toen de raadsvraag over beantwoord, dat het de intentie is om dat in ieder geval nieuw leven in te blazen. De gesprekken lopen met een aantal partijen en de laatste keer dat ik daarover geïnformeerd ben, stemde mij dat wel positief. Dat is nog

geen garantie dat het goedkomt, maar wel dat de goede energie erin zit om te kijken hoe we dat in de benen kunnen houden.

De heer De Jonge (VVD): U had het net over een inventarisatie. Is dat de inventarisatie waar wij destijds om hebben gevraagd van de status van de gebouwen en hoe ze erbij staan?

De heer Van der Weide (wethouder): Ja, dat loopt enigszins in elkaar over. Want aan de ene kant heb je wel een inventarisatie nodig, een bepaalde toekomstverwachting. Dat heeft te maken met de staat van onderhoud, maar ook met de potentie om nieuwe huurders te kunnen aantrekken en of ook investeringen kunt doen die je ook door kunt belasten. Dat heeft ook iets te maken met hoe je dat financieel uitrekent. Dus dat is op dit moment gaande en dan zul je per gebouw ook keuzes moeten maken of je voor sloop, renovatie of nieuwbouw gaat.

Iets waar ik minder blij van word, is eigenlijk wel een beetje de negatieve teneur waarmee u spreekt over het Biochron. Kijk, u mag geen fan zijn van het CBK. Ik kom er ook niet dagelijks. Maar we hebben daar wel een keuze gemaakt om een partij te huisvesten. Want het CBK is een huurder en ik zou ook wel een lans willen breken voor het Biochron. Ik had het heel erg zonde gevonden als we dat vol hadden gestopt met grond, dat die geschiedenis die daar in de grond zit, verloren was gegaan. Dus u mag misschien geen fan zijn van de huurder, maar ik hoop dat de VVD toch iets meer een warm pleidooi kan houden voor het Biochron en wat dat ooit voor het Noorder Dierenpark heeft betekend. Dus ik zou zeggen: dat u geen fan bent van het CBK, snap ik inmiddels. Maar kijk met een iets bredere blik naar het Biochron, plus ook de entree wat daar nu gebeurt met die verbinding. Dan hebt u het aan de ene kant over citymarketing, dan helpt het ook dat u af en toe eens wat positief bent over het Biochron en het Rensenspark. Want ik denk dat we daar in potentie echt een parel hebben die mensen ook naar Emmen trekt.

De heer De Jonge (VVD): Nou, naar dat laatste ben ik natuurlijk zeer benieuwd. Maar nee, het is niet dat we geen fan zijn van het CBK. Dat komt misschien soms zo over, maar het gaat ons gewoon om het proces. We hebben destijds inderdaad gestemd tegen de verbouwing van het Biochron. Nou, wij hebben dat vaker aanhangig gemaakt. Alleen, het gaat er ons om: we zijn begonnen, het was 5,5 miljoen. Toen werd het 7 miljoen. Nou, wie weet eindigen we straks op 9 miljoen. En er is nog een tweede gedeelte van het Biochron. Ik zeg niet dat het Biochron geen historische waarde heeft: dan hebben we tenminste nog iets onder de grond wat historische waarde heeft – en zichtbaar is. Maar goed, het gaat ons met name ook om het proces. Dus het is niet het CBK alleen, het gaat ons gewoon om het proces waar wij elke keer kritisch op zijn geweest en waar we toch min of meer wel ons gelijk een beetje in krijgen dat de kosten steeds maar verder oplopen.

De heer Van der Weide (wethouder): Nou, dan is het denk ik goed dat u in het vervolg dat onderscheid wat nadrukkelijker maakt. Want het valt mij niet altijd op, om eerlijk te zijn.

Kijk, voorafgaand aan dat krediet exceptionele prijsstijgingen hebben we een aantal projecten voor de energiekosten stijging door de Oekraïne-oorlog geraamd en aanbesteed en dat bleken wat bijzonder marktomstandigheden zodanig te zijn dat een aantal zaken duurder is geworden. Daar hebt u 14 miljoen beschikbaar voor gesteld waarvan een klein deel naar het Biochron is gegaan. Dus ik vind het niet helemaal fair om dat op deze manier neer te zetten. U weet ook dat de discussie nog loopt met de aannemer over bepaalde problemen die zijn geconstateerd. Nou, laten we dat ook eerst eens even afwachten. Maar ik wou toch proberen vandaag u wat meer te enthousiasmeren voor alles wat daar gebeurt. Want ik vind het af en toe wel wat jammer hoe dat met een bepaalde negativiteit gaat. Maar goed, dat was even een persoonlijke noot over wat mij vandaag opviel.

Dan ga ik even naar Wakker Emmen. Want u vroeg even naar de stand van zaken wijkcentrum Rietlanden/Emmerhout. Daar is een motie over ingediend. Ja, de stand van zaken is dat we daar een bureau voor hebben ingehuurd om eens uit te gaan rekenen aan wat voor programma daar moet komen te staan: het gebouw, vierkantemeterprijzen. Dit om ook met potentiële huurpartijen in gesprek te gaan. Uiteindelijk, als de vraag komt: wie wil er een nieuw wijkcentrum? Dan steekt iedereen de hand op. Maar uiteindelijk, welke partij wil dan ook vierkante meters gaan afnemen en bepaalde verplichtingen aangaan? Dat is alweer een ander type gesprek. Dus ja, dat loopt op dit moment. Maar ook daarvan willen wij soms ook weleens dat het sneller gaat, het kost soms ook nu eenmaal gewoon tijd.

Iets wat ook tijd kost, is het Fonds Dorpen en Wijken. Want u vroeg naar een drietal concrete projecten. In Nieuw-Schoonebeek zijn we best een heel eind met de centrumontwikkeling. Daar heeft ook uiteraard participatie plaatsgevonden. Meestal is dat 'geen nieuws goed nieuws', in dit geval ook. Want ondanks dat er discussies zijn, denk ik dat we daar een mooie inbreng hebben gehad van het dorp hoe we daar het project kunnen gaan vormgeven. Ik hoop ook dat we volgend jaar de schop daar de grond in kan.

Dat geldt ook voor Klazienaveen. Ja, in Emmer-Compascuum is veel geïnvesteerd: de sporthal is klaar, de school is klaar, de appartementen worden op dit moment gebouwd. En dan is het ook zaak om aan de slag te gaan met het openbaar gebied om daar ook mee verder te gaan. Dus dat heeft absoluut onze aandacht.

De voorzitter: En als u zo gaandeweg eens naar een afronding komt. Misschien moet u ook nog wat zeggen over de moties en amendementen. U zit exclusief de interrupties inderdaad al richting het kwartier.

De heer Van der Weide (wethouder): Dat is misschien wel een goed idee, voorzitter.

Ik had al iets gezegd over de bestemmingsreserves, op welke manier we daarnaar gekeken hebben. Dus dat is echt geld voor een heel goede eerste stap. Maar het zal ook niet genoeg zijn, denk ik, als je kijkt naar al deze ambities om die te realiseren. Ja, het CDA vraagt daarbij twee dingen. Om te onderzoeken of andere onderwerpen kunnen worden toegevoegd als nieuwe bestemmingsreserve. Nou, ik vind de onderwerpen die u noemt, vind ik wel wat anders van aard dan als ik kijk naar bijvoorbeeld een Greenwise Campus of Emmen Bereikbaar. Dat zijn projecten die denk ik veel groter van omvang zijn, die ook veel grotere financiële claims hebben en waarbij wij denk ik ook in de Begroting veel minder ruimte hebben gemaakt voor die ontwikkelingen. Want een van u noemde ook boa's. Nou, ik zou eigenlijk willen voorkomen dat we boa's uit een bestemmingsreserve gaan betalen. Dus ja, ik denk dat deze onderwerpen zich ook minder goed lenen voor het maken van een bestemmingsreserve. Het is ook niet zo dat na vandaag er een hek om al het geld gaat en dat het klaar is. Ik denk dat het ook goed is om bij de Begroting of op andere momenten, als er zich voorstellen voordoen, om daarop in te spelen.

Ik wil nog twee dingen daar nog aan toevoegen. Het SIOF wordt ook opnieuw gevuld. Wij hebben Facet natuurlijk mede mogelijk gemaakt dóór het SIOF: dat aardig wat kunst-en-cultuurachtig. Het tweede is recreatie en toerisme. In het SIOF staat ook geld gereserveerd voor Bargerveen: dat vind ik ook wel recreatie en toerisme. Dus zo zijn er wat grotere projecten waarvan we denken dat als dat zich voor gaat doen, die bijvoorbeeld ook vanuit het SIOF kunnen worden betaald. Dus mijns inziens lenen de onderwerpen in deze motie zich wat minder goed voor het verder uitbreiden van de bestemmingsreserves.

En de 250.000 euro-grens: we hebben daar ooit in samenspraak met de Auditcommissie 1 procent van de Begroting aangehouden. Dat was vier ton. Als ik die lijn nu doortrek, dan moeten we niet van vier ton of van tweeënhalve ton uitgaan, maar eigenlijk naar vijf ton gaan. Dus dat pleit eerder voor een verruiming dan dit terug te brengen naar 250.000 euro. Die 1 procent is denk ik ook wel een gangbare norm om dat op deze manier te doen. Het college heeft in ieder geval geen behoefte om die grens terug te brengen naar 250.000 euro.

De heer Pruisscher (ChristenUnie): Ja, tijdens de eerste termijn had ik ook de suggestie gedaan of eigenlijk de vraag gesteld: waarom die schotten en zes verschillende potten en niet één financieringsreserve van 24 miljoen te hebben? Wellicht ziet de wethouder daar ook nog voordelen van.

De heer Van der Weide (wethouder): Wat minder, want dan wordt het wel heel algemeen van aard. Dus ik denk dat het goed is om het ook wat te gaan labelen aan de grotere opgaven en dat het ook richting geeft. Wij hebben bijvoorbeeld voor Emmen Vernieuwt, waarin bepaalde dingen samenkomen, een eenmalige storting daarin gedaan. Maar ik denk dat collega Wanders daar zometeen ook nog iets over zegt als we kijken naar Greenwise. Dat zijn denk ik ook heel belangrijke signalen die u als raad hopelijk afgeeft, dat we bereid zijn om daar geld in te investeren naar andere partijen toe. Dat geldt ook voor bereikbaarheid als je in gesprek bent met een ProRail, een provincie of andere partijen. Dan kun je ook echt laten zien dat je bereid bent voor doelen geld te reserveren. Ik denk ook voor een

woonfonds: als je daar echt beleidsregels voor maakt, moet je ook zeggen wat het fonds is dat erbij hoort. Dan zie je ook in hoeverre dat effect sorteert. De vraag of 5 miljoen voldoende is? Ja, ik denk het niet op termijn. Maar ik denk dat het ook gewoon goed is om, als je die beleidsregel hebt, te kijken hoeveel effect het heeft, of je kunt sturen en hoeveel aanspraak erop wordt gemaakt. Laat ik het zo zeggen: dan hoop ik dat het geld snel op, want dat betekent dat het een succes is en dat we daarmee een versnelling aanbrengen op de woningmarkt.

De heer Wanders (wethouder): Mijn portefeuille kent ook drie blokken wat mij betreft. Misschien niet heel toevallig: ik heb ze in ieder geval geïdentificeerd als ‘meedoen’, ‘ontwikkelen’ en ‘rondkomen’. Het zijn ook termen die ik wel vaker gebruik in deze zaal, maar die volgens mij ook echt wel gaan over deze Kadernota, kijkend de zaken waar we mee bezig zijn en ook de reserves die we willen inrichten. Dat brengt mij straks aan het einde ook wel bij brede welvaart, als ik de heer Pruisscher een antwoord probeer te geven.

Meedoen. Dat is dan niet alleen een inzet van het college zoals 50PLUS aangaf, maar volgens mij van de hele raad. U hebt met elkaar het beleidskader vastgesteld. U wilt dat we daar met elkaar voor de inwoner van Emmen werk van maken en wij proberen dat te doen. Ik ben blij dat in ieder geval een groot deel onder u dat ook heeft herkend in de Kadernota.

Dat leverde wel een aantal vragen op. Laat ik daar even op ingaan. Het Regionaal Werkcentrum: dat klinkt fantastisch., Het is ook een ontzettend sexy naam – dat geef ik ook meteen toe. Maar het is de bedoeling dat dat één herkenbaar loket wordt voor iedere inwoner in alle 35 Arbeidsmarktregio’s, waar werkzoekenden, werkenden én werkgevers terecht kunnen voor vragen rondom de bemiddeling in arbeid, ongeacht wat je situatie is. Of je nou van het UWV bent of van de gemeente of van een andere organisatie of van werk naar werk, via de sociale partners: in de arbeidsmarktdienstverlening is de bedoeling dat we in Nederland naar één herkenbaar loket gaan. Weliswaar wel met een regionale kenmerk, want je kunt voorstellen dat één herkenbaar loket in een wat compactere stad iets anders is dan in de Arbeidsmarktregio Drenthe waar én De Wolden én Emmen én Midden-Drenthe onder vallen. Dus wij moeten daar op een andere manier mee omgaan. Maar daarin komen de werkgevers, servicepunten en leerwerkloketten onder meer en ook de regionale mobiliteitsteams zoals die ooit indertijd zijn ingericht met de coronamiddelen – een beproefd concept. Die komen ook in die RWC’s en op die manier gaan we werken.

Het is wetgeving, het is ook niet zozeer een keuze van de gemeente Emmen zelf. Maar als centrumgemeente zijn wij penvoerder, wij ontvangen daar de financiën voor en wij moeten ook daarin het werk verzetten.

De heer Hoogenberg (Wakker Emmen): Op zich helder, dat is in ontwikkeling. Ik had ook nog de vraag gesteld hoe het met de kosten gaat van het centrum.

De heer Wanders (wethouder): Zoals in de Kadernota staat: het Rijk heeft daar middelen voor, de transitie middelen ook weer in 2025. We zien wel wat minder programmatisch geld, maar dat is aan de Arbeidsmarktregio, dat verdelen we met elkaar. Maar het Rijk heeft transitie middelen beschikbaar geldt voor 2025, want dan moeten we werken aan die netwerkorganisatie.

Dan de wachtlijst beschut werken, als het toch gaat over ‘meedoen’. Inderdaad, die groeit. En die groeit harder dan elders in het land. Dat is historisch altijd wel zo geweest. Wij hadden ook relatief gezien net iets meer mensen in de SW, ook kijkend naar het landelijk gemiddeld. Tegelijkertijd zie je gewoon dat bij ons er behoefte aan meer plaatsen in beschut werk, terwijl anderen gewoon niet realiseren. Een aantal jaren geleden heb ik als voorzitter van de Arbeidsmarktregio daar ook weleens een brief over gestuurd naar het kabinet om te gaan verdelen op basis van realisatie. Die lobby loopt ook nog steeds. We hebben ook nog met wet- en regelgeving te maken. Als iemand een indicatie ‘beschut’ heeft, kan hij niet naar een hoger liggend niveau een baanafsprakbaan accepteren, want dan is hij die indicatie kwijt. En met onze wachtlijst wist ik het ook wel, want je steeds weer vier jaar wachten als je terugkeert. Dus als je iets probeert en het lukt niet, dan word je gestraft. Dat is een beetje de consequentie van de regelgeving. Daar proberen we ook wat aan te doen. En ondertussen zijn die mensen inderdaad voor een deel aan het werk binnen de EMCO Groep. Maar soms was het vier jaar, zonder ook maar enigszins zicht op verbetering van inkomen, naast iemand die ervoor betaalt.

Dus het college is ook wel blij met de motie, in de zin dat we willen uitzoeken wat dit nu kan betekenen. Hoe kunnen wij nou vanuit het beleidskader ook verder kijken naar meedoen en welke consequenties zijn daaraan? Wij zullen de raad, mocht u die motie aannemen, ook de scenario's of de consequenties voorliggen als u daarin wat wilt doen. Nu bieden we activiteiten aan, dat zijn we wettelijk verplicht, met begeleiding. Wat betekent dat als daar nog andere consequenties aan zouden zijn?

Voortijdig schoolverlaters is ook zo'n kwetsbare groep waar we echt goed op moeten letten. En ja, het groeit, het aantal voortijdig schoolverlaters: landelijk en dus ook bij ons. Dat zien we wel op twee specifieke niveaus als het gaat over entreeonderwijs en MBO 2. Dan is werk toch ontzettend aantrekkelijk voor de jongeren op dit moment. We zien ook dat een jaar na het voortijdig schoolverlaten wel een sluitende aanpak bij ons: we weten wie ze zijn, we hebben ze in beeld.

We zien ook dat een jaar na het vormen van een VSV'er – laten we dat zo even zeggen – 61 procent aan het werk, 19 procent weer naar school is en 20 procent nog thuiszit. En daar kunnen allerlei oorzaken achter zitten: ziekte et cetera. Maar dat 61 procent dan werkt en dan zonder diploma. Werk is wel belangrijk. Gelukkig kennen we tegenwoordig ook wel het systeem van praktijkleren, waardoor je mensen toch meer met aangetoonde capaciteiten, kennis en vaardigheden ook een erkenning kunt laten krijgen voor het vak, waardoor ze toch gediplomeerd met een vakerkenning aan de slag zijn in een sector. Dat is uitermate succesvol, praktijkleren als richting.

En wij hebben binnenkort ook de Wet van school naar duurzaam werk. Dat betekent ook in de Arbeidsmarktregio, ook zometeen via de RWC's en de leerwerkloketten samen met het MBO, dat we heel nadrukkelijk ook van school naar duurzaam werk gaan. Dat we zorgen dat de jongeren op een goede plek met een opleiding krijgen en blijvend op die goede plek krijgen. Dus er zijn meerdere zaken die daarbij ingrijpen, maar de groei van VSV'ers, oftewel mensen zonder een startkwalificatie, is eentje dat inderdaad onmiskenbaar van de laatste paar jaar is. Dat gaat niet met honderden tegelijk, maar elke jongeren uit beeld is en uit beeld dreigt te verdwijnen, is er natuurlijk een te veel.

De voorzitter: U hebt nog zo'n twee minuten, wethouder.

De heer Wanders (wethouder): Dat brengt mij bij vroegsignalering. Als het gaat over de extra middelen, dan zitten wij in een aanbestedingstraject om te komen tot een belcentrum dat iedereen gaat belten, zodat wij daarmee de capaciteit hier in huis vrijspelen om op huisbezoek te gaan. Dan kunnen we ook andere criteria hanteren voor die huisbezoeken. We merken wel dat het contact echt helpt, het levert meer aanvragen voor schuldhulpdienstverlening op.

Wat minder effectief was, was de pilot die met Zilveren Kruis hebben gedaan als het gaat over mensen met betalingsachterstanden bij de ziektekostenverzekeraar. Dat zijn mensen die al bij het Centraal Administratiekantoor waren gemeld. Er is voor de mensen te weinig perspectief op besteedbaar-inkomensverbetering om te overstap te maken uit het CAK in het schuldentract. Want Zilveren Kruis wil geen genoeg nemen met minder aflossing. In dit geval is dit de grootste verzekeraar bij ons, daarom hebben we daar ook de pilot gedaan. Maar dat levert wel een probleem. Ik denk dat het goed is om inderdaad te kijken wat we nog met andere partners, en daaronder ook DUO, kunnen afspreken over het leveren van gegevens en hoe dat kan. Dit om te voorkomen dat mensen in een problematische situatie terechtkomen.

De energiearmoede: ja, ik moet eerlijk zeggen dat die vooral als referentie heeft geduid. Hoe verhoudt dat zich bij ons ten opzichte van Nederland, de percentages van huishoudens in de energiearmoede? Wij hebben, zoals uw raad wellicht ook weet, geen specifieke regeling meer die gaat over de bestrijding van energiearmoede. Wij hebben geen noodfonds meer, het landelijk noodfonds was bovenliggend. De energietoeslag bestaat ook niet meer: dat hebben we recentelijk afgerond. Echter, als iemand zich bij ons meldt, kijken wij altijd naar wat wel kan, ook vanuit de bijzondere bijstand en als het gaat over maatwerkkondersteuning of financiën. Tegelijkertijd zijn dat de symptomen en proberen we de oorzaak weg te nemen via de regelingen die er zijn voor mensen met lage inkomens, de energiecoaches en de fixteams.

De voorzitter: Zou u tot een afronding kunnen komen?

De heer Wanders (wethouder): Ja, tot slot heel even Greenwise. Aan de samenwerkingsovereenkomst wordt gewerkt – in antwoord op de VVD. Daar hechten wij veel meer waarde aan als organisa-

tie en bestuurders. Gelukkig wachten de mensen die ermee bezig zijn, niet op die samenwerkingsovereenkomst. Die doen dat bijna dagelijks: zowel op fysieke ontwikkeling als op programmatische inhoud zijn er heel veel teams aan de gang. Die organisaties verbinden zich daarin en we zien dat ook vanuit de Stichting Greenwise er heel veel belangstelling is voor het bedrijfsleven. Maar we moeten wel naar een soort concretisering toe, dat ben ik helemaal met u eens. Er wordt hard gewerkt aan die samenwerkingsovereenkomst. En daarom is het ook wel belangrijk dat we als vanuit de Kadernota als collega u straks hopelijk als raad aan het eind van de dag laat zien, ook naar die partners daarbuiten, dat dit ons ook echt iets waard is als gemeente Emmen. Dat wij hierin geloven en dat wij die stap willen zetten. Dus het is 5 miljoen wat in die bestemmingsreserve. Collega Van der Weide zei al: of het genoeg zal zijn? Nou, ik hoop dat misschien niet eens, zou ik haast zeggen, als je kijkt naar de ontwikkelingen die er gaande zijn. Maar het helpt wel naar raden van toezicht en naar anderen hoe serieus wij dit met elkaar menen.

En dat, meneer Pruisscher, hoewel de uitdrukking maar twee keer voorkomt – één keer bij recreatie en toerisme en één keer bij de Nedersaksenlijn, zag ik – is de hele Kadernota gericht op het ondersteunen van de Emmense inwoner van nu, maar ook de ontwikkeling van de brede welvaart. En ik denk dat Greenwise en de Nedersaksenlijn daar juist de voorbeelden van zijn die ons verder moeten tillen, ten behoeve van de inwoner van nu en de inwoner van de toekomst.

De heer Pruisscher (ChristenUnie): Op zich lees ik dat ook wel terug, hoor, in de Kadernota dat dat achter de teksten gewoon zit. Maar het idee van brede welvaart is dat we dat ook inzichtelijk kunnen maken en dat we de ontwikkelingen in de gaten houden of het ook de goede kant op gaat. Niet alleen met de economie, maar ook met onze inwoners, met hun gezondheid en met de ecologie. En dat we – ja, een verschrikkelijk woord – zo een toch iets integralere afweging kunnen maken. Dat missen we dus eigenlijk. Dus de vraag was ook: hoe kunnen we dat in de begrotingsdocumenten zichtbaar krijgen.

De voorzitter: Kort!

De heer Wanders (wethouder): Dat is de vraag die wij ook bij de Regio Deal hebben. De Regio Deal gaat ook over onze samenwerking met de andere gemeenten en de provincie. Die gaat ook over de brede welvaart. En juist dat vraagstuk hebben we daar ook echt neergelegd: dat moeten we ook meetbaar maken. Het doorbreken van de intergenerationele armoede: dat weten we pas over dertig jaar. Want bij de eerste generatie kan het een toevalstreffer. Maar we moeten daar wel indicatoren voor gaan ontwikkelen. Dat kunnen wij alleen doen, maar dat kunnen we misschien wel beter in samenhang doen. Want welvaart gaat ook over de grens heen van onze eigen gemeente, de regio in. Maar daar is wel aandacht en daar zullen wij zeker op meekijken. Wij proberen dat nu te presenteren zodra dat kan.

De voorzitter: Ik durf het haast niet te vragen, maar had u ook nog een reactie op de moties?

De heer Wanders (wethouder): Volgens mij had ik dat tussendoor gepakt.

De voorzitter: Oké, dank u wel. Dat is dan voldoende, dank u, wethouder Wanders. Dan gaan we naar wethouder Leal.

Mevrouw Leal (wethouder): Zoals u van mij gewend bent, zal ik die beantwoording zo veel mogelijk doen op basis van de onderdelen van mijn portefeuille: jeugd, onderwijs, cultuur en welzijn. Ik hoop dat ik al uw vragen daarmee zal gaan beantwoorden.

Jeugd. Ja, ik zei daar tijdens de bespreking van de Jaarrekening en begin deze maand ook al wat over. En toen ik de teksten van de Kadernota las, een aantal weken geleden inmiddels, en ik keek zo in programma 4, toen overkwam mij eigenlijk een beetje een soort gevoel van trots. Dat is misschien een rare emotie, maar het was denk ik wel trots bij dat ik dacht: wij doen we eigenlijk mooie dingen. We hebben vorig jaar in de Begroting best wel wat geld gevraagd voor de jongerenwerkers, voor uitbreiding *integrated care*, voor Angelslo Academy. Die dingen zijn we gewoon nu allemaal aan het doen. Dat voelt goed, dat vind ik mooi en ik ben een paar weken geleden nog in Emmermeer geweest. Daar zijn we begonnen met de uitbreiding van *integrated care* en dan hoor je ook de verhalen van ouders,

van leerkrachten, van de gezinscoaches over hoe prettig het is om op deze manier met elkaar samen te werken. Dan denk ik: ja, we gaan gewoon de juiste weg op dit moment. Dat voelt goed, nogmaals. Ik heb een aantal fracties horen zeggen dat vroegsignalering zo belangrijk is. En met dit soort dingen proberen we juist ook veel meer naar die voorkant te komen. Want dat is uiteindelijk wat we willen, dat is de bedoeling. Wij willen ook dat zo min mogelijk kinderen, zo min mogelijk jeugdigen straks jeugdhulp nodig hebben. Dus wat doe je dan? Zoveel mogelijk aandacht voor de voorkant. Maar die beweging is niet een heel snelle. U weet het, ik houd van dansen. Maar dit is een *slow dance* zeg maar, dus dit gaat even duren. Dat is niet erg, het vraagt om een lange adem. Sommigen van u maakten ook vandaag de opmerking of we ook wel goed in zicht dat wat we doen, ook goed is. Hoe zit het met data? Of hoe zit het met monitoring? Op volgens mij pagina 78 in de Kadernota staat dat we ook echt bezig met het goed in beeld brengen van onze data. Dat we goed willen blijven monitoren hoe de resultaten zijn van de dingen die we doen. En doen we nog steeds het juiste? We zijn er ook echt mee bezig om daarin door te ontwikkelen.

Ik had het tijdens de commissie wel gezegd, maar ik begreep ook niet duidelijk genoeg. Dus bij dezen nog maar even. Want de vraag is ook wel van de raad – de VVD benoemde het vandaag volgens mij en ik hoor het dacht ik het CDA ook zeggen – om haar daar nou eens goed in mee te nemen wat er allemaal gebeurt. Dus bij dezen de toezegging dat wij als college u als raad goed willen meenemen in onze data- en monitoringproces. Wat zien we? Wat gebeurt er? We zijn natuurlijk onlangs bijgepraat rondom Angelslo Academy. Daar is ook aangegeven dat we echt aan het onderzoeken zijn hoe we nou goed in kaart kunnen brengen wat nou de effecten zijn van de interventie die we uitvoeren. Dus bij dezen de toezegging.

Want die stijgende kosten is inderdaad een zorg, meneer Wittendorp. En nogmaals, wij proberen echt op deze manier dat wat terug te dringen. Ik wil nog wel even een nuance geven, dat we niet zozeer zien dat het aantal jeugdigen toeneemt dat jeugdhulp. Maar dat we zien dat die hulpvragen zo complex worden. En ook heb ik begin deze maand genoemd dat bij de jeugd de toenemende complexiteit van de hulpvragen niet per se een jeugdhulpvraag is, dat het niet per se iets is wat binnen de jeugdhulp opgelost gaat worden. Het is ook een maatschappelijke discussie die we met elkaar te voeren hebben. Dat we met elkaar moeten praten over wat we normaal vinden, hoe we met elkaar omgaan en wat onze normen en waarden zijn. Ook daar moeten we het met elkaar over hebben en ook daar ben ik naar op zoek hoe ik dat met onze partners kan gaan doen en met onze inwoners.

Ik moet zeggen dat ik wel heel blij ben met de ontwikkeling die we het afgelopen jaar ook gemaakt hebben met onze onderwijspartners. We zijn ontzettend veel met ze in gesprek. En dan denk u misschien: ja, dat kunnen wethouders vaak heel goed, dat in gesprek gaan. Maar wanneer gaat er ook wat gebeuren? De onderwijsbesturen zitten in die zin ook echt heel erg in de actiestand, dat we met elkaar dat we een opgave te doen als het gaat om het bieden van een goed pedagogisch klimaat op de scholen in onze dorpen en wijken en dat we daar ook allemaal onze taak hebben. Dat is fijn, dat we niet als gemeente de boel vlot moeten trekken, maar dat ook onze partners de urgentie dat we samen hiervoor aan de lat staan. Daar hebben we het over en daar komen ook acties uit voort. Dus dat voelt voor mij ook goed. Ik ben er ook heel blij dat we dat gesprek inmiddels zo goed op gang hebben.

Ik maakte net al even een opmerking over het onderwijs. De PvdA is momenteel flink op werkbezoek, hoorde ik voorbijkomen. Mooi dat u dat doet met uw fractie. U had een vraag of VNN misschien niet trainingen kan verzorgen. Dat is ook onderdeel van onze subsidieafspraken met VNN om aan deskundigheidsbevordering te doen, daar waar het nodig is en wat daar dan ook voor nodig is. Dus die afspraken hebben we met VNN. Maar ik heb uw signaal gehoord dat daar op scholen wat meer behoefte aan is. Dus wij gaan dit ook meenemen in onze accountgesprekken om eens te kijken welke beweging we daarin kunnen bewerkstelligen.

Dan kom ik inmiddels bij het kopje ‘onderwijs’. Dat is leeg, ik heb niet heel veel onderwijsvragen gehoord. Dus die sla ik dan maar even over gezien ook de tijd. Ik kan er genoeg over vertellen, gaan we niet doen.

Dan ga ik even over naar cultuur. Wethouder Van der Weide heeft net al even iets gezegd over de verbouw van het Biochron en dat het natuurlijk hartstikke verdrietig is voor het team van CBK. Want dat kan ik u wel zeggen: ze zijn daar behoorlijk sneu van: meerdere keren de opening uitgesteld. Ze werken er echt naartoe, zijn enthousiast over de mensen die ze daarin aantrekken die willen exposeren. En dan horen ze weer: nee, het kan nu niet. Nou, de moed zakte ze echt wel in de schoenen eerder dit jaar. Maar het CBK gaat door en is heel enthousiast verder gaan denken hoe zij dan nu wel kunst en cultuur

naar onze inwoners kunnen brengen. Dus dat is een soort van ‘het CBK komt naar u toe dit jaar’. Ze willen echt actief naar de wijken en dorpen om te laten zien wat het CBK is, wat ze doen en mensen in contact laten komen met kunst en cultuur. Dus ze zijn echt in beweging.

Het klopt, meneer Kasteleijn, die bezoekersaantallen gaan inderdaad niet lukken. Dat is denk ik een heel juiste constatering. Daar is iedereen ook heel verdrietig over. Maar ik denk wel dat op het moment dat er weer perspectief is, dat het bekend wanneer het wél zou kunnen opengaan, ook dat enthousiasme weer helemaal naar boven komt bij het team CBK. En dat ze er alles aan gaan doen om wel die bezoekersaantallen te halen.

De voorzitter: U hebt nog ongeveer een minuut.

Mevrouw Leal (wethouder): O, dat gaat vlotjes, meneer de voorzitter. Ik ben nog lang niet klaar. Maar ik ga denk ik dan eventjes over tot een reactie op de moties. Want ik heb er twee.

Dan begin ik even met de motie van D66. U stelt voor om 3 miljoen in de bestemmingsreserve te doen voor cultuur. Nou ja, in eerste instantie zou ik dan denken: fantastisch, kom maar door! Nee, maar in deze Kadernota kiezen wij wel bewust voor bestendiging van ons cultuurbeleid en daar waar nodig verhogen we ook om te behouden wat we op dit moment hebben. In uw motie lijkt het alsof er in de vorige Cultuurnota geen enkele inzending hebben geïndexeerd. Dat is niet waar. Ik begrijp de verwarring, maar dat staat niet in de begroting van de Cultuurnota zelf. Maar we hebben gedurende de jaren zeker indexeringen gedaan bij onze culturele partners. Dus ja, dat is wel degelijk gebeurd.

Als ik dan kijk naar de grote dingen die wij op dit moment in gang hebben gezet op het gebied van cultuur, denk ik aan de verhuizing van Facet. Ik weet dat u daar ook een groot voorstander van bent. Ik ook, ik ben daar ook heel enthousiast over. De doorontwikkeling van het Van Gogh Huis, de opening van het CBK, die er absoluut aan gaat komen maar waar we ook gewoon veel inzet op hebben. Ja, ik denk: laten we daar gewoon nu eerst eens even op focussen om ervoor te zorgen dat we die dingen goed hebben staan, dat we die dingen goed doen en dat we dan eens gaan kijken wat er dan wellicht nog meer nodig is.

De heer Koops (D66): Ja, de waardering voor die grote projecten deel ik. Dat heb ik hier ook uitgesproken en daar ben ik oprecht ook blij mee. Ik zei in mijn eerste bijdrage ook iets over wat vaker de waardering uitspreken over de kleine zaken. We hebben het bijvoorbeeld over Facet: dat gaat vrij goed. Maar er zijn ook best wel veel culturele instellingen in Emmen die het moeilijk hebben. Die ook af en toe vragen om bijdragen en daarin geweigerd worden. Die straks last gaan hebben van de maatregelen van het nieuwe kabinet. Die ruimte zoeken om te innoveren, die ruimte zoeken om inwoners beter te betrekken en die ruimte eigenlijk niet krijgen.

De voorzitter: Uw punt is helder. Maar wat is uw vraag?

De heer Koops (D66): En daar is de bestemmingsreserve, zoals wij die geschetst hebben, voor bedoeld. Dus volgens mij hebben we daarbij over twee verschillende zaken.

Mevrouw Leal (wethouder): Nou, ik denk dat wij altijd dat gesprek aan willen met degenen van wie u zegt dat die het moeilijk hebben. We zijn natuurlijk nu in voorbereiding op de nieuwe Cultuurnota voor de komende jaren, waarin we ook de gesprekken voeren met onze culturele partners om te kijken hoe het met hen gaat, wat zij nodig denken te hebben voor de toekomst. En ja, wij hebben natuurlijk de ambitie uitgesproken om te groeien als je het hebt over inwonersaantallen. Ik ben het wel met u eens dat daar ook een goede culturele infrastructuur bij hoort. Ik ben zelf nog maar even nieuwsgierig wat dat dan ook betekent. Wat hebben we dan meer te doen? Wat hebben we wellicht anders te doen? Ik denk dat we al heel veel hebben. We hebben misschien dingen wat anders te organiseren. We hebben beter samen te werken – noem maar op. Dat zijn dingen die ik zelf eerst even goed in kaart wil hebben voordat ik zeg: kom maar door met die zak geld. Ja?

Dan heb ik nog een motie van GroenLinks over de gemeentelijke monumentenlijst. Het klopt inderdaad dat die van ons nog niet helemaal volledig is. Naast een lijst voor gemeentelijke, provinciale en rijksmonumenten heeft de gemeente Emmen een lijst met beeldbepalende bouwwerken. Daar staan op dit moment meer dan 400 objecten op. Maar deze lijst is niet genoeg om dit erfgoed ook goed te be-

schermen wanneer bijvoorbeeld een eigenaar zou willen slopen. We zijn op dit moment bezig om deze lijst te herzien en nieuwe objecten toe te voegen wanneer deze nog niet op de lijst staan. We hebben daarvoor op dit moment een aanbesteding lopen: dat gaat in september allemaal van start. Dan gaan we ook kijken welke instrumenten we dan zouden kunnen gaan inzetten op het moment dat we het ook graag zouden willen gaan beschermen. Dus mooi dat u aandacht geeft aan dit belangrijke onderwerp, maar voor mijn gevoel zijn we op dit moment heel hard bezig om die lijst goed in kaart te brengen en ook te kijken hoe we dit erfgoed goed kunnen beschermen.

Mevrouw Van der Woude (GroenLinks): Dank aan de wethouder. Want dat hadden wij ook zeker gezien. Voor GroenLinks is dit eigenlijk een aanvulling. We vragen extra aandacht voor meer de recenter gebouwen. Er wordt veel gekeken naar gebouwen uit 1900 en misschien iets daarna. Maar als je kijkt naar gebouwen van veertig, vijftig jaar, dan was het de jaren zeventig en tachtig. En de vraag is eigenlijk of daar ook naar gekeken wordt.

Mevrouw Leal (wethouder): Volgens mij moet dat geen probleem zijn en kunnen wij dat meenemen in deze inventarisatie.

De heer Pruisscher (ChristenUnie): Ja, ik gun u toch wat meer spreektijd.

Nee, maar in de Kadernota kunnen we ook lezen over de Jongerenadviesraad. Heel fijn om te lezen dat daar in 2025 een nieuwe Jongerenadviesraad wordt ingesteld op basis van onderzoek. En dan lees ik dat ‘we’ dat doen. Nou is natuurlijk even de vraag: wie zijn die ‘we’?

Mevrouw Leal (wethouder): Wie de Jongerenadviesraad gaat instellen? Nou, er is op dit moment een teampje, in ieder geval van twee, dat zich heel erg veel bezighoudt met jeugdparticipatie. Onder andere zij die voor de kinderraad zorgen, maar die ook naar het kijken zijn en aan het onderzoeken zijn hoe we de jeugd beter kunnen betrekken binnen onze democratie.

De voorzitter: Meneer Pruisscher heeft belangstelling. Gaat u door.

De heer Pruisscher (ChristenUnie): Jazeker, ja. Nou ja, het ligt eraan wat voor leeftijdsgrens dat wordt. Maar goed, het zou kunnen. Laat ik dan het voorschot erop nemen dat wij graag zien dat de Jongerenadviesraad ook een adviesraad van de gemeenteraad is.

De heer Kasteleijn (50PLUS): Ik had nog iets over een kopje koffie gezegd. En daarnaast – dat vinden wij eigenlijk wel heel belangrijk – hoe denkt de wethouder over die vijf groepen een keer bij elkaar te zetten om een goed gesprek aan te gaan?

Mevrouw Leal (wethouder): Nou, kop koffie: lekker! Nee, dat is een beetje flauw. U hebt dat al eerder aan de orde gesteld. En ik heb naar aanleiding van uw inbreng zojuist toch nog even weer navraag gedaan hoe het nou zit. Want volgens mij was de boodschap heel helder de vorige keer: AKE is gewoon nog steeds welkom bij het CBK. Het klopt inderdaad dat er een gesprek is geweest met twee bestuursleden en daar is wederom de boodschap uitgesproken dat AKE is gewoon welkom bij het CBK. Dus ik zou willen voorstellen: mocht hier nog steeds ruis over zijn op de lijn, laten we dan even bij mij een kopje koffie drinken en dan spreken we dit voor eens en altijd uit. Want volgens is die lijn heel helder. En uiteraard sta ik ook open voor gesprekken met onze culturele erfgoedpartners. Dus ja hoor, prima!

De heer Kasteleijn (50PLUS): De andere erfgoedpartners: met name daar zit wat ruis op de lijn. Ik denk dat het een heel mooie functie vanuit de gemeente zou zijn als er een gesprek met deze vijf culturele instanties komt. Dat zij een keer samenkomen, zodat er een goede basis komt om het cultureel erfgoed van Emmen goed te waarborgen. Begrijpt u wat ik bedoel?

Mevrouw Leal (wethouder): Nou ja, u blijft wat vaag: ‘ruis op de lijn’. Ik weet niet helemaal waar dat om gaat. Maar misschien moeten we dat niet hier uitspreken, maar moeten we het even met elkaar

erover hebben om te kijken wat nu precies de vraag is. Maar als u mij vraagt of ik als wethouder in gesprek wil: uiteraard wil ik in gesprek.

De heer De Jonge (VVD): Ja, misschien een kleine tip. Wij hebben al heel veel coaches, maar misschien kan een kunstcoach ook nog wel iets zijn.

Mevrouw Leal (wethouder): Nou, ik vind dit een fantastische tip. Ik neem hem mee. Wellicht dat ik er wel een andere term van ga maken, maar ik waardeer deze tip vanuit de VVD. Dank.

De heer Rink (wethouder): Ik zat me net te bedenken: ik heb een soort van *déjà-vu*-gevoel, maar dan in een andere context. Ik mocht eerder altijd docent zijn en dan mocht ik vrijdag het achtste uur les gaan geven in grammatica. Maar ik hoop dat we toch nog een beetje de energie kunnen houden in het gesprek wat mij betreft. Want we hebben best wel een mooie Kadernota staan en ook ik zal mijn onderdelen beantwoorden.

Ik begin deze keer bij Wmo. Daar zijn over het algemeen weinig vragen over gesteld, maar wel wat opmerkingen geplaatst. Ja, *ongoing business*, investeren in inwoners, vergrijzing, langer thuiswonen en misschien de kostenstijgingen. Maar toch hebben we met elkaar in het college besloten om hierin te blijven investeren. Want de kwaliteit is op orde als je kijkt naar de cliënttevredenheidsonderzoeken, de cijfers zijn goed en ja, de kosten nemen toe. Maar wij hebben met elkaar besloten om daar wel in te blijven investeren. Daar gaat voor alleen al de Wmo over 62 miljoen. Mensen staan er niet altijd bij stil, maar als je kijkt onze Kadernota, dan gaat om en nabij 275 miljoen euro naar het sociaal domein. Dat doen we toch met elkaar, daar stellen we toch elke keer geld voor beschikbaar en dat gaat rechtstreeks naar onze inwoners. Dat vind ik toch wel even erg belangrijk om hier te benadrukken. Want we staan ook qua Wmo goed voor. De aanbestedingen lopen, maar daar zal ik u later over informeren. Want we zijn nog niet in het eindstadium.

Als het gaat over dat we er goed op staan: ja, dat is ook echt zo. En daarom gaan we met elkaar ook onverminderd door met de lobby die we inzetten. En daar hebben we natuurlijk jullie als raadsleden ook bij nodig, want we hebben genoeg landelijke partijen die zo nu en dan gecontacteerd kunnen worden, maar ook vanuit andere perspectieven kunnen wij gewoon met elkaar doorgaan. Want zoals al eerder gezegd vandaag, loopt het traject als het gaat om de Nedersaksenlijn als een trein. Want de MIRT-fase is inmiddels bezig, we staan in het Hoofdlijnenakkoord, dus dat betekent dat we een haakje hebben richting het kabinet. We zijn besproken in de hoorzitting als het gaat om de nieuwe staatssecretaris voor IenW, die onverminderd door gaat zetten op de Nedersaksenlijn en de Lelylijn. Dus daarom vragen we ook hier met elkaar budget voor en daarom zullen we daarop in blijven zetten.

Een andere lobbydossier is de Nota Ruimte: daar staan we in als Emmen zijnde. Daar hebben we jarenlang niet in gestaan en tegelijkertijd zijn wij ook in beeld als zoeklocatie voor grootschalige woningbouw. En als klap op de vuurpijl kunnen we, als je kijkt naar de Kadernota en dan naar het stukje Stedelijk Netwerk – zoals de heer De Vries van de Partij van de Arbeid aangaf met smileys – daar nu al een groene smiley bij zetten. Want gisteren zijn de notulen binnengekomen van het laatste overleg met de directeurs-generaal van de verschillende departementen, waarin vastgesteld wordt dat het evident is dat Emmen tot het Stedelijk Netwerk zal toetreden. Dus die hebben we inmiddels al *in the pocket*, dus een groene smiley. Het is mooi dat Den Haag ons ziet en dat het Rijk ons ziet, maar we willen ons natuurlijk aan heel Nederland laten zien.

De eerdergenoemde ontwikkelingen die ik zojuist al benoemde plus de Marktvisie en de Horecavisie die we aan het ontwikkelen zijn, het evenementenbeleid dat er nog moet komen en de Kadernotitie Economie moeten volgens mij goede ingrediënten zijn voor een heel mooi plan als het gaat om citymarketing. Wij hebben die ingrediënten en daar moeten we dus een goed plan voor gaan invullen.

Ik zei het al: we staan er goed op en daarbij wil ik benoemen dat dit ook een verdienste is van onze afdeling communicatie. Dat het tussen college en raad soms hapert, wil niet zeggen dat de communicatieafdeling niet functioneert. Want nogmaals, ik onderschrijf hier – ik wil dat ook benadrukken – dat de ondersteuning wat dat betreft voor ons allen goed gaat.

Wat dat betreft denk ik dat we de expertise voor citymarketing zeker vanbuiten moeten binnenhalen. Dat staat ook in onze stukken. Want van buitenaf, in ieder geval buiten onze organisatie, wil niet zeggen dat we het weer uit Amsterdam of zo moeten halen, want ik denk dat we ook genoeg mensen in deze regio die verstand hebben van citymarketing. Samen met hen gaan we ook het plan schrijven. En

ja, het is de bedoeling om dat vervolgens structureel te maken. Maar je moet eerst van de ingrediënten een goede maaltijd koken voordat je het restaurant opent. Op het moment dat we het restaurant open kunnen doen en dus een structurele planning en structureel geld willen hebben, komen we zeker bij u terug.

De heer Pruisscher (ChristenUnie): Helder inderdaad dat u externen erbij haalt om het plan te ontwikkelen. Maar vervolgens is dat voor de uitvoering een interne zaak. Begrijp ik dat nu goed?

De heer Rink (wethouder): Voor het opstellen van het plan zullen we in ieder geval iemand van buitenaf halen en dan gaan we kijken of we dat kunnen implementeren op de afdeling communicatie. Want die expertise is nu gewoon in huis en of dat nu intern of extern is, volgens mij gaat dit vooral om de kwaliteit van de expertise.

De heer De Jonge (VVD): Ja, waarom maken we dat dan juist niet structureel? U zegt wel dat u een plan gaat opstellen, maar waarom maakt u dat dan ook niet structureel? Dat is ook wat wij hebben aangegeven.

De heer Rink (wethouder): Ja, we hebben op dit moment structureel weinig geld te verdelen – om het zo maar te zeggen. En om een goed plan te hebben is het handig om eerst een plan te maken, de expertise vanbuiten te halen en het plan gereed te maken, om vervolgens te kijken welke structurele gelden er nodig zijn.

Dan had ik al over de schaa sprong en de ambities. Ik denk dat als we gewoon kijken naar wat in deze Kadernota duidelijk staat benoemd, de integrale visie als het gaat om Emmen in relatie tot de Nedersaksenlijn: waarom eigenlijk allemaal? We willen onze voorzieningen die in Emmen zijn, allemaal in stand houden. En als we voorzieningen in stand willen houden, zullen we meer inwoners moeten hebben dan dat we nu hebben. Want we zien toch dat er her en der wat verschraling van voorzieningen plaatsvindt. Als wij meer inwoners willen hebben, heb je meer woningen nodig. Daar is reeds over gesproken. Maar dan heb je ook meer werkgelegenheid nodig. Zoals dat dan in duur Nederlands heet: ‘conjunctuur volgt infrastructuur’. In goed Nederlands is dat: bedrijvigheid volgt goede bereikbaarheid. Dat is waarom we daar ook op inzetten en dat is dus echt een integrale ontwikkelvisie die we voor Emmen in relatie tot de Nedersaksenlijn gaan doen. Dat is meer dan alleen de Nedersaksenlijn. Maar ik voel de druk vanuit de ChristenUnie en ik heb ook weleens geluisterd. En ook twee jaar later komt dat nog weleens terug.

Dan nog wat opmerkingen over Facet van 50PLUS. Bij de behandeling van dat stuk hebben wij reeds gezegd dat wij op het moment dat we meer plannen en duidelijkheid hebben, we dan ook parkeren daarin zullen meenemen. Alleen, op dit moment is het ook gewoon betaald parkeren bij Facet. Dus ik zie niet in waarom dat opeens zou moeten veranderen. Maar de bereikbaarheid van het paviljoen, waar we ook over gesproken hebben, is inderdaad iets waar we rekening mee moeten houden in de plannen. Op dit moment staan de pijltjes bij de frietkraam en bij het gemeentehuis. Misschien kunnen die iets verder of misschien kan de ingang van Facet aan die kant komen. Dat zijn nog dingen die ontwikkeld moeten worden. Dus ze blijven gewoon goed bereikbaar voor mensen die minder valide zijn.

GroenLinks had het over een stedenband met gebieden die op dit moment wellicht in oorlog zijn. Nou, wij hebben als gemeente een buitenlandstrategie waarin we in ieder geval focussen op Europa. Dus op het moment dat er in Europa weer oorlogen gestopt zijn, kunnen we gaan kijken of er mogelijkheden zijn. Dus voorlopig hoop ik dat het snel kan zijn dat we het er weer over kunnen hebben – laat ik het daar maar op houden.

Dan de moties. ‘Citybranding’: de visie en strategie worden als eerste benoemd. Dat is de bedoeling uit de motie. De externe professionals inhuren is dus ook de bedoeling. En dekking structureel? Ja, op dit moment hebben we dat gewoon niet. We willen gewoon eerst een goed plan hebben en dan kijken welke gelden we daarvoor nodig hebben.

En dan de motie ‘Winkeltijden’. Ja, dat is een terugkerende fenomeen – om het zo maar te zeggen. Elke keer verschillende verhalen. Ik geloof en kan dat zelf ook wel bevestigen: vanuit de consument zeg ik dat je moet doen. Vanuit de grote winkelketens snap ik ook dat dat gewenst is. Maar vanuit de lokale ondernemers is het toch ook weer een lastige, omdat ze toch ook altijd weer de bezetting moeten regelen. Dat is toch even ook elke keer een vraag hoe daarmee om te gaan. Wij hebben vanuit De

Koepel – dat is onze partner waar we dit mee overleggen – het advies gekregen en tot op heden nemen wij dat advies altijd over.

De heer Wittendorp (CDA): Af en toe ben ik ook consument en dan vind ik het niet prettig als die winkel waar ik dan naartoe wil, net gesloten is. Dus vanuit de consument zijn er toch ook twee standpunten.

De heer Rink (wethouder): Dat is correct. Anderzijds, ik ben ook consument. Ik ben ook afgelopen koopzondag Emmen ingegaan en dan toch, op de gestructureerde gezamenlijke koopzondag, zijn er winkels dicht.

De heer De Jonge (VVD): Ja, ik wil toch nog even reageren op de motie die we hadden staan. Met name wat de wethouder zei over het dekkingsvoorstel. Kijk, u wilt eerst een plan. Ik snap dat u een plan wilt. Maar als we nu al zorgen dat we bij de Begroting een dekkingsvoorstel gaan maken voor de komende jaren, dan hebben al iets structureels. En we kunnen wel eerst wachten tot er een mooi plan is, maar dan moeten we volgend jaar er mogelijk mee komen of u komt er zelf mee. Maar wij hebben liever dat we dat nu direct gaan realiseren. Nu is het moment, nu kunnen we gaan doen. Laten we dat dan ook gaan opnemen.

De heer Rink (wethouder): Dat is uw standpunt.

De heer Schrik (wethouder): Ook vanuit mijn portefeuille een aantal vragen en één motie.

Te beginnen met de vraag van het CDA. Het CDA refereert aan de Sport- en Beweegcampus en dan met name over het onderwijs: Meerdijk in relatie tot de Greenwise Campus. Nou, ik zou daar nu niet al te diep op willen ingaan. We hebben op 8 juli nog een informatiebijeenkomst en begin september komen we daar inhoudelijk met elkaar uitvoerig over te spreken.

Daarnaast een vraag van het CDA over het recreatief fietsnetwerk. U refereerde nog aan het fietspad tussen Nieuw-Schoonebeek en Bargerveen dat wordt aangelegd. Nou, ik kan u geruststellen: dat is niet het enige fietspad dat op dit moment in voorbereiding is. Op dit moment wordt er gewerkt aan een fietspad in het Rundedal. Dat wordt op dit moment ook aangelegd. Daarnaast is op dit moment in voorbereiding de aanleg van een fietspad in het Noordbargerbos en daarnaast wordt op dit moment ook de haalbaarheid bekeken van een fietspad tussen Erica en het Oosterbos in Schoonebeek. Dat heeft ook een relatie met het nieuwe vakantiepark Nordic Nature dat in aanleg is en ook langs het Smalspoormuseum loopt. Toeristen moeten nu langs een drukke weg, dus dat is op dit moment ook in onderzoek.

Daarnaast een vraag van de VVD met betrekking tot de aangepaste wet- en regelgeving rond de zwembaden en of onze buitenzwembaden daar ook mee te maken hebben. Ja, die hebben daarmee te maken. Wel in mindere mate, Ik heb onlangs ook weer mijn rondje gemaakt langs de zwembaden. Op dit moment heb ik niet het signaal gekregen dat ze daardoor in de problemen komen. Maar mocht dat komende jaren toch het geval zijn, dan ga ik graag met ze in gesprek om te kijken hoe we daar een mouw aan kunnen passen. Ik wil wel al meegeven dat we heel veel samen doen in samenspraak met onze zwembaden. We zitten twee keer per jaar om tafel. Ze maken onder andere gebruik van ons aanbod voor cursussen en opleidingen. Dus daar is al een mooie samenwerking met de zwembaden. Maar mochten daar in de toekomst problemen in het kader van de nieuwe wet- en regelgeving op ons pad komen, dan ga ik graag met ze in gesprek.

GroenLinks wil graag nog wat versnelling met betrekking tot de zonnepanelen op bedrijfsdaken. Ik kan u aangeven dat we daar op dit moment in samenspraak met onze bedrijven heel hard mee bezig zijn. Maar de netcongestie helpt ons daar op dit moment niet heel erg mee. Op dit moment krijgen bedrijven die willen terugleveren richting het net, ook geen aansluiting meer vanuit Enexis en TenneT. Maar we blijven wel keihard met elkaar aan die opgave werken.

En tot slot een motie van Hart voor Emmen. Die ging over geen gebruik van HHP's. Nou, ik kan Hart voor Emmen geruststellen: wij zijn als college daar ook groot voorstander van en wel een dermate groot voorstander dat we al in 2018 hebben doorgevoerd binnen ons gemeentelijk beleid. Er ligt al een verbod op het gebruik van de genoemde middelen. Op die manier maken we daar dus al een zestal jaren geen gebruik meer van.

De heer De Jong (Hart voor Emmen): Dank aan de wethouder voor deze informatie. Ik vind het jammer dat wij die meegekregen hebben toen we die technische vragen gesteld hebben. Toen hebben we alleen maar meegekregen dat er geen gebruik van wordt gemaakt en niet dat er al een verbod op lag binnen de gemeente. Ik zou wel heel graag willen weten waar wij dit verbod kunnen vinden, wethouder.

De heer Schrik (wethouder): Ja, allereerst spijtig dat u bij de technische vragen daar niet hetzelfde antwoord op gekregen zoals ik het zojuist heb verwoord. En waar u expliciet kunt vinden, dat wil ik nog even navragen bij de afdeling. Dat weet ik niet precies en daar kom ik nog even bij u op terug.

De heer J. Bos (wethouder): Even beginnend met een voor mij ingewikkeld punt, namelijk enerzijds worden er enkele keren zorgen uitgesproken over de capaciteit, aan de andere kant wordt er gevraagd om versnelling. En dan zitten we in een raadsvergadering waarin de moties, amendementen en verzoeken je om de oren vliegen die eigenlijk allemaal om capaciteit vragen. Dus ik vind dat erg ingewikkeld. Ik kom eigenlijk tot de conclusie dat we prioriteiten moeten stellen. Voor portfoliomanagement, heb ik ook weleens gezegd, moet er een systeem komen en daar zijn we ook mee bezig om tot heldere, duidelijke prioriteiten te komen waarin de verschillende factoren gewogen worden. Ik denk ook dat we nooit klaar zijn met dit punt: dit zal altijd een dilemma blijven. We moeten de ruimte die we hebben, benutten en dan zit je altijd op het randje.

We hebben al een werkvoorbereider aangetrokken voor het openbaar gebied, zoals ik bij de Berap zojuist vanochtend heb gezegd. En daarnaast is er ook een motie van Wakker Emmen om te kijken naar de hele organisatie van dat organisatiedeel. Ik denk dat dat goed is, want de opgave is echt veranderd. We hebben niet alleen het regulier onderhoud, maar ook achterstanden en nieuwe projecten. Dus daar zit inderdaad wel een opgave. Die anderhalf miljoen die we gekregen hebben voor de bedrijfsvoering, kunnen we zeker hierbij gebruiken. Maar die kunnen ook gebruiken voor ruimtelijke ontwikkeling: want ook daar zijn projecten die gewoon versnelling nodig hebben, waarbij we echt lastig zitten over hoe we dat moeten doen.

Verder over bereikbaarheid. De PvdA vraagt een onderzoek te doen naar gratis openbaar vervoer voor mensen die het nodig hebben. Heel goed idee – daar kan ik heel kort over zijn. Ik denk dat het prima is om dat te verkennen. Er zijn andere experimenten waaruit we kunnen putten of het idee is, wat dat kost, wat dat oplevert en hoe dat uit gaat pakken.

En de volgende stap om te komen tot één inclusief vervoerssysteem waarin alle vervoersvormen aan elkaar verbonden zijn, elkaar versterken en waar nodig elkaars functie waarnemen, lijkt me ook een uitstekende gedachte. Ik heb in een vorige functie hier ook al eens voor gelobbyd, moet ik eerlijk zeggen. Maar het vraagt wel een behoorlijke inzet en commitment van veel partners, omdat je eigenlijk een behoorlijk gebied nodig hebt, wil je dit een kans van slagen geven.

Dan kom ik bij enkele vragen van Wakker Emmen over de stand van zaken bij enkele wegen: Klazienaveen-Emmen en kruising Dordsestraat-Noordbargerstraat. Er komt zeer binnenkort een brief over hoe de stand van zaken is met de weg Klazienaveen-Emmen. Het komt er eigenlijk op neer dat de eerste aanpak c.q. fase opgepakt wordt.

De heer Hoogenberg (Wakker Emmen): Heel af en toe kijk ik nog even op mijn iPad en toen zag ik dat er vandaag net een persbericht binnenkwam. Dus dat is echt de goede manier van versnellen: als we erom vragen, krijgen we meteen een reactie. Dus: ga zo door!

De heer J. Bos (wethouder): Ja. Stel gerust vragen en we reageren.

De voorzitter: En er is ook een raadsbrief uit over dit thema. Vanaf zeven uur rollen alle persberichten eruit. Dus maakt u zich geen zorgen. Meneer Bos!

De heer J. Bos (wethouder): Ik ga even door met het volgende punt. Door de Partij van de Arbeid werd een vraag over de fatbikes gesteld. Ja, die verkeersonveiligheid van fatbikes is echt een actueel onderwerp. Maar de gemeente heeft daar niet direct een invloed op. Wettelijk gezien is de fatbike ge-

woon een elektrische fiets en die is toegestaan: die mag 25 kilometer per uur. Wat nodig is, is eigenlijk een wetswijziging en misschien wel verscherpt toezicht op opgevoerde fatbikes.

Mevrouw Louwes (PvdA): Nou, dat is dan heel fijn. Want ik wilde er in tweede termijn op terugkomen, dus heel fijn dat u nu alvast antwoord geeft op de vragen die ik inderdaad wilde gaan stellen. Dus daar ben ik wel blij mee. Maar ik vroeg me af of het niet mogelijk is – want dat was in het verlengde van de vraag die ik ook in de tweede termijn wilde gaan stellen – om het probleem aan te kaarten dat de kern vormt, namelijk vooral de opgevoerde fatbikes. Kunnen we daar bijvoorbeeld niet iets mee om daar toch meer controle op te gaan uitoefenen? Want daar gebeuren denk ik de meeste ongelukken mee. Tenminste, als ik dat in het nieuws volg. Maar ik ben ook benieuwd of er hier in Emmen ook heel veel ongelukken mee gebeurd zijn, zodat we ook echt aan de bel moeten trekken. Dat was eigenlijk mijn eerste vraag.

De heer J. Bos (wethouder): Nou, die is nog niet helemaal scherp op de bril.

Mevrouw Louwes (PvdA): Nee, dat klopt ook, want die vraag had ik ook nog niet gesteld.

De heer J. Bos (wethouder): Nee, maar gewoon op het punt: wat kunnen eraan doen? Nee, helder. Ik weet die cijfers niet. Ik weet wel dat het een landelijk probleem en het zou raar als we hier in Emmen daarvan in positieve zin zouden afwijken. Dus ik denk dat dit zeker ook hier een probleem is. Wat je daaraan kunt doen? Iemand heeft wel een keer gekscherend gezegd: laat die jongens verplicht een roze helm opzetten, dan is de helft van de fatbikes alvast gecancelled. Maar als je echt kijkt naar wat er moet gebeuren, dan zou het verscherpt toezicht van de politie moeten komen. Dat is een afweging die in de driehoek gemaakt moet worden, door de politie zelf en het Openbaar Ministerie. Maar daar in elk geval een deel van de oplossing: gewoon toezichthouden, met name op die opgevoerde fatbikes. Maar ook al zijn ze niet opgevoerd, het is echt een item, sowieso.

Dan was er even een verzoek van Wakker Emmen om te kijken richting Begroting of we extra middelen kunnen vinden voor de uitvoering van onderhoud in het openbaar gebied. Dat gaan we zeker doen, dat zijn van die verzoeken waar we wel wat mee kunnen. Even alvast wat informatie voor uw raad: er is een SVP, derde tranche. Daar hebben wij 1 miljoen cofinanciering uit gekregen om dat binnen te halen. Nou, dat gaat prima. Maar een aantal gemeenten heeft dat geld niet binnengehaald. Zoals het er nu uit ziet, is er de mogelijkheid om nog eens acht ton binnen te halen, maar dan moet er wel cofinanciering zijn. Dus een kleine hint is dat we misschien wel met een voorstel kunnen komen.

Dan ga ik door naar de volgende vraag. Het was de VVD die aandacht vroeg voor afvalscheiding, ook op scholen. We hebben heel veel aandacht voor afvalscheiding. We hebben de actie ‘Emmen in één dag schoon’ gehad. We hebben de actie Textielrace gehad, waarbij kinderen punten konden verdienen met het inzamelen van oud textiel dat her en der vandaan kwam. Deze acties worden ook gastlessen op scholen gegeven. Daarnaast hebben we zwerfafvalvrijwilligers: dat zijn er een stuk of 650. Er is de schoonmaakbrigade: die geeft ook gastlessen en die staan ook op markten en evenementen. Dus ik denk dat we daar best veel aandacht voor hebben, maar die oproep blijft terecht.

De heer De Jonge (VVD): Ik snap wat u zegt. Ik snap dat er heel veel gebeurt. Alleen, ik vind het nog steeds merkwaardig dat er dan juist op die scholen niet gesorteerd wordt. Alles wordt in één bak gooid en dat vind ik nog steeds merkwaardig. Dat de afvalscheiding niet gebeurt op de scholen.

De heer J. Bos (wethouder): O, die kant bedoelt u. Ja, ik begrijp hem nu. Ja, dat is inderdaad een heel ander punt. Ik dacht dat het ging om met name de jongelui, om die afval te leren scheiden. Maar het gaat om de scholen zelf, zegt u.

De heer De Jonge (VVD): Ik mag nog een keer? Dank. Ik bedoel het tweeledig. Kijk, we willen inderdaad de jeugd afval laten scheiden. Maar dan vinden wij het raar als we dat gaan leren en dat ze juist op de scholen en bijvoorbeeld ook sportverenigingen niet gaan doen. Terwijl dat er juist zo veel zijn.

De voorzitter: Meneer Woltman komt nu op voor de scholen. Want nu komt er een aantal generieke uitspraken over afval en nu gaat hij zeggen: 'Ik kom ook weleens op scholen!'

De heer M. Woltman (Wakker Emmen): Ik weet dat dat wat ongebruikelijk is, maar ik wilde daar toch even op reageren. Ik ben directeur van een basisschool, zoals jullie weten. Wij scheiden afval. Waar wij tegenaan lopen, is dat het niet gescheiden wordt opgehaald. Dus wij willen wel scheiden op school, maar dan moet het ook gescheiden opgehaald worden. Dus dat wilde ik er even aan toevoegen. Dus de jeugd wordt het bijgebracht, het scheiden van afval. Alleen, we zijn nog niet zo ver.

De heer J. Bos (wethouder): Ik moet nu even denken aan biljarten: de bal ligt weer hier. Ik denk dat we er eens even naar moeten kijken wat de mogelijkheden zijn. Maar ik denk dat dit waarschijnlijk wel behoorlijk veel financiële consequenties zal hebben. Maar ik wil in elk geval wel even kijken waar we staan.

De voorzitter: We krijgen even een hulplijn van een andere wethouder.

De heer J. Bos (wethouder): Ja, graag!

De heer Van der Weide (wethouder): Ik heb in het verleden ook wel te maken gehad met dit dossier. Maar het grote verschil zit hem erin dat afval bij sportverenigingen en scholen onder bedrijfsafval valt. Dat is andere wetgeving en daarmee is de vergoeding ook anders geregeld. Het is allebei hetzelfde afval, maar wettelijk wordt er onderscheid in gemaakte en dat is ook wel de oorzaak dat het op die manier tot stand komt. Al zijn er in het verleden bij sportverenigingen wel diverse projecten geweest om te kijken hoe je toch op een andere manier de inzameling kunt regelen. Dus de grootste bottleneck op dit moment is dat de wetgeving daar anders naar kijkt.

De heer J. Bos (wethouder): Goed. De bal ligt nu weer ergens anders.

We gaan door. Er was een opmerking vanuit de VVD dat in Hooogeveen gratis een tweede container aangevraagd kon worden. In Emmen kan dit wel, mits je een bepaalde omvang van je perceel. Dus in die zin, als het nodig is, dan kan dat maar niet standaard.

Dan kwam er een vraag naar voren met een punt van 50PLUS om de geleidestroken in het centrumgebied meer naar voren te halen. Ik denk dat het een goed punt is en bij herstructureringsplannen gaan we dit zeker meenemen. Want inderdaad, bereikbaarheid moet voor iedereen bereikbaarheid betekenen. Dus laten we daar helder over zijn.

Dan kom ik even bij de moties en amendementen. Het amendement 'Tweewekelijks legen van de grijze container': ja, het kost wat, maar ik begrijp aan de andere kant de dienstverlening ook wel. Dus positief advies vanuit ons.

Dan kom ik bij het amendement van Wakker Emmen over onderhoud openbare ruimte. Ik ben daarnet hier al even op ingegaan. Ik denk dat het goed is om hier even dieper naar te kijken wat de mogelijkheden zijn. Misschien ook wel bij de werkwijze, om daar anders mee om te gaan.

Dan kom ik bij het punt van de duurzaam geteelde bloemen en planten. Dat is een negatief advies van ons. Op zich is het een goed punt, maar een negatief advies in de huidige zin. Ik denk dat het goed is om eens even te kijken met onze lokale bloemisten wat de mogelijkheden zijn. Als die mogelijkheden zien, dan kun je daar wel een stap in maken. Maar als die dat niet zien, dan wordt die juridisch erg complex. Dus daar is eigenlijk de achterliggende gedachte dat ik zeg: nou, even voorzichtig hiermee zijn.

Dan kom ik even bij de ingediende motie van D66 over inventarisatie zebrapaden: positief advies, prima.

Dan 'Stop inkoop van virgin plastic': daar is ook een lastig iets. Het is op zich een sympathiek voorstel. Nou, dan weet u wel welke kant het opgaat. Maar in de huidige vorm is die heel lastig tot niet uitvoerbaar. Wat we kunnen doen, is per aanbesteding die we doen, keer op keer kijken of het mogelijk is om op duurzame of biologische manier hiermee om te gaan. Circulariteit en duurzaamheid is ook een belangrijk punt in ons inkoopbeleid. Daarin komt het zeker aan de orde, dus over dit inkoopbeleid zullen we u ook nader informeren. Aan de andere kant is het wel zo dat ons bedrijfsleven al sterk innovatief bezig is met het herbruikbare plastics en daarin lopen we als regio wel echt behoorlijk

voorop. Wij ondersteunen dit ook op allerlei manieren en we proberen dit ook op de kaart krijgen, zowel nationaal als Europees. Als wij daar een stap in kunnen doen als launching customer, dan gaan we dat zeker proberen. Maar om ons nu erop vast te leggen om dit per 2030 allemaal voor elkaar te hebben: dat lukt haast niet. Vandaar dat ik hierbij zeg: niet in de huidige vorm. Maar met de richting gaan we zeker aan de slag.

Dan denk ik dat ik de punten gehad heb.

De heer Wittendorp (CDA): Even over die lediging tweewekelijks-driewekelijks. Die staat in de Kadernota als autonome ontwikkeling. Ik heb altijd geleerd dat wij aan een autonome ontwikkeling niks kunnen doen. Dat is een gegeven, dus daar hebben wij ook geen keuzes in. Dus dan kan ik me ook niet voorstellen dat je een positief advies geeft over zo'n amendement. Dus daar wil ik graag wat duidelijkheid over.

De heer J. Bos (wethouder): Terechte vraag, voorzitter. Wat wij gezien hebben, is dat doordat diftar gewoon aanslaat, de route die gereden worden, eigenlijk minimaal 60 procent vol moeten zitten, wil het efficiënt zijn en uit kunnen. En we zien op dit moment dat die auto's voor maar 30 procent beladen zijn, omdat dus er veel met afval aan de straat wordt gezet bij de tweewekelijkse lediging. Dat is een autonome ontwikkeling en dan hebt u inderdaad een punt: dat is een twijfelgeval. Dat is de autonome ontwikkeling. Maar de keuze die je daarin maakt, is een keuze. Daar zouden we nog eens goed naar moeten kijken. Maar dat was de achtergrond om dit autonoom te noemen. Terwijl wij ook aangegeven hebben dat driewekelijkse inzameling maakt dat je daar eigenlijk efficiënter mee omgaat doordat je de belading daarmee veel hoger krijgt. Dat was in het licht van de autonome ontwikkeling. Dat stimuleert de inwoners misschien ook wel om meer te gaan scheiden. Aan de andere kant kan het ook zijn dat inwoners die één keer een inzameling missen, dan zes weken afval vooruit moeten scheiden en dit weer een ander effect kan hebben. Dus daarom vind ik het ook aan de raad en aan Wakker Emmen dat de motie heeft ingediend, in die zin positief dat de raad daar een besluit over moet nemen.

Mevrouw Van der Woude (GroenLinks): Wat mij dan een beetje bevreemdt, is dat in dit geval aan een 'autonome ontwikkeling', zoals de heer Wittendorp het noemt, wel een mouw is te passen. Dat lijkt mij toch ook wel lastig uit te voeren motie. Terwijl de motie van het stoppen met de inkoop van virgin plastic in 2030 nog zes jaar duurt. Dus dat zou dan ook wel haalbaar moeten zijn. Ik snap daarom niet helemaal waarom die motie niet uit te voeren is.

De heer J. Bos (wethouder): Kijk, deze motie over die twee- c.q. driewekelijkse lediging is een kwestie of je de auto eens in de veertien dagen of drie weken laat rondrijden. Zo simpel is het. Daar zit niet veel diepgaandere wiskunde achter. Als het gaat om die inkoop van virgin plastic, dan krijg je de situatie dat je dus in feite bij de inkoop van producten die virgin plastic bevatten, juridisch en inkoop-technisch een behoorlijk ingewikkeld verhaal krijgt. Je moet kijken wat redelijk is wat je uitvraagt. Je kunt waarschijnlijk een heel ander aanbestedingstraject krijgen en dan is het maar de vraag of je het binnenkrijgt. Dat bedoelde ik te zeggen met als je het zo zegt, 'verzoeken te stoppen met de inkoop van producten die virgin plastic bevatten' en dat in 2030 volledig klaar te hebben: in die vorm is het niet haalbaar. Dan zeg ik: wat we wel kunnen doen, is per aanbesteding die we hebben, kijken in hoeverre we daar een stap in kunnen maken. Dus het is niet een 'nee', maar het is niet in de huidige vorm zoals die nu voorgesteld wordt.

De heer Kuiper (SP): Wat betreft de motie over de duurzame bloemen: is dit hetzelfde verhaal in feite, dat dit juridisch niet haalbaar is, zoals met dat virgin plastic? Het lijkt me toch dat de gemeente ook een bepaald doel kan stellen dat zij wat milieuvriendelijk wil worden en dit anders gaat aanpakken?

De heer J. Bos (wethouder): Ik vond even het punt niet waar dit over ging.

De voorzitter: De inkoop van die duurzame bloemen en of de gemeente eigenlijk daar zelf niet een keuze in heeft.

De heer J. Bos (wethouder): Ja, ik begrijp uw punt. Wat ik ook probeerde aan te geven – en om het kort te houden – is dat wij bij onze lokale bloemisten kijken in hoeverre zij dat kunnen leveren. Nou, dan heb je ene punt en kun je er een hele stap in maken. Maar op het moment dat we dat niet doen, dan heb ik achtergrondinformatie van ongeveer twee kantjes vol juridische aspecten waar we dan rekening mee moeten houden. Dan kom je in een heel juridisch traject terecht. En dat is het lastige in dit soort dossiers. Je kunt wel zeggen: ‘Er zit er eentje in Aalsmeer, die kan het leveren en dus doen we het.’ Maar dan moet je eigenlijk Europees gaan aanbesteden. Dat is één.

Ten tweede, wat betekent het voor onze lokale aanbieders? Ten derde: in hoeverre heb je dan goed gedefinieerd wat je precies bedoelt? Moet je dan een certificering en dergelijk regelen? Daar mogen meerderen op inschrijven. Ik heb begrepen – daar houd ik me maar even aan vast, ik ben niet zo juridisch ingesteld – dat dat een erg ingewikkeld traject wordt. Dus daarom heb ik gezegd: laten we gewoon eens bij onze lokale bloemisten kijken of die wat kunnen leveren. Zo ja, dan ben je een eind op weg en heb je het in feite geregeld. En zo nee, dan wordt die ingewikkeld.

De heer Kuiper (SP): Oké, dus u geeft nu eigenlijk aan dat we lokaal gaan kijken wat mogelijk is. Dat is het in feite.

De voorzitter: En komt de wethouder met een antwoord en dan kijken hoe de vervolgstappen zijn. Dat is eigenlijk het idee. Ja?

De heer J. Bos (wethouder): Inderdaad, voorzitter.

De heer De Jonge (VVD): Ja, ik had een vraag al een tijdje bewaard. Maar dat geeft niet, voorzitter. Nee, u had het over de groene container. Dat deel ik ook, dat is ook prima dat we dat dan kunnen krijgen. Alleen, wat me dan verbaast, is dat op de website, als je daarop zoekt naar ‘groene container’, dat alleen kenbaar is voor Hoogeveen. Dus dan zou het ook goed zijn qua informatievoorziening dat het ook voor Emmen zodanig op die site komt, dat het duidelijk is voor de mensen. Want als je nu gaat zoeken, vind je helemaal niks.

De heer J. Bos (wethouder): Nou, daar neem ik even kennis van en daar zal ik eens even naar laten kijken hoe dat precies zit. Want daar hebt u wel een punt: het moet wel helder zijn voor onze inwoners.

De heer Wittendorp (CDA): Ik kom nog even terug op die autonome ontwikkelingen. Ik snap het antwoord van de wethouder. Ik had ook nog een ander voorbeeld en dat was de bijstelling van de storting in de algemene reserve. Dan snap ik niet waar daar autonoom aan is. Wie kan mij daar uitleg over geven?

De voorzitter: Ja, dat kunnen we even aan de wethouder financiën vragen. Even bij de les blijven, hè? Dat hoort bij ereburgers. Ja.

De heer Van der Weide (wethouder): U vroeg mij iets wat op bladzijde 91 staat, kan ik mij nog herinneren.

De heer Wittendorp (CDA): Ja, mijn vraag is: waarom is de bijstelling van de storting in de algemene reserve een autonome ontwikkeling? Onderaan op bladzijde 91.

De heer Van der Weide (wethouder): Nou, volgens mij hebben we straks nog een tweede termijn. Dan lees ik het nog even door, dan kom ik er in tweede termijn even op terug.

De voorzitter: Oké, prima. Voldoende als het gaat om de bijdrage in de richting van wethouder Bos? Ja? Dank u wel.

Dan draag ik het voorzitterschap over voor de rest van de vergadering tot de schorsing aan de heer Horstman.

De plv. voorzitter: Bedankt, voorzitter. Ik geef u direct de gelegenheid om vragen aan u van de eerste termijn te beantwoorden.

De heer Van Oosterhout (burgemeester): Dat zijn er een paar. Die hebben met name betrekking op de portefeuille veiligheid. Het CDA stelde een vraag over veiligheid en het opschalen daarvan. Daar viel meteen de woorden ‘meer geld’: zou daar niet meer geld voor nodig zijn? Nogmaals even: het vertrekpunt is dat we tot de veiligste grote gemeenten behoren. Wij hebben een aantal echte veiligheidsissues, absoluut waar. Tegelijkertijd zit de oplossing niet altijd in meer geld. Dat helpt wel bijvoorbeeld waar het gaat om de overlast die we ervaren van sommige asielzoekers op de lijn Emmen-Weerdinge-Nieuw Weerdinge-Ter Apel, dat hele gebied daaromheen. Daar krijgen we ook vrij veel extra geld voor. Daar hebben we helemaal geen klagen over. Dat betekent veel extra inzet van boa’s. Daar hebben we op dit moment 24 uur per dag boa’s lopen, met geld van het Rijk, met geld van de provincie en daar hebben we ook zelf middelen in zitten. Zou dat dan niet met meer geld nog meer veiligheid komen? Dat denk ik niet. Daar zit een soort optimum aan. Ik denk dat we daar op dit moment al een heel eind zijn en we zullen kijken hoe dat issue verdergaat.

Maar voor het overige valt het wel mee en hoort u mij ook niet zo heel vaak vragen om meer geld. Ik vind het een beetje hetzelfde type discussie over meer agenten. Natuurlijk, als je meer agenten hebt, kun je meer handhaven, kun je meer doen et cetera. Maar dat is een vraag die ook ver bij ons weg ligt. Het nieuwe kabinet in het Hoofdlijnenakkoord geschreven dat men er graag mee aan de slag wil. Maar ook dat was niet alleen een kwestie van geld. Ik heb dat al vaker tegen u gezegd: als je morgen daar een miljard beschikbaar stellen voor extra politie, is het probleem morgen niet opgelost. Want dan heb je wel geld, maar dan heb je nog geen mensen. Er zitten heel veel mensen op dit moment in opleidingstrajecten en het gaat nog heel lang duren voordat gaat renderen. Dus we zullen het op een of andere manier ook wel een beetje moeten doen met de middelen die er op dit moment. Ik ben heel benieuwd hoe het nieuwe kabinet die claim van extra veiligheid met meer politie wil gaan invullen. Want ik denk dat ze daarbij nog wel van een koude kermis thuis kunnen komen.

Ten aanzien van de boa’s heb ik daar eenzelfde soort verhaal bij. Ik wil best het debat gaan voeren over meer middelen voor de boa’s in het kader van de veiligheid. Natuurlijk, onze boa’s en alle mensen die we daarvoor inhuren van Stichting Veiligheidszorg, moeten zich veilig voelen op straat. Dat betekent training, dat betekent goede voorlichting over hoe je daarmee omgaat. Dat betekent ook op het moment dat er een incident is, we goed nazorg daarin plegen. Maar of dat nou meteen zit in de bewapening, dat denk ik niet. Sterker nog, er is ook een stelling denkbaar dat hoe meer we boa’s gaan bewapenen, hoe onveiliger het wordt. Ik ben van de school – want er wordt wisselend over gedacht in burgemeesterland – om het domein van politie en boa’s uitdrukkelijk uit elkaar te trekken. Voorkom dat dat wat naar elkaar toe groeit.

Ik heb me ervan laten overtuigen dat de handboeien een handig instrument is daarbij. Maar of we daarin steeds verder moeten gaan, waag ik zeer te betwijfelen. Want het opleidingsniveau en de competenties van de boa’s zijn fundamenteel anders dan wat we verwachten van de politie. Wat wel zaak is – daar zijn we nog wel steeds mee bezig – is dat die aansluiting zo goed mogelijk is, zodat *du moment* dat iemand van een buitengewone opsporingsambtenaar of iemand van Stichting Veiligheidszorg in de problemen is, hij of zij snel op een knop kan drukken. Die knop heeft men, zodat de politie ook snel ter plaatse is om te voorkomen dat het een heel onveilige situatie wordt. Maar daar zitten wat grenzen aan, die vindt u ook waar het gaat om het aantal camera’s dat we hebben. We hebben na Koningsdag een heel aantal camera’s echt ook weer afgeschaald. Dat is misschien even goed voor een evenement, maar volgens mij zitten we ook niet te wachten op steeds meer camera’s. Dus als het gaat om de veiligheid van de boa’s zelf, heb ik het idee dat we daar goede zorg voor hebben. En dat zit niet in bewapening. Sterker nog, ik wil het omdraaien: in het steviger bewapenen van boa’s zit eerder een vergroting van onveiligheid dan in het kader van veiligheid.

Dan ten aanzien van GroenLinks ging het even wat losjes over het thema ondermijning en dan ook nog maar op een onderdeelje daarvan. We hebben begin september een avond bij ons op het politiebureau gehad, een thema-avond rondom ondermijning. We zijn bezig met de Drentse Aanpak Ondermijning. Wat u noemt, is daar een onderdeelje van.

Ondermijning is een veel groter, een veelkoppig monster. We zijn op allerlei soorten terreinen hiermee bezig en ik moet zeggen: dat gaat op dit moment hartstikke goed in twaalf Drentse gemeenten en de provincie. Ik ben heel tevreden over de wijze waarop al die gemeenten daarbij aansluiten. Want we

moeten het ook juist uitdrukkelijk met elkaar doen. We zullen u dan ook wel meenemen in de eerste resultaten daarvan, met name ook in de handvatten die burgemeesters en gemeentebesturen hebben om die ondermijning wat terug te dringen. Dat gaat ook wel over de detailhandel, maar dat is nog maar een heel klein onderdeelje van een veel groter probleem. Als ik het heb over veiligheid voor de komende tijd, zou mijn suggestie zijn om vooral ondermijning als een rode draad te zien. Er spelen meer zaken, maar dat raakt volgens mij de kern. Want dat merken ook wel in die eerste fase van de Drentse Aanpak Ondermijning: het probleem is veel groter nog wel dan we met elkaar gedacht hebben. Nogmaals, ik neem graag u mee in de eerste week van september, op het moment dat we daar met een aantal mensen verder over gaan doorpraten.

Ten slotte van heel andere orde de motie 7 'De dag van de raad': een aardig voorstel van de SP. Ik zou hem iets breder willen trekken. We praten 10 juli met een commissie van de raad over werkwijze van de raad om eens te kijken waar we staan, welke instrumenten we hebben. Ik zou deze suggestie daarin willen meenemen. Als we hem nu meteen aftikken, is dat meteen weer een opdracht om mee aan de slag te gaan. Het zou best een aardig idee kunnen zijn. Maar mijn suggestie zou zijn om daar eens even nog wat verder over door te praten. Niet te lang, want op 10 juli speelt Nederland om 21.00 uur tegen Italië de halve finale. De griffier houdt daar geen rekening mee, maar dan moeten we volgens voor 21.00 uur een heel eind kunnen zijn.

De heer Pruisscher (ChristenUnie): In aansluiting op die participatie nog even, want het lijkt een soort accentverschuiving te zijn waarover in de Kadernota meer aandacht moet zijn voor de dorpen, wijken en buurten, die ook meer aandacht nodig hebben. Dus daar waar het niet zo goed gaat met burgerparticipatie bij de EOP's en dergelijke. Dat lijkt ook wel een soort trendbreuk te zijn. Dus de vraag is: wat gaan we nu eigenlijk anders doen?

De heer Van Oosterhout (burgemeester): Sowieso is dat een belangrijk thema om daar zo'n beetje halverwege de raadsperiode erboven te gaan hangen. Het is niet zozeer een trendbreuk. Maar als we maar even die 35 EOP's pakken – ik pak maar even dat instrument, maar we zouden het ook wel wat op een andere laag kunnen doen – dan gaat het voor 80, 90 procent gewoon hartstikke goed. Goede contacten, EOP's die zelf ook echt een vertegenwoordigende rol spelen. Als we daarnaar kijken, denk ik dat dat dan een heel handig instrument voor een gemeentebestuur is om contacten te leggen met de inwoners. Want je komt tenslotte niet met 108.000 inwoners in gesprek. Tegelijkertijd hebben we ook wel weer zorgen daarover, want er is een aantal EOP's dat wat strandt. Het zijn wat wisselende oorzaken die er zijn.

Dus als u vraagt: is dat nou een trendbreuk? Nou, niet echt. Maar we willen echt de komende tijd met name dat we een soort kwadrantenmodel hebben gemaakt waar het nou goed en waar het minder goed gaat. In het kwadrant 'relatief weinig betrokkenheid en tegelijkertijd weinig voortgang' willen we daar juist het accent op leggen. Ik merk dat ook in mijn eigen contacten met de EOP als portefeuillehouder. Ik probeer in die zin meer tijd te investeren in die EOP's waar het wat minder loopt dan die avonden waar het eigenlijk wel heel gemakkelijk gaat. Want dat praat wel heel makkelijk weg. Het lijkt een beetje op het onderwijs. Want als je een vraag stelt en de vingers gaan omhoog van de leerlingen die het juist heel goed kunnen, is veel lekkerder voor de les. Aan de andere kant zou je met name moeten kijken waar de vingers niet meteen omhooggaan. Daar willen we komende tijd meer in gaan investeren. Dat is niet een grote trendbreuk, maar dat is wel de ambitie vanuit dit college.

De heer Kuiper (SP): Dus als ik het goed begrijp, vindt u het eigenlijk wel een positief voorstel, maar u wilt het dan breder trekken naar de Commissie Werkwijze Raad om daar te praten over de vorm. Dat is wat gebracht wordt in feite.

De heer Van Oosterhout (burgemeester): Nou ja, u hebt niet de goedkeuring van de burgemeester nodig voor dit soort initiatieven. Als u mij het persoonlijk vraagt, denk ik: nou, dit is best een leuk idee. We hebben weleens vaker avonden of sessies gehad waarop inwoners rechtstreeks in contact zijn met het gemeentebestuur. Alleen, ik zou het iets breder willen trekken. Er zijn ongetwijfeld nog wel meer suggesties te doen en die even neer te leggen bij die commissie. Daar wil ik graag wel even in meedenken, want de richting waardeer ik zeker.

De heer Kuiper (SP): En de motie kan dan in de weg zitten?

De heer Van Oosterhout (burgemeester): Nou, ‘in de weg zitten’ zijn wat harde woorden. Maar wellicht wat voorbarig. Dus ik zou het wel zien als een oproep ook in de richting van de andere raadsleden om daar verder over door te praten. Zo gauw u zo’n motie aanneemt, is dat meteen de opdracht om dat te gaan doen. Zo heb ik ook wel geïnterpreteerd. Dus mijn idee zou zijn: houd die motie of trek hem even terug, wacht even af hoe die discussie. Als u dan vervolgens denkt dat helemaal niks terecht komt van alle andere manieren om met inwoners in gesprek te gaan, hebt u altijd nog de mogelijkheid om dat te doen.

De heer De Jonge (VVD): Nogmaals terugkomend op de boa’s. Ik heb nu niet daadwerkelijk gehoord of u nu wel of niet een informatieavond of discussieavond daarover zou willen. Kunt u dat misschien nog aangeven?

De heer Van Oosterhout (burgemeester): Ook dat is niet aan de burgemeester. Als de raad een informatieavond wil, moet zij dat vooral doen. Wellicht kunt u daarvoor de burgemeester uitnodigen, dan kan ik daar mijn bijdrage aan leveren. Als u echt sec een informatieavond over het thema bewapening van de boa’s wilt, vind ik dat een relatief smal thema. Kijk, volgens mij dit in iets bredere context. Wat wel aardig zou zijn – om maar eens een andere suggestie te doen – is het thema van de werkwijze van de boa’s, die ook verdergaat over hoeveel we er nou hebben, en waar ze tegenaan lopen. Een avond waarop we met de boa’s en ook met Stichting Veiligheidszorg hier een gesprek hebben waar ze tegenaan lopen, wat ze spannend vinden, hoe het gaat en welk type incidenten. Dat vind ik een bredere vraag dan of ze wel of niet bewapend moeten worden, waar ik alleen een eigen oordeel over gaf.

De heer De Jonge (VVD): Ik zou het ook geen ‘bewapening’ willen noemen, maar ik zou het ‘uitrusting’ willen noemen. Want u geeft zelf aan dat ze ook op een knop kunnen drukken. Maar het gaat meestal over veiligheid, het gevoel van zelf veilig zijn: dat zit hem wel in die eerste paar minuten. En dan is er nog geen politie aanwezig. Van daaruit zou ik daar toch een keer een discussie over willen. Anders komen we met een initiatiefvoorstel, dat maakt me ook niet uit. Dan kunnen we hem ook breder gaan trekken, maar dan pak ik die handschoen wel op.

De plv. voorzitter: Voldoende besproken zo? Ja?

Dan komen wij eigenlijk bij hoe wij vanavond verdergaan – en hoe laat vooral. Want de tweede termijn staat natuurlijk vast. Maar het is nu vijf over zes. De maaltijd kunnen we straks nuttigen. Ik stel voor om kwart over zeven weer te beginnen. Ja, het is vrij lang. Maar ik vraag dan wel aan de fracties dat ze dan even goed de moties en amendementen bespreken. Dan is er nu een schorsing tot kwart over zeven. Maar dat de fracties dan ook even wat vaart kunnen maken met de tweede termijn.

Ja? Kan iedereen zich daarin vinden? Ja? Dan schors ik de vergadering tot kwart over zeven. En de publieke tribune is ook uitgenodigd om van de maaltijd gebruik te maken.

Schorsing

De voorzitter: Ik heropen de vergadering.

We hebben even de inwendige mens versterkt en wat gedronken. Lekker ijsje erbij, dat is goed voor deze temperaturen. Dan zijn wij nu in de tweede termijn van de behandeling van de Kadernota: bij dat agendapunt waren we gebleven. Even resumerend: er zijn allerlei opmerkingen gemaakt, er zijn vragen gesteld, die zijn beantwoord. In de besluitvorming worden meegenomen twee amendementen en in totaal dertien moties.

Ik zou mij kunnen voorstellen – om maar even een aftrap te doen, dan weten we waar we over praten – dat er of amendementen en moties gewijzigd zijn respectievelijk ingetrokken worden. Ik kan dat doen op het moment dat u aan de beurt bent. Ik kan ook vooraf even inventariseren vanuit welk kader we nu gaan praten. Dus mijn vraag zou zijn: zijn er op dit moment amendementen of moties die worden ingetrokken of gewijzigd? Anders gaan we van alles roepen over zaken en dat wordt het ook een beetje ingewikkeld. Ik begin even met de heer Kuiper.

De heer Kuiper (SP): Ja, wij gaan de motie ‘Dag van de raad’ intrekken, omdat het ook meegenomen wordt in de Commissie Werkwijze Raad. Daar wordt het betrokken in het bredere aspect. En wij gaan ook de motie ‘Duurzame bloemen en planten’ intrekken, omdat de wethouder gezegd heeft dat hij lokaal gaat kijken wat hij kan doen.

De heer Koops (D66): Wij hebben een motie over de bestemmingsreserves Kunst & Cultuur. Die houd ik aan en dat ga ik zometeen motiveren in mijn tweede termijn. Dat geldt ook voor ons amendement ‘Huisvesting statushouders’.

Mevrouw Van der Woude (GroenLinks): Met de toezegging van de wethouder met de inventarisatie van ook de wat recentere gebouwen, trekt GroenLinks die motie in. Dat is motie 12. Motie 11 over de inkoop van virgin plastic: die willen we wel aanhouden, omdat het naar onze mening wel uitvoerbaar is.

De voorzitter: ‘Aanhouden’? Er zijn twee soorten ‘aanhouden’: aanhouden in de zin dat u die op de agenda houdt? Ja?

Mevrouw Van der Woude (GroenLinks): Ja.

De voorzitter: Oké, dat is dus op een iets andere manier aanhouden. Nog meer? De heer De Jonge?

De heer De Jonge (VVD): Met betrekking tot motie 6 ‘Herziening winkeltijden’ heb ik samen met de collega van D66 een wijziging gemaakt. Bij het kopje ‘*Verzoekt het college (...)*’ hebben wij de zinsnede ‘*en daarin op te nemen dat winkels vrij zijn om op zondagen op te gaan*’ geschrapt en de volgende tweede bullet toegevoegd:

Motie 6: ‘Herziening Winkeltijden’ (gewijzigd)
(ingediend door de VVD, mede namens D66)

***“De raad van de gemeente Emmen, in vergadering bijeen op donderdag 27 juni 2024,
Constaterende dat:***

- *de gemeente veel investeert in het centrum van Emmen om de leegstand op te lossen;*
- *de gemeente een attractief evenementenbeleid voert;*
- *de huidige regelgeving één zondag per maand is;*
- *de Winkeltijdenwet regelt wanneer winkels open of dicht moeten zijn;*
- *de gemeenteraad in de Verordening winkeltijden gemeente Emmen 2018 vrijstellingen op de Winkeltijdenwet verleent;*

Overwegende dat:

- *ondernemers meer behoefte hebben aan vrijheid;*
- *de consument verwacht dat een grote plaats als Emmen meegaat in de tijd;*
- *de huidige openingstijden niet meer voldoen;*
- *de raad kaders moet scheppen voor goed ondernemerschap;*

Verzoekt het college van burgemeester en wethouders om:

- *de Verordening winkeltijden gemeente Emmen 2018 te herijken en daarin op te nemen dat winkels vrij zijn om op zondagen open te gaan, en dit voor 2025 met een raadsvoorstel aan de raad voor te leggen;*
- *een gedegen onafhankelijk onderzoek naar de behoeften inzake openingstijden winkeliers te doen;*

En gaat over tot de orde van de dag.’

De heer De Jong (Hart voor Emmen): Met betrekking tot motie 13 ‘Geen gebruik van HHP’s door de gemeente Emmen’ heeft de wethouder net aangegeven dat er een verbod is. Alleen, ik heb gevraagd

waar dat staat, want wij kunnen het niet vinden. Op basis daarvan willen we gaan kijken wat we dan gaan doen. Dus ik wilde dat even als winstwaarschuwing aan de voorkant meegeven.

De voorzitter: Ja, oké. Maar dat betekent dus dat u hem nu dus nog even laat staan? Ja. Dat is uw goed recht.

Nog iemand? Ja, meneer Wittendorp, sorry. U zit recht voor mij, dat is altijd lastig.

De heer Wittendorp (CDA): Ik wil graag een andere plek in de nieuwe indeling van de raadszaal. Motie 4 trekken wij in.

De voorzitter: Nog meer? Dat is niet het geval. Als we nou doorgaan, dan sluit ik de vergadering. Dat moet ook niet. We moeten wel een beetje waar voor ons geld krijgen.

Ik vat het even samen. Ik ga zometeen u uiteraard het woord geven, maar als we dan onderdeel uitmaken van de beraadslagingen, betekent het voor amendement 2 dat dat wordt aangehouden. Dat betekent voor motie 4 dat die wordt geschrapt. Motie 6 kent een wijziging met een geschrapte zinsnede in het dictum en daarbij een tweede bullet toegevoegd. Motie 7 wordt geschrapt, motie 8 wordt geschrapt, motie 10 wordt aangehouden en motie 12 wordt aangehouden. Dat zou ook mogelijk kunnen zijn voor motie 13, maar dat is afhankelijk van het antwoord van het college.

Correcte samenvatting? Oké. Dan gaan we nu de tweede termijn in. Dat betekent dat iedereen nog de gelegenheid heeft om nog wat te zeggen. Ik zou geen herhaling van zetten voorstellen willen: dat is ook weer zo wat. Als we even kijken bij de Kadernota, dan hebben we gezegd dat we de tweede spreektermijn maximaal zes minuten per fractie doen. En dat gaan we weer doen in dezelfde volgorde als in de eerste termijn.

Akkoord? Dan gaan we het zo doen en dan begin ik weer bij meneer Hoogenberg.

Tweede termijn

De heer Hoogenberg (Wakker Emmen): Nou hoop ik dat ik mijn administratie goed op orde heb. Want ik had bij allerlei moties en amendement inderdaad bedacht wat wij ervan zouden vinden met elkaar. Maar ik denk dat ik zo wel een aardig beeld heb. Ik ga inderdaad niet alles herhalen wat ik eerder heb gezegd.

Ik wil andere partijen danken voor hun inbreng. En wat ik wel heel fijn vind en wat nu ook gebeurt, is dat iedereen even nadenkt over wat dat nou betekent voor de motie of het amendement men indient. Kan het misschien op een andere manier? Nou, die bezinning vind ik heel mooi. Ik moet u wel teleurstellen: wij hebben ons niet bezonnen, wij blijven de moties aanhouden. Aanhouden? We gaan ze in stemming laten brengen.

Goed. Dank aan de partijen voor de inbreng en dank aan het college voor de antwoorden. Ik had voor mezelf een stuk of twaalf zaken opgeschreven, waar ik antwoord op moest hebben. Eén keer heb ik misschien ook niet helemaal helder naar voren gebracht, maar ik heb daar ook geen antwoord op gekregen.

Ik heb nog in gedachten dat wij een lijst zouden krijgen met verkeersonveilige situaties en dat daar een reactie op zou komen. Ik heb het niet helemaal meer voor de geest, maar het kan ook mij liggen, dat ik even niet heb opgelet. Maar misschien kan de wethouder mij daar nog even wat extra informatie over geven.

Nou, algemene opmerking, vaak genoeg genoemd: versnelling, opschakelen. Dat begrijp ik ook van het college dat we met elkaar mee aan de gang gaan, dat we proberen dingen aan de gang te krijgen. Daar ben ik heel blij mee.

En een algemene opmerking nog even: we hebben het dan wel over groei. Dat heb ik ook wel even gezegd: dat mag geen doel op zich zijn. Het moet een groei zijn die ten gunste is van onze inwoners, zodat we het met elkaar beter kunnen krijgen.

Dan toch snel even over de moties die nog over zijn. Dan heb ik volgens mij nog staan, behalve die van onszelf. U kunt wel raden wat ik daarvan vind. Maar motie 5 over de citymarketingvisie. Ik heb begrepen – dat vind ik een goed punt – dat daar de bedoeling van is dat er plannen worden gemaakt om te kijken hoe we in de toekomst met die marketing om kunnen gaan. Dat is nog niet zozeer een marketingvisie en dat is nog niet helemaal de uitwerking. Maar ik denk wel dat dat wel vooreerst vol-

doende ruimte geeft. Wat dat betreft gaan wij de motie van de VVD op deze manier nog niet steunen, omdat we denken dat daar vast heel mooie, goede plannen voor komen in de toekomst.

Dan hebben we de motie van de VVD, die volgens mij dan wordt aangepast in die zin dat er een onderzoek moet komen en dat de zinsnede 'op zondag open' eerst weg is. Maar in een gedegen onderzoek kunnen wij ons vinden. Op het moment dat die herijking er is, denk ik dat dat een goed punt is om eens een keer met elkaar om de tafel te gaan over hoe we er nou eigenlijk voor staan en wat wij voor de toekomst willen bereiken. En wat eruit komt, gaan we daarna zien. Maar in die motie kunnen wij ons vinden.

Dan hebben wij de motie van D66 over zebrapaden. Lijkt ons een goed punt, dus daar kunnen wij ons wel in vinden en daar gaan we mee akkoord.

Bij de motie van GroenLinks kunnen we ons vinden in het antwoord van de wethouder. Goed plan, maar aan de andere kant zijn de juridische consequenties 'onuitvoerbaar', hoorde ik de wethouder zeggen. Daar haken wij bij aan, dus daar zijn wij niet voor. Wij gaan daartegen stemmen.

Wij hebben vertrouwen in de wethouder die zegt dat dat geregeld is in de gemeente Emmen. Dus wij denken dat die motie overbodig is en dan heb ik het over de HHP's, de *high hazard pesticides*.

Mevrouw Louwes (PvdA): Ik had in de eerste termijn nog even aangekondigd, in ieder geval nog terug te komen op de Toegankelijkheidsagenda. Wij zien ernaar uit om die met elkaar te bespreken in dit huis. We willen wel aan het college meegeven dat toegankelijkheid verdergaat dan alleen fysieke aanpassingen. Heeft het college hierbij ook rekening gehouden met het bepalen van het budget? Daar hoef ik niet meteen een antwoord op, maar dat zou ik wel graag betrokken willen hebben bij de Begroting.

Dan hebben we al een paar keer gehad over Koningsdag. Het is misschien nog wat vroeg om het nu over de effecten van Koningsdag te praten. Maar we zouden het college wel willen vragen om ons hierover te informeren op het moment dat daar ook iets over bekend wordt.

Maar wel in ieder geval bedankt voor de toezegging daar waar het gaat over het opnemen en het aanpassen van die beleidsregels voor de doelgroepen en zeker ook dat we dat weer terugkrijgen in deze raad om daar het gevoel over te peilen. Daar zijn we in ieder geval wel gelukkig mee.

Datzelfde geldt ook voor het onder de aandacht brengen van ons voorstel met betrekking tot het geven van scholing aan docenten daar waar het gaat over verslaving.

Ook daar waar het gaat om ons idee om eens te gaan onderzoeken hoe het zit met het gratis openbaar vervoer. Daar zijn wij in ieder geval heel blij mee.

Dan zou ik in tweede termijn ook toch nog even weer terug willen komen op die 10 procent reserve. Volgens mij was het heel duidelijk wat de wethouder erover zei en is het ook niet de intentie van het college om ons een soort van strop om onze nek te leggen op het moment dat er ergens bezuinigd moet worden. We gaan ervan uit dat dat ook weer terugkomt in de stukken die wij in september met elkaar gaan bespreken. Het mag in ieder geval zijn dat wij als Partij van de Arbeid het belangrijk vinden dat die ruimte er ook blijft en dat we in ieder geval de ruimte blijven houden die dan mogelijk is en niet meteen daarin bezuinigingen te moeten neerleggen. Dat voor wat betreft de inhoudelijke tweede termijn.

Dan wil ik nog graag even reageren op de moties en amendementen. Waar wij zelf indiener zijn of mede-indiener zijn, dat mag duidelijk zijn.

Daar waar het gaat om motie 5, dat is structureel geld en dat willen wij eigenlijk op dit moment niet. Wij vinden het voorstel dat het college doet om daar eerst een plan voor te maken, prima.

Motie 6 met aanpassingen: die vinden wij akkoord. Dus zullen wij voor stemmen.

Wij stemmen ook voor motie 9 over de inventarisatie van de zebrapaden.

En motie 11: daar was het college wel duidelijk over. Eigenlijk niet uitvoerbaar en daar kunnen wij ons wel iets bij voorstellen. Misschien komt dit nog te vroeg en is dit op een later moment meer toepasbaar.

Ja, en motie 13: daarvan kan ik hetzelfde zeggen als mijn voorganger net ook zei. Wij gaan ervan uit dat het college hier inderdaad duidelijkheid over geeft en dat het gewoonweg niet mag. In dat geval is die niet nodig om hem in stemming te brengen.

De heer Wittendorp (CDA): Voor de duidelijkheid: we hebben het hier over de Kadernota 2025. Dan hebben wij wel een beetje een probleem met uitgaven die je vanuit de Kadernota 2025 doet in 2024.

Dan heb ik het over de uitgaven uit de nieuwe bestemmingsreserves. Wij snappen ook wel dat je daar dan af en toe uit wilt putten, maar wij zouden toch wel graag wat inzicht willen krijgen in die uitgaven. Wij zouden toch graag een toezegging van het college ontvangen dat zij ons daar wat inzicht in geven.

Dan had ik nog een vraag openstaan van de VVD aan ons over kunst en cultuur. Ik wil eerst zeggen dat het voormalig Biochron en het CKB absoluut geen bodemloze put is. Volgens ons is het een geweldig ondergronds kunstcentrum. Ik ben het helemaal eens met wethouder Van der Weide, die een vlammend betoog daarover hield: geweldig. En de opbouw vinden wij ook geweldig. Nu alleen nog zorgen dat een en ander waterdicht is en dan kan het los wat ons betreft.

Er is nog een tweede gedeelte dat daar gevuld moet worden. Daarvoor is er natuurlijk ook geld nodig. Dat hadden wij ook een beetje in gedachten met onze motie. Maar goed, die hebben wij ingetrokken. Bij de aangenomen motie van een jaar geleden hebben wij het college gevraagd om de mogelijkheden te onderzoeken. We hebben toen weleens geopperd om maar even te beginnen om het Louvre te belen: dat was om onze ambities te ondersteunen of aan te geven. Dit lijkt ons een goed moment om het college te vragen of het college al gebeld heeft. Maar andere plannen vinden wij ook wel goed. Hoe ver is het college met de uitwerking van de aangenomen motie?

Dan even terug naar de kunst en cultuur. We hebben een aantal musea, grote en kleine: het Veenpark, het SmalSpoormuseum, Collectie Brands, Van Gogh Huis, Zwaantje Hans, Nabershof – noem ze maar op, ik vergeet er vast een of twee. Daar moeten we niet op bezuinigen, maar wij moeten gewoon proberen deze musea te versterken. Ik denk dat de VVD het daar ook wel helemaal mee eens is, gezien onze gezamenlijk opgestelde en aangenomen motie ‘Versterking positie Van Gogh Huis’ van vorig jaar. En voor dat versterken heb je meestal toch geld nodig en de kosten gaan voor de baten uit. Maar daarna moet je ze niet aan de financiële leiband, maar je moet er toch naar streven dat ze zo veel mogelijk op eigen benen gaan staan. Dus eerst investeren en zaken aanjagen en dat zien wij als rol voor ons. Een uitgebreid antwoord, maar kunst en cultuur vinden wij erg belangrijk.

Dan nog even de moties. Dan wil ik twee specifiek benoemen.

Dat is ‘Herziening winkeltijden’: in eerste instantie hadden wij wat twijfels. Maar wij kunnen wel voor stemmen. Wij vinden het wel belangrijk dat er gezamenlijk afspraken worden gemaakt. Dus geen wildgroei en ‘doe maar wat je wilt’.

En ten aanzien van de motie ‘HHP’s’: ja, dat is landelijke of Europese regelgeving. Dus ik sluit me aan bij de vorige sprekers.

De heer De Jonge (VVD): Laten we maar eens positief gaan beginnen dan. Anders komen we weer in het negatieve en dat is natuurlijk niet de bedoeling. Dank aan het college voor de beantwoording in de eerste termijn en ook aan de overige fracties.

Als reactie op het CDA: ik snap natuurlijk dat u helemaal blij bent met het Biochron. U was namelijk ook de initiatiefnemer daarvoor. Dus het was misschien uit de vorige periode, maar het was wel het CDA dat daar de initiatiefnemer van was. Vandaar dat ik uw positiviteit ook wel snap daarin.

Als ik kijk naar de moties, begin ik eventjes met de citybranding. Want daar waren nog wat onduidelijkheden over. Wij hebben daar het ook even over gehad: wat missen wij daarin of niet? Kijk, de wethouder heeft aangegeven in zijn eerste termijn dat hij met een plan wil komen. Dat kunnen wij ook onderschrijven, alleen stond dat niet daadwerkelijk in de Kadernota. Dus ik moet dan officieel nu wel even vragen of de wethouder dan een toezegging daarop kan doen dat er daadwerkelijk een plan komt. En dat zo is, dan kunnen we deze motie in ieder geval terugtrekken. Dus dan gaat hij ook van tafel, als ik de toezegging heb in ieder geval.

Dan zal ik nog even bij moties langsgaan. Of nee, als eerste nog de amendementen. Het eerste amendement over de grijze container zullen wij niet gaan steunen. Dat heb ik eigenlijk deels verteld. Wij hadden liever een brede raadsdiscussie gezien over het gehele afval. Nou, daar hoeft ik niet veel woorden meer aan vuil te maken – om maar in die termen te blijven.

Dan de moties. Motie 1 zullen wij wel gaan steunen. Motie 2 zullen we ook gaan steunen. Motie 3 steunen wij niet. Motie 5: met de toezegging trekken wij die terug. Motie 6 is van onszelf: daar zijn we natuurlijk voorstander van.

Motie ‘Inventarisatie zebrapaden’: daar staan wij positief in. Daar wil ik nog wel een opmerking over maken richting de wethouder. Dit gaat namelijk ook over een stukje zichtbaarheid van de belijning. Wat wij wel merken, is wat bij heel veel wegen in onze gemeente aan de hand is. Want als je donker

is of als het regent, met name die witte belijning vaak heel slecht is. Dus misschien dat ook in de wegenshouw verder worden opgenomen. Dat is wel een punt met name ook bij de zebrapaden, maar wij zien dit op meer punten in ieder geval.

Dan motie 11 'Stop inkoop virgin plastic' zullen wij niet steunen en motie 13 ook niet.

Dan heb ik nog twee andere puntjes, voorzitter, als ik mag. Als eerste zou ik misschien iets mee willen geven richting het presidium over de behandeling van deze Kadernota. De Begroting doen we altijd in twee dagen. Eigenlijk leggen we hier het zwaartepunt neer. Eigenlijk zouden wij graag de volgende keer ook de behandeling van de Kadernota in twee dagen willen zien, zodat je ook een fatsoenlijke en gedegen tweede termijn kunt houden et cetera. Maar goed, daar zullen de meningen over verschillen. Maar ik wil het toch meegeven. En ik hoor anders wel wat anderen daarvan vinden.

En als laatste nog een keer dank aan wethouder Van der Weide. Het is zijn laatste keer, dus dank voor uw inzet. Het past niet bij het afscheid, maar via deze weg nogmaals dank.

De voorzitter: Oké. Dat ene punt inderdaad over de behandeling voor volgend jaar kunnen we inderdaad om te beginnen eens even in het presidium sonderen. Ook daar zijn de meningen ongetwijfeld over verdeeld. Er valt wat voor te zeggen en er valt wat tegen te zeggen. Laten we dat eerst even in het presidium doen en dan komen we daar nog wel even op terug.

Dan gaan we naar de fractie van de SP, meneer Kuiper.

De heer Kuiper (SP): Om te beginnen zijn wij blij dat de wethouder aangeeft dat 'het ravijn' toch een greppel lijkt te zijn. Alleen, 2026 is wellicht nog een uitdaging. Hopelijk is de voorspellende gave van de wethouder van goede kwaliteit. De wethouder gaf aan, een brede blik te willen houden op het Woonfonds en niet een beperkte groep eruit te halen als prioriteit en wordt de rem zelfs aangeraden. Wij snappen en volgen zijn redenering.

De SP is blij met de woorden van de wethouder met betrekking tot het Renssenpark, het Biochron en het CBK.

Over het openbaar vervoer hebben wij een vraag gesteld met betrekking tot de bushalte het Station Zuid. Deze is al lange tijd niet meer in gebruik en ik neem aan dat u het gemis ook ziet. Kan dat als prioriteit gesteld worden bij de contacten met het OV-bureau?

Dan over onze moties. De motie 'Duurzame bloemen en planten' trekken wij in, omdat het erg moeilijk te realiseren lijkt op juridisch gebied. En ook omdat de wethouder aangeeft, lokaal hiernaar te willen kijken. Wat wij wel fijn zouden vinden, is als de wethouder dit ook met de raad gaat delen, dus de voortgang hierin. En wellicht is het een suggestie, omdat ook de Provinciale Staten dit heeft gedaan, om ook contact met hen op te nemen over hoe dat is gegaan. Misschien hebben zij handige tips.

De motie over de dag van de raad trekken wij ook in, omdat het nu naar de Commissie Werkwijze Raad gaat en die neemt het in overleg en gaat hier in bredere zin naar kijken.

Dan de amendementen en moties die wij wel of niet steunen. Amendement 1: ja, die dienen wij ook mede in. Bij motie 1 en 2 stemmen wij voor. Bij motie 3 stemmen we ook voor. Bij motie 5 en 6 stemmen we tegen. Bij motie 9 stemmen we voor, motie 11 ook. En wij zijn ook voor motie 13.

De heer Pruisscher (ChristenUnie): Gematigdheid: dat was toch wel het kernwoord dat ik bij het debat over Koningsdag maar ook in eerste termijn heb gebruikt. Het aanhouden van de juiste maat, zaken in proportie die ook passend zijn voor Emmen en juist voor de schaa sprong die we met deze Kadernota eigenlijk inzetten.

In de tweede termijn wil ik daar een aspect aan toevoegen. Wat we willen als gemeente onze taken blijven uitvoeren: een ruimhartig sociaal beleid, de brede welvaart bevorderen, onze voorzieningen overeind houden. Maar er is ook krapte op personele ruimte en in de structurele financiën. Hoe houden we dan onze organisatie op peil? De hartenkreet van wethouder Bos in eerste termijn kwam dus ook eigenlijk als geroepen en kan ook op onze ondersteuning rekenen. Want we zullen dus op gegeven moment echt wel keuzes moeten maken en prioriteiten moeten stellen. 'Niet alles kan', was er een keer een staatsrapport, maar 'maat houden' is dus ook relevant.

Een ander aspect dat ik nu graag wil toevoegen, is het signaal van mentale problemen onder jongeren. Daar hebben we het in eerste termijn niet zo veel over gehad, maar we lezen ook dat vanuit GGZ-jeugdhulpaanbieders het signaal komt dat er beduidend meer kinderen rond de 12 en 14 jaar zijn met mentale problemen. Dat vinden wij echt zorgwekkend, ook omdat het heel complexe problematiek.

Weten we precies wat er aan de hand is, wat er speelt, wat de oorzaken ervan zijn? Daarom zijn wij voornemens om na de zomer een verzoek in te dienen om op dat onderwerp een expertmeeting te organiseren, zodat we daar met elkaar in kunnen duiken.

Volgens mij hebben we het ook gehad over de bestemmingsreserves. Onze bedenkingen daarbij hebben we ook geuit. Laat ook duidelijk zijn: de ChristenUnie wil deze miljoenen van harte inzetten voor onze samenleving en ook voor die genoemde ambities: daar is helemaal geen twijfel over. maar we blijven het vreemd vinden dat we dat nu bij de Kadernota doen. Dat moet richtinggevend zijn voor het komende jaar en de Begroting. Het blijkt dat we in het verleden wel dit soort zaken hebben toegepast, alleen dan op veel kleinere schaal. Dus die 24 miljoen van nu maakt het zo opvallend. Ook dat het college zegt: ja, maar wij hebben dat eigenlijk nu ook wel nodig zodat die ambities niet stilvallen. Nogmaals, dat hoort, vinden wij, eigenlijk niet hoort en het is, als die druk eronder zit, ook nog weleens matig gemotiveerd. De suggestie van het CDA om ons dan een beetje inzicht te geven wat je er dit jaar mee wilt doen, kunnen wij wel ondersteunen. Dus dat wachten we graag af. Daarmee proberen we dan toch nog enigszins grip te houden.

En in die techniek zit ook nog een soort reflecterende vraag: wat zijn we nu eigenlijk vandaag aan het doen? Want in hoeverre is deze vergadering dan kaderstellend of gewoon besluitvormend en voor dit jaar bedoeld? En ook de vraag: gaan we dan bij de begrotingsbehandeling weer lekker een algemene beschouwing houden met dito moties? Nou ja, ik hoor de collega's van de VVD ook denken: nou, misschien moeten we dan deze vergadering zwaarder maken. Maar volgens mij moeten we dan eerst kijken naar hoe verhouden zich al die documenten tot elkaar en waar leggen we dan het zwaartepunt op, voordat we nog een extra vergaderdag gaan toevoegen. Maar die reflectie kunnen we in ieder geval binnen de raad heel goed zelf ook oppakken binnen het presidium en eventuele andere gremia.

En voorzitter, om u en misschien ook de griffier een beetje scherp te houden, merkt u onze stemmingen wel bij de moties en amendementen.

De voorzitter: Daar heb ik u niet bij nodig om mij scherp te houden. 'Niet alles kan', hè? Ik zat te denken: waar ging dat rapport ook alweer over? Mooie pubquizvraag. Maar ik heb het even ge-googeld: in 2019 over de stikstofproblematiek. Dat rapport heette 'Niet alles kan' en de rest is geschiedenis, zeg ik even. Maar dat terzijde. Volgens mij is er weinig gedaan met dat rapport.

We gaan van de ChristenUnie naar D66, meneer Koops.

De heer Koops (D66): Ik ken een voorbeeld van een wethouder financiën die gedeputeerde werd en die toen opeens kunst en cultuur tot hoofdzaak maakte. Het kan dus wel, al heb ik zo het vermoeden dat ons avondeten niet hetzelfde effect heeft gehad. In serieuze zin heb ik natuurlijk begrip voor de uitleg van de wethouder cultuur en de verstandhouding waar zij rekening mee heeft te houden. Al put ik ook hoop uit haar woorden dat ze enkel vanuit haar eigen portefeuille gezien het best een verstandig idee vindt om een bestemmingsreserve Kunst & Cultuur in te stellen. Gelet daarop en gelet op de omstandigheid dat wij later dit jaar een nieuwe Nota Cultuur gaan vaststellen, hebben wij besloten om de motie omtrent het instellen van een bestemmingsreserve Kunst & Cultuur in te trekken en aan te houden tot de bespreking van die nieuwe Cultuurnota.

Ook het amendement 'Huisvesting statushouders' zullen wij intrekken en aanhouden in verband met de toezegging die de wethouder heeft gedaan richting de Partij van de Arbeid. Wanneer wij als raad het gesprek gaan voeren over de voorgestelde nieuwe beleidsregels, zullen wij dit voorstel daar zonodig opnieuw indienen. Daarbij wil ik nogmaals benadrukken dat de reserve Camiliteitenfonds in feite een veel groter potje is, dat de komende jaren ook naar verwachting flink gevuld zal worden. Verdere moeten we als raad en college ook nog wel het goede gesprek voeren hoe deze fout nou precies tot stand is gekomen en de manier waarop het college het heeft proberen recht te trekken.

Voor wat betreft onze motie omtrent het doen van een schouw van onze zebrapaden, zijn wij ontzettend blij met het positieve advies van wethouder Bos, dus dank daarvoor.

Ik heb in de eerste termijn verder nog een tweetal vragen dat nog onbeantwoord is. Ik heb het college gevraagd of zij, waar nodig en waar van toepassing, ook het gesprek met de raad aan wil gaan over de subsidieaanvragen die zij afwijzen.

Verder heb ik ook gevraagd of het college bereid is om alle collegevoorstellen die tot gevolg zullen hebben dat er een samenwerkingsrelatie wordt beëindigd of die tot gevolg hebben dat de samenwerkingspartner in het bestaan wordt bedreigd, ook te bespreken met de raad.

Voor wat betreft de voorstellen ingediend door de andere partijen, komen wij net als de ChristenUnie op terug bij de daadwerkelijke stemming, waar nodig met een stemverklaring.

En wat resteert, is een dankwoord richting de andere partijen, richting het college, richting alle betrokken ambtenaren, de griffie en ondersteuning en alle mensen thuis en ook nadrukkelijk aan vertrekkend wethouder Van der Weide. Veel dank, ook voor uw aandacht voor onze bijdrage.

Mevrouw Van der Woude (GroenLinks): Ja, ik had vanwege de tijd, om niet afgekapte te worden, paar kleine dingetjes nog niet benoemd.

En dat gaat om een stukje vanuit economie en werkgelegenheid, Urban North. Het klinkt heel interessant en het doet me een beetje denken aan een motie die wij enige tijd geleden hadden ingediend over het investeren in start-ups. Dus wij zien hierin dat het college dit toch wel enigszins heeft opgepakt.

Verder kijken wij uit naar de actualisatie van de vrijetijdseconomie en zijn we wel benieuwd hoe alle partners hierbij betrokken worden.

De Sport- en Beweegcampus: dat lijkt een mooi plan, maar wij zijn een beetje bang dat het toch wel neigt naar een soort sponsoring van FC Emmen en daar zijn wij niet voor. We gunnen FC Emmen een eredivisie, we gunnen ze van alles, maar niet vanuit de gemeente.

We zien ook wel dingen in de trant van de basisbanen. Dat vond ik ook wel mooi om te lezen in de Kadernota en daar hebben wij het ook weleens eerder over gehad. Toen heb ik een heel wijze PvdA-wethouder uit Groningen weleens geciteerd, die daar al enige tijd geleden mee bezig was. Dus op zich mooi dat dit hier wordt opgepakt. Ik hoop dat er geleerd is uit het verleden van de banenpoolbanen, de Melkertbanen, en dat we al die lessen meenemen en in dit geval structureel mensen echt een mooie baan krijgen en structureel financiële zekerheid krijgen.

Gaan we naar de moties. Ik zal wel een kleine tip van de sluier oprichten. Bij het amendement zullen wij niet voor stemmen. Het tweede amendement wordt aangehouden. Bij de eerste motie zullen we ook niet voor stemmen. Wat betreft de motie 'Beschut werken': die is mooi. We vragen ons alleen wel bij de verzoeken van het college af of het bij de kosten-batenanalyse puur om de kosten gaat of het toch wel om het individu gaat. Dus als dat het geval is, dan hartstikke mooi, want dan is het goed.

Mevrouw Louwes (PvdA): Misschien is het goed dat ik het even toelicht. Waar het om gaat, is dat eigenlijk de mensen die nu op de wachtlijst voor beschut werk staan, ook activiteiten aangeboden moeten krijgen. Die activiteiten kosten ook allemaal geld en die mensen hebben geen enkele zekerheid. Want die staan nog steeds op die wachtlijst en die kunnen misschien wel vier, vijf jaar moeten wachten. Op het moment dat je in kaart gaat brengen wat het nou eigenlijk kost om die activiteiten aan te bieden – iemand heeft wellicht een uitkering of nog andere vormen van ondersteuning daarin – en dat soort dingen allemaal eens bij elkaar schuift, dan kun je misschien die mensen wel veel makkelijker eerder een baan gaan aanbieden en een beschut-werkplek aanbieden, zodat iemand zekerheid heeft. Dat je ook zelf zekerheid hebt als organisatie – om het zomaar te zeggen. Daarbij is het pappen en nathouden een beetje weg. Ik denk dat dat mes aan verschillende kanten snijdt en dat het niet gaat om de kosten-batenanalyse, maar dat je die kosten-batenanalyse nodig hebt om de volgende stap te kunnen zetten. En daar gaat het eigenlijk om.

Mevrouw Van der Woude (GroenLinks): Dank voor de uitgebreide uitleg. Het maakt voor ons in ieder geval wat helderder waar die bullets in de motie voor staan. Dus dank.

Wat betreft de motie over DUO is GroenLinks voor de vroegsignalering, zeker. We vragen ons wel af wat het gaat doen met de privacy. Dus of dat helemaal goed gaat uitwerken, vragen wij ons wel af.

Bij motie 5 zijn wij wel voor. Bij motie 6 met de gewijzigde versie zijn wij ook wel voor. En de motie 'Zebrapaden' lijkt ons ook heel verstandig. Motie 11 is onze eigen motie.

De heer De Jong (Hart voor Emmen): Zoals ik zojuist al aangaf in aanvulling op de eerste termijn, vinden wij het heel bijzonder dat de wethouder een ander antwoord gekregen heeft dan wij gekregen hebben. In ieder geval een uitgebreider antwoord dan wij gekregen hebben. Het zit ons in die zin ook niet in wantrouwen of niet vertrouwen in het antwoord dat de wethouder gegeven heeft. Want als hij dat antwoord gegeven heeft, dan zal dat wel juist zijn. Maar wij zouden heel graag zien waar het staat om vanuit daar verder te kunnen bepalen wat we met deze motie gaan doen.

Een korte reactie op het CDA rondom onze motie over HHP's – voor meneer Hoogenberg: *high hazard pesticides*. Ja, maar zelfs binnen de EU-regelgeving is er nog steeds ruimte om gebruik te maken van deze HHP's. Dus vandaar dat wij met deze motie kwamen. Goed, dat ligt een beetje aan wat de wethouder heeft aangegeven.

Met betrekking tot de amendementen en moties die zijn ingediend door de overige fracties, zijn er twee waar ik even een korte toelichting op wil geven. Dat is eerst het amendement van Wakker Emmen rondom het tweewekelijks ledigen van de grijze container. Wij zijn op dit moment voor het amendement vanwege het hoge serviceniveau dat wij afgesproken hebben. Maar wij zijn het wel met de fractie van de VVD eens om het gesprek aan te gaan binnen de raad om te kijken wat hier anders kan.

En bij motie 3 van de PvdA zullen wij tegen stemmen. Wij snappen de intentie. Echter, wij hebben veel moeite met de uitwisseling van de data. Bij de overige moties zullen wij voor stemmen.

De heer Kasteleijn (50PLUS): Ja, ik hoop dat mijn collega's net zo genoten hebben van de maaltijd als dat ik dat gedaan heb. En niet alleen mijn collega's, maar ook het college, natuurlijk. Maar als oud-voorzitter van Koninklijke Horeca Nederland en voormalig horecaondernemer heeft de horeca onze speciale aandacht. 50PLUS is dan verheugd dat Emmen is opgeklommen naar een bruisende stad waar altijd wat te doen is. Des te schrijnender vinden wij het dan ook dat de catering op het gemeentehuis, bijvoorbeeld van een afscheidsreceptie of van de lunch, meestal door één cateraar wordt verzorgd die niet uit Emmen komt. Wat is er mis met onze Emmense cateraars? Graag hoor ik hierover de verantwoordelijk wethouder. Ik hoor allemaal rumoer.

De voorzitter: Grote emoties. Het woord is aan de heer Kasteleijn. Ja.

De heer Kasteleijn (50PLUS): Tijdens de onlangs gehouden commissievergadering is 50PLUS zich wel een beetje een hoedje geschrokken.

Mevrouw Velzing (Wakker Emmen): Ik vraag me af of u op de lunch alleen doelde of ook op de catering van het diner? Want de slager komt gewoon uit Klazienaveen.

De heer Kasteleijn (50PLUS): Dat weet ik! O, sorry.

De voorzitter: Het ging om de lunch. U zegt dat u goed hebt gegeten, maar dit ging over de lunch. Ja.

De heer Kasteleijn (50PLUS): Kan ik verder?

De voorzitter: Ja, hoor.

De heer Kasteleijn (50PLUS): Ja inderdaad, dat klopt. Ik begon ook met 'ik hoop dat u net zo tevreden over de maaltijd die we zojuist gehad hebben als dat ik dat ben'. En daar ben ik ook zeer tevreden over, want dat is een Emmense ondernemer. Maar als ik zie dat de afscheidsreceptie van meneer Van der Weide en bijvoorbeeld de lunch door een bedrijf uit Hoogeveen wordt gedaan, dan zeg ik: jongens, onze eigen horeca kan ook perfect zoiets verzorgen.

De voorzitter: Goed. Maar dit punt is gemaakt. Ja. We gaan terug naar de Kadernota.

De heer Kasteleijn (50PLUS): Dank u. Tijdens de onlangs gehouden commissievergadering is 50PLUS zich een hoedje geschrokken, toen de proef met de Wmo-klanten en het gratis openbaar vervoer door de wethouder naar voren werd gebracht. Het is zelfs op den duur mogelijk dat we het helemaal willen afschaffen. Laten we duidelijk zijn: 50PLUS pleit al jaren voor gratis vervoer voor 60-plussers zoals dat ook bijvoorbeeld in Rotterdam van kracht is. Maar mindervaliden die op vervoer aangewezen zijn of op taxivervoer, zal het toch moeten blijven. Daar wil 50PLUS graag een verduidelijking van de wethouder op horen.

De voorzitter: Ik vraag even aandacht voor de heer Kasteleijn. Het is allemaal gemompel en gedoe in de zaal. Buitengewoon interessant, maar de heer Kasteleijn heeft het woord. En we luisteren ook naar de laatste bijdrage in deze raadsvergadering.

De heer Kasteleijn (50PLUS): Dank u wel. Het laatste punt is misschien ook wel wat controversieel. Ten slotte wil 50PLUS aangeven dat het steunen van FC Emmen een goede zaak is en het zeker moet zorgen voor een skybox, eventueel samen met de provincie Drenthe. Het feit echter dat op de deur van de skybox van de provincie Drenthe naast de gemeente Emmen ook de naam van Peter van Dijk staat, geeft te denken. Dit suggereert dat hier belangenverstrengeling aan de orde is. 50PLUS heeft de lasten van de skybox niet kunnen achterhalen, maar verzoekt om alleen al de schijn van belangenverstrengeling te vermijden.

Als laatste wil 50PLUS alle mensen die zich ingezet hebben voor deze Kadernota, de Berap en het jaarverslag van 2023 hartelijk danken. Ook het college voor zijn deskundige antwoorden en het goede werk dat zij verrichten. En met name natuurlijk wethouder Van der Weide: er komt een plaatsje naast mij vrij in de raadszaal. En ach, ik denk... Meer hoeft ik niet te zeggen. Dank u hartelijk.

De voorzitter: Dank u wel. Nou, over de tafelschikking zal nog gesproken worden, dus dat lijkt me geen enkel punt.

In ernst, wij zijn bezig met de behandeling van de Kadernota. Wij hebben nu in tweede termijn de bijdragen gehoord vanuit de raad. Dat klopt? Voldoende voor het moment?

Dan gaan we naar de beantwoording in tweede termijn door het college en dan doe ik een voorstel voor het vervolg. Ik begin bij wethouder Van der Weide.

Reactie college

De heer Van der Weide (wethouder): Ik begin even met de vragen uit de eerste termijn van het CDA over bladzijde 91 en autonome ontwikkelingen. Laat ik zeggen: die zitten zeker wel in een wat grijs gebied. Want als je het uitgangspunt volgt dat de Begroting op nul moet uitkomen, dan kan de storting worden gezien als een logisch gevolg van dat uitgangspunt. Ja, pas dat dan in nieuw beleid? Past dit dan in de autonome ontwikkelingen? Ja, die is dus voor discussie vatbaar en zo is er nog wel een aantal andere posten. Volgens mij ga je nooit helemaal voorkomen. Maar uiteindelijk is denk ik het uitgangspunt en de basisredenen van waarom we minder in de reserve storten dan we ons hadden voorgenoemen? Dat heeft er ook alles mee te maken dat we richting een sluitende Begroting willen voor het komende jaar.

U vraagt ook – dat doet ook de ChristenUnie – naar een inzicht in de uitgaven van de bestemmingsreserves. Ik heb daar ook iets over gezegd als het gaat om de grens beneden de vier ton collegebevoegdheid. Als er besluiten worden genomen daarover, lijkt het me goed dat u daar actief over wordt geïnformeerd, zodat u dat inzicht op dat moment ook krijgt. Boven de vier ton is een raadsbesluit, dus komt het automatisch bij u terecht. En ik kan ook zo voorstellen dat we hier tijdens een Emmen Vernieuwt-bijeenkomst – want er zijn heel veel Emmen Vernieuwt-zaken die dit raakt – bij stilstaan en het hoeft niet per se dat het ramingen zijn. Maar wel voor het komende halfjaar of het komende jaar, wat dan mogelijke vragen zouden kunnen zijn die op ons afkomen, zodat dat inzicht wat vergroot kan worden.

Volgens mij heel concreet waren dat de twee vragen die ik nog open had staan.

De heer Wanders (wethouder): Ja, volgens mij maar één korte vraag die ik nog open had staan. Die ging over toezicht en handhaving in het sociaal domein: die stond nog van de eerste termijn. Ja, dat klopt. Het beleidskader wordt herijkt. De termijn zat er weer op, zoals dat is. Maar de uitgangspunten blijven zoals we die hier in dit huis samen hebben afgesproken. We gaan uit van vertrouwen en onbewuste regelovertreding, sterker nog het woord ‘fraude’ en Participatiewet is al door gerechtshoven in die zin verboden als registratie. Dat sterkt ons in de opvatting dat iemand over het algemeen graag terughil kan vallen op zijn gemeente en dat wij dat vertrouwen dan ook aan die inwoner moeten geven.

Mevrouw Leal (wethouder): Volgens mij had ik ook één concrete, duidelijke vraag gehoord vanuit het CDA over de motie van vorig jaar. Goed dat u daar even naar vraagt. Ik weet dat er interne contac-

ten zijn geweest met belangrijke landelijke stakeholders om te kijken of daar mogelijkheden zouden kunnen zijn. Maar tot op heden heeft dat nog geen resultaat opgeleverd. Ik moet ook eerlijk zeggen dat het al wel een tijdje stil is rondom deze motie bij mij aan tafel. Dus uw vraag geeft mij ook wel even een goede aanleiding om het hier ook weer even aan te zwengelen. Dank u wel.

De heer Rink (wethouder): Ik had een aantal vragen waar ik op zal reageren.

Ik begin gewoon bij de laatste. Dat gaat over de skybox. Dat is de skybox van de heer Peter van Dijk of van het bedrijf Peter van Dijk. Deze wordt gehuurd door de provincie, waarbij wij ook een bijdrage doen zowel voor de huur als voor de catering. Dus het is niet van FC Emmen, maar die skybox is van Peter van Dijk. Vandaar ook dat zijn naam daarop staat en wij maken daar dankbaar gebruik van. Wij huren dat en wij nodigen daar bij een thuiswedstrijd partners, stakeholders en relaties uit en dat werkt prima. U geeft ook aan dat dat prima is, maar is het de skybox van Peter van Dijk.

De heer Kasteleijn (50PLUS): Dank u wel voor de beantwoording. Ik kan me toch voorstellen dat dit een heel verkeerd en vertekend beeld geeft voor de mensen die dit zien. Is het niet veel verstandiger dat zowel de provincie als de gemeente Emmen samen een skybox huurt en daar verantwoordelijk voor zijn? Dat geeft met name aan dat wij als gemeente FC Emmen een warm hart toedragen.

De heer Rink (wethouder): Dat is een vraag denk ik die nog meer tot zijn recht komt bij mijn collega. Want ik denk dat juist een van de redenen is waarom wij bezig zijn om te kijken naar een businesscase voor een stadion, is het gebrek aan hospitalitymogelijkheden, dus het gebrek aan skyboxen. Dus wij zijn heel blij dat we een skybox op dit moment kunnen huren. Er is gewoon niks anders beschikbaar ook. Dus wat dat betreft is en blijft dat een lastig verhaal. We kunnen vragen of hij zijn naam eraf wil halen, maar dat is niet iets wat we kunnen eisen. Want het is namelijk niet ons eigendom.

Dan een andere misvatting, moet ik heel eerlijk zeggen, van de heer Kasteleijn van 50PLUS. Want het is namelijk een absolute plus op de dienstverlening van Wmo-vervoer om gratis met de bus te mogen reizen. Er is nergens gezegd – niet in mijn beantwoording, niet in de planvorming – als het gaat om het inclusief reizen dat het ten koste zou gaan van Wmo-vervoer. Nee, je mag, als je een Wmo-taxipas hebt, gratis met het openbaar vervoer mee. Dus het is een plus. Je bent dan mobieler, je bent makkelijker van A naar B te geraken op je eigen tijd die jou aanstaat. En je hoeft het niet aan te vragen en je hebt geen kwartier wachttijd op andere mensen. Dus het is voor je eigen mobiliteit. Nogmaals: het is een plus op de mogelijkheden die je hebt met een Wmo-taxipas. Dus nogmaals, ik zou het positief willen benaderen – het is vandaag al vaker gezegd: je mag meer doen met een Wmo-taxipas als we de proef van inclusief reizen doorvoeren.

De heer Kasteleijn (50PLUS): Ik begrijp dat ik het verkeerd begrepen heb. Ik dacht namelijk dat het er inderdaad helemaal af zou gaan. Maar het is dus een ‘en-en’ en ik dank u heel hartelijk voor dit antwoord.

De heer Rink (wethouder): Graag gedaan. Dat is inderdaad een misvatting, vandaar ook dat ik het een ‘misvatting’ noem.

Dan komt de technische vraag over cateraars die hier plaatsvinden. uiteraard zijn we vanuit de horeca overtuigd van de kwaliteiten van onze cateraars. Gelukkig is Hoogeveen ook nog steeds de regio Zuidoost-Drenthe. Dus wat dat betreft doen we dat ook goed. Alleen, we hebben wel altijd te maken met aanbestedingen. Maar het is een technische vraag, dus ik denk dat het een aanbestedingskwestie is. Maar ook dat zullen we later kunnen nakijken.

Dan ga ik naar de VVD als het gaat om citybranding. De VVD vraagt een harde toezegging of ik wil komen met een goed plan. Ja, die harde toezegging wil ik zeker doen. Ik hoop ook dat u dan stiekem ook de harde toezegging doet dat u dekking hebt gevonden voor de structurele lasten daarbij. Nee hoor, we gaan samen kijken hoe we dit voor elkaar kunnen krijgen en wat dat betreft gaan we op zoek naar de structurele invulling daarvan. Maar we moeten wel eerst een goed plan hebben.

Als het gaat over het winkeltijdenonderzoek, dan kan ik met de motie met de wijzigingen goed leven. Dus daarvoor kan ik wel een positief advies afgeven.

Dan de Partij van de Arbeid: dat is de laatste die in mijn lijstje staat. Dat gaat over het budget Toegankelijkheidsagenda. We zijn ons zeker bewust van de budgetten. We hebben op verschillende domeinen

ook al rekening gehouden met deze budgetten. Maar het gaat natuurlijk over alle leefgebieden. Zoals het VN-verdrag Handicap ook voorschrijft, moeten we daar ook echt goed naar gaan kijken. We hebben inmiddels weer een projectleider als het gaat om de Toegankelijkheidsagenda. Dus dat wordt weer zo spoedig mogelijk opgepakt. En we hebben onlangs ook met Guusje ter Horst – zij is namens VWS de programmamanager voor ‘Doe onbeperkt mee’ – gesproken en daar hebben we ook handvatten gekregen, ook met goede voorbeelden in andere gemeenten en hoe we daar als gemeente verder gebruik kunnen maken van de expertise die er is. Dus wat dat betreft wordt daar volop op ingezet.

De heer Schrik (wethouder): Hart voor Emmen vraagt nog waar het verbod voor het gebruik van HHP's staat opgenomen. Nou, ik heb vanmiddag aangegeven dat ik dat zou navragen. Ik heb inmiddels een reactie op ontvangen. Wij hebben dat expliciet in onze aanbestedingen en bestekken opgenomen, dus daar is het geborgd.

Dan nog een opmerking van GroenLinks met betrekking tot de nieuwe Nota Vrijtijdseconomie waar u naar kijkt en hoe de stakeholders worden betrokken. We zullen daar verschillende sessie voor gaan beleggen waarin ons lokale netwerk wordt uitgenodigd. Maar denk ook aan de provincie, het Recreatieschap Drenthe, maar ook Marketing Drente.

De heer J. Bos (wethouder): Wakker Emmen vraagt even naar de lijst van de verkeerstechnische situaties. Die moet bij de griffie liggen, dus ik neem aan dat die zo spoedig mogelijk naar de raad gaat. Er is een vraag van de SP over de bushalte Station Zuid. Ik ken de situatie ter plekke niet. Maar ik denk dat het goed is om eens te kijken hoe dat nou precies zit daar. Busdienstregelingen kunnen we niet zomaar veranderen, maar we kunnen weleens even kijken hoe daar de situatie is.

Wat de duurzame bloemen en planten betreft is het prima om de voortgang te delen. En een uitstekende suggestie om dat even met de provincie te klankborden, wat prima is.

Dan kom ik even bij D66. Subsidieaanvragen die afgewezen zijn, bespreken in de raad. Ja, dat kunnen we gaan doen. Maar dat betekent wel weer extra werk en dat moeten we van begin af aan helemaal opzetten, maar ik denk dat het goed is om daarnaar te kijken zodat we daar een stap in maken. Als het gaat om de collegevoorstellen die tot gevolg hebben dat de samenwerkingsrelatie beëindigd is, daar moeten we in het college even goed naar kijken. Want dan spreek ik voor iedereen en we hebben het nog niet kortgesloten hoe we daarmee omgaan. Maar daar komen we nog wel even op terug.

De heer Van Oosterhout (burgemeester): Dank u wel. Dan nog even een laatste opmerking voordat ik een ordevoorstel doe. Het ging bij een aantal partijen over Koningsdag. Ik meldde u al even dat dit de laatste raadsvergadering is, maar het college gaat nog wel even door en een van de laatste collegevergadering zou weleens volgende week al kunnen zijn. Een brief aan de raad over Koningsdag: dat zal voor een deel gaan over de inhoud, de eerste effecten op de korte termijn en dat gaat ook over de financiële verantwoording. Daar staat ook een passage over de effecten op de langere termijn en hoe we dat willen gaan aanvliegen. Dat is niet zo eenvoudig, maar we doen daar een voorstel voor. Dus u krijgt voor de zomervakantie een brief van het college over de evaluatie Koningsdag.

Dat antwoord was ik nog even verschuldigd. Meneer De Jonge.

De heer De Jonge (VVD): Ja, met de toezegging van wethouder Rink kan ik in ieder geval de motie nu officieel terugtrekken. Dat is dus motie 5 over de citybranding. Ik denk: ik doe het nog even officieel. Ik had het al aangekondigd, maar bij dezen.

De voorzitter: Ja, u was me een slag voor, maar goed dat u dat doet. Want ik wilde dat inderdaad nog even checken alvorens we verdergaan.

Ik rond eerst dit even af. Voldoende in de richting van de tweede termijn? Want daarmee rond ik deze termijn af voordat we in een andere fase komen en die heet de besluitvorming. Ja? Voldoende? Dat is het geval.

Besluitvorming

De voorzitter: De besluitvorming gaat als volgt. Ik zal zometeen eerst even inventariseren welke amendementen en moties nog in stemming moeten worden gebracht. Dan gaan we het overgebleven amendementen in stemming brengen, al of niet met een stemverklaring. Dan het besluit, al of niet met

een stemverklaring en dan de moties, al of niet met een stemverklaring. Voorstel is het op deze manier te doen. Akkoord? Goed.

Als we dan kijken naar de verzameling, zijn er al de nodige opmerkingen gemaakt over het amendement dat is ingetrokken. Zijn er nog wijzigingen ten aanzien van het overzicht ingediende amendement, voor zover u dat nog niet hebt ingebracht? Meneer De Jong.

De heer De Jong (Hart voor Emmen): Ja, ik zou heel graag even reageren en twee minuten willen overleggen met mijn mede-indiener. We zitten vrij ver van elkaar, dus dat maakt het moeilijk iets te zeggen over de motie die we ingediend hebben, dus vandaar.

De voorzitter: Dat is goed, dan zal ik zometeen daarvoor de gelegenheid geven. Nog andere voorstellen ten aanzien van het overzicht ingediende moties en amendementen? Niet?

Dan schors ik even voor een paar minuten de vergadering en daarna gaan we over tot de ronde van de besluitvorming. Loop niet weg, want ik ga met drie minuten weer door. De vergadering is geschorst.

Schorsing

De voorzitter: Ik heropen de vergadering. Dit waren de twee minuten.

Dank u wel, meneer De Jong, voor de snelle afhandeling van deze schorsing. Dat helpt. Meneer De Jong, u wilde wat zeggen over motie 13 volgens mij.

De heer De Jong (Hart voor Emmen): Ja, dat is correct. Met de beantwoording die de wethouder zojuist gegeven heeft, zullen wij motie 13 intrekken. Wel hebben mijn mede-indiener en ik het verzoek aan de wethouder of wij eens een keer gewoon in een los gesprek van gedachten kunnen wisselen met betrekking tot het gebruik van HHP's binnen de gemeente.

De voorzitter: Het zou zomaar kunnen zijn dat de wethouder dit verzoek honoreert. Want die ken ik wel een beetje.

Daarmee kunnen we volgens mij de besluitvorming echt ingaan? Dan begin ik zoals gezegd met de stemming over amendement 1 'Tweewekelijks legen van de grijze container'. Omwille van de eenvoud zal ik alleen het onderwerp vermelden, we hebben in die zin alle teksten ook voor ons liggen. Wil iemand nog een stemverklaring afleggen? Meneer Kasteleijn? Kort en bondig alstublieft.

De heer Kasteleijn (50PLUS): Wij vinden het enorm jammer dat eigenlijk Wakker Emmen en de mede-indieneren dit amendement hebben ingediend. We zullen het ook zeker niet steunen.

De voorzitter: Dank u wel. Nog meer stemverklaringen? Niet?

Dan brengen we amendement 1 in stemming. Wie is voor dit amendement? Dat zijn de fracties van D66, de Partij van de Arbeid, Wakker Emmen, de SP en Hart voor Emmen. Ja? En wie is tegen dit amendement? Dat zijn de fracties van GroenLinks, de VVD, de ChristenUnie, het CDA en 50PLUS. Dit amendement is aangenomen met 21 stemmen voor en 11 stemmen tegen.

Amendement 2 'Realisatie huisvesting statushouders' is ingetrokken.

Dan gaan we naar het hele, zonet geamendeerde besluit en daarna komen alle moties nog weer aan bod. Het geamendeerde besluit gaat over het vaststellen van onder meer de Kadernota 2025 en het Meerjarenprogramma en nog enkele besluitpunten. Wie heeft behoefte aan een stemverklaring? Dat is niemand?

Dan breng ik dit hele geamendeerde besluit in stemming. Wie is voor dit besluit? Nou hoeft u niet zo veel te doen, maar als u uw hand toch wilt opsteken, mevrouw Kuipers, is dat inderdaad nu wel even handig. Alle fracties, dus. Ja? Wie is tegen dit geamendeerde besluit? Niemand. Daarmee is Kadernota unaniem aangenomen met 32 stemmen en nul stemmen tegen, zelfs mevrouw Kuipers is voor. Ja.

Dan gaan we naar de te onderscheiden moties. We brengen in stemming motie 1, motie 2, motie 3, de gewijzigde motie 6, motie 9 en motie 11.

Ik begin bij motie 1 'Onderhoud openbare ruimte', ingediend Wakker Emmen en de Partij van de Arbeid. Is er behoefte aan een stemverklaring? In ieder geval van meneer Koops.

De heer Koops (D66): Wij zullen tegen stemmen bij deze motie, niet zozeer omdat wij de noodzaak niet zien of ook niet onderschrijven dat er achterstanden zijn in het onderhoud van de openbare ruimte. Maar wel omdat we met deze motie voor ons gevoel heel erg op de stoel van de uitvoering gaan zitten en bijna beetje het college aan het micromanagen zijn. En dat lijkt mij niet helemaal de bedoeling.

De voorzitter: Dank u wel. Nog meer stemverklaringen? Dat is niet het geval.

Dan breng ik motie 1 in stemming. Wie is voor deze motie? De fracties van de VVD, de Partij van de Arbeid, de ChristenUnie, het CDA, Wakker Emmen, de SP, 50PLUS en Hart voor Emmen. Dat is allemaal genoteerd. En wie is tegen deze motie? De fractie van D66 en de fractie van GroenLinks. Met 30 stemmen voor en 2 stemmen tegen is motie 1 aangenomen.

Gaan we naar motie 2 'Beschut werken' van de Partij van de Arbeid en door Wakker Emmen ingediend en door de SP. Wie heeft behoefte aan een stemverklaring? De heer Kasteleijn?

De heer Kasteleijn (50PLUS): 50PLUS is heel blij met deze motie en zal hem zeker steunen.

De voorzitter: Dank u wel. Nog anderen? Niet?

Dan brengen we deze motie in stemming. Wie is voor motie 2? Alle fracties, zie ik. En wie is tegen? Niemand? Dan constateer ik dat deze motie is unaniem aangenomen met 32 stemmen voor en nul stemmen tegen.

Dan gaan we naar motie 3 'DUO inzake betere ondersteuning jongeren met schulden', ingediend door de Partij van de Arbeid, Wakker Emmen, de SP en D66. Wie heeft er behoefte aan een stemverklaring? Dat is in ieder geval mevrouw Van der Woude van GroenLinks.

Mevrouw Van der Woude (GroenLinks): Zoals gezegd: ondanks dat GroenLinks zeker het belang van de vroegsignalering erkent, hebben wij te veel moeite met de privacy en achten wij deze motie in deze vorm niet uitvoerbaar en zullen wij tegen deze motie stemmen.

De voorzitter: Dank u wel. Nog meer stemverklaringen? Dat is niet het geval.

Dan breng ik motie 3 in stemming. Wie is voor deze motie? Dat zijn de fracties van D66, de Partij van de Arbeid, de ChristenUnie, het CDA, Wakker Emmen, de SP en 50PLUS. Wie is tegen deze motie? Dat zijn de fracties van GroenLinks, de VVD en Hart voor Emmen. Met 27 stemmen voor en 5 stemmen tegen is deze motie aangenomen.

Motie 4 'Verdeling nieuwe bestemmingsreserve en bevoegdheid mutaties' is ingetrokken.

Motie 5 'Marketingvisie en citybranding' is ingetrokken.

Dan gaan we naar de gewijzigde motie 6 'Herziening winkeltijden', waarin een zinsnede is geschrapt en met die aanvulling daarbij over het gedegen onafhankelijk onderzoek inzake de behoeften naar de winkeltijden voor winkeliers. Wie heeft behoefte aan een stemverklaring? Even in volgorde, dan begin ik met de heer Pruisscher.

De heer Pruisscher (ChristenUnie): Hoewel een gedegen onafhankelijk onderzoek natuurlijk niet zo'n ramp is, zien wij in de herijking van de verordening eigenlijk geen enkele aanleiding. En ook in de overwegingen die de partijen geven, zien wij geen aanknopingspunt om dat ook daadwerkelijk te doen. Kortom, we zullen dit onzalige plan geen steun verlenen.

De heer Kasteleijn (50PLUS): Ja, 50PLUS was wat dat betreft eerst tegen deze motie, maar dankzij de veranderingen zullen wij toch voor stemmen nu.

De voorzitter: Nog meer stemverklaringen? Niet het geval?

Dan breng ik deze gewijzigde motie 6 in stemming. Wie is voor deze motie? Dat zijn de fracties van Wakker Emmen, de Partij van de Arbeid, het CDA, de VVD, D66, GroenLinks, Hart voor Emmen en 50PLUS. En wie is tegen? Dat zijn de fracties van de SP en de ChristenUnie. Met 28 stemmen voor en 4 stemmen tegen is deze motie aangenomen.

Motie 7 'Dag van de raad, voor en met inwoners' is ingetrokken.

Motie 8 'Duurzaam geteelde bloemen en planten' is ingetrokken.

Dan gaan we naar motie 9 ‘Inventarisatie zebrapaden’, ingediend door D66, SP en GroenLinks. Wie heeft behoefte aan een stemverklaring? Is niet het geval.

Dan breng ik de motie in stemming. Wie is voor motie 9? Dat zijn alle fracties. En wie is tegen? Niemand. Daarmee is unaniem aangenomen met 32 stemmen voor en nul stemmen tegen.

Motie 10 ‘Bestemmingsreserve Kunst & Cultuur’ is ingetrokken.

Dan komen wij bij motie 11 ‘Stop inkoop virgin plastic’: dat is de laatste motie die in stemming gaat, ingediend door GroenLinks en de SP. Wie heeft behoefte aan een stemverklaring? Is niet het geval.

Dan breng ik motie 11 in stemming. Wie is voor? De fracties van GroenLinks, de SP, Hart voor Eemmen en 50PLUS. En even voor de volledigheid: wie is tegen deze motie? Dat zijn de fracties van D66, de VVD, de Partij van de Arbeid, de ChristenUnie, het CDA en Wakker Emmen. Dan is deze motie verworpen met 5 stemmen voor en 27 stemmen tegen.

Motie 12 ‘Actief op zoek naar erfgoed’ is ingetrokken.

Motie 13 ‘Geen gebruik van HHP’s door gemeente Emmen’ is ingetrokken.

Daarmee heb ik het agendapunt rondom de Kadernota afgehandeld.

B5. Vaststellen lijst A ‘ingekomen stukken’ en mededelingen

De voorzitter: Voordat ik nog een aantal mededelingen doe, zijn we nog bij agendapunt B5, lijst A met alle ingekomen stukken behorende bij die agenda. Allemaal akkoord? Dat is het geval, hebben we dat ook gedaan.

B6. Sluiting

De voorzitter: Dan kom ik bij de afronding van deze raadsvergadering. Om vijf voor half negen, volgens mij een keurig tijdstip. Gegeven de temperatuur in deze zaal is denk ik niemand erop tegen dat ik zometeen ga sluiten.

Misschien nog een paar kleine opmerkingen. Ten eerste werd er even links en rechts wat over gezegd gedurende de beraadslagingen. Maar ook als je ziet hoe we vanochtend van tien uur tot nu, vijf voor half negen, met wat schorsingen tussendoor hebben vergaderd – ik heb weleens eerder gezegd: daar kunnen heel wat raden maar ook zeker wel de landelijke politiek een voorbeeld aan nemen. Wat mij betreft een compliment voor de wijze waarop we elkaar hebben laten uitspreken en geluisterd hebben naar elkaar. Dus de complimenten.

Daarbij hebben we de laatste vergadering in deze zaal gehad. Voetballiefhebbers weten dat toen FC Utrecht de laatste wedstrijd speelde in het oude stadion, drie uur later het hele stadion was gesloopt. Dat zal ik u hier niet aanraden. Pubquiz voor volgende week vrijdag is hoe heette dat stadion? Daar mag u dan over nadenken. Ja, ik hoor nu het antwoord uit de zaal, maar dat kende ik ook wel. In ieder geval in deze zaal gaan we nog wel weer vergaderen, maar ongetwijfeld weer in een heel andere opstelling, met ander meubilair, andere inrichting en dergelijke. Daar gaan we het komend halfjaar de revenuen van plukken. We gaan in de tussentijd op een andere plek zitten en wel in het bruggebouw. Volgens mij maken we dan iets heel moois van deze raadszaal, zodat we, als alles goed gaat, begin volgend jaar in een spiksplinternieuwe raadszaal zitten, met althans een andere inrichting.

Een aantal keren ook al gememoreerd: dit was de laatste raadsvergadering van wethouder Van der Weide, die wij vorige week niet alleen ereburger hebben gemaakt maar ook heel veel complimenten hebben toegezwaaid. En we hopen dat hij al of niet komt te zitten naast de heer Kasteleijn. Lijkt met op zich trouwens een goede plek. Dat u hem ook een beetje kort kunt houden, dat lijkt mij goed. Maar daar gaat de raad helaas zelf over. Dat is geen enkel punt.

Ik wijs nog even op de afsluiting volgende week van de raad. Ik hoop dat u zich allemaal daarvoor hebt opgegeven. Het is goed om met een heel warme raadszaal met elkaar inhoudelijk te debatteren, maar misschien is het nog beter om in een iets frissere omgeving nog even een gezellige afsluiting te doen voor de zomer. Dat is volgende week vrijdag.

Dat is 5 juli en precies twee maand later is het 5 september. Dan hebben we alweer de eerste raadsvergadering. Er is nog een aantal andere bijeenkomsten dat er tussendoor is. Voor 5 september zijn er ook alweer andere bijeenkomsten, waaronder die waar ik zelf al aan refereerde op het politiebureau over

het thema ondermijning. Maar op 5 september installeren wij een nieuwe wethouder en installeren wij ook een nieuwe kinderraad. Volgens mij is dat een heel mooi begin van een hopelijk heel succesvol seizoen voor de gemeenteraad.

We zien elkaar nog op andere plekken. Mocht dat niet zo zijn, dan wens ik iedereen een heel fijn, gezond en veilig reces toe en daarmee sluit ik deze raadsvergadering. De vergadering is gesloten.

Vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van 26 september 2024,

De voorzitter,

De griffier,